

بازدید شد
۱۳۸۵

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	
کتاب	در الجالی -
مؤلف	
مترجم	
شماره قفسه	۱۴۲۴۸
شماره ثبت کتاب	۸۷۵۴۴
جمهوری اسلامی ایران	

خطی
کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی
۱۴۲۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّهِ كَيْفَا وَرَشْدُهُ حُجُومًا تَبْلُغُ
نَاضُ نَابِلُضْ حِي وَفَلْتَجْر
سَلْحِي ١٢١١ هجيرة

١٤٢٤٨
٨٧٥٤٤

٨٩٣

٨٩٣

بَاوَا حِ مَان

اوراق کتاب در مجالس در کتب خانه شیخ النجاشی والدین حضرت شیخ بها ولدین شیخ
نضر الدین طویل الله عمره سعد الله فی الدارین غیر ایکصد و نود و چهار است ختم شده تاریخ ۱۱۸۸
شهر رجب المحرم ۱۱۸۸ هجری قمری

بسم الله الرحمن الرحيم

قال عليه السلام ما طلعت الشمس ولا غربت من بعدي

علي رجل افضل من ابي بكر الصديق رضي الله عنه قال عليه

السلام من اراد ان ينظر الى صدر ابراهيم فليتنظر الى صدر ابي

قال عليه السلام اذا اجتمع العالم في عرسات القيمة يوم القيمة

والنلامه ينادي مناد من قبل الحق تعالى يا ابا بكر ادخل انت

ومحبوبك الجنة قال عليه السلام ان صفات المجيبين ثلثائة

وستون صفة كلها موجودة في ابي بكر قال عليه السلام انت

دنيا ولي سوركم فونتش يوفيق مذكورين صالح انبي اذكركم عزيزي غمير
ادي عمارم اصحاب الكهف ادي قطير نام چله بنام
سوركم فونتش

يا ابا بكر عيني قال عليه السلام اذا كان يوم القيمة يجي رُضوانُ
 خازنُ الجنان بمفاتيح الجنة ومفاتيح النار يقول يا ابا بكر
 ان الرب جل جلاله يقرئك السلام ويقول لك هذه مفاتيح الجنة
 ومفاتيح النار العِثَّ مَنْ نَشِيتُ اِلَى الْجَنَّةِ وَابْعَثْ مَنْ نَشِيتُ
 اِلَى النَّارِ قال عليه السلام يؤمن ايمان ابي بكر الصديق و
 ايمان اهل الارض رَحِّمْ عَلَيْهِمْ قال عليه السلام عن السمع
 اهل المحشر من ثمانية ابواب الجنة ادخل من حيث شئت
 ايها الصديق الا بكر قال عليه السلام ان اهل السموات
 الكرو

٣
 الكروبيون والروحانيون واللائكة الاعلى ينظرون في كل يوم اى
 ابي بكر الصديق قال له عليه السلام من اراد ان ينظر الى ميت
 بمشئى على وجه الارض فلينظر الى ابن ابي قحافة قال عليه السلام
 ما الاحد عندنا يد الا وقد كافناه ما خلا ابا بكر فان له عند
 نايد يكافيه الله تعالى يوم القيمة ما نفعتني ما الاحد قط
 ما نفعتني ما الا ابي بكر ولو كنت متخذا خليلا لاتخذت ابا بكر
 خليلا الا وان صاحبكم خليل الله قال عليه السلام ان الله يكون
 فوق سمايته ان يخطئ ابو بكر ثم عمر ثم ابي اهل البقيع فيحشرون
 معي قال عليه السلام اني لا ادري ما بقايت فيكم فاقبلوا يا الذين
 من بعدي ابي بكر وعمر قال عليه السلام ما من نبي الا وله
 وزيران من اهل السماء وزيران من اهل الارض ما وزيران

من اهل السماء فخبيرئيل وميكائيل واساف ويزرائيل من اهل الارض
فابو بكر وعمر قال عليه السلام يطلع عليكم رجل من اهل الجنة
فاطلع ابو بكر ثم قال يطلع عليكم رجل من اهل الجنة فاطلع
عمر قال عليه السلام ان اهل الجنة يتراءون اهل عليين كما
تروى الكواكب الدري في افق السماء وان ابو بكر وعمر من
واتعما قال عليه السلام ابو بكر وعمر سيدا كحول اهل الجنة من
الاولين والآخرين الانبياء والمرسلين قال عليه السلام
لا يبكر انت صاحبي في الغاري وصاحبي على الخوض قال عليه
السلام لا ينبغي لقوم فيهم ابو بكر ان يؤمهم غيره قال عليه السلام
ابو بكر ويزير والقائم في امتي من بعدي وعرجسي
وعثمان بن عفان وعلي احبي وصاحب لوائي قال عليه السلام
الجنة عن

٢
عن عقبه بن عامر الجهني انه قال نزل علي رسول الله
صلي الله عليه وسلم حصاة مدورة عليها

ما من شيء ينال من ارضي الله الا بغيره
لهيئة نوره ولسه يسه طيبه طلاء الجله

1.

4

21

(4)

6

1

11

v

12

^

11

قال عليه السلام ركعتين في الليل خير من سبعين ركعة

هذا الكتاب در المجالس

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حمدی که از غایت لطف بر زبان عارفان درود ثنائی که از تو
تر الهامات خدای در سینه محققان گردد مر معطلی را که از ساطع
ازل وجود انسان را بتاج خلافت و رواج ولایت تیار است نیکو نشانرا
از دریاء السعدین سعید بطن امه سیرا کرد انیده است و مقبولان
از طواف الحیوة جامه با لاله نوشانیده و منشوی سعادتی واسطه
خدمتی بدست ان سپاداده و تاج و سعادت سببی و سیلانی مقربان
نهاده و نبوت ولایت در صحیفه ان الذین سمعت الیه من المناجسین
ثبت کرده اند ایمان و اسلام را در لوح و کتب فی قلوبهم الایمان نقش
سته و سینه محال معرب را بقلم از لای که سوادیه هدایت او است معجز
و جان و اصلان را با شراف نوریا که متورک و انیده و سینه پاک از پانرا
بالوح معجز است و احکام و تحکام داده و باطن اولیا را با الهامات
کرم متورک و کوشش دولت مجبان را در عرش و فلک چنان گرفته
که از ازل بکوشش انس و ملک رسیده است انرا که خواند در سطره در میان نبی

و انرا که راند هیچ کناهی نکرده بعضی صلوات تحیات و فراوان بی پایان
 بروج مطهره تقدس افضل موجودات **کما قال الله تعالی** ان الله و ملائکته یصلون
 علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما پیغمبر که خلقت
 و خلقت در عالم و علوی و سفلی بطیفیل عظمت وجود او هست که لواکر
 لما خلقتک الافلاک رسولی که مقرران انبیاء بهدایت او هست فاتبون
 بحسبکم الله زیج محبوبی که امان نامه عذاب عامه امت بوجود میوکی
 در قرآن که مکتوب ذوالجلال است بسوی بندگان بشارت
 داده و آرسنای رحمت للعالمین بر اصحابه بگرام و خلفاء خصوصاً
 بدان چهار کانه و یکانه که چهار رکن کعبه دین اند یعنی امیر المومنین
 ابابکر و عمر و عثمان و علی و بر شهیدی شباب اهل الجنة رضی الله عنهم
نست تا امام مصطفی را از حق درود باشد از من درود یاد بر مصطفی
 و الش بعد حمد خدای و درود مصطفی و ثناء باران مجتبی و نور
 دیدگان مرتضی رضی الله عنهم میگوید بندگان کناه کاران
 امیدوار بر رحمت پروردگار استغفر الی الله الغنی الباری سید ظرف
 نور بهاری که عمر بنده در مجلس نزرگان دین و خلائدان یقین

کلام

گذشته و از قرصه جواهر بنوری معانی به شما را قیاس نموده و توفیق
 الله تعالی جمع آورده و از ادراجالاس نام نهاده که هر طالبی و در مذکر یا
 که بمطالع او دل بکشد و در شنیدن اوصاف پاکشان بیاساید
 و در آن حال شریف این مسکین را از سورت فاتیحه یا خلاص مدد نماید
 تا عفو کند آن کرد و ما ذکر علی الله **باب اول** در فضیلت افرینش آدم علیه السلام
باب در سخاوت مهتر ابراهیم پیغمبر علی السلام **باب دوم** در فضیلت
 مهتر شعیب پیغمبر علی السلام **باب** در فضیلت مهتر موسی علی السلام
 و معجزه و ملائک آن آورده اند **باب** در فضیلت مهتر سلیمان پیغمبر علی السلام
 و معجزه و ملائک آن آورده اند **باب** در فضیلت مهتر عیسی علی السلام
 و معجزه و ملائک آن آورده اند **باب** در فضیلت پیغمبر آیه محمد مصطفی
 صلی الله علیه و سلم و ملائک آن آورده اند **باب** در فضیلت در شکوی کردن در حق
 ماذر و پذیر **باب** در مجروح شدن دندان مبارک پیغمبر **باب**
 در التماس خواجہ عالم محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم **باب** در فضیلت
 امیر المومنین علی کرم الله وجهه **باب** در حکایت تاریخی قطعی خدمت
 رسول صلی الله علیه و سلم **باب** در فضیلت جوانان یوسف سفیان

در معجزه طلسم

بار چهارم در فضیلت خالد ابن ولید رضی الله عنہ **باب بیستم** در فضیلت
بلال و هلال و بادشاه **باب نهم** در فضیلت نصیحت کردن لقمان حکیم
مرسیر خویش **باب هفتم** در ایمان آوردن بت پرستی بایسر
باب نهم در حکایت سلطان ابراهیم ادهم بلخی رحمة الله علیه **باب نهم**
در حکایت مرد سخی وزن غیل **باب بیستم** در حکایت از رت تراش
بد مهر ابراهیم **باب بیستم** در حکایت طوطی که مردی بخند مهر سلیمان
آورد **باب بیستم** در آرزوی خواهر حسن بصری رحمة الله علیه **باب**
بیستم در حکایت شیطان مردود که بر امت رسول دعوی کرد **باب بیستم**
در حکایت پادشاه نیاور با مظلومی و ملائیم آن آورد **باب بیستم**
در حکایت خواهر ربیع حسام **باب بیستم** در حکایت خواهر لیلیان توری
با شیطان و ملائیم آن آورده اند **باب بیستم** در حکایت خواهر
حسن توری رحمة الله علیه و ملائیم آن آورده اند **باب بیستم** در حکایت
شیخ برسیاک در وقت ایمان چگونه کرده بودند **باب بیستم** در فضیلت
ماه مبارک رمضان **باب بیستم** در حکایت خانه کعبه و فضیلت آن آورده

بار

بار بیستم در مقتل امیر المومنین حسن و حسین و ملائیم آن آورده اند
در حکایت سلطان ابو سعید ابو الخیر که حق میر و مرید **باب بیستم**
در فضیلت اهل بیت که بیدار حق سجانه و تعالی شرف خواهند
و آخرین بنده که از دوزخ بیرون آرند اجمعین **باب اول** در فضیلت
آفرینش مهر آدم علی السلام و ملائیم آن آوردند چون خداوند تعالی
خواست که مهر آدم را بیاوریدند از کرم الهی در هفت آسمان و زمین را
در دادند که میخواستیم که بنده را پیدا کنیم که خلیفه حضرت کا باشد و از وی
بنده زادگان پیدا کنیم که ایشان دوستان حضرت پاک باشند و کا
بکرم خویش ایشان را دوست داریم ایشان را دوست دارند
چون خدا لطف بچشم و بخون در دارند هم چنان عرش سر بر آورد
گفت ای بار خدای چون میخواهی که بنده نیک بخت را پیدا کرد این از من
پیدا کرد آن که در کلام خود مرا عظیم خواند کی گفته علی العرش العظیم
و هر چه هست فرود من آفریده شده است و آرزوی من اینست که
این خلیفه را از من پیدا کرد این بعد که سر بر آورد و گفت الهی در کلام
خود یاد کردی و سحر کر السموات و الارض چون مرا بار واج

و مسافت پیدا کردانی آن بنده را از من پیدا کردانی بعد از آسمان سر
بر آورد گفت که تو مرا بماء و کواکب ارا بسته و در کلام خود فرمودی و لغت
زینا السماء الدنيا بمصابیح و جای دیگر فرمودی و لغت زینا
السماء الدنيا بزينة الكواكب چون بنده نیکی می پندارم می کنی هم
از من پیدا کردانی الغرض در آفرینش مهتر آدم هر کس که گمان بر خود
بردند از من هیچ سخن نمی کرد و سر خود فرود افکند و فرغانه آمد
ای زمین هر یکی در آفرینش آدم گمان بردند تو چرا خاموش
مانده و هیچ سخن نمی گویی گفت الهی تو داناتر می هستی بر آوردند
عرش با عظمت خود نازید و گریه بمسافت خود نازید و آسمان بر
خود نازید من بنده پایمال و لکد کوب چه مار پایان دنیا باشم در آفرینش
دوست تو چگونه گمان برم فرغان شد در حضرت ما خود را مشکشکی
و بیچارگی آوردی ما دوست خود را از تو پیدا خواهیم کرد تا بدانی که ای
فرزند آدم آغاز کار تو شکشکی و بیچارگی بر آمده است شاخک
بلند شد تبری خوردی گفت که من نیم شکر فرود بشنو
انگشترین بر دست مهتر سلیمان علیه السلام رسید یکدیگر انگشتان

بسختن

بسختن در آمدند انگشت شهادت آغاز کرد که این انگشتر من در من
خواهد پوشانید انگشت بنصر گفت اگر از تو نه پوشانند در من خواهد
پوشانید و سطلی گفت اگر از تو نه پوشانند بعد از تو من بزرگم مرا
به پوشانند انگشت آغاز کرد میان شهاب من سر بلند هفتم
انگشت خنجر در مسکین و اراده و هیچ سخن نگفت فرغان شد
ای سلیمان انگشت خنجر را بر سر من که هر چهار انگشتان میان خود
آرزوی پوشیدن انگشتر من بردند تو چرا خاموش مانده و هیچ
سخن نمی گوئی مهتر سلیمان پرسید جواب داد ای پیغمبر علیه السلام
ایشان در بزرگی خود نازیدند من از ایشان خورد تر هستم مرا شاید
که میان بزرگان بیچاره و اربابم فرغان آمد ای سلیمان خاتم محمدین
پوشان که خود را هیچ ندانسته ظفر یکر بشنو شبی وقتی بایزید هشتم
در حضرت ذوالجلال خویش بود و گفت الهی البت حضرت تو چه چیز هست
که بایزید خدمتی کند فرغان شد سه چیز هست در خزانه دانست اگر تو داری
بیار خنجر کن گفت الهی آن چیست که در خزانه تو نیست ندانستید یکی
شکستگی دوم عذر تقصیر زبان سوم بی چارگی تن الغرض چون خدا تعالی
خواست که مهتر آدم را در وجود دارد فرشتگان گفته اند ای پروردگار ما
در لوح محفوظ نبشته دیده ایم که آدم زلفت و بی و فرغان کند و فرشتگان او

کناهکار و خطی و زانی باشند چون بوجود اینچنین کس را بیاورینی فرمان
ای فرشتگان دم در کشید آنچه ما داریم شما ندانید اینی اعلم قالوا نعم انگاه
فرمان شد ای جبرئیل نزدیکی زمین شود و یک مشت خاک بسیار جبرئیل خواست
که یک مشت گل بگیرد زمین بزبان حال آغاز کرد ای ملک عزت آن خدای
که ترا آفریده است تو از من چیزی گل برنگیر جبرئیل باز گشت گفت الحمد لله
تری که زمین سو کند تو میدانی که از من چیزی گل برنگیری میکائیل و اسرافیل را
نیز فرمان شد بروید از زمین یک مشت گل بیاورید باز زمین سو کند
برآمد گفت ای فرشتگان شمار امیکویم که سو کند بروردگار است که
او قدرت بهم چیز دارد اگر از من چیزی برنگیر ایشان نیز باز گشت
و گفتند الهی تو میدانی که زمین سو کند تو میدانی فرمان شد ای
عزرائیل تو برو نزدیکی زمین و یک مشت گل بیاور عزرائیل نزدیکی زمین شد
و خواست که از زمین گل بگیرد زمین سو کند برآمد و عزرائیل گفت
ای زمین خاموش باش که کلماتی نه ام بستم و در حضرت پروردگار
باز آمد فرمان شد ای عزرائیل زمین سو کند من بتو داد تو جبرائیل از وی
خاک گرفت عزرائیل گفت الهی زمین اگر چه سو کند داد آن من فرمان
بردارم تو کردم و فرمان تو از سو کند او بهتر دانستم فرمان شد ای
عزرائیل اگر چه فرمان برداری کردی اما بر خاک سکین را هم نکردی چون

از خاک

از خاک آدم آدمی پیدا کنم قابض ارواح ایشان هم تو باشی گفت آنچه
حکمت بود که زمین از خود خاک نمیداد بنا بر آنکه چون فرمان شد که
آدم از تو پیدا کنم زمین از هیبت حق تعالی بر خود در لرزه افتاد یعنی
نباید که آنکه آفریده شود که او بی فرمان حق تعالی کند **الف** چون خاک
از زمین بیاوردند هفتاد هزار سال قالب آدم را آفرید کار از قدرت
خود موجود کرد اند بوقی چهل هزار سال بعد از آن جان در قالب آدم
در آوردند بر خاست و نشست و نشستن همان بود که عطشه ادا آدم گفت
الحمد لله رب العالمین از حضرت عیسی جوارب آمد بر هر یک یک جمله فرشتگان
گفتند ای بار خدایا هنوز ترانیکو شناخته و لذت بندگی تو نگرفته است
که اجابت بر هر یک یک بگفتی و ما چندین هزار سال در بندگی تو نمانده ایم و فتح
اجابت این کرم در حق ما نشد آدم یک نشأ تو گفت فی الحال اجابت فرمودی
و بنواختی فرمان رسید چیزی که مرا این خاکیان بود باد دیگری نبود
ای فرشتگان هم شما میگویند که آدم هنوز لذت بندگی تو نیافت کسی
اقول مرتبه بر خاستن پروردگار خود را بشناخت و بعد از آن راند پس
من چگونه آفریدگار باشم که خلقت اجابت در کار او نکنیم اگر چه فرشتگان
در حق آدم و فرزندان او چنین گفته اند که بی فرمان و خون ریز و زانی باشند

اما لطف آفرید کار که در حق مشتاقان دارد بر فرشتگان چگونه جلوه میکند
و چون از مردم نیکوئی ظاهر نمیشود حق تعالی بر فرشتگان عتاب میکند
که گفتار شما در حق بندگان من چیزی دیگر بود اکنون ببینید چگونه
فرمان برداری میکند و چون مردم گناه میکند هم حق تعالی میفرماید ای فرشتگان
نظر بر روی بنده میکند که چندین چیز در ذات آدمی داده ام اول خوردن
و آشامیدن دم شهوة نفسانی سیوم هوا و حرص چهارم و هواش شیطانی
پنجم دنیا مکاری فرشتگان اگر از این چیزها در ذات شما یابان می نهادم
همانکه شما نیز گناه میکردید دیگر ای فرشتگان شماعرش و کرسی مرا عاینه میکند
و عبرة از دیدن دوزخ میگردید و بندگان ما هیچ ازین نمی بینند و در غیب
ایمان آرند اما بلطف عالمید و ارند نظیر دیگر بشنو از جهت شمار فرشتگان
چه عتاب شد چون مهتر ابراهیم را در خواب نمودند که بر خیز و فرزند خود را
در راه ماقربان کن بر نور کار بستد و مهتر اسماعیل را در مقام قربانی بود
و گفت ای فرزند مرا خواب نمودند که ترا در راه رضاء خدا تعالی ترا قربان کنم
و مهتر اسماعیل گفت ای پدر یک جان چه باشد اگر هفتاد هزار بار جان بدر
مبارتن و جان و خون غرض را تسلیم کنم چون مهتر ابراهیم کار در
در کوهی او بر اند حق تعالی بر فرشتگان عتاب کرد شما گفته بودید که فرزندان

الح

ادم خون ریز باشند یکی نظر کنید چگونه درگاه رضاء ما خون می ریزند چنانچه
ابراهم در رضاء باقی آورد و دیگر در آن وقت که زلیخا و مهتر یوسف را
در قصر در آورد و هفت درو بند کرد آنگاه بگفت ای یوسف اگر جلوه می
باید هست و اگر جمال باید هست اکنون من ترا گذاشتی نه ام تا مراد ما حاصل کنی
گفت ای زلیخا این سخن مگو که خدا تعالی می بیند من تو را گردانی نه ام
زلیخا گفت چه کنم که لشکر عشق تو مرا می تازد مهتر یوسف گفت چه چیز
در من دیدی که دلتو غایت برده گفت اول موی سرباین زلف تو گفت
ای زلیخا در کور اول موی زلف بر ریزند گفت چگونه بر ریزند نظر چشم تو میکنم
چشم من نمی خواهم که روی غیر می بیند گفت ای زلیخا در کور مو را از چشم
خانه خواهد کرد گفت گفتار تو او درست میدارم گفت چون مردم بمیرد
مهتر خاموش چنان نمود که از گفتار باز ماند گفت از سر تا قدم جمیع اعضا
تو که می بینم درست میدارم گفت ای زلیخا مگر خبر نداری در کور ریزند
از بند جدا خواهد کرد و هر چند که مهتر یوسف نصیحت میکرد زلیخا ذره در خاطر
نمیکرد آنگاه بجانب یوسف علیه السلام دست دراز کرد مهتر یوسف از حق تعالی
بترسید از پیش او برگشت از عفو او بپرهیزان را پاره کرد خدا تعالی میان
فرشتگان جلوه میداد که شما گفته بودید که آدمیان را اینان باشد اکنون ببیند

چگونه از زبانگاه میداشت چون دیگر مستر یونس را القمه ماهی گردانیدند و تاریکی
 پیش آمد یکی شکم ماهی دوم دریا سیوم تاریکی شب بحر که در شکم ماهی درون رفت
 فی الحال زبان ثناء حنف بکشاید و گفت لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین
 ای فرشتگان شما گفته بودی که ما ترا ثناء میگویم بکنظر در کار یونس خاک را بکنید
 که در تاریکی و تنگ مبتلا گشته ای فرشتگان بشمار روح و راحت عرش و کرسی
 و سدره المنتهی رسید و در مقامی که هستند که هیچ غم و اندیشه و مشقت
 بشما نسبت ندارد و اگر چنین سختی که برایشان میرسد بشما می رسد
 یکی از فراموش کاران میگردید **فرمان شد** ای فرشتگان تخت آدم را
 بیارید و آدم را بر تخت عزه نشاند و بانگ طوق پیش گیرند و او را سجده
 بفرمان خدا بتهلیل جمله ملائکه سجده کردند و آنکه سجده نکرد بقتل
 موصوفه گشت دیگر شیطان ایستاده ماند چون فرشتگان سر از سجده
 برداشتند دیدند که شیطان ایستاده است و سجده نکرد خود را و فرمان
 بردار حق تعالی یافتند دوم بار هم سجده شکر پیش آدم کردند که آن سخت
 تا مادر در میان فرزندان آدم ماند بعد فرمان شد که ای فرزندان آدم فرشتگان
 دو کرت پیش پدر شما سجده شکر کردند شما نیز سجده شکر در نماز دو کرت کنید
فرمان چون شیطان سجده شکر نکرد و فرمان شد که ای ملعون چرا ای فرمان کردی

پیش

و پیش برگزیده حضرت مسجده نکردی و خود بینی کردی و ما خود بینان را درست ندانیم
 و تو از جهت سجده آدم انکار و رزیدی از در خود ترا بر ندانیم و داغ لعنت برین
 نایاک تو نهادیم همیشه در لعنت باشی انگاه شیطان گفت ای چندین هزار سال
 تر از منی کرده ام از کرده آدم خاکی این روز پیش آمد اکنون مرا امضا ط کن
 تا انتقام خود از ایشان بکشیم **فرمان حضرت عزه شد** که خواست تو تو داریم
 اما بگو برایشان چه کنی گفت **ایه بر دل هر مومنی بسجده شست** و نظر بکنم
 باز شیطان گفت ای از ایشان چندین بدی کنانم که وقت مردن گویم ای بنده
 اکنون از خدای تو میدانش که همیشه بی فرمان کرده و در چشم نادیده دیده
 و در گوش ناشنیده شنیده و در دهان ناخوردیده خورده و بدست ناگرفتی گرفته
 و در پاهای ناچای رفته با چندین گناه ترا با حضرت خدا بتهلیل چکار فرمان شد
 ای مردود چون بنده اعطاء ایمان باشند بگویم فرمان فرستیم که ای بنده لا تخف
 و لا عزن یعنی تو هیچ مترس و گفته دشمن قدیم در خاطر مکن که ما با لطف خود
 بر شما وعده کرده ام ان الله یغفر الذنوب جمیعاً بدرستی که خدا بتهلیل امر زیده
 کنانان است همه **ای مردود حضرت ما تو میگوی هر عضوی که گناه کرده است**
 بنده چون ترا در کورد من کند چشم او برزد گویم ای بنده کفارت چشم
 ترا این به که در خاک ریخت بیامرزیدم چون زبان از کلام و دهان تو بریزد

الشیطان یطعن

گویم هرگاه که در زبان و دهان کرده بودی بیامرزیدم چون دست و پای
از بندگان جدا شویم گویم ای بنده مکافات کنان تو هم در خاک شدی و در
تو کنایه که از عمر سرتا قدم بودی شما امیزیدم چون بنده بامیرد و در خاک رفتی
دو فرشته فرستیم برایشان بگویم که بنده مرا از نماز و روزه و از چیزی دیگر
برسید که نقصان دارد و از وحدانیت ما برسد که نقصان ندارد شکر
مر خدا را که فرزندان آدم را در وجود دنیا ورده بود که مدعی شیطان را
نومید کرد اینده فرمان رسید ای آدم تو باز وجه خود در بهشت ساقی خود
و جمیع نعمت بهشت بخور و بیاشام و گرد شجره کندم نگردي و اگر ازین
درخت چیزی بخوردي فتکون من الظالمین تو یک از ظالمان باشی بجان الله
حکم خدا تعالی بدین رفت بود که آدم کندم بخورد تا بدان سبب در دنیا فرستند
و از فرزندان او دوستان را از یکدیگر جدا گردانید و دشمنان را جدا کند
و کرد و لایق عذاب و عید و کی گردند دیگر صبر را آدم برگزیده اند و کندم را در نظر
او جهان جلوه دادند که هیچ درختی بجمال کندم نرسد و حواری را دالت
وقت آدم گردن نهاده می و زکات می را آدم را دالت کند و شیطان مسخر
و سوا من شیطان کرد آدم عاجز می کند که بخورد تا روزی حواری را از دیگر
آدم گشت هم جنس آن درخت رفت و من سر آدم علیه السلام را گفت که من
نزدیک هم جنس آن درخت رفت بودم و از وی دانم بخورم درخت من

بج

همچو فرمان نشد و ترا که منع کرد انداز من درخت کندم که مقابل تخت تو هست
اما از جنس دیگر چنانچه از خودی از حواء آدم را شهنش رفت و نزدیکی هم کندم
برفت و دانند در دهان برگرد هنوز آن دانند در دهان رفتی که تاج اناس برید
و حلا از اندام بر رفت مغلس هر چند و سویی بهشتی دوید و زیر کوشکی
و درختی که برختی ایشان می گفتند که از کمال رتوبی و مانع حق تعالی کرده
ما فرمان برداریم به فرمان میان ما چه کند هر جان که نظیر دیگر بگری هیچ یکی
نزدیک خود بود نمی دادند حسین تو ملک دو عالم و زکات
پیچیده که از گریز و گنجارود هیچ درختی بر خود نمی داد تا ستر خود بر پوشد
نگاه گذر بر درخت انجیر افتاد آدم گفت ای انجیر مرا بر آ خود بده تا ستر خود
بپوشم انجیر گفت بستان بست و خود را پوشید در زمان فرمان برد درخت انجیر
رسید که هیچ درختی از بر خود آدم را انداد تو چرا این فرمانی کردی از بر خود دادی
انجیر گفت ای من در اول حال آدم نظر کرد روز که خواستی که بیدار دانی ندا
فرمودی که می خواهم بنده بیدار کنم که خلیفه شایان حضرت ما باشند الهی
کی را که بخت و دوستی برگزیده او را بگویند در ضایع خواهد کرد فرمان شد
ای انجیر ترا عزیز کردیم که دوست ما را عزیز کردی و ما میوه که در دنیا پیدا کردیم
او را بخشه ما باشد اما در تو خسته نباشد و هر که ترا بخورد او را نفع و ثواب بسیار

در میان

فرمان رسید ای آدم بهرشت جای بی فرمان نیست از بهشت بیرون
در دنیا برو و حکم فرمان آدم را در دنیا آوردند از زلفت خود وقتی سر بالا
نگرد و بجانب آسمان ندید و از گریه نیناسود که تا روزی چندین بکریت
که از هر دو فرشت است روان شد و بر زمین جاری گشت برندگان از هوا
فرز دادند از آن بخوردند و با یکدیگر میگفتند که وقتی چنین آفرینش
و شیرین خوردن ایم سخن برندگان در گوش آدم رسید دل آدم
ساکت شد و بعد از آن بعد سال نظر سوی آسمان کرد تا عرش عظیم
دید در نظر آمد که لا اله الا الله محمد رسول الله آدم در حیرت ماند که این کدام
بنده نیکی است که بشرف نام الله تعالی مشرف گشت است فرمان
در رسید ای آدم در حیرت چه مانده این یکی از فرزندان تو است
ای آدم اگر محمد در میان بودی تو آفریده نمی شدی و خود را به محبت
او شکر کرده ام چون آدم علیه السلام صفت محمد شنید گفت الحمد لله
باری از فرزندان من الله تعالی یکی این چنین پیدا خواهد کرد باز
مهر آدم گفت عزم ای بار خدایا بجز من آن محمد که زلفت از من در گذار
فرمان رسید نیکو شغیه آوردی زلفت از تو گذاشتیم و کنایان و زندان

از آنکه

از بکریت این نام در گذاریم پس مؤمن را باید که در هر زمان و در نشستن
و بخوابیدن و غلطیدن این محمد را از خاطر فراموش نکند و بداند
که عطا کرده پروردگار است که در من بگرم از زاین کرده است و سلام
این که است بشنود تا روزی عمر یغیر ابوطالب از جهمان بمرد شیطان
در صحرا او شنید و نغمه باد در بر آورد شیطان گفت ای ابوطالب در جهمان
نماند شیاطین گفتند مگر با ایمان رفت شیطان گفت نه چنانچه در کفر
زیست همچنان با کفر مرد فرزندان شیطان گفته اند پس از این سخن
تراشادی باید کرد که مردی با کفر زیست و همچنان در کفر و دغره و غم
از بهر چیست شیطان گفت نغمه من از واقع دیگر است شیطان رخ
برایشان کرد و گفت راست گوئید محمد گیت بر همه گفتند بهترین
افزید کار او است شیطان گفت ما دام که ابوطالب در جهمان بودند و مومنند
محمد بدین بود که وقتی ایمان آورد اما خواسته حق تعالی نبوی که
او را ایمان روزی کند پس کوشش محمد می شود کرد چون بگفته بهترین
عالمیان ابوطالب را ایمان ندادند من که رانده خدای هستم مدد
و معونت من برین است که از مؤمنی ایمان بریام بکوشش من الله تعالی

عطاء ایمان که در حق مؤمنان ارزانی است چگونه ستانند
 فرمان می شود فعال تمایز برای محمد و پیغمبر خواهیم کنیم یک از خرابات
 بیرون کنیم نام دوستی برو نهیم و یکی از صومعه مناجات بیرون آیم
 اسم بیکانگی برو نهیم مناجات را خرابات کنیم و خرابات را مناجات
 گردانیم یکی را گویم تو لایق درگاه مائی و دیگری را گویم تو مرا نمی شناسی
 بیت بازنده خراباتی که زمین را برشته بندد مرد مناجاتی
 که از مرکب خود افتد شیطان مرد و در برابر انیم آدم خای را بخوانیم
 بگویم با عور را برانیم سگ اصحاب کعبه را شایان جنت گردانیم ابوطالب
 قریشی را از عطاء ایمان محروم گردانیم بلال حبش را در صدر بهشت بنشانیم
 آن کنیم ما خواهیم دیگر ای محمد آدم که بود از مشتی کل میا فریدم یک نظر
 رحمت در کار او کردیم خلیفه حضرت باشد ای محمد ابراهیم چه بود دیگر از
 بت تراش یک نظر رحمت در کار او کردیم خلیل درگاه باشد دیگر موسی چه بود
 شبانه شعیب کردی یک نظر لطف در کار او کردیم کلیم باشد دیگر عیسی چه بود
 سحر خور تی ضعیف بودی یک نظر در کار او کردیم روح الله شد دیگر
 ای محمد تو چه بودی یتیم ابوطالب یک نظر در کار تو کردیم حمید باشد

و سرور

و سرور او را دادیم گشتی و امتان تو هم امتان بهتر شدند
 چون آدم را از حواری بهشت در دنیا آوردند زمان دل وی مایل بسوی
 بهشت و کشتان بودی تا روزی مناجات بگو و گفت الهی از زندان
 دنیا بمقام جاوید بهشت چگونه خواهیم رسید فرمان شد چون جان ده
 به بهشت ریک گفت الهی چون جان دهیم جان من کجا باشد فرمان رسید
 جان در عرش حق تو بموافقت غریزان تو در دنیا باشی آن روز
 که از بهشت بدنیاتنها آمدی چون قیامت قائم شد با غریزان
 در بهشت روی باز مناجات کرد الهی چون من بمیرم و تن مرا در خاک
 دفن کنی باید که اندام را از امانت نجات دهی و فرمان شد ای آدم
 بپوش کنایه است که از امانت اندام عفو می کنیم گفت الهی چون امانت
 از کرم افتاد نجات دهی و فرمان شد ای آدم بپوش کنایه است از کرم
 افتادن عفو می شود و گفت الهی اگر کرم افتد از زیر بدن نجات دهی
 و فرمان شد ای آدم بپوش کنایه است که از زیر بدن اندام عفو می شود
 اگر چه تنهایی پیغمبران در کور نریزند اما این معامله کنایه کاران است
 الهی حرمت آن خلیفه حضرت عذرا فدایش که در آن جهان عزیز دارا با عذرا داری
 و چون وقت آن رسید که از دار الفنا و بدار البقا خواهیم رفت و شیطان بیم

که بنده ترا از حضرت یاک تو نومید گرداند ما را با جمیع مؤمنان بکرم خویش
مایات مغفرت مقرون گردانی بمنده و فضل و جمال کرمه بار خدایا
سخاوت مهر ابراهیم بنحیر صلوات الله علیه سلام و ملائمه آن تا
اوردند که سخاوت مهر ابراهیم چنان اراسته بود که هرگز بغیر بهمان
طعام نخوردی تا روزی جهودی پیش در ایشان بیامد و گفت
یا ابراهیم کرسنه آمده ام مرا طعام بده ابراهیم نظر در وی بگرد و اینست
بیکانگی در وی دید و گفت تو بیکانه ی نمائی و طعام من از بهر بیکانگی ترا
چون این مرد این سخن از زبان مهر ابراهیم شنید شکسته دل باز گشت
در دهان مهر جبرئیل در رسید و گفت ای ابراهیم فرمانی شوی که هفتاد سال
که این مرد را رزق می دهم وقتی تلفتم که تو بیکانه تر رزق نمیدهم
و خواهم داد اگر تو بیک وقت بیدار طعمه میکنی که تو بیکانه طعام من لایق
توفیقست چون مهر ابراهیم این فرمان شنید عقب او دوید چون نزدیک وی شد
گفت ای مرد باز گرد ایستاده نشو بخت کونا گون بود هم مهر ابراهیم بسیار
معذرت کردن گرفت آن مرد آغاز کرد یا ابراهیم تو همین زمان مرا از
پیش خود در اندکی این زمان چه میخوانی و چندین معذرت برای چه میکنی
مهر ابراهیم گفت که خلا بقیه ملازم هست تو عتار کردی فرمان فرستاد
ای ابراهیم چرا بنده مرا طعام ندادی ما و مرا هفتاد سال رزق رسانیدم

و تلفتم

و نگفتم که تو بیکانه رزق خود خواهم دادی تو چرا بنده مرا طعام ندادی
و دل او را بدین سخن شکسته گردانیدی چون آن مرد این سخن از زبان
مهر ابراهیم شنید چشم بر آب کرد و گفت ای ابراهیم بیکو خدای که تو داری
که از بهر دشمن همچون تو دوست را عتار کردی است پس از چنین راز و
چند بیکانه نتوان بود که بگو تا در دین یار تو در ایم مهر ابراهیم کلمه عرض کرد
آن مرد بشرف ایمان مشرف گشت یک روزی جماعتی جهودان
نزدیک مهر ابراهیم بیامدند و گفتند ای ابراهیم ما کرسنه آمده ایم ما را طعام ده
فرمود بنشیند و طعام طلبید و تعظیم ایشان را کرد آن مرد آغاز کردند
که ای ابراهیم ما بیکانه ایم چندین احسان در حق ما کجا است مهر فرمود ۲ ابراهیم
این مکارم اخلاق از پروردگار خود اموخته ام بهر یک بنده بر من عتار شده بود
چون از طعام فارغ شدند مهر ابراهیم گفت نعمت خداوند خودی
یکبار خدا را سجد کنید ایشان شرمند شدند و گفتند ای ابراهیم
از بهر خویشی خاطر تو سجد می بریم هر چه سجد بر دند مهر ابراهیم
دست بد عابد و گفت ای من سر ایشان سجده آوردم تو بکم خود ایشان را
بشرف ایمان مشرف ایمان کرد آن هنوز سر از سجده بر نکرده بودند
که دعا مهر ابراهیم قبول شد ایشان گفتند ای ابراهیم کلمه عرض کن تا
در دین تو در ایم و قفل از دلها ما باز شده است اکنون زود کلمه بگو

مهتر ابراهیم کلمه عرض کرد و آن جمله جهود آن مسلمان شد الغرض
 چون نیت مهتر ابراهیم برین بود که بغیر مهمان طعام نخوردی تا یکروز
 تمام بگذشت که محصل از جای نرسید که سه روز دیگر شد
 تا شام منتظر مهمان بود آن روز هم که نیاید روز سوم شد در خاطر
 که در اندک ای بار خدا یا همچون من بنده باشد که سه روز بغیر مهمان طعام
 طعام نخورده باشد همان ساعت مهتر جبرئیل رسید و گفت ای ابراهیم
 فرمان می شود آنچه در خاطر شما گذشته بود از عالم ما خالی نیست
 اکنون بیرون شو بندهکان من ببینی که در راه ما خود را چگونه میدارد
 مهتر ابراهیم رخ از شهر بیرون کرد تا در بیابانی رسید صومعه بدید
 در آن صومعه بنده مرخدا را و جل عبادت میکرد مهتر ابراهیم
 نزدیک وی شد و گفت السلام علیکم ان کرد جواب سلام داد و گفت
 مرحبا مرحبا یعنی خوشی و خرمی مرا تا باد که من منتظر مهمان بودم
 انگاه دست سبوی آسمان برداشت و گفت شکر میگویم مرخدا را که امروز
 مرا آخر مهلت روزه من رسید است مرا تنها افطار نکنانیز تا آنکه دولت
 مهمان هم روزی کرد و مهتر ابراهیم پرسید ای بنده خدای مرا بگوئی مهلت
 روزه چه باشد گفت ای مهمان من بنده که خدای نکرده بودم که بعد

یکی روز

سی روز روزه بکشایم امروز سی روز است که گذشت و دولت
 مهمان هم روزی شد تا افطار با تو کنم مهتر ابراهیم چون این سخن
 در خاطر گذرانید که ای ابراهیم مرخدا را چنین بنده نیکوست که یکماه
 هم روزه دارند تو سه روز پیش نداشتی که همچون من بنده باشد که
 سه روز روزه دارد و بغیر مهمان طعام نخورد انگاه مهتر ابراهیم
 پرسید ای بنده خدای یکتا نشان ده که از تو که در روزه زیادت تر باشد
 گفت آری در فلان کوه زاده ای هست مرخدا را بنده کی میکند و از من
 زیادت تر زده تقوی است چون این سخن مهتر ابراهیم شنید بعد افطار
 رخ بان طرف نکرد چون پرسید دید بنده از بندهکان خدای استقبال قبل
 نشسته و دو چشم در عبادت داشته نزدیک وی شدم او گفت بیا
 ای مهمان خوش آمدی مهتر ابراهیم سلام کرد زاده سلام باز داد انگاه
 دو دست برداشت و حمد و ثناء بر زبان راند که شکر میگویم مرخدا را که ترا
 هم توفیق مهلت صوم من داری و هم سعادت مهمان روزی کردی تا
 افطار با او شوی انگاه نانی از زنبیل کشید با مهتر ابراهیم بخورد چون از
 افطار فارغ شدند گفت ای ناه از تو هم چه در زده ریاضت زیادت است

با همان خواب که در میان اینها زاده را بیدار کرد که دولت روزه بگذشت
 و در آن روز که در میان اینها زاده را بیدار کرد که دولت روزه بگذشت
 و در آن روز که در میان اینها زاده را بیدار کرد که دولت روزه بگذشت

گفت اگر در فلان وادی غاری است زاری مرخدا را عبادت میکند
از برترین مرتبه او چنان فرق است زمین و آسمان مهر ابراهیم چون
بر رسید دید او را سلام کرد زاری جواب سلام باز داد و گفت مرخدا بیا که خوش
آمدی من منتظر همان بودم فی الحال زاری در دست برداشت - حق تعالی را ثناء
گفت که الهی بگویم خود توفیق میده روزی با خراسانیدی و گرم دیگران کردی
که دولت مهران هم روزی شد مهر ابراهیم گفت بدرگاه خدای چه نذر
کرده بودی گفت نذر کرده بودم که چون نود روز بگذرد روزی بکشایم چون
نود روز با خراسانید خلاوند تعالی هم ترارسانید که افطار با تو کنیم همدرد من
میان وقت افطار اگر تا نماز شام ادا کردند بعد از نماز هفتاد و پنج نشستن کرد
رته آهوی پیدا شد زاری نظر بر آهویان بگرد و گفت بگر آهوی بیاید در زمان یک
آهوی از رته جدا شد نذر دیگر زاری بر رسید زاری گفت بسمل شو همان ساعت
خون از حلق پیدا شد همان جای آهوی بیفتاد باز زاری گفت بریان شو
دیدند آتش بغیر واسطه پیدا شد و آهوی بریان کردید باز زاری گفت در خوان شو
و خود گرفت پیش پای فی الحال خوان از آهوی پیدا شد زاری خوان گرفت
انگاه زاری گفت ای مهران بخور هر دو تن بخورند مشغول شدند در خاطر
مهر ابراهیم بگذشت سبحان الله پروردگار مری اینچنین بندگان اند

نود روز

رته

نود روز روزه هم دارند در سخن ایشان در میانان رته آهویان بیاید و یک
میان ایشان بسمل شد و آتش بغیر واسطه بریان کردند و خوان از غیب
نزدیک بیاورد بعد طعام مهر ابراهیم علیه السلام گفت ای بزرگوار بدرگاه
حق تعالی چون مشغول شوی مراد عای یاد داری زاری گفت ای مهران
مرت جبهل سال باشد که دعاء من قبول نمی شود مهر ابراهیم گفت چرا همچین میگوئی
بگفته عتوا آهویان از میانان آمدند بسمل شدند و آتش بغیر واسطه پیدا شد
و نذر دیگر تو آوردی که بدرگاه حق تعالی چندین بار وی باشد دعاء او
چگونه رفته شود گفت من نیند خلاصم آنچه از پروردگار میطلبم هنوز دست
از خواست باز نمی دارم که حق تعالی بزرگی بداند من می رسانید و بعضی دعاء
چگونه تاخیر می شود که جبهل سال بر یک سال مطلق بخی رساند مهر ابراهیم
بر رسید آنچه مقصود است که از رحمان میخواهی که حاجت بر نمی آید گفت ای مهران
من در صحرائی گذشتم که شبانی رته کور سفندان میجاند گفته از آن گفتم
گفت این رته از آن مهر ابراهیم است خلیل الله چون این نام از وی شنیدم
گفتم سبحان الله زهی بندگی بخست که او را خلیل الله میخوانند از آن روز که
باز شنیدم روز شنبه دعاء می کنم ای پروردگار از جبهان بزرگی تا دیدار خلیل الله
بینم چون این سخن از زبان زاری مهر ابراهیم شنید گفت خوش و خیر

مرزا بادی این دعاء تو مستجاب شد آن ابراهیم خلیل الله منم هر دو ایستاده شدند
و کلمه گرفتند از غایت شادی باز در کنار گرفتند از بهر خدای مهتر ابراهیم
و آن زاهد بود آنگاه زاهد گفت ای پیغمبر خدای زبانی نزدیک من قرار گیر تا
دور کعبه نماز شکر از ملاقات تو بخاتم خدایتعالی مقصود من رسانید
مطلوب دیگر هم خواهم بخاک است دو خانه ادا کرد و سر سجده نهاد و میگفت
از روی چهل سال بنده خود دیگرم خود بر آوردی و دولت ملاقات پیغمبر
خود روزی کردی اکنون در جهان از روی دیگر ندارم مگر از روی تو
رسم این بگفت و جان بخت سلیم کرد **الفرق** سخن در سخاوت
داشتیم تا آورده اند عبدالله مبارک رحمة الله علیه با اتفاق حج افتاد
و روان شد چون نزدیک دریا رسید در جهازی سوار شدند زبانی
گذشته بود که عورتی بر سائیل دجله زنده در سر کشیده پیدا شد و نزدیک
دجله مرغی مردار افتاده دید از زمین بر گرفت و زیر آن کهنه پوشید
روان شد نظر عبدالله بر آن عورت افتاد گفت بروم و از حال این
عورت واقف می شوم که این مرغ مردار این عورت چه خواهد کرد
بیشتر پیامد بر سیدای عورت مرا بلکه این مردار مرغ که برگزینی چه
خواهد کرد عورت گفت ای پرستنده این مردار نزدیک من مباح گشته است

از آن

زیرا که در شرع محمدی بعده سه روز مباح گفته اند و امروز سه روز باشد که من
و فرزندان من چیزی نخورده ام و حالت فرزندان من دشوار گشته است
چون عبدالله از وی این سخن شنید بر خود گفت ای عبدالله در چه صبر میروی
که حج تو همین است آنچه زاده و راهله بود آن زن را بداد و خود بخدا داد و چون
حاجیان بعد مدتی از حج باز گشته اند آوازه در بغداد شد که قافله حاجیان
فردا در بغداد بیایند عبدالله گفت اگر امسال در حج نرفتم باری درست
حاجیان و حج کنندگان بگیرم چون بیرون از بغداد شد دید که چند نفر
حاجی پیش می آمدند و ملاقاتی کردند بگفتند ای عبدالله در حج یکجا بودیم
و تمام منزل یکجا آمدیم امروز چه بود که پیش از ما در بغداد آمدی عبدالله
از این سخن در تعجب ماند که ایشان این سخن از کجا میگویند باز اندیشه کرد
که مگر درین حکمت الهی رفته است محمد بن فکر در خواب هم خوابش نمودند
ای عبدالله در فکر است چه مانده حاجیان راست میگویند چون از آن سبب
که زن را زاده و راهله دادی خود در بغداد ماندی مثل تو فرشته کردانیدم
تا حج کند و در تمام منزل با حاجیان آن فرشته هم راه بود چون تو از بغداد
بیرون آمدی با آن فرشته را دور کردیم و درین سال برگشت تو حج حاجیان را
قبول کردیم تا بدانی که مرتبه سخاوت در حضرت خدای چنین عظم دارد

حکایت آورده اند که زنی مسلمة نزدیکی محله جمهودی روزگاری با فرزندانش
 بقوت بیوی که در آنیدی تا روزی تمام روز گذشت از جای چیز نرسید
 و فرزندانش فرود داشتند چون از کسکی حیران شدند برآمد گفتند که از
 مسجد کسکی طافند نمانده است در خانه این همسایه برو شاید که چیزی
 بدریاری تا آتش کسکی فرو شنیدند در چون حال فرزندانش کثوری
 دید پاره زنده بر کرد و رخ بجانه آن جمهودی بگریه پیش جمهود رفت
 نظر جمهود بر عورت افتاد آن جمهود گفت که این عورت بهر دزدی
 آمده است نه دانی بکیم کاه واقف شویم تا چه شود چون عورت دید که جمهود
 باز برش نمیکند باز گشت در خانه بیامد و میگفت ای فرزندانش وای
 چکر گوشه کال مادر خانه جمهود در فترت بودم زبانی ایستاده مانده ام آن
 جمهود میدید اما هیچ باز برش نکرد چیزی نداد دیگر ای فرزندانش
 ما مسلمة باشیم با مرد کافر و بیگانه چه گویم فرزندانش گفتند ای مادر برو
 شاید در درین کورت چیزی بدر از بهر تکیه دل فرزندانش دوم
 کرت نیز بر رفت نظر آن مرد جمهود بروی افتاد در خاطر بگردید که این عورت
 بهر دزدی می آید زبانی بکیم کاه واقف شویم چون عورت دید که جمهود
 بهر دزدی

به عورتی

چیزی نمیداد بخاطر خرابی باز گشت و این مرد نیز برابر عورت باز گشت در خانه
 عورت بیامد تا دریا بد جمل فرزندانش دوید آمد و گفتند ای مادر برو
 گفت ای فرزندانش صبر کنید بدر کاه حق تعالی که در آنجهان نعمتها غ
 کوناگون بدر چون آن مرد جمهود این سخن بشنید گفت از بهر دزدی نیامده
 جمهود از پیش عورت باز گشت در خانه بر رفت زرا گفت طعام موجود کن طعام
 بخور نزدیکی شو بر ما و در آن طعام و آن مرد برداشت نزدیکی ایشان را آورد
 مادر و فرزندانش را بسیار معذرت کرد و میگفت من از حال فقر شما واقف نبودم
 اکنون طعام بخورید بعد از طعام بخورند مادر و فرزندانش گفت در حق این مرد
 دعا میکنید مادر با فرزندانش بهم سر سجده بردند هنوز ایشان در سجده بودند که
 آن مرد بازن بهم بیامد و گفت دعاء عثمان مستجاب شد مادر با فرزندانش بهم
 سر از سجده برداشتند جمله جمهود گفت کلمه عرض کنید تا شرف ایمان
 مشرف کردم ایشان گفتند بگو لا اله الا الله محمد رسول الله چون بعد از
 ایمان مشرف گشته اند و از پیش ایشان باز گشته اند در خانه خود آمدند
 نظر دیگر عزیزان بر ایشان افتاد گفتند چندین سال باشد که چنین نور

کاچی ندیدم در شما که امروز طالع شده است گفت ای زن امروز خلعت
 ایمان در پوشیده ایم این نور ایمان است که در روی من می تابد گفت ای
 شوهر پس بر من عرض کن اسلام را تا بدین عزت مشرف گردم
 ایشان گفتند بگو **لا اله الا الله محمد رسول الله** مسلمان شدند پس مؤمنان
 باید که تا سخاوت پیش کنند باینجه توفیق یابد **الحج بحرمه** ابراهیم پیغمبر
 صلوات الله علیه سعادت سخاوت جمله یگان گویان را روزی گردانید
 بمنده و کمال کرد **باب سیوم** در فضیلت مهتر شعیب **پیغمبر علی السلام**
 طایم آن تا آوردند که مهتر شعیب از خوف خدای چندان بگریست که
 در دو چشم مبارک ایشان ناپیداشد و زمان رسید که ای شعیب چرا می
 میگری گفت خداوند از خوف دوزخ باز و زمان آمد که بر جمیع پیغمبران
 دوزخ حرام گردانیدم و ایشان را با دوزخ کاری نه و تراب از چشم
 میدهم بعد ازین خوف دوزخ میگری مهتر جبرئیل را فرمان شد که بر
 خویش در چشم شعیب فرو داز بر حکم فرمان باری تعالی جبرئیل بر خود را
 بر چشم شعیب فرو داورد هر دو چشم مهتر شعیب بینا شدند بعد چند روز
 دیگر بگریست هر دو چشم ایشان فتور گرفت باز مهتر جبرئیل نازل شد

الفرز

و گفت ای شعیب فرمان شود از خوف دوزخ میگریستی ایمان یافتی و چشم
 بینا گردانیده ایم اکنون برای چه میگری گفت ای جبرئیل در غمنا و بهشت
 میگریم که از زندان دنیا بمقام جاوید باقی خواهیم رسید و زمان رسید در بهشت
 اول که در این پیغمبران باشند بعد ازین گریه ننگی که بهشت خود بتو گرفت
 کرد ایندم باز مهتر جبرئیل رسید گفت ای پیغمبر خدای از خوف دوزخ می
 گریستی حق تعالی ترا ایمان داد بهشت بتو عطا گردانید این زمان چه چیز است
 که گریه میکنی گفت یا جبرئیل اکنون از روی جمال او مراد گردید آورده است
 کی باشد که این چشم فلان دیدار باقی بپسند و زمان آمد بعد ازین گریه می آرائی هم
 در گریه باشی و جزای دیدار گردید است دیگری آرد در عهد دولت **پیغمبر صلی الله علیه و آله**
 یاری بود او چشم نداشت بخد مت رسول صلی الله علیه و آله و سلم بیاض و گفت
 یابنی الله مراد هست که نیست که مراد مسجد در ارد **پیغمبر صلی الله علیه و آله**
 از خانه تا این مسجد رس بر بند ماتی برین بر آمد که بدین طریق در حد
 در آمدی و رفتی تا روزی منافقان و کافران بیکدیگر گفتند ای جانی
 که این کور از صحبت محمد نمیوانند مانند دیگران چگونه توانانند چند کار داده
 بیاوردند مقابل روی بر آن رس باشند وقت نماز در آمده بود که این مرد
 کور رس گرفت طرف سجده سوی پیغمبر روان شدند چون چند قدم پیشتر شدند

کاری از دست برچین اورید تا که بر دستها و بر سینه سخت شدند خون
چکان در یکدیگر گفت این ماجرا تا تو که در رحل دیدی و گفت که دشمنان
قصد کردند باز این مرد نابینا گفت یارسول الله دشمنان از جهت محبت تو
بامن این ماجرا کردند تا از سعادت تو محروم گردانند **و این ماجرا**
چون گفتار او شنید و او را خون چکان دید مهر در کار شد خواست تا
درست بردارد از حضرت خدا تعالی بجهت او چشمه ماء بخواندیم در آن عات
مهر جبرئیل در رسید و گفت یا محمد روان می شود ما از ازل در حق این مرد
حکم کرده ایم که در شکم ما دنیا باشد و چون در دنیا پیدا گردد نابینا بود
و چون بمیرد بگردد **و این نابینا بود چون قیامت قائم شود در وصات**
نابینا حاضر گردانند در خواندن نامه اعمال که خواند نابینا خواند
و بل صراط بگذرد نابینا بگذرد و چون در بهشت یابی نه با بکرم
خویش در آن وقت چشم دهم در اقل بار که چشم بکشد دیدار را
الکون ای محمد او را بر سر این شراط را اختیار کنی در دنیا نابینا باشد
و اگر اختیار در دنیا هم نکنی چشم بدهم اما فردا دیدار ما بعد از دیری بیند
چون پیغمبر از جبرئیل این شنید آن مرد نابینا را بر سرید آن یار بر فور گفت
یارسول الله نخواهم که از بهر چشمه ماء من دعا کنید که حیات دنیا چند روز

بماند

پیش نباشد و سعادت دولت دیدار کجا یابند که در شرف دیدار او مشرف گرام
دیکر زنی صاحب جمال بود تا روزی در آرزوی دیدار حق سبحانه تعالی
چندان بگریست که هر دو چشم نابینا شد قریبان او با وی نصیب میکردند
که زنی صاحب جمال بودی ترا چه چیز گریانید که هر دو چشم بیاد دادی
گفت بر دیدگان من فریاد قیامت از دو حال خالی نخواهد بود یا خواهم دید
دیدار حق سبحانه تعالی یا نخواهم دید اگر نخواهم دید زیج دولت ابد که
من از بهر دیدار باقی چشمه ماء خود را در دنیا یا خسته ام و اگر نخواهم دید
میس چشمی که از دیدار حق تعالی محروم ماندم هم در دنیا رفته است
ای محمد این نیک بختان که جان و تن خود را در راه رضاء مولی در خستند
و رضاء تو حاصل کرده اند که من بیچاره را با جمیع مومنان بنور خویش
منور گردانی بمنز و فضل و کمال گزیده **باب چهارم در فضیلت مهتر**
موسی علیه السلام که در کوه طور سینا بوعده خدا تعالی رفته بود حکم
دعوت فرعون بر رفت و فرامیدن ایشان باز دار الفنا از دار البقا تا
آورده اند چون مهتر موسی علیه السلام بکوه طور سینا بر آمد فرغان رسید
الکون فی الحال ثناء ما بگو مهتر موسی علیه السلام خدا تعالی را بر هر مار صد
نام ثناء گفت و بعد آن دم در کشید و در خاطر او گذشت زیج صافی دهن من

که در خط خدای را بجهار صد نام ثناء گفتیم این قدر در خاطر خطیر نیکو کند
فرمان آمد ای موسی بسای باز گرد زیر کوه طور سینا درائی که اندیشه
خاطر تو بعلم قدیم خود دانست ام مهر موسی باز گشت و فرود کوه غایب
در آن در اطراف چون پیشتر شد صحرای بید با مسافت جوی بید که
در روی روان شده بر سر جوی درختی سایه دار خور بید در خاطر گذشت
زمانی زیر این درخت قرار گزیدم چون فرود آن درخت رسید جانوری
در شاخ آن درخت نشسته است و یک پای اولنگ بر یک پای از درخت
او بر آن خدای را ذکر میگوید مهر موسی در ثناء گفتن آن جانور گوش
نهاد نشد که در ساعتی خدای را بجهار صد نام ثناء خواند مهر موسی
در فکر ماند و با خود گفت ای موسی تو خدای را بجهار صد نام ثناء
گفتی و در دل گذرانیدی ز هر دوستی خاطر من که حق بیگساعت
بجهار صد نام ثناء گفتیم اما ای موسی تماشا جانوری بکن که ساعتی
خدای را بجهار صد نام ثناء بخواند انگاه موسی مناجات بکرد و گفت الهی
این جانور را با من سخن در آرتا من ازین چیزی برسم فرمان آمد ای
موسی تا آن زمان که این جانور را فریده شده است جز ذکر با بر غیر که هم سخن
نشده است ابداع تو مستجاب کردم به بر سر هر چه می برسی مهر موسی گفت

ای کرمه

ای برنده خدا تعالی فرموده است تا تو با من سخن در آرتا من ازین چیزی برسم
جواب آن بگوی جانور را آغاز کرد اتلام علیکم ای پیغمبر خدای آنچه مقصود
بر رسیدن داری بگو مهر موسی گفت ای جانور چند سال است که درین
درختی هستی گفت ای پیغمبر خدای مدت چهار هزار سال بر آمده است
و خدای رزق من ذکر حق تعالی است مهر موسی گفت درین مدت چهار هزار سال
چیزی از روی در خاطر داری یا نه گفت ای موسی چهار هزار سال بر آمده است
هیچ از روی نداشتم امروز چهار هزار سال بر آمده است که کاهی دل من
برین همیشه که این نوک خود را در آب ترکم موسی گفت زیر این درخت تو
جوی آب است چراغی خوردی چون از زبان مهر موسی نام جوی شنیده
جانور فرود زمین نظر دیدن گرفت انگاه سوگند عرض کرد گفت ای موسی
بعظمت آن خدای که بخراود دیگر خدای نیست درین مدت چهار هزار سال
چنان در ذکر حق مشغول بودم که هیچ ندانستم بودم که فرود من جوی آب است
یا نه و بر روایت دوم جانور را آغاز کرد ای پیغمبر خدای اگر چه فرود من ازین رود
اما این اندیشه کردم نباید که درین خوردن آب تقدیر من رسد جان من در آن دم
قبض شود از ذکر حق محروم مانم چون موسی از آن جانور این سخن شنید زبان
خود به ثناء خداوند تعالی کشاد و می گفت که از ذکر بندگان هفت آسمان
وزمین مستغنی و هستی ترا هیچ اختیار نه چون مهر موسی

بشرقی معراج مشرف گشت بغیر واسطه نشیند و دیدارگاه فرغانه شد
تو باز میگردی باید که فرعون را بسوی مادی عورت کنی چون مهر موسی باز
بحکم فرغانه بر فرعون رفت و گفت چندان پروردگار بیکانه باش و در
نظر عبرت به من بینی که آسمان پرستون که داشت و ستارگان بر وی
که پیدا گردانیدای فرعون نغمه ها بر پروردگار میخوردی چندان اسباب دار
الکون ای فرعون ایمان آر فرعون گفت ای موسی اگر خدای تو ملک آسمان
من ملک دنیا دارم هر چه بقدرت خود بفرمایم خود فرمایم آن شود
مهر موسی گفت ای پیماره تو عاجز هستی کی توانی که بقدرت خود
کاری کنی گفت ای موسی رود نیل خشک شده است اگر بگویم فرغانه من
روان گرد تا قدرت من ترا معلوم گردد که چگونه دنیا داری مهر موسی
از گفتار او عجب نمود و گفت شایان خدای اوست جز وی کیس نبود و باشد
اما ای فرعون مرا از تو عجزی آید که رود نیل خشک شده است بگفته تو چگونه
روان گردد و گفت ای موسی امروز باز گرد تا من و راهریکی را ندانم تا
اظهار خدای بداند چون مهر موسی علیه السلام این کلام از وی شنید
باز گشت بعد از آن شب در بهمان پیداشد فرعون در حجره بست و مستقر
قبله شد و زنجیر در دست و پای کرد و زیر پای بالا کرده و بدرگاه خدای

بی ناله

می نالید و میگفت ای من عیب بسیار دارم بدرگاه بادشاه بی عیب اهل
یارب یک عیب این دارم که تمام بالا من یک نیم گز است و نزدیک بر دلم چون
سک دارم و عیب دیگر آنکه چیز هتم بر یک عیب که در ذات او بودی گفت
ای ملک عقیق که باقی هست در پاخته ام و ملک فانی دنیا خدیده ام اکنون از وی
موسی و خلق که بر سر رود نیل حاضر خواهند شد شرمندگی نکنی و رود نیل را
فرغانه من روان گردانی ندانم عالم عیب شنید که باز کرد از حجره بیرون شود
رود نیل را بر فرغانه تو روان گردیم فرعون شادان از حجره بیرون آمد و باز
عام داد بعد ساعتی با خلق رخ بسوی رود نیل بگرد مهر موسی نیز حاضر آمد
فرعون آغاز کرد ای موسی اکنون قدرت مرا تماشا می کنی که رود نیل
خشک شده چگونه فرغانه روان گردد این بگفته و رخ رود نیل بگرد
رود نیل را چگونه روان سازم و فرعون است را بیشتر کرد و هر جا که
با جای که اشارت کردی رود نیل همان جانب روان گشتی خلق در عجب ماندند
بعضی که معتقد او بودند میگفتند اگر فرعون خدای نباشد در پاخش
چگونه روان گردد و مهر موسی دست بر مناجات فرستاد و گفت ای
مرا بر فرعون فرستادی و هر چه او گفت محمول شود کرده بودی بنده تو می باشد
مهر جبرئیل در رسید و گفت ای موسی فرغانه می تو که هر که درگاه پال از جبرئیل طلبید

ما ضایع نکنم او تمام شد در کردن غله و ذخیره در دست و میگفت که الهی
 بر روی مرا از خلق و موسی شرمندگی نکنی چون وفای آورده اند روان کردیم
 تو خاطر جمع دار که او را هم درین رود نیل غرق خواهم کرد چنانکه خدم
 غرق شدند و چون مشهور شد که خدا بقیه ابداء مهربانتر موسی
 ماکیب هم مهربانتر موسی چون دعا کرد و چون غرق شد تا روزی مهربانتر
 در صحرائی که در مملکت لوط در رسید و گفت قبض کنیم موسی گفت در
 راه دهن چگونه توانی که در آبی که در کوه طور سینا بدین دهن
 یا برورد کار هم سخن شده ام گفت اگر بگوئی در راه چشم در آیم
 گفت چگونه توانی که بدین چشم در کوه طور سینا نور بجای دیدم
 گفت اگر بگوئی در راه قدم در آیم گفت بدین قدم بوعده خدا که
 در کوه طور بر آید و ام هر یک عضوی را مملکت لوط بگفتی مهربانتر
 موسی علیه السلام جواب کردی که عزرائیل حضرت حق تعالی رفت
 و عرض داشت که الهی پیغمبر تو چنین جواب میکند مهربانتر موسی خاطر بکرد
 وقت آن رسید که جان می باید در درخت خانه بکرد بکرد که در خانه در آمد نظر مآذ
 روی موسی افتاد و گفت ای جگر کوشه چیست که امروز روی تو زرد گشته
 می بینم مهربانتر موسی گفت ای مآذ الوداع الوداع که مرا سفر قیامت پیش آید هست
 چون

چون

چون مآذ از مهربانتر موسی شنید در گریه شد دختر مهربانتر شیخ هم مهربانتر موسی علیه السلام
 بر خشوی برسد که گریه حقیقت گفت شوم تر از سفر قیامت پیش آید است چون اتباع
 ایشان این سخن شنید او هم در گریه شد فرزندان مهربانتر موسی چون مآذ را در گریه دیدند
 فرزندان نیز در گریه شدند و گریه کودکان همسایگان شنیدند هر چه جمع شدند
 میکردند که پیغمبر مآذ میان ما میرود و دختر مهربانتر شیخ را طاقت نمآید
 بر مهربانتر موسی آغاز کرد و توارز از خدا بدار بقیه امیر وی فرزندان را بر که گذاری
 در دل مبارک ایشان از جهت فرزندان تنگ گشت مآذ رسید ای موسی
 عصا که بر دست داری سنگ در صحن خانه افتاده است بروی بزن مهربانتر موسی
 عصای بر سنگ زد سنگ از میان دو باره شد سنگ دیگر پیدا شد مآذ شد برین
 نیز عصای بزن بحکم مآذ بر آن سنگ هم عصای بزد آن سنگ دوباره شد
 کم از آن سنگ بیرون آمد بر کرد دهن گرفته پیدا شد در مآذ شانه حق تعالی شد
 و میگفت حمد خدا بر آن که این کم را در سه تاریکی میداشت و رزق می رساند
 مآذ شد ای موسی که کم را در سه تاریکی ضایع نگذاشتیم و رزق می رسانیدیم
 کی باشد که بنده زادگان خود را ضایع کنیم چون دختر مهربانتر شیخ این بدید
 خاطر تکی شد موسی اهل بیت خود را و داغ کرد رخ بیابان گرفت می بیند
 که در صحرائی دو کس تربت میکانند نزدیک شدند و رسید این تربت کعبه
 که مرده در میان نمی نماید ایشان گفته اند که این تربت کعبه است که خداوند خود را

دوست می دارد مهر موسی گفت زه ندره نیکو بخت که او را پادشاه هزده
 هزار عالم دوست می دارد و برایشان مهر موسی آغاز کرد اگر رخصت دهید
 من از مهر عظیم زمانی درین تربیت تعظیم ایشان رخصت کرد مهر موسی
 در میان تربیت در آمد و غلطید همان ساعت عزرا شیل را فرمان شد شبی
 از حضرت فایز دست مهر موسی بده در حال مهر عزرا شیل در رسید شبی
 بر دست موسی بداد هم درین ساعت غلطید بود شبی از دست عزرا شیل
 بست و بوی گردان گرفت همان وقت جان بخت سلیم کرد و الحال تربیت
 کرد آه و قهر کاویان دو نفر که بودند یکی حیر شیل بود دوم میکائیل بود **و تربیت**
شمارا بوی کرد موسی جان بداد باز کو این شبستان کیست
الحج عمرت سال از پیغمبران مهر موسی صلوات الله علیه سلام من شکسته را
با جمیع مومنان خشنودی و رضاء هزده حاصل کردانی و چون مراجعات
دنیا را دید و روح راحت کنم خویش را پیش کردانی بمنز و فضل و الله اعلم
تا بیستم در فضیلت مهر سلیمان پیغمبر علیه السلام و ملائیم ان
تا آورده اند که افکندترین مملکت چگونه از دست او رفته بود و بسبب
چه بود چگونه بدو رسانید تا آورده اند روزی مهر سلیمان سواری فرموده بود
و خشت ایشان در هوا باد گرفته میرفت تا نزدیک مهر دختران چند بازی داشت
می کردند چون آن یکی رسید این تخت کیست گفت این تخت مهر سلیمان است

از میان

در میان یک دختر ماهی گیری بود روی جانب دختران بگرد و گفت چه بیکر باشد
 که شوهر من همان سلیمان بود دختران آغاز کردند تو دختر ماهی گیری بر انداز حال
 خود سخن نمیکوی چندان ملامت بوی کردند آن دختر ماهی گیری بشنید شد و کرد
 خود فرد کرد ما ند برایشان گفت بدین گفت مرا ملامت بر کند آنچه آدمی زاد
 میکوبد و میکند در حکم خدا بیتی رفتی من چکنم اگر از من چیزی بگو باند
 و وجه شما باز اکنون در حق ما میکوبند آن شما میکوبند **الله من چون تخت**
مهر سلیمان علیه السلام در شهری رسید دید نزدیک آن شهر مردی نشست
و از هیزم بر کرده افتاد و حیران می آید بیشتر شد پرسید ای پیر نام چه داری
گفت نام من سلیمان است در خاطر مهر سلیمان گذشت که بسمان آمد یکی سلیمان
منم و یکی سلیمان این است تمام ملک سلیمان گذشت دنیا بمن داده است
و این بوقت پیری هم از هیزم کشی خلاص نمیرد چون در خاطر این بگذشت
دست خود بالا کرد و تاج از سر فرو آورد یکی لعل جدا کرد و برد دست پیر داد
و گفت ای پیر باقی عمر تو و فرزندان ترا پسند است باید که دیگر هیزم کشی
نکنی لعل را بر کف دست نهاد و شادان زنی بجانب خانه خود بگذر هر زمان
نظر لعل بگردی و با خود بگویی زهی قادر خدا بیتی که هر کاله سنگ را چه بر روی داد است

که قیامت او هزاران پیش باشد نگاه غلیواری از موافق در کف دست
 او بگردانست که این بر کاله کوشش است از بالا چنان افتاده که از دست
 او لعل را برد و این مرد صبر آن ماند و با خود گفت لعل از دست رفت
 امروز از بهر فرزندان چه خواهم کرد باز اندیش کرد که همان شتواری
 که از سر بتاب کرده بودم بیارم تا قوت فرزندان حاصل شود چون
 بمقام شتواری برفت از آن مقام بیست و نواره غیری برده بود از
 شرمندگی شب در خانه نیامده هم در بیابان بماند چون روز شد
 باز چندان هیزم مشغول شد تخت مهر سلیمان در هوا بود که
 نظر روی افتاد و گفت چه صحرایم که فرزندانم داده است من این لعل را
 داده ام از بهر آنکه بعد از این هیزم کشته نلکی که ترا لعل فرزندان پسند
 نزدیک شده پسیم چه حیرت باز هیزم کشته شدی چون مهر سلیمان این گفت
 او آغاز کرد ای پیغمبر خدای لعل که داده بودی از کف دست من غلیواری
 می برد از شرمندگی فرزندان در خانه ز قیامت و چون پشته واره طلک کردم
 از آنیا فتم دیگری برده بود چکنم هیزم بخشیم چون این معنی مهر سلیمان
 از شنیدن تاج از سر مبارک خود آورد و لعل دیگر جدا کرد بر دست او بلاد این

لعل را

لعل را کف دست محکم گرفت و سوگی خانه روان شد در اثناء راه جوی آب بود
 خوارت تا بگذرد بای او بلغزید و غوطه بخورد از هیبت جان مرشد را که در بهر از حیل
 از آب بیرون آمد زمانی بگذشت غم فرزندان در کار شد بخود گفت اگر لعل از دست
 رفت بروم پشته واره هیزم بدست آورم که دوم روز شد و حال اطفال شتواری شده
 چون بجل شتواری رسید آن پشته واره دیگری برده بود خاطر خراب در چندان
 هیزم مشغول شد مهر سلیمان در آن مقام از پیش پیداشد نظر مهر سلیمان
 در روی افتاد گفت حالت چیست که هیزم بر سر کرده میروی گفت ای پیغمبر خدای
 من در گذشتن آن بگویم که بای کالغزید از خوف جان مرشد را کردم و امروز
 دوم روز باشد منی دامن حال فرزندان من چه باشد مهر سلیمان علیه السلام را
 شفقت آمد تاج از سر فرو آورد و لعل آن مرد را داد آن مرد دستار را
 از سر فرو آورد آن لعل محکم دست روان شد چون در راه رفت مردی اسپ
 سوار شد دستار از او بست و غایت شد بیزاری کنان نزدیکی سلیمان آمد
 و گفت ای پیغمبر خدای راه زنی کار من کردید آنچه خدا تعالی میداشت می بودم
 چون تو واسطه شدی که مرا از فقر رهایی چون خواست خود نمود از خواست تو نداد
 مهر سلیمان گفت چه کنم از بهرمت خود تقصیر نکردم چون خداوند تعالی اندر
 سلیمان کردی ده آن مرد از پیش مهر سلیمان باز نشست در کار هیزم مشغول شد

الغرض قصه آن مرد در حکایت تمام خواهد شد چنانچه مهر سلیمان را
حاجت مغفل کند انکس ترین از دست کشد و بر تخت خود نهاده بغل مشغول
دیوی بجهت بود و وقت یافت بر دیوان دیگر گفت که چند خدمت مخلوق کنم
از آنکه این انکس ترین برین خواهد بود کار خدمت باید کرد انکس ترین بست
و در برید نزدیک دریا بترک در دهان رفت تاج و تخت و هر چه در آن بود
کوئی هیچ نبود و تنها ماند تا سه روز که رسد بود و بعد سیوم روز قصد زد و
بکرده در کنار دریا بر رفت ماهی گیری پسند بر کرده نزدیک او شد و گفت مرا کاری
فرمائی و مرده بده ماهی گیری گفت یک ماهی بدهم پسند در خانه برسانی فی الحال
بر گرفت و در خانه او رسانید یک ماهی یافت همچین هر روز پسند در خانه می برد
می رساند چنانچه برین بگذشت مزاج مهر سلیمان نیکو داشتند بیک روز
ماهی گیری بر زن خود گفت می بینی این مرد بغایت با دیانت است اگر بگویم
و دختر خود تسلیم بکنیم زن گفت در جهان کی نیست که مزد و درامد
مرد گفت نظر در مزدوری کن نظر در امانت او بکن مادام که بر امانت خلاف
در از او نبندی و ام و نظر در حال و خلق او کن که پسندیده دارد بهتر از این
که خواهد بود که او را فرج داد از زن هم برین اتفاق افتاده دختر تسلیم
مهر سلیمان کردند و دختر کان که با او بازی میکردند ایشان شنیدند

که دختر

که دختر ماهی گیری را بر مزدوری میدهند که سلیمان نام دارد هر چه شند
و میگفتند که دختر ماهی گیری را بر مزدوری میدهند که سلیمان نام دارد هر چه شند
و میگفتند که ای دختر ماهی گیری یاد داری که ما تو یک روز بازی میکردیم آنگاه
تخت بران بدیدیم و از یکی پرسیدیم که این تخت کجاست گفتند مهر سلیمان علیه السلام
هم در آن وقت تو گفتی که چنانکه باشد که این سلیمان شوهر من شود باری هم
نام یافتی باز این دختر که برایشان آغاز کرد آنچه حکم خداوند من بوده و در حق من
رفته است همان خواهد شد **الغرض** بعد کار خیر آن مرد و ماهی مهر سلیمان را
دادن گرفت تا روزی دوطبق بر دست مهر سلیمان بداد مهر سلیمان بر عورت
خود بداد که این را بر او بکار دهم که او بپاره کرد از شکم ماهی انکس ترین بیرون آمد
آن دختر ماهی گیری بر دست مهر سلیمان بداد در زنان شناخت و در انکس
خود بکرده همان زمان تخت و تاج و دیوان و بریان با سپاه زرین که
حق تعالی او را داده بود جمع آمدند ماهی گیر باز آن خود و در حیرت آمدند
آنگاه زن بر سیدای شوهر درین حکمت چیست که فی الحال دولت برین بر سیدی
بگو تو کیستی گفت من پیغمبر خدای هستم و نام من سلیمان است چندگاه باشد
که انکس ترین مملکت را بر دریا انداخته بود امروز با حق تعالی از دست
تو روزی بکرده زن گفت یا پیغمبر خدای حکمت این واقعه چیست که چندگاه

ملک از تو رسته بودند من بگویم حکمت از چه بود روزی سلیمان درین راه
 میگردد شب باد دخترکان بازی میکردم برسیدم این تخت کیست یکی گفت
 این تخت من است سلیمان است من باد دخترکان گرفتم چه بیک باشد اگر خدا
 نشوهر من کردند بجز دانکه این سخن از زبان بیرون آمد دخترکان ملا
 آغاز کردند من شکفته دل دانه ام از جدت شکستگی دل من چندگاه
 شما مملکت شدید چون مرا بخدمت شماست فرمودند اندیدید و آن حکم نفاذ رسید
 باز مملکت روزی شد انگاه این دخترکان را طلق فرموده ام بلفتم به پیشداغ
 از خدای خواسته بودیم چون بجهت خود رسیدیم نزدیکی شما دشوار نمود بعد از
 مهر سلیمان روان شد نزل در همین گشت شد در خاطر بگذشت از حال ایشان
 خوش دریا بگویم که چگونه است یکی را گفت مردی هم نام من است او را بگو که مهر
 سلیمان میخواهد چون آنکس بدو رسید او را کرد آن مرد بیرون آمد و گفت خدمت
 من بر مهر سلیمان برسان بگو که من آموختم نمی توانم که بیایم مهر سلیمان را
 بخونم فرمود که او را بیاورد همچنان کردند آن مرد جامه های قیمتی در بر کرد
 و خدمت نیز بیاورد نظر بر صورت او افتاد گفت بگو اسباب دنیا از کجا
 یافتی گفت ای پیغمبر خدای چون تو از سر وقت من بگذشتی من از عجز خود
 با حضرت معبود ناایدم و گفتم ای تو دانا تر کی چه چیز را خواست پیغمبر برین بود

که مرا از فقر بریانی تا تو ندی هیچکس ندید باز بمن برسان این قدر بگفتم در وقت
 سوار شدم و در آستانه غلیو ازی نظر کردم هر سه لعل که شما عطا کرده بودید موجود یافتم
 و حمد خدای گویان در تصرف آوردم پس مؤمن را باید که دل بهم حال بجز ذلت
 پاک او بر غیری نه بندد تا هو کار او دینی و دنیائی ساخته کرد و در بسته چون دل
 بر خلق بندگی خسته کردی و کبر و حق به بندگی رسته کردی ای پیغمبر من و هدایت
 خود کار من بچاره و جمیع مسلمانان و دینی و دنیائی بفضل عیم و احسان
 قدیم بر آورده کردانی بمنزله کمال و کرمه باب ششم در غایت مهر عیسی
 صلوات الله علیه السلام و معجزه ایشان ملائکه آن نا آورند که معجزه و مهر
 عیسی پیغمبر صلوات الله علیه السلام این چهار صد سال مرده بدعا و ایشان
 زنده شدی و سوای که برایشان بگردی چو اشدی التماس مرده کار از خاطر
 این بود که ای پیغمبر خدای دعا کن تا زنده شوم که حیات دنیا نمی یابد بار دیگر
 جان بدیم و کرات موت جشدی نشویم هم در آن ساعت مهر عیسی دعا کرد
 چنانچه زنده بود همچنان شدی چون کافران دیدند و میگفتند عیسی بر خدای است
 خاک در میان ایشان که چنین چیز را برانگیختند چون مهر عیسی علیه السلام
 از ایشان این شنیدند تر خانه و شهر گرفت و در میانان بود روزی گذر در صحنه
 افتاده هفت شبانه روز باران باریدن گرفت هر چند که مهر عیسی بخستی

در هیچ محلی پناه در نظر نمی یافت مدرین میان شغالی از آسیانه
خود سر کشید و نظم بر عیسی آن افتاد در چشم مبارک بکس کرد و سوزی
آسمان دید گفت ترا شغالی را پناه خانه میدهم پس نرم را در باد و باران
پناه نمی دهم باز اندیشه کرد گفت ای عیسی شکر در حضرت تو و الجلال که هر چه
میرسد از پروردگار میرسد گفت ای عیسی شکر در حضرت تو که در زبان را ندی
تا فردا قیامت هفتاد و هجرت بدهم و دنبال هر جور عین هفتاد هزار
دیگر خدمت کند فاما ای عیسی مشقت دنیا چند روز هست که بر تو بگذرد و در
عقبه با نعمت ابدی بر الفصل روزی در کوستان میکشد شد دید مردی
نزدیک کور نشسته است مهر عیسی بر کسید چه حال است و درین خاکدان از آن
تو کیست گفت ای پیغمبر خدای درین خاکدان زن من مرد است مدتی سی سال
می شود که میان من و این زن عهد بود اگر پیش تو بمیری مجاور می تو کنم حکم
خداوند تعالی در رسیدن زن وفات امروز سی سال است که وفاتت نمود
بسرحد از گفتار او مهر عیسی شفق آمد گفت اگر درین ساعت زن تو
زنده بیرون آید چکنی گفت ای پیغمبر خدای آنچه باقی عمر من است نمی
عمر با او میدهم عیسی در حق او رحم آمد در دست بدعا برد و گفت ای الحی این بنده
نیمی عمر خود بر زن خود بخشید تو کنم خود زنده گردان فی الحال دعاء

الکریم

مهر عیسی مستجاب شد تربت او بر کاف و همچون ماه بیرون آمد و میان
ایشان ملاقات شد انگاه مهر عیسی از سر وقت گذشته آن مرد را خواب آید
شاه زاده بشکار بیرون آمد بود بر ایشان رسید دید که مردی خفته است
و نزدیکی او زنی با جمال نشسته نظر بصورت جمال شاه زاده افتاد پرسید تویی
گفت من شاه زاده ام عورت در حال شیفته شد شاه زاده را نیز جمال
او عاشق گشت با اشاره جانب خود خواند شوهر را خفته بکشد و نزدیکی
شاه زاده برفت او رسید این مرد کیست که خفته است گفت این دزد است را
از شهر بگریز آورده است شاه زاده گفت من فریفته جمال تو شدم مرا قبول کنی خانه
را گفت این خفته را اگر بکش من بتر از منی هستم شاه زاده او را همان جایی
کداشت عورت برابر خود روان شد چون آن مرد از خواب بیدار شد دید که زن است
آه بر آورد این مسکین در حق او بیک کرد و ملکی بر زور برده است مهرین بود
و من است در نظر آمد قدم پیشتر کرد و چون نزدیک رسید بانگ زد و شاه زاده
آواز شنید از ستاده شد گفت چرا زن مرا بری شاه زاده گفت ای دزد زن
تو از کجا شد زن آغاز کرد من پیش از آن نمی گفتم که این دزد است تا آنکه نگو
نخواه رفت شاه زاده کسان را فرمود این را بگیر و بیاورد همان کردند شاه زاده
بر پیر خود رفت و آنچه حال گفت که امروز در شکار بودم عورتی را دزدی برد

بسته آوردم و حکم کنید پادشاه فرمود هر دو را بیاورید چون آوردند پادشاه
نظر مرد کرد گفت این عورت ترا چه باشد گفت این عورت زن من است رخ
بر عورت آورد گفت این مرد تو چه باشد گفت این مرد زرد است که بمکر
آورده است پادشاه گفت ای مرد تو میکویی زن من است و این حضور
تو میکوید که زرد است چون از زبان عورت شنید گفت سبحان الله این
چیزی شوهر انگاه گفت ای پادشاه هر چه میکویم شما میکوید کی استوار دارید
که در حق من همچنان گواهی میداد و در حق این چه بدی کرده ام اما منصف
احوال من مهتر عیسی بن عمر خدای است صلوات الله علیه السلام پادشاه بوزیر گفت
چه باید کرد وزیر گفت ای پادشاه محل دم زدن نیست بمهر خدای را منصف میکند
و گواه میخواند گفت ای مرد مهتر عیسی را کی بیاری گفت فردا از من پیش پادشاه
بازگشت عورت گفت حیل را گنجانید است باز کی بایند پادشاه با وزیر گفت
چند کس بدو آیند تا پیش کرده بیاورید همچنان کرده اند و آن مرد رفت در خاطر انداخت
که مهتر عیسی مقام معین ندارد کجا طلب کنم در اندیشه آمد نزد دیکر در خدمت سر
بزاز کرده در خواستد جمال جهان آرا بی بدید گفت ای مرد باز کرد که فرما
بر پادشاه خواهم آمد هم در خواست بود کسان پادشاه بیدار کردند و می گفتند
نیکو مردی که توفیق برای آوردن مهتر عیسی آفریده بغم شده در خواب شنیدی

ایشان

ایشان نزد دیکر پادشاه آوردند که حیل چیست در خواب رفته بودی پادشاه فرمود
ای مرد مهتر عیسی کجا است که طلب رفته بودی گفت ای پادشاه چون بازگشتم
در خاطر من گذشت که مهتر عیسی در میان بان مقام معین ندارد کجا طلب رفته است
هم ازین اندیشه در خواب شدم جمال مهتر عیسی دیدم که ترا فرمود که تو باز کرد که
من فردا نزد دیکر پادشاه خواهم آمد پادشاه جانب وزیر بدید گفت ای پادشاه
چرا با پس گذشتن دیر نخواهد شد چون فردا مهتر عیسی نیاید این دروغ باشد
و هر چه پادشاه را خوش آمد بر وی کند **الفصل** آن روز گذشت روز دهم باز پادشاه
او را داد پسر را بخواند و گفت آن مرد را پیش من آرید تا سیاست کنم همدین بودند
که ناگاه نوزدی از جانب صحرایید آمدند و رخ شهر گرفت می آمد وزیر گفت
ای پادشاه بنگر که مهتر عیسی می آید همچنان چون ماه شب چهاردهم طالع شده
پادشاه از کرسی فرود آمد و پیش مهتر عیسی بنشست با در ملاقات کرد و گفت
این مرد وزن میان خود جهره میکند قصه ایشان چیست مرد میکوید
زن من است و زن میکوید او زدی آورده است بگفته او استوار میدانم
خواستم که بکشم و گفت واقع حال من مهتر عیسی است بدین معنی توقف کردم
مهتر عیسی گفت مرد بیچاره راست میکوید هر دو را پیش آرند پادشاه گفت
هر دو بیاورند آمدند مهتر عیسی رخ با عورت آورد و گفت قصه خود را از من
و خطای که این مرد داده است باز بده آن عورت با شوخی گفت نیکو باشد

مستقبل قبله شد و بگفت الحی که این مرد بمن داده بود باز باین مرد دادم هنوز
این سخن نیکو نگفته بود که بر زمین افتاد و توده خاک شد پادشاه و شاهزاده
وزیر و جملة اکابر آن در حیرت ماندند این عورت در زمان خاک شد انگاه
پادشاه پرسید ای پیغمبر خدای ما راهیچ معلوم نشد که این مرد در حق
این عورت چه عطا کرده بود فرمودند که این مرد و عورت را وعده بود
که بعد من شوهر نکنی و بعد تو من زن دیگر نکنم قضا این زن نقل کرد
این مرد بدو وعده خود مدت سی ساله وفا نمود که رانید روزی گذر من
افتاد دیدم بر سر تربت نشسته است پرسیدم چه حالت گفت چکنم
مدت سی سال باشد که وفا نمود بر می برم کفتم اگر زن تو زنده شود
چکنی گفت نمی عمر خود با و دهم من دعا کردم حق تعالی مستجاب گردانید
و این زن زنده شد اکنون پیش شما عطا او با او باز داد چنانچه مرده بود
همچنان باز مرد پادشاه در حیرت ماند الحی عزم منتر عیسی پیغمبر علی السلام
و جملة صالحان درگاه باری تعالی من شکسته را با جمیع مؤمنان توفیق
صلواتی بخشنی بمن کمال گرامی در فضیلت مهتر عالم محمد
رسول الله صلی الله علیه و سلم دین او چون امه تعالی بیغای مبر را بشرف

پیغمبری

پیغمبری مشرف گردانید چگونه دوستان را هدایت میخواست اند و دشمنان را
از رد روی میکشند اول اسلام را با بیکر صدیق عرض کرد پیغمبر گفت ای
ابوبکر خدایا بیکر این است و جمله دنیا و دیگر باطل اند و حق تعالی درین فریض
بمن برت بخدای باز کرد و کلمه بگو ابوبکر کلمه تو حیدر بصدوق گفت و هر روز کار
پیغمبر بنظام عزت میکشند روزی ابوجبریل در دست عمر بگرفت میکشفت محمد عوی
پیغمبری میکند دین جد و پدر خراب میکند ای عمر ترا صد شتر سرخ بدهم
برو سر محمد یار عمر قبول کرد ابوجبریل گفت اگر راست است پیش تان سو کند خورد
مرد و در تان در راه اند بجان آواز بر آورد که لا اله الا الله محمد رسول الله چون
عمر از تان چنین شنید گفت ای ابوجبریل تان را بمعبودی بی برتیم انشان اقرار
بر سالت پیغمبر او میکند آن روز دور شد رفتند روز دیگر دست عمر بگرفت
در تان انداختند بجان بگفتار در راه اند که مردی آمین خدایا را شما میکشند
میخواهید امانت موی او جدا نتوانید کرد چون دوم کرت چنین شنید در فکر شد
ابوجبریل گفت باید که آنچه شنیده بر طرفت مکنم نکوئی و روز دیگر شد عمر را در خانه
طلبید و شراب خوراند و گفت مرا غم محمد سخت گرفته است ویرا از میان ما بردار
عمر درستی سو کند خورد و تیغ کشید تا سر محمد نیامد این تیغ در نیام نکم و رخ
خوش گرفت قدری راه رفته بود که دو نفر دنبال او ساله دویدند توانست گفتن

عمر گفت شما ایستاده شوید من بکمر بقوت که داشت بدوید نتوانست
عاجز شد و کوساله در سخن آمد ای عمر بکفر حق من عاجز شده سر محمد جدا کردن
کی توانی چون از کوساله نیز شنید آهسته رفتی گرفت چون پیش رفت
باد و فز ملاقات شد سلام کردند بگفتند یا عمر ترا معلوم نیست که ما در ظاهر
تو در دین محمد در آمدند گفت چگونه دانید و گفتند از جهت معلوم کردن
مرغی را که بکش گشته تو نخواهی خورد و نزدیکی خانه آمد تیغ برداشت مرغ را
زد بر خواهر گفت زود باش این را بریان کن خواهر گفت من مرغ مردار را
دست نزنم و در دین خدای حرام است و از آن خورد مگر مردار خواران ما ذر
چون این سخن شنید انگشت در دهان گرفت که چنین مگو که معلوم خواهد شد حضرت
گفت دم در کش بوی مشک بنهال نماید چون از خواهر شنید تیغ بر خواهر کرد
پشت بر خواهر آمد آن ضعیف گفت ای عمر ترا چه گویم تو شکم شیطانی
و من کینه که محام بدگاه باری تعالی صبر کرده ام تا حق تعالی بر تو چهره بدارد
عمر بخیا لات شرار در خواهر رفت بعد زانی دختر را زد گرفت بیاد از کلام آخر است
چیزی بخوانیم مرد و قرآن خواندن گرفت عمر از پهلوش بر خاست رفت بر خواهر کرد
ای خواهر بخوان که از شنیدن این کلام قفل خاطر من باز شد و دلم من بطلب

عمر گفت

محمد شد است رس بیارید مرا بر بنید و سوی محمد کشا که کنان برید و گفت
ای برادر حاجت نیست زیرا که محمد بغایت با حلیم است عمر گفت بطریق که دانی
برابر خود بر محمد به بر خواهر دست گرفته بجای محمد روان شد ایشان در راه بودند
که مگر جبرئیل بخد مت رسول آمد و گفت روزی برای عمر دعای میگردی که خداوند عز و
ج در دین مسلمان می آرهم در آن ساعت اجابت تو قبول کرده ام این زمان
بیرون شو که عمر در دین تویی اگر پیغمبر بیرون شد و با استقبال عمر آمد چون نظر
عمر بر پیغمبر افتاد بر زمین غلطان شد و در زیر بار کوبیده داد و گفت ای
برگزیده حضرت رحمان پیش ازین نزدیک من همچون تو دشمن غیری نبود
این زمان همچون تو دوست غیری نباشد یا پیغمبر کلمه نگو تا در دین بیا تو در ایم
پیغمبر گفته لا اله الا محمد و الله ابو جهل و ظلمت در کعبه ایستاده بودند که عمر کرد
محمد فراموش کرد عمر گفت ای محمد بیا بجای سربار تو سر ما و دشمنان بیارم
که پیغمبر را برابر خود ببرد و تیغ بر کشید و جمله بگرد بعضی کس برای تبحر انگشت
و بعضی در حریمت شدند عمر یا رسول الله علیه و سلم درون کعبه در آمدند عمر گفت
ای بتان این کس است که در عهد دولت او شما نگو سار کردید هنوز نیکو نگفته بود
که جمله بتان نگو سار شدند و بر زمین افتادند چون ابو جهل دید که عمر در دین محمد
در آمد زرد رو شده اند و زنده زیادت گشت بر باد شاه عرب کسان روان کرد

تا بیا آید که محمد عوی پیغمبری میکند لشکر عرب ساخته شد و پادشاه عرب
دیده که دلداد ابو جهمل استقبال کرد و درون شهر فرود آورد و کیفیت
مشهور شد که پادشاه عرب یک تن پیغمبر آمده است پادشاه چنان
فرمود که برو محمد بسیار خدیج گفت ای پیغمبر خدای دشمنان قصد کشتن
کرده اند چه خواهد کرد پیغمبر فرمود ای خدیج در خاطر تعلقت میکند که حافظ
محمد پروردگار است انچه رضاء او است همان خواهد آمد درین بودند هیچ یک
گفت محمد توئی پیغمبر گفت آری منم گفت بیای تر پادشاه عرب می طلبند
رسول علیه السلام و ابو بکر بر خاست اند خدیج دید که پیغمبر میرود سوی
آسمان بدید گفت ای پیغمبر ترا به تو سپردم ابو جهمل پادشاه و سران
قبیله گفتند چون محمد بیاید که از جای نه جنبید و هر چه بگوید در و حواش
کنید چون پیغمبر روان شد که نوری از چین مبارک طالع شد که وقتی
در چشم ندیده بودند پادشاه عرب گفت ای مردمان بنگر هیچ وقتی چنین
روشنائی ندیده ام از غیب آوازی شنید که محمد را رخ بتو کرده است چون
نوا شنید یکدیگر گفتند که محمدی آید محمدین بودند که چنانچه ماه شنبه
طالع شد که با قدرت نماند که ششصد بماند هر چه استاد شدند پادشاه

انکریسی

از کسی جدا شد میگفت ازین چنین روی پاک دعوی دروغ نیاید دست مبارک
بگرفت و بر کرسی نشاند ابو جهل چون این چنین بیدارند و میگوید که
مطلوب من نشد طاقت نماند بر پادشاه اعاز کرد تو از بهران آمده که عهده را
بر زنی پادشاه عرب رخ بر پیغمبر بر آورد و گفت تو میگوئی پیغمبر آخر الزمان منم
پیغمبر خود را کی منم حق تعالی مرا به پیغمبری مبعوث گردانیده است پادشاه گفت
پیش ازین مهتر ابراهیم چه بود که هفتاد فرسنگ آتش کنانید غرور و دست
وپای برنجیر بکرد و در میان آتش آکلندند آتش بهستان گشت و یک تار موی سوخته نشد
بعد چنگاه موسی دعوی بکرد و معجزه او این بود هر چه بر عصا فرمودی همان بگردی
اگر حاجت یاب باشد بر سر زدی آب جاری شدی اگر دشمنان قصد بکردی
مار شدی و بدعای او فرعون را غرق کنانید بعد عیسی علیه السلام شد و معجزه
او این بود که بدعای او مرده سیصد سال زنده شدی و درین وقت تو دعوی میکنی
معجزه خود بنمای پیغمبر گفت چه معجزه میطلبی پادشاه اعاز کرد اگر تو پیغمبر بگویی
تا وقت شام شود که آن چنان تاریکی بخشم ندیده باشد بعد چون بگویم دعا کن
تا تاریکی بنور بدل شود آنگاه بگو تا ماه بر آید و بیام کعبه ایستاده شود و هفت بار
طواف کند و ثنای تو گوید آنگاه اشارت کن از میان کن در دیواره کرد یکپاره در میان در آید

و جانب دامن بیرون آید دوم باره در کتین در آید و جانب راستین میروند شود
انگاه هر دو یکی شوند چو ابوجهل شنید گفت ای پادشاه این چنین معجزه را
کی توانی بنماید ازین شادی در جامه تلخی ند باز گفت این معجزه از نیم
تا شام طلبیده ام اما ای محمد در خاطر من چیزی گذشته است این زود بگو که
چیت پیغمبر سرفروزد کرد در زان نازل شد و گفت ای محمد وفای می شود که
پادشاه عرب دختری دارد و هر دو چشم دست و پا ندارد او را بر کرده آورده
میکوید اگر می پیغمبر خدای هست تا اندیشه من او را روشن خواهد شد و درست
جمله اعضای کرد و خواهر عالم روی سوی پادشاه عرب که دو گفت دختری داری
که دست و پای چشم ندارد گفت آری رسول صلی الله علیه و سلم دعا کرد بپادشاه
هر عضوی که نقصان دارد از کم خود درست گردان و زان آمد دعا تو مستجاب گشت
پادشاه را بگو در و نفاق رود و قدرت معاينه کنی پادشاه روی خود و نفاق
آورد و گفت اول معجزه همین معلوم خواهد شد جمله سران قبیل رخ و نفاق
بدرگاه کردند و نفاق رسیدند چه بیند حق تعالی دست و پای دختر درست
گردانیده است از غایت شادی در جنبش آمده است و میگوید اگر بابای من
بیاید بگو خدای نیکو شده بیند هم درین وقت پادشاه در رسید دید و اعضای
آن دختر درست گشته است باز گشت نزد دیگر پیغمبر بیامد و گفت یا محمد هر چه گفته بود

بفضل

بفضل محمد بنی تعالی همان شد اول مجلس ابوجهل سیاه روی شد چون ابوبکر
معجزه بدید دست مبارک گرفت و جانب خاند روان شد ابوجهل گفت ای محمد حق تو
در زمین میروند و در معجزه ۶۰ دست سوی آسمان برآر تا معلوم شود پیغمبر از کفست
ابوجهل هیچ جوار نلگفت در خانه آمدند نشسته بودند ابوبکر نزدیک مهتر عالم بیامد و گفت
یا رسول الله دشمنان یکجا شده میگویند آنچه معجزه طلبیده ایم اگر نمودن نتواند هر چه
دارا خوش آید بکنیم ابوبکر و خدیجه در گریه شدند خواهر عالم گفت چرا میگریزید گفتند
ای پیغمبر خدای می پرستم که ذات مبارک را بدی رسد گفت ای ابوبکر قدری آبرویار
که وضو سازم و نگاهبان محمد همان است که محمد را آورده است بی بی هدیه آراوند
پیغمبر وضو کرد و نگاه کرد و در سجده نهاد و در حضرت معبود و در معجزه شد
و بگفت الحمد لله دشمنان معجزه طلبیده اند ترا معلوم است اگر بنده خود را
میان دشمنان عزیز نکردانی که کردند در سجده بودند که جبرئیل از حضرت در رسید
و گفت ای پیغمبر سر مبارک بر دار پیغمبر برداشته دید مهر جبرئیل است و پیش
هفتاد هزار فرشته با اسلحه پوشیده ایستاده اند پیغمبر گفت ای جبرئیل این نیزه
باد و شاخ چیست و هفتاد هزار فرشته بهر چه آمده است مهر جبرئیل گفت یا رسول الله
مرا خوان شده است نیزه باد و شاخ بر اگر محمد بگویند دشمنان را در یک شاخ برآورد
برگیر سوی مشرق برآورد کن و نبی دشمنان را در دو شاخ برگیر سوی غرب برآورد کن

دیگر تا هفتاد هزار فرشته برو و محمد را بگو اگر بادشاه عرب یا لشکر
زمین آمد است خدا بقیه از بهر تو لشکر آسمان فرستاده است هر چه
بگوئید همان کنید و دشمنان محو طلبیده اند و با علم قدیم خود در
دانشه ام و مرا نیا فریده بودیم که محو درونهایم که هر چه محمد بگوید
همان شود سید عالم عطاء کردم خدا بقیه بشنید شکر خدا را گفت و رخ
دشمنان کرد بی بی خدیجه برابر خواهر عالم تا آستانه در بیامده ایستاده
بشت مبارک می دید و از ارزار میگرد که نمی دانم دشمنان بر پیغمبر چه
خواه کرد که از شکم خدیجه او از برآمد که هیچ نگران میباش که حافظ
و ناصر محمد خدا بقیه است اگر چه تنه او رفته است و بادشاه عرب
و سران قبیله اسیر او کردند چون صدر عالم برایشان رفت ایشان
گفتند اند بگو تا جهان تا تاریک کرد پیغمبر دعا کرد الهی و طایفه تاج جهان
تاریک شود فرشته که بتاریکها دوزخ موکل است و بر اوطان شد که
سر سوزن تاریکی را کن همان زمان جمله جهان تاریک گشت خلقت
طاقت نیارده اند و گفتند ای محمد زود بگو تا جهان باروشنی بدر آید
پیغمبر گفت ای بگو تا جهان منور شود همان ساعت جهان منور گشت
الکون بگو ماه سید کنی خواهر عالم دست بد عابر گفت ای برادر زنده ماه
خون بده تا ماه بر آید همان زمان ماه سراز در یک آسمان بر آورد تا ماه

کعبه

کعبه ایستاده شد و هفت کعبه را طواف کرد و ثنا گفت باز گفتند بگو تا دوباره گردد
یکبار در کربلا در آید جانب دامن بیرون شود خواهر عالم بانگشت شهادت
جانب ماه اشارت فرمود دوباره شد یکبار باستین راست در اطراف جانب چپ
بیرون شد و یکبار در کربلا در اطراف جانب دامن بیرون شد باز هر دوباره
یکجا شد باز گفتند از جانب مغرب فرود رود پیغمبر گفت الهی و طایفه تاج جهان
فرود شود در زمان غروب شد باز بر اطراف جانب مشرق روان شد باز پیغمبر دست
بر علماء بر ملوک و بادشاهان آنچه میگوید که و از محمد میخواهند فی الحال بنمای
باز ماه دوباره شد یکبار جانب شمال گرفت و باره دیگر جنوب هر دو کرانه ها
آسمان گرفتند انگاه گفتند چنانچه قرص قدیم بود همچنان شود پیغمبر دعا کرد
چنانچه قرص قدیم بود همچنان شد بادشاه عرب را طاقت نماند گفت ای مردمان
الکون چند از دولت ایمان عروم کرده ایم ایستاده شد و با یقین و جند نفر
بشرف ایمان مشرف گشت و خال در دهن ابو جهم افتاده میان خویش
میگفتند ز پیغمبر که محمد دارد بجان امه انرا که خواهد از اقلیم بیارد و عطا
ایمان روزی که در اندوآن را خواهد گفتار او چنین **الفرقان** پیغمبر فتح و نصرت
یزدانی باز گشت رخ خانه کرد بی بی خدیجه پیش در خانه ایستاده میدید
پیغمبر گفت ای خدیجه آنچه از خداوند خواستیم همان شد خدیجه گفت یا رسول الله

گاه تناء تو میگفت من این تمام می شنیدم اما در شویش بودم همان زمان
آواز شکم من برآمد که اندوگین مباش که نفرت دهده محمد خدای است
مرا هیچ معلوم نشد این آواز از که کرد پیغمبر در حیرت شد این چنین است
خدیجه میگویی همان ساعت مهتر جبرئیل علیه السلام در رسید و گفت زنان می شود
ای محمد ترا از خدیجه دختر می بینم که او فراتر قیامت شفیع زنان است تو باشد
چون دید که مازنادی از بهر تو نگران گشت هم در شکم مادر تکیه دل ماز کرد
چون پیغمبر از جبرئیل چنین مرده بشنید بغایت شادمان گشت که الله تعالی
مرا دختری خواهد داد که او شفیع زنان است من شود الهی عورت آن بنده که
در دین دنیا عزت کرده من بیچاره را با جمیع مؤمنان عزیز هر دو جهان گردان
بمنه و کمال کرم **باب هشتم** در نیکوی کردن در حق ماز و پذیر خوشنودی
ایشان و ملائمه ان تا آوردند حق تعالی میفرماید مرا برستید تا از عذاب نجات
یابید در حق ماز و پذیر نیکوی کنید تا بهشت رسید و عاق ماز و پذیر در بهشت
در نیاید زیرا که حق تعالی میفرماید لا یصل الجنة عاق الوالدین از آن مرده
ماذ و پذیر در بهشت در نیاید بخود بانه منها اگر کسی را ماز و پذیر ناخشنودی
ورده باشند تدریج بود باید که هر کاری که ناشایسته در زندگانی کرد
حق تعالی از ایشان ناخوش می شد از آن توبه بکنند تا به برکت توبه

خدا تعالی

خدا تعالی مرا خشنود گرداند و میفرماید حق ما نگاه می دارید که او زید کار شما
و حق ماز و پذیر پرورده شما بودند و هر چه که ایشان را در پنج دارد و وقت
جان دادن جان سختی بیرون آید و کوروی تنگ باشد جوانی از جهان فرامید
دفن کردند همان ساعت از کور او آوازی همچون سکو و غرغره آمد که فریاد مردان
که بیرون تربت حاضر بودند در حیرت شدند که چه معامله است که آواز فریاد کنند
بعد از آن معلوم شد که بر ماز سخن بود که هم چون سکو و غرغره فریاد میکنند از شویت
آن سخن در کور پیش آمد **باب نهم** جوانی بود او را اتفاق حج افتاد ماز در شری رضاء
نمیداد غیر گفته ماز روان شد در دزدان در آمدند جوان را گرفتند و با کینه زاد
و راحله بویستند دست و پای او از تن جدا کردند هم چون پاره کورشت که داشت اند
مؤذن بیت المقدس را خواندند که بر خیز در بیابان برو از حال جوان دریاب
که حالت چگونه گشت است مؤذن چون بر سر وقت او رسید برسد ای جوان
حالت تو چیست گفت بی دستوری ماز چنین معامله پیش آمد ای بر که ماز
و پذیر را در بخش خواهد و دشمنان دلداد در دین آخرت است حالت چگونه کرد
و آن جوان خواست که مراد خانه ماز برساند تا دل ماز در دست آید چنانکه
از دست و پای شرمند ام باری آخرت را محروم نروم مؤذن جوان را برداشت

بشهر اورسانید پیش در خانه مازن نشاند خود باز گشت - آواز درون شنید که
 میگوید ندانم که در غربت با فرزندان من چه معامله کرده باشی که ناگفته من بیرون آید
 اکنون بمن رسان جوان در مازن بختانید مازن آغاز کرد گفت که در خانه
 میگوید بیرون آید در غربت نشسته است گفت ای غریب مکر بنان هلا
 حاجت داری نان دهم گفت نان چگونه گیرم که دست ندانم گفت بیشتر بیا
 گفت چون بیایم که بای ندانم از سخن وی شفقت آید گفت ای غریب
 گفتار تو هم بگفتار پسر من می نماید دوید و چراغ آورد روی او دیدن گرفت
 و پسر را یاد آید که پسران ترک گشت که هم چون تو پسر می داشتم اما نمیدانم در غربت
 حال او چگونه خواهد بود پسر را صبر نمایند و فریاد بر آورد گفت ای مازن پسر
 تو منم چون سخن پسر شنید نوحه بر زد پیهوش گشت باز در هوش آمد روی بوی
 آسمان کرد و گفت ای خدا که دی اما از سعادت ایمان محروم نگینی تا بدانی
 که ناخشنودی مازن و پدر سخت دشوار است دیگر آوردند سید عالم محمد
 مصطفی صلی الله علیه و سلم در کورستان گشت میگوید ندانم کورناله آوازی
 در سمع مبارک رسید انار فوقی و الانار تحتی و الانار عنیمینی و الانار عن
 شمالی رسول فرمود تا منادی دهند هر که را درین کورستان مرده است
 او بیرون آید جمله خلایق بیرون آید و بر سر کورناله عزیزان خویش را

السلامة لکنه

ایستاده شدند عورتی بری عصای بر دست گرفت بیاید بر سر آن کور ایستاده شد
 سید عالم بر سید درین خاک دل ترا گشت گفت پسر من است ولیکن از ویزارم
 رسول فرمود صلی الله علیه و سلم چرا خشنود نکدی گفت هرگز خشنود نکدم که مرا
 سخت از زده است هر چند که می گفتند خشنود نمی شد رسول علیه السلام دست
 بدعا برد گفت ای عمرت من این حجاب از میان بردار تا این عورت عذاب
 پسر محاینه کند غریحال از میان دور شد مازن کور فرزند بر آتش دید پسر در میان
 آن می سوخت چون احوال پسر چوین دید پیهوش گشت و می گفت یا بار خدایا
 من خشنود شدم عذاب از فرزند من دور کن بگفت دعا مازن از عذاب
 امان یافت تا بدانی که دعا مازن و پدر در حق فرزند چنین مستجاب دارد
 آورده است در عهد محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم جوانی در خیال مستی
 طبانچه بر روی مازن زد چشم از چشم خانه جدا شد مازن چشم را بست که
 پیش رسول آید و گفت پسر من مرا این حالت بگرد پسر در حال مستی قرار شد
 ساعتی بگذشت که بیدار هشیار گشت مرد مال گفتند چه کردی که در حال مستی
 چشم مازن بیرون کردی گفت بگذاشتم دست این کار بگردم کاردی گرفت و دست خود
 برید و جدا گردانید و خون چکان نزدیک رسول رسید نظر مازن بر دست بریده
 فرزند دید مازن افتاد و در چشم خود فراموش کرد و روان نزدیک پسر آمد

و گفت دست ترا که برید سپر او در پای ما ذرا افتاد و گفت چرا این دست
 بر تویی ادر کج و چشم بی نور گردانید ما ذرا گفت از بر شفقت آمد
 و کنار گرفت و بوسه داد حضرت رسول صلی الله علیه و سلم از حال ایشان
 در فکر نشد خبر تلخ رسید و گفت ای سید عالم فرغانه می شود وقت
 شفقت برود دعا کردن از تو و گرم کردن از ما بغير آن ضعیف را
 نزدیک خواند و فرمود دیده بر جای خود بدار رسید عالم دست بدعا برد
 در زمان اجابت افتاد و گفت سر راه دعا بکشید خطاهای بخشیدم بغير
 ای جوان دست بر جای بدار و به بند باز دعا کرد همان لحظه در سینه
 پس سر را باید که ماز و پند را خشنود کند اگر مؤمن در دنیا خدای بخشنود که
 از آتش نجات یابد هیچ عیب نبود زینهار از آزار ماز و پند بریز کنیز
 و درین کوشید که دل ایشان از شما خشنود شود تا دعاء ایشان دستگیر
 دین و دنیا کرد **حکایت جوانی را از رفتن خانه کعبه** شد چون عزم
 سفر کرد ماز دست فرزند گرفت و روی سوی آسمان بگردد و گفت الهی فرزند
 خود را بتوی سپارم که بمن باز برسانی باز فرزند را وداع کرد و رخ بگفت
 که رفت روزی از قافله جدا مانده بود و دزدی قصد بکشتن کرد جوان بدرگاه
 خدا بیتی ناله گفت ای قریب از قریب آواز شنید بیک درخت مخیر گشت
 بهر و لالت

چهره راست نگاه کرد که نمی دید باز قصد کشتن کرد باز گفت آواز شنید بیک
 هم چنین باز جمله کرد باز جوان بنالید و از حضرت رحمان شنید که ناکاه ۱۲ اجابت
 سواری شمشیر کشیده بر سر دزد در رسید تیغ چنان کز کرد که سر از تن
 جدا کرد چون از وی پرسید تو کیست که دشمن مرا هلاک گردانیدی او جواب داد
 که چند سال شد تا خدا بیتی عالی را درین بیابان طاعت میکنم و این است
 و تیغ مرا خدا بیتی داده است امروز دیدم که اسبی چند و در خود فکر کردم که
 خالی از واقع نخواهد بود چون دزد بر تو قصد کرد بمن **حکایت** فرغانه شد که برین
 اسب سوار شوی تیغ بر دست گیر و بنده مرا خلاص ده و بروی بگو که وقت روان شدن
 ترا ماز تو وداع کرده بود و ترا بمن سپرده بود من ترا نگاه داشتم چون بر ماز رسید
 سلام بگفتی خدا بیتی امانت ترا بتو رسانید اکنون چنانچه سپرده بود باز رسانید
 را آخرت از دزد شیطان در حفظ و امان دارد پس ای مؤمن رضای ماز رسید
 سرایمان است آورده اند مالک دینار در حجره الله علیه و سلم بود که در خواب نموده
 بروان جوان که در حجره است بگردد و خدا بیتی ترا نصیب نیست مالک دینار بیدار شد
 و رخ بجم کعبه کرد چون رسید دید جوانی در حجره زار زار میکرد نظر مالک دینار
 افتاد و گفت مالک دینار مگر پیغام آوردی مالک دینار گفت ازین پیغام من ترا
 که خبر کرد گفت مدت پنج سال است که آوازی شنوم که ترا از حجره خدای نصیب نیست
 مالک دینار گفت چه گناه کردی گفت مست بودم در خیال مستی بر بند رطبانچه زدم

و یک دندان پذیر من بگشت پنج سال باشد که ماتم این کناه میکنم تا فریاد قیامت جدا شود
 مالک دنیا گفت پذیر من کجاست او گفت در ملازمت قبله است و امسال
 در حج آمده است بروی رفته پس کعبه ایستاده دیدم دندان بر کف دست و سر
 برهنه مالک دنیا گفت اگر چه ای پسر فرزند تو از رد عجب نبوده که بر در حرم نلکني و از
 حال فرزند تمام بگفت شفقت پدید در کار شد دعا کرد مالک دنیا را شادان نزدیک
 جوان آمد و از دعای پذیر خبر داد انگاه گفت ای مالک دنیا التماس دارم
 اگر پذیر من خشود نشدی و نشسته کان لبوی دوزخ بر دی بس پس در کردن من
 کنید و کشان کنان نزدیک بر برید که کناه کار تو آوردم همچنان کرد چون
 پذیر احوال سپر این طریق دید پذیر رس دور کرد و کنارش گرفت پذیر گفت
 ای جان پذیر از تو خشود شدیم خدای از تو خشود باد الهی خشود کی خود رحمت
 جمله ما ذران و پذیران روزی کنی و جمله ما ذران و پذیران از فرزندان خشود
 کردانی بمن و کمال کم **باب** در رجوع شدن دندان مبارک صلی الله
 علیه و آله و ملائیم آن نا آورده اند که شبی وقت خفتن بود که رسول از میان باران
 بازگشت در حجه عایشه در راه و آن شب غول چراغ نبود بر اصر عایشه باره شده
 میدوخت و سوزن در بر اصر داشت چون پیغمبر نزدیک عایشه آمد در خاطر عایشه
 رضی الله عنه مالک شد که نباید که در اندام مبارک رسیده و در بر اصر تخلص کرد چون
 پیغمبر دید که خاطر عایشه قرار نیست بر رسید ای عایشه چیست که تخلص میکنی

گفت یا رسول الله

گفت یا رسول الله بر اصر باره شده بود آن را میدوختم سوزن در بر اصر است
 اکنون خوف میکنم نباید که در اندام مبارک رسیده هر چند که تخلص میکنم نمی بایم
 از سخن عایشه پیغمبر را قسم آمد دو لب گشت دندان فری از دندان مبارک جدا شد
 که مقام حجر منور کرد اندر سوزن فی الحال یافت رسول فرمود زهر رو شغالی
 دندان من این قدر است گفته بود که نزدیک خداست که ناپسندید افتاد
 مهتر جبرئیل آمد و گفت ای محمد خدای عز و جل ای فرخنده نظر بر دندان خود کردی
 و نظر بر آفرید کار دندان خود نکردی باش تا روزی انصاف این سخن تو هم از دندان
 تو بستانم چون رسول صلی الله علیه و آله سلم در جنگ احد بر رفت در آن جنگ سنگی رسید
 یک دندان پیغمبر صلی الله علیه و آله سلم عروج شد روایت دوم آنست که پای مبارک اصر
 گرفته بود پیغمبر سنگی را بر گرفت در آنش انداخته بود کم شد از ابر گرفت اصر
 پای کم میکرد سنگ در حضرت خدای بنالش آمد و گفت الهی قوی بینی که پیغمبر
 تو از بهر نفخ خود در رخ کرمی آتش من میرساند و فلان شد آی سنگ تو نیز همین
 تا روزی انصاف خود از محمدستانی آن روز که در جنگ احد در راه فرشته را
 فلان شد سنگی که محمد کم کرده بود آن را بر کمر در میان سنگها کوه احد
 بر تار کین در آن جنگ باران خود بینی کردند و گفتند یا رسول الله بر اصر
 چندین جنگه ماء کردیم و کفار را از میان دور کردیم اکنون پیش ما که بر آید این سخن
 نیز پسندیده حضرت شد که فلان آمد ای محمد باران تو بقوت خودی نازند

با ایشان بیرون شو با کفاره احد جنگ بکنی همچنان جنگ شدند که یاران یکدیگر
 هزیمت شدند و هفتاد کس از یاران شهادت یافتند هم در زمان حبشه بود
 که مقابل شدند و در آن جنگها احد بنده داشت همان سنگی که رسول در آنش
 کرده بود درست چشم افتاد و جانب پیغمبر انداخت و سنگ بر دهن مبارک رسید
 چهار دندان مجروح گشت پس ای بندگان خدای پیغمبر استایش دندان
 بگرد و سنگی که از بهر احساس در آنش گم کرده بود از هر دو چیز انصاف بستند
 جایی که سرور اولاد آدم را چنین شود من و تو کجا برایم و نظر بر افعال
 خود باید کرد و غم آن خورد باید کرد که آن روز پیش داریم که ذره فوید گذاشت
 نخواهد شد و در آن روز نیکو کردار در طهرت و نماز و **در حضرت**
 او چون سوره رومی بخوند ای قلند تو خود در می شمارایی آوردند که پیغمبر
 علیه السلام در غزای رفتن بودند و این مسعود را بر بود و گری افتاد تا فتنه بود
 چنانچه در کام و زبان او چیدن گرفت و بخندمت رسول خدا گفت ای پیغمبر خدای
 آنجایی نزدیک نیست مگر از سنگی درین جنگ و بیابان جان خواهم داد
 پیغمبر علیه السلام نظر کرد کوه را بدید گفت ای این مسعود نزدیک آن کوه برو
 دیگر بگو مرا پیغمبر خدای بر تو فرستادم که من نشنم ام مرا آنکه ده چون این مسعود
 از رسول چنین شنید رخ بکوه کرد و گفت ای کوه مرا بر تو پیغمبر آخر الزمان فرستاده
 من نشنم ام مرا آنکه ده کوه در سخن آمد و گفت ای این مسعود از آن روز باز که
 ان البرک

این است نازل شد است و قودها الناس و الحجارة یعنی نیت هیزم از آنش در رخ
 مگر آدمیان و سنگهای از آن روز که باز شنیدم از خوف خدای تعالی جنگ برست ام
 ذوات در من نمایند است چون این مسعود از کوه چنین شنید تشنگی رفت
 انگاه کوه گفت که خدمت من بر ختم پیغمبران برسانی میگوی ای رحمت عالمیان
 این عادت بمن بود در نظر مبارک شما افتادم اکنون در حق من دعا کنید تا خدا تعالی
 مرا در میان سنگهای نوزدهمین که این مسعود این التماس بر پیغمبر علیه السلام کرد
 رسول علیه السلام دست بدعا برداشت و گفت ای کوه از عذاب تویی ترسید
 او را در میان سنگها و دوزخ نوزدهمین بوسه را باید که فکر کند از همچون محمد که
 مطلب جمیع موجودات است از انصاف استند و دندان مبارک مجروح کردند و کوه
 بی گناه از ترس چندان بگریست که ذره آن درو نماند و تو امروز از بهر متاع
 فانی عمر باقی عقوبت از خود فراموش کرده ادا در عاصات قیامت ندامت ببری
 که مسعود نمذکر داد و چه داند که در روز قیامت هر یک از گناه کاران چندان بگریزند
 که در گریه ایشان سبیل آب روان شود و اگر گشتی برای از چشم آب هر یک
 روان گردد بعد فرشتگان گویند امروز این گریه شما بود و ندارد چه نیک بودی
 که دو چشم شما در دنیا تر شدی تا امروز تجارت می یافتند و هر یک مؤمنان را
 دلی نرم و چشمی تردید و شکستگی و آب چشم را نجات آن جهان کردارنی
 بخند و کرمه **در التماس** خواجیه عالم محمد مصطفی علیه السلام

تا روزی که روزی دل محمد در حضرت ذوالجلال خویش بود در دست مناجات
 برد الحی مهتری ابراهیم را چندان ملک داده بودی که دنیا اسپرت و چهار پادشاه
 او هفتاد هزار اسلحه از زرین بیرون می شد و برادرم سلیمان را
 چند ملک داده بودی که ز پیش او زر را بود و نه بعد او کسی را باشد و برادرم
 یوسف را وعده ملک در قواب کردی بلکه مصر را بیدی الغرض عطاء هر
 یکی پیغمبری در حضرت خداوند عرض میکرد انگاه گفت الحی ترا و امت مرا
 چه ندادی و زمان آنکه چیزی که ترا و امت ترا داده ام هیچ امت پیغمبران ندادم
 زیرا که شاه انبیاء توئی و بهترین از همه امت ترا کرده ام هیچ چیز در آسمان
 و زمین افزیده نشد تا آنکه از نور پاک افزیده نشد و قسم بتو یاد کردم ای محمد
 اکنون تو مطلوب نبودی هر ده هر عالم نیافریده ایم و خلای خویش را شکاره
 نمی کردیم و ترا در شب معراج بقا قولین رسانیده ایم بعد از آن داده ایم
 که عرض هفت آسمان و زمین پیش محمد کنی انگاه بانو بگفت ای حبیب حضرت
 ما دنیا و عقبه در خدمت تو آوردیم ای محمد بستان که بانو حساب نگنم تو ز را بگو
 چشم هم نکردی و گفتی فقر خرم است و من بجز دیدار تو هیچ نمی خواهم و من
 ای محمد دولت دیدار اختیار کردی ازین دولت دیدار باز یادت چیست که
 به هم دیگر میگوئی که امت مرا چه ندادی امت ترا ملک داده ام اگر چه سلیمان

ملک الا یعنی داشت امروز سلیمان کجا و ملک سلیمان کجا و اگر یوسف ملک
 رب قداکتش من الملک داشت امروز یوسف کجا و ملک یوسف کجا ای محمد
 امت ترا ملک یا و فادادم پیغمبر گفت الحی این ملک ایشان کجاست و زمان شد
 و اذراست ثم رایت یغیا و ملک کبیرا یعنی ایشان را در بر داشت ملک کبیر هم
 که هیچ ملک دنیا بدو نرسد اما از جهت ملک دنیا سلیمان و یوسف نداشت
 خود ندید که چرا ملک دنیا خواستیم که مغفرت خدای بود چون پیغمبر لطف و کرم
 خداوند تعالی را در حق خود و امت دید گفت الحی حساب امت من بر دست
 من بدو و آن شد پس بندگان من در عصارت دیری نمانند و سالها با بد
 تا از حساب خلاص یابند و نخواهم تا بندگان حضرت خویش در عطاوت
 نادیری عقوبت بداریم ما بر ایشان چنان کرم و احسان کنم که نزدیک هر یک
 بنده ساعتی نماند که فارغ شده باشند دیگر ای محمد کافران و منافقان
 بر عایشه تهمت دروغ میکردند که تو دل عایشه بر رفتی تا هفت ایته دریا کی
 عایشه بنو فرستادیم اگر چه عایشه را تو ارادت کردی اما در خاطر میگذرانیدی
 که خدای گویم و ستار است پرده عایشه می پوشد تا روزی همان مرد را که
 بد بختان گفته اند بر او تو در جزاستان آوردیم تا تو ویرا فرمودی که در طراشی
 بر نشین و خدای خود را که ما هم در آن ساعت با درازان داریم در روز زدن شد

تو نظر بالکردی تا جانب خود بخوانی تا نظر تو بر محل شرمگاه او افتاد آنکه با مردی
 ندیدی در حیرت افتادی آنکه معتر جبرئیل را بر تو فرستادیم که ای محمد بعلم
 قدیم خود دانسته بودیم که کافران و منافقان چنین تهمت رووغ بر عارت
 تو دهند گفت ازین جهت ما خود این مرد را غیر الهی آورده ام چون دانستی
 آنکه دل تو از خیال عایشه قرار گرفت **بگو** نباشی بود و او عاشق دختر ملک بود
 آنکه از جهان آن دختر وفات یافت آن نباشی و شش بیرون آمده نزد دیگر
 تربیت وی رفت و کورش کاوید و او را بیرون کشید خواست که تا با وی نزدیکی کند
 او در است جنبانید آن مرد کارد کشید دست وی برید او دست صبی را در اندام
 نهاد و آن مرد دوم دست هم برید و با وی فعلی بد کرد و از سر تربیت او خواست
 تا باز کرد و آن عورت سخن آمد و ای ناپاکان تو کنایه بزرگ کردی و مرا
 در میان لشکر مردکان جنبه گذاشتی این مرد پیشمان شد بر پیغمبر آهنگد گفت
 ای محمد پیشمان شد بر تو آهنگ نمیدانم که در کدام دروغ عذاب من خواهد کرد
 چون پیغمبر از وی قصه شنید فی الحال از وی روی گردانید و گفت برو
 نباید که بشویم کنایه تو از آسمان عذاب نازل شود آن مرد که گناهان رخ بیابان
 نهاد و میگفت ای بابا رضایا محمد مرا از خود براند اگر تو هم برانی همچون منی
 گناهکار بر در که رود آن جبرئیل را بر محمد فرستاد که بنده مرا از در خود برانی

که از کار

که امر ز کار ایشان منم دیگری عمد حمله امتان پیغمبران همان قدر گناه کند
 و گناه امت تو از هم بیشتر باشد اگر در حق امت تو بگویم که نعمت امت مذنبه
 و انار رب غفور آنکه پیغمبر گفت **یا** حسار امتان خود بدست خود از آن
 خواستم تا پیش پیغمبران قضیه نشود خدا تعالی گفت لطف ما چه خواهد
 که پیش تو هم قضیه نشود معتر موسی گفت یا الهی بر امت محمد چه معامله
 خواهی کرد و همان شد ای کلیم حضرت با چون محمد بان بایکدیگر بگویند که هر چه
 و بلائی که بود بجل کردیم آنکه هر کس دهیم ای فرشتگان تمامه امت جنبه کنید
 که بایکدیگر حقهء خود را مسامحت میکنند پس شما گواه باشید که این بزرگوار
 ایشان مسامحت کرد و گناه ایشان بپامرید **بگو** مردی بخدومت رسول الله السلام
 و گفت ای محمد مرا یکی خبر کن حسار امتان تو بدست که خواهند بود پیغمبر گفت
 ای پرسنده هر چند که خواستیم که بر من درست من باشد خدا تعالی میگوید
 حسار امتان تو ما خواهیم کرد و بشنیدن این سخن درست و بای جنبه اش
 و در زمان شاه حق تعالی گفت آنکه گفت سه کثرت رخصت رخصت رخصت
 یاران برسد ندره دیگری که راضی شدی گفت بیک نام او گریه است می توان
 آن قادر که آخر گرم کند بلطف که در حق مشتی خاک دارد الهی لطف تو که قوی است

من بیچاره را با جمیع مومنان در آن روز آسان گردانی نمند و فضل کمال که مست
 بار **باب** در حکایت امیر المومنین علی کرم الله وجهه با خاتون قیام
 فاطمه زهرا رضی الله عنهما و طایفه آنها آورده اند که علی با فاطمه رضی الله عنهما روزی
 حکایت دختر مهر سلیمان میکرد خدا تعالی مهر سلیمان را چند ملک داده
 بود که در دنیا که نداشت و دختر را کار خیر کرده به جهنت داد و کلاهی با هفتصد
 کوه و هر کوهی خراج ولایت بی دی و قیمت یک کوه و هر همان شدی دیگری فای
 برین قیاس کرد که بگویند زیند دیگر چه خواهد بود چون امیر المومنین علی
 این بگفت در خاطر خاتون قیامت گذشت مگر علی هم چنین می دانست که من
 هیچ چیز نیافتم با شگفتی خاطر گفت و صبر کرد و روزی خاتون بهشت را
 از روی زیارت روضه مصطفی شد و نزدیک رسید تربت پدر را کنار گرفت
 و میگویند از آن روی جمال و دیار تو بر من جهان تاریک شده است هم در تربت
 که در خواست رفت و جمال جهان اراکی بذر را در تو اید و پدر فرمود ای جگر گوشه
 بزر من و مادر تو منتظر آمدن تو ایم و امروز ما فرمان شده است که افطار
 با فاطمه کین من نیز بخوان کرم با مادر تو راه می بینم همدین فاطمه رضی الله عنهما
 از خواب بیدار شد در خانه بیاورد و امیر المومنین حسن و حسین را نزدیک خود
 بنشاند و در روی ایشان نظر میکرد میکرد و زبانی شادی میکرد امیر المومنین

امیر المومنین

امیر المومنین علی را بچند ایکه گفت ای فاطمه که به صبرت و شادی از بهر خیرت و گفت
 ای علی مرا چون مورت در خاطر اید که میگویم و چون از روی آن جهان یاد میکنم
 بخد مت معبود خود خواهم رفت شادی از آن میکنم آنگاه سخن چند دیگر میگفت
 و کلمه بر زبان راند و جان بخت تسلیم کرد شوری از اهل مدینه بر فرات کوئی
 که آن روز قیامت قائم شد پیغمبر رفت و مادر کار پیغمبر هم از جهان رفت
 ابو بکر صدیق در جنازه نماز کرد یکسایه جنازه بگرفت و یکسایه عثمان بگرفت
 و سلیمان فارس پیش از آن رخ بگرفت محلی که بجهنت رفت اختیار کرده بودند
 نزد یک آن مقام رسید و گفت ای زمین هیچ میللی نزدیکی تو گرای ازند فاطمه زهرا
 و جگر گوشه مصطفی صلی الله علیه و سلم و مادر حسن و حسین شهید درشت که بلا
 و شفیع روز قضاء از زمین آواز برادر گرای سلیمان از آن بیشتر است
 که تو میگوئی چون خاتون قیامت فاطمه را دفن کردند امیر المومنین علی در شب اول
 بخوابید که آن شفیع روز محشر در دهنده و پیش در ایستاده ماند و گفت چنگم
 که فلان بر عنوان بهشت رسید فاطمه را درون بهشت نگذاشتند که حق امانت
 در گردن دارد و من یا علی سوزنی همسایه آورده بودم تا پیراهن بدوزم مرا
 از خاطر غموش شد یا علی اکنون شتاب آن فلان محل در دیوار خانه داشته ام

آنرا بخدمت رسان علی از خواب بیدار شد نزدیک دیوار ماند در آن محل که فاطمه
گفته بود بسوزنی فی الحال یافت به صاحب سوزن رسانید شب دوم علی خواب
دید که فاطمه رضی الله عنهما در صدر بهشت بر تختی نشسته است و حور کرد
بر گرد ایشان و بر دست هر یکی طیفه‌ها و کونا کون چها و راستا نظر کرد
هفتادگان حله رنگ رنگ در دست گرفته ایستاده اند تا کی فاقون بهشت
از دست بستاند علی گفت یا فاطمه عظمت تو معلوم شد که خدای ترا بکرامت
بهشت رسانید اما معلوم نیست که این کدام دختر است که وقتی ندیده ام
گفت روزی تو با من حکایت مهتر سلیمان میکردی که چون کار خیر
دختر کرد و هر جنس بر آیه و کراه برای داد بود و هر کوی هر یک قیمت خارج
ولایت بود چون تو بمن این حکایت میکردی در خاطر من بگذشت مگر
در فکر علی این میکرد که بداد دی مصطفی چیزی نیافتیم صبر و شکستگی
بحضرت خداوند در خاطر بگیرم و زمان شد مرا در بهشت آورد مانند دختر
مهتر سلیمان را گفت تا طبق از برای بر گیر و خدمت او مشرف شود
این همان دختر مهتر سلیمان است که ایستاده است چون قیامت
آید شود و در صفات علم نصیب کند و صفت علم بجز بسیار است اما مختصر کردیم

که هفتاد سال

که هفتاد سال درازی و زلزله‌ها در روی او نیند و در هر زلزله‌ها قیام
از نور و درون قیام و بی نشسته و دست هر یکی برانی که فلان این جهنت توان
و فلان عورت داده است و فلان در نشسته‌ها خود نظر کرد و دست
در از کنند و هر یکی را در زیر علم می آرند چون اینچنین دولت خداوند
در کار بنده کند کار شود باز فرمان شود ای فرشتگان علم را بر گیرید و از
بل صراط بگردانید بیشتر شوند دست در علم زنند هر چند که فرشتگان
دور کنند یکدیگر از جای بجنبانند عاقر شوند و زمان در رسید ای
فرشتگان از علم محمد دور شوید و اسد الله را حاضر کنید بحکم و زمان امیر المومنین
علی را حاضر کنند از حضرت ذوالجلال فرمان در رسید ای شیر خواننده حضرت
رب العالمین تو قوه خود را در دنیا نیکو نگاه داشته اکنون بهین که ترا
چه قوت داده ام و این علم را بر گیر و بل صراط و علم محمد تاج سر تو گشت و بندگان
ما کوهران تاج شد از تو شفیع زنان امت هم چنین باشند که عظمت او در حضرت
خداوند چنین بود **الفصل** چون بهشتیان در بهشت در آیند نوری را بپسند
هر همه سر سجده نمودند و چنین دانند که این نور تجلی الهی است فرمان در رسید که
سر از سجده بردارید که این نور بپار داند علی و فاطمه میان خود قسم میکنند
این نور در ذلالت ایشان است الهی بخدمت فاقون همت بهشت که مرشد

با جمیع مؤمنان بکرامت بهشت برسان بمنه و کرمه بار دوازدهم در حج
 ماریه قطی خدمت کار پیغمبر علیه السلام و ملائیم آن تا آورده اند که ماریه قطی را
 ملک جیش بن خندم پیغمبر فرستاده بود روزی رسول علیه السلام در حجره حضرت
 در آمد و گفت ای دختر عمر چیزی داری از بهر خود را گفت ندانم پیغمبر فرمود
 که برو در خانه پذیر خود چیزی باشد بیا رخصه بر حکم فرما پیغمبر رخ بخانه
 پذیر کرد پیغمبر حجره را خالی یافت ماریه بنزدیکش آمد و در حجره بست ماریه
 خلوت کرد در راه خاطر حضرت بگذشت ماریه را وقتی پیغمبر بجهت طعام در خانه
 پذیرگاه فرستاده امروز با ماریه خلوت کند این اندیشه میکرد و از راه
 شتاب بازگشت آخر دید که حجره در بسته و با ماریه در بسته بود چون پیش
 در رسید پیغمبر او را بای اهل حجره شنید و در حجره را گشاد فی الحال چشم
 مبارک پیغمبر با چشم حضرت چهار شد حضرت زبان گفتار آورده و گفت
 یا رسول الله امروز نوبت من است در بسته گاه من با ماریه خلوت کردم
 رسول علیه السلام بغایت شرمندگی شده از روی حضرت و حضرت را در کنار
 گرفت فرمود از بهر خاطر تو ماریه را حرام گردانیدم باید که ای حضرت این ستر
 من بر عایشه ننگشائی بخورداری دیگر از جهت پیغمبر علیه السلام حضرت
 شهید مود کردی چون رسول از صدر حکومت بازگشتی و در حجره در آمدی

و گفتی

و گفتی یا حضرت چیزی است که بجهت خود را باشد از زبان و زبان و شهادت
 تاروی رسول علیه السلام در حجره حضرت شهیدانان بخورد و عایشه غرت
 در کار شد یعنی چه باشد که رسول هر بار در حجره حضرت خود را شهید مود و چون
 پیغمبر از حجره بازگشت و در حجره عایشه در آمد پرسید یا رسول الله شما چه فرموده که
 از دهن شما بوی تبدیل می آید فرمودند شهید فرموده ام عایشه گفت یا رسول الله
 بوی چون نیاید که شهید چکیدگی است هر آینه چون مردم بخورد بوی تبدیل آید
 رسول علیه السلام فرمود هم چنین است بعد از این حرام گردیم تاروی حضرت
 و عایشه هر دو نشسته بودند حکایت میکردند نگاه از زبان مبارک پیغمبر عایشه
 بیرون آمد ای حضرت می بینی که رسول را با ماریه این زبان امیزش نیست
 حضرت گفت از جهت من حرام گردانیده است روزی رسول علیه السلام
 در حجره عایشه بود از زبان عایشه بیرون آمد یا نبی الله شما ماریه بر خود حرام کردی
 فرمود تو چه دانی عایشه گفت بر من حضرت گفت رسول فرمود چنانچه
 او سترافراش کرد و حضرت نیز حرام گردانیدم بعد بغایت متعجب شد که
 جبرئیل در رسید گفت یا نبی الله فرمان می شنوی که ماریه سیکناه است و عیب
 تو جابر خود حرام کردی بحکم پیغمبر در آن حجره یکماه ماریه بماند و با ماریه خلوت کرد
 و فرما رسید از حجره بیرون نیائی پیغمبر از حجره بیرون نمی شدی یا را از بهر لقاء مبارک

دیدن سخت خویش میکردند چون عمر را معلوم شد سبب دختران باز دیده
 پیغامبر بشد عمر طاقت آوردن نتوانست تیغ از نیام کشید و رخ حفصه کرد
 چون نزدیک دختر رسید گفت چرا سخن آن چنان گفتی که دل پیغامبر از تو
 رنجیده شده و از سعادت دیدار پاک او محروم ماندیم اکنون بدین تیغ سر
 از تن جدا گردانم حفصه ازین ندانم در چشم از او زد و گفت ای پدر بگوش
 من ترا پیغمبر رضاداده است ازین سخن عمر اندیشه کرد اگر چه دختر من است
 اما چرا پیغمبر است چون من کشته باشم و پیغامبر کوید ترا که فرمود که بگوش
 پس چه گویم عمر در محروم و در بایم واقعه حقیقت عمر در پیش حجر رسول الله
 و جبرئیل رسید و گفت فغان می شود که عمر در محروم بیاورده است او را درون
 نطلبی سخن نکویی عمر پیش شدی نالید و زاری کرد که بغیر جمال تو همان
 تاریک گشته است هر چند که عمری نالید پیغمبر در محرومی گشاد نگاه عمر گفت
 ای پیغامبر عمر بچاره را بشکسته دل باز کرد و فغان رسید ای عمر در محروم باز
 اما با عمر سخن نکویی پیغمبر حکم فغان که رسول سخن کوید پیغامبر هیچ نگفت عمر
 با بر خیزد نزدیک دختر آمد و گفت هر چند که خواستم که محمد سخن کوید هیچ سخن نگرد

برو نالید تو خوشنود شود و اگر از جان خود بگوش که سر از تن جدا خواهم کرد حفصه
 بر عایشه رفت و گفت اگر گناه کردیم ما هر دو کردیم عایشه و حفصه که بان رخ حجر
 پیغامبر کردند شاید خوشنود شود باز هر دو اتفاق افتاد که از محمد در خدا بهتر است
 هم در خدا تعالی عز و بچارگی کنیم هر دو بر سر سجده نهادند التماس میکردند حضرت
 حق می گفتند الهی پیغامبر تو از ما روی گردانیده است چون تو بگویم تیسر کاره انگنی
 و ندانم که تا کما از استگیری انگنی دیگری که کند در زمان جبرئیل علیه السلام خدمت
 محمد رسول الله نازل شد و این آیت بیاورد یا ایها النبی لم تحرم ما
 احل الله یعنی ای محمد ما شهید بر تو حلال کردانیدیم کی تواند که حلال
 کرده ما حرام کرده اند بر و با عایشه و حفصه استی کن و این آیت برسان
 ضرب الله مثلا الذین کفروا امرأة نوح و امرأة لوط کانتا
 تحت عبدین یعنی فراتیامت زن نوح پیغامبر و زن لوط
 پیغمبر هر دو را در آتش فرستیم نباید که ایشان دانسته باشند که
 جنتان محمدیم اگر این معنی نفی کرد زن نوح را و لوط را نفع کرد بر

باید که آن چنان سخن مگوئید تا دل محمد از شمار بخیزد و نشود نگاه پیغمبر گفت ایله
 برین **فرمان** بگوین بود که یکماه از همه بیرون نیایم و امروز از ثابت نه روز است
 یکروز مانده است تا ماه راست شود **فرمان** آمد ای محمد اگر چه از ماه بید نه روز است
 تا ماه راست شود **فرمان** آمد ای محمد اگر مانده از ماه روز براید تا عایشه
 و حفصه از در خالی نروند تا بر ابر کرده بپزند پیغمبر عایشه و حفصه را شتی کرد و دست
 راست عایشه گرفت و دست چپ حفصه گرفت و شکرانه خدای گویان باز گشتند
پیغمبر هم بار بر سر آمد و هم کار فراموش شد **المنش** الله کو این هم شد آن هم شد
 الهی بجزست پیغمبر آن برکت اهل نبوت از من بپاوه کنه کار با جمیع مومنان
 در دنیا و عقبی خوشنود راضی باشی بمن و کرمه **بار** **پیغمبر** در فضیلت
 جوانان یوسف صفیان که در راه رضاء خداوند تعالی چگونگی بودند و ملائیم
 آن تا آورد فکر در عید صطفی صلی الله علیه و سلم جوانی را علوفه او کم شده بود
 و آن جوان شتری داشت آنرا سوار کرده در بازار بجهت سندن غله در راه
 زنی صاحب جمال دیدم در بام خانه خود نشسته بود و نظر بر آن جوان افتاد
 و کنیز که را گفت که نزدیک آن جوان برو به پرس از بهر چه در بازار آمده و آنچه او
 بگوید او را تو بگو چه مطلوب داری در خانه من بیا هم مطلوب تو خواهیم کرد و آنکه

اگر مطلوب

اگر مطلوب **خواهی** که غله سندن است در خانه ما غله برهائی موجود است
 کنیز که نزدیک آن رفت و گفت ای جوان چه مقصود داری از آمده و چه میخواهی گفت
 بهر خریدن غله ای که کنیز که گفت در خانه ما است بیایست آن جوان بر ابر کنیز که
 در خانه آن زن آمد بر در استاده شد کنیز که خبر کرد که جوان را آوردیم گفت من
 او را در حکایت مشغول خواهیم کرد تو در راه فضل کنی همچنان کردند جوان را برسد
 که چه مقدار مطلوب داری گفت این قدر عورت گفت پست تو بر بار غله بتو میدهم
 و از تو دم و دینار تا من و من اشیفته جمال تو گشته ام تو را دم من حاصل کن
 هر چه خواهی بتو میدهم جوان گفت این سخن مگو که حاکم می بیند و دو کلاه حاضرند
 عورت آغاز کرد که حاکم گیت جوان گفت احکم الحاکمین که هیچ از وی پوشیده نیست
 عورت گفت دو کلاه بپوشانند گفت اما کاتبین یکی در دست راست دوم در دست چپ
 بنی آدم حاضر اند تا امروز هر چه مردم بکنند ایشان در نامه اعمال او بنویسند
 و فردا بر گرد او کلاه دهند عورت آغاز کرد ای جوان مرا ترا کدرا شتی ز نام
 تا مراد ما حاصل نکنی و اگر نه ترهلاکت جان افکنم و بگویم این در دست
 در خانه من بهر دزدی آهوست جوان گفت ای عورت که تو مراد میان
 اهل مدینه در نظر خلافت هلاکت افکنی خدای دنیا بکرمان پیش نباشد
 و قضیحتی که عقبی راست در خلافت اولین و آخرین و در عرصت قیامت

خواهد بود و عذاب هزار روز آن جهان باشد عورت دید که این مرد بکام
 بد رغبت ندارد و دست دراز کرد این جوان برگرفت و گفت ای جوان
 ترا نگذارم تا عرض من حاصل نکنی جوان دید که سخت گرفته است جوان
 گفت بگذار تا بفراغت قد مجاب برویم عورت بگذاشت جوان در قد مجاب رفت
 و عورت محل قد مجاب نمود جوان اخلافت و کار کشید و گفت لایق تو میدانی
 که این عورت مرا به زنا گرفته است و من از خوف آتش دوزخ می ترسم و مراد
 او اینست شهورت نفسانی خود را از میان دور میکنم تا از روی عورت از من
 بریده شود و کار برالت براند و هر چند که زور میگذرد زه بریده نمی شد
 جوان رخ بغیر کرد و گفت ای پسر از من سزیده من این عورت را نفتم هر چند
 که نفس خون کردم اما این کار کار نمیکند حکمت چیست که در حق من چه فرست
 همان ساعت دیوار قد مجای از میان بگذاشت و راه برید و جوان حمد و ثنا
 گوید بیرون آمد و شتر بر غله پیش استاده دید در حیرت ماند که شتر
 بر غله گدازد انگاه در خاطر گذشت که بغیر در میان است این شتر بر غله بر بغای
 برویم چون بیاخت خان بغای رسید و پیش از آن مهر جبرئیل بخندمت بغیر
 تمام کیفیت جوان که با عورت گذشت بود بگفت و این آیت کلام ربانی
 در شان آن بیاوردند اینست و من یقیناً به جعله محراب و از قلم میشت

بکفر

بخت و من یقیناً به جعله محراب و از قلم میشت
 بگو ای محمد مر آن جوان را چون تو در حضرت کاغذی و دزدی ما را از اجابت دادیم
 و از دیوار راه بریده آوردیم ای محمد مر آن جوان را بگو این شتر بر غله بخشش تو است
 و ترا خدا تعالی عطا کرده است و این مرده صلاحیت تو است هر که درگاه خدا تعالی
 صلاحیت کند او را رحمت سبحانه و تعالی چندان رزق برساند که گمان نباشد
 که از گنایر رساند چنین گویند که آن جوان شتر بر دست گرفته بخندمت رسول الله
 چون بغیر بدیدت هم بگرد و این آیت بخواند گفت این شتر و دانه غله در خانه خود
 ببر که حق کسی نیست بلکه داده خدای است این آیه چون بغیر این مرده داد است
 این آیه بر خواند شادمان و خوشحال در خانه برد الف ان عورت نادیری
 منتظر ماند دید که از قد مجای آن مرد نیامد چون نیکو نگه کرده دید چه بیند که در قد مجای
 و در قفل نگاه کرد دید که قفل همچنان بسته است آن عورت نفه بآورد و گفت
 ای بنده گان ترا چنین هستند که از خوف حق جان و تن در می بازند و رضاء حاصل میکنند
 چنانچه بنده بیک دار از ترا دیدم که در حضرت پاک تو بصلاحیت دوید و حال آنکه خود
 چون همچون منی بگرداری در حضرت پاک تو باز کرد بخوانی یا درست بنویس کرده
 رد کنی و کد شهاب من بر رویه ام من زنی ندانمند ای پیاده چون بخندمت
 پاک باز کردی کرم ما به آشتی پیشتر کرد و بخندمت عورت توبه

بصدق دل کرد و یکی از حاضرگان از حضرت شد حکایت جوانی در جهان
در جهازی سوار شده بود آوازی از دیار برآمد گیت که ده هزار دینار
بدهد تا چیزی بیا موزم که در دنیا و عقبی او را پسندیده باشد تمام اهل
جهازیان به راست نگاه کردند هیچ ندیدند باز ندادند دیگر بار شنید
هفت کیس میان شهاده هزار دینار دهد تا چیزی آموخته گردد او را دنیا
و عقبی پسندد و دوباره اهل جهاز نداشتند نه هیچ با سخن نکردند
جوانی در جهاز سوار شده بود که مال خود برآمد دیگر ده هزار دینار
بر من است چه عجب که این سوداء غیب هم از من میکنند بر خود و آغاز
ای صاحب نژاده هزار دینار در راه خدای دهم بازم بیا موزم بیا موزم
نداشتند اول ده هزار دینار بر دیار بر تار کن آن مرد ده هزار دینار
دریافتند نداشتند گفتون بر خوان و من یقین الله یجعل له خیار
ویرزقه من حیث لا یحتسب و من یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ امره
قد جعل له لکل شیء قدرا یجد خواندن آن جوان آیات و بشارات کلام
ربانی ملازمیت میکرد روزی جهازیان نزدیک آن جوان آمدند و گفتند
کیه چنین کرده است که تو کردی با آوازی ده هزار دینار بر دیار بر تار کردی

الکر

اگر ترا مطلوب بود این آیت از قرآن میکشیدی و میخواندی هنوز غنای
بر جوان نشده بود که جهاز از میان دوباره شد و گویند کان عتار بد رهاها گشتند
و این جوان در تخت بماند بادی بخشنه را نزد و در جزیره رسانید جوان بر جزیره رسید
بر آن جزیره دختری صاحب جمال نشسته دید بر رسید تو گیت و چگونه در این مقام
افتادی دختر آغاز کرد پذیر من مردی سوداگر بود مرا بغایت دوست داشتی
و هر جا که رفتی مرا برابر بردی تا پذیر مرا اتفاق تجارت دریا افتاد مرا برابر خود برد
در جهاز سوار شدند روزی جهاز از میان بشکست و جمله سوداگران غرق
شدند و من در یک تخت سوار مانده ایم و باد مران تخت را در جزیره رسانید جوان گفت
واقع من و تو یک است اما دل خود بر جای دار تا چه پیده آید از نگاه مران دختر را
گفت تا غایت درین جای چیزی دیدی یا نه دختر گفت چند جهاز ماء دیدیم
که می آمدند جوان اهل جهاز را آوازی میکردی در نظر برده لطیف کوه می خند
هر آینه آواز کردن باز من مانم و ایشان آواز من نمی شنیدند هم دلیل بودند جهاز
دیگر پیدا شدند خواست که مرا اهل جهاز را با نکند فی الحال پرده کوه در نظر آمد جوان
در خاطر نکرد میان دریا مران نداشتن آینه بودند هر که این ملازمت نماید در میان
دنیا و عقبی هر حاجت که بخواد برآید جوان در زمان بگفت بسم الله الرحمن الرحیم
و من یقین الله یجعل له خیار و یرزقه من حیث لا یحتسب و من یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله

بالغ امر وند جعل الله لكل شئ قدرا مقدرا بعد از آنکه پاره تمام طبع او را کشید
ایشان چهار زی فرستاده اند جوان بدختر که گفت که خاطر نذران نباشی
تو خواهم منی و من بر تو نظر خیانت نه بینم و خواهم از خدا تعالی که ترا برآورد
و نیز تو برسانم دختر جوان بر چهار نشسته اند دختر نزدیک جزیره صدف
بجهد بازی کردن جمع کرده بود و جوان گفت بگو شش چادر است در چهار
سوار شدند و از دریا گذشتند اند خان آن دختر در مصر بود جوان در شهر
مصر رسید و دختر حلی بنشاند و خود خانه پذیران دختر گرفت و خبر کرد
پذیرا و آن از خانه بیرون شد و گفت من آن دختر خود را بغایت دوست
میداشتم و هر جا که میرفتم برابر خودی برم قضاء الله تعالی چهار من از میان
دریا بشکست و من سلامت بیرون آوردم و دخترم غایب شد اکنون
گاتم او کرده ام و بغایت او نگاه داشت جوان آغاز کرد که دختر شما صحت
و سلامت برید تخت سوار بر جزیره سخت شد بود الحاکم را هم صحت بجاورد
بر آن جزیره رسانید نوعی مرد و از آنجا بیرون آوردم جوان آن دختر را
در خانه مآذ و نیز آوردت تسلیم کرد سوگند اگر گفت ای جوان تو فرزندی
و این دختر را بشکاح تو بزنی ما داریم دختر که تسلیم جوان بکرد تا روزی
زن و شوهر حکایت دریا بشکستن چهار و بیرون آمدن از آن جا میکردند

و نیک

و شکر حضرت صمدیت را بجای می آوردند ناگاه جوان آغاز کرد آن صدفها
که در گوشه چادر بسته بود بجهت بازی چه کردی گفت در خانه داشتم
گفت بیارید به بینم دختر صدف پیش شوهر آورد جوان سنگی بست و صدف را
بشکست یک سر و آید بیرون آمد که قیمت آن ده هزار دینار شدی تا
بخدای چند آن مال شد که در حساب نیاید نگاه جوان را انداخته اند
و عده برین بود که در دنیا و عقبی پسندیده باشند و در دنیا چند آن کردیم
که در حساب نلفد و در آخرت چند آن دهیم که در شمار نیاید مومن را
باید که بخواند این ملازمت میکند تا عزت و شرف هر دو بهرمان حاصل گردد
بمنه و کرم کماله **باب چهاردهم در فضیلت خالدا بن ولید بن ابی معمر**
که چندین هزار کس از دهعت او بدولت ایمان مشرف شدند و ما لیم
آن تا آوردند که ولید یزد خالدا بود پیغمبر را بغایت در رخ داشتی رسول الله
روزی نظر آسمان کرد و گفت ای قوی بینی که ولید مرا در رخ داشته است
همان ساعت مهتر جبرئیل در رسید گفت ای محمد خدای می شود تو کوئی
همان کنم اما فرزندی از پشت ولید تولد شود نام او خالدا باشد
و از دست او هفتاد هزار کس او پیش او مسلمان شوند پیغمبر گفت
خداوند اگر چه محمدا ولید در رخ میدارد اکنون اختیار شفت دنیا

بر محمد بگذرد اما ولید را از جهان بزی تا مادام که خالد در جهان است ایده الفوج
حق سبحانه و تعالی خالد را در جهان پیدا گردانیده و خود بود که بنظر سعادت
دین و اسلام مشرف شد و کاران بنظام رسید پیغمبر عم با جمله یاران روان
شدند خالد نیز برابر پیغمبر بود تا شبی پیغمبر بلامن کوچی میگذاشت و طواب
بر غلبه کرد غنائ است این است بشد و دیگر گرفت در زمان بکفایت انانده
و انانیه را چون تابعدا سیوم روز بر کوچه برآمد و فرود کوچی صحابی دید
و بر آن سایر با نهاء افروشمی نصیب کردند و پادشاه بال شکر فرود آید است
در نظر خالد افتاد و شکرانه خواج بخارزد و گفت در میان آدمیان افتاد دم
است بر تنگی بر پشت و بخدای سپرد و خود میان ایشان خلط شد
بعد زبانی دیده من بری نزدیک تخت است اندر استا و چپا که سیم بازین
نصیب کردند چون پادشاه بر کرسی زرین بنشست انگاه معلم ترسا بر خاست
که ترغیب دین کفر خود کند خالد نظر بر معلم ترسان کرد و گفت ای معلم
ترسا در راه باطل ترغیب دین کفر خود خواهی کرد اما تو قادری در ساحت نیان
این بسته کردانی دعا خالد فی الحال قبول افتاد هر چند که معلم ترسا
خواست تا کفر دین زبان کار نمی کند رخ بپادشاه آورد و گفت بپایند
که در میان ما که محمدی در آمد است در نظر او بان من کار نمی کند اکنون
تقصیر کرده

تقصیر کرده بیرون آرید پادشاه و نزدیکان هر چند که تقصیر کردند دنیا نماندند
زیر که در جاسه مبارک ایشان هفتاد پیوند بود چون ترسا دریافت که معلوم نمی شود
از منبر بر خاست آغاز کرد ای محمدی سوگند ترا میدهم بدان محمدی که دین او را
اختیار کرده از جمعه ما بر خیز تا چند سوال دین تو بر سرم خالد در نظر بگرد که جان و تن
فدای بر سوگند رسول طاری یا و کج که من خلاف سوگند چگونه کنم خالد بر پشت
ایستاده شد معلم ترسا خالد را نزدیک بخواند و گفت ای محمدی بگو راست بر من
چه سحر کردی که زبان من بسته شد و گفت اگر راستی گفتی خور حلاله بوزیم
تا ترا هفتاد پیر کال کنند خالد گفت جان ده و جان ستان خداوند من است
و سحر در دین ماحرام است اما چون ترا بر من دیدم از خداوند تعالی خواستم الهی
این معلم ترسا در دین باطل چندین کسان را ترغیب خواهد کرد بجز راه راست
توفیق دیگر برده معلم ترسا گفت چگونه دین تو راست شد و دین باطل شد
و چند چیز از دین شما بر سرم از راستی جواب کو و اگر نه جان خود درست بشود
خالد گفت آنچه حکم الهی است از آن کم و زیادت نخواهد بود اما مشکلی که در دین
مسلمانانی داری به پرس معلم ترسا آغاز کرد من تورا نیست دیدم که گفت
حق سبحانه و تعالی در حق افرویده است و نام آن در حق طوبی خوانده ام و هیچ
بهشتی نباشد که شاخه ها آن در حق بامیوه بهم در خانه تو بهشتی نباشد

دیگر در صورت نبشته دیده ام یکی بهشتی را خانه در بهشت باشد و چندان دنیا
 پس عدد بهشتیان در شمار نباشد چگونه در عقل بکنی و مویا در آن شاخه ماء
 موجود کرده است همه مسلمانان را روزی خواهد کرد و شما میگویند که خدای ماقدرت
 بر همه چیز هاء دارد اگر راست است بمثل آن درخت در دنیا است خالک گفت
 نیک باشد و رخ بر باد شاه بگرد گفت میان من و معلم منصف شود مثل درخت
 طوبی درین جهان میخواید اکنون بدانید که بمنظور ماه در شمس است و در شمس ماه
 در تمام عالم میافتد و هر جهان شعاع او منور میگردد همان آفریدگار در بهشت درختی پیدا
 کرده است و مویا او بهشتیان را روزی خواهد کرد چنانچه در این جواب خالک شنید
 و گفت در صورت نبشته دیده ام بهشتیان در بهشت میروند هر یک بنیاس هزار سنعت
 آن جهان بخورند و مریشان را بول و غایط بمشند این سخن در عقل نمیگذرد که چنین نعمتی بخورند
 بول و غایط نباشد اگر سخن خالک غلط است پس مثل او درین جهان بهمانی خالک گفت
 مثل این حق تعالی در رحم زنان نهاده است همین که حمل چهار ماه شود جان در غالب میماند و در نهان
 در شکم مادر روزیست محفوظند اگر بول و غایط میکردی بوده مادر کند میساید اگر کند کوفه
 مادر او بمیرد و قوآم جهنان نباشد چنانچه میاید بمجور از آن وقت بول و غایط از وی جدا
 میشود در آن زمان ندانستند و ای بندگان به بیند قدرت آفریدگار خود در شکم مادر چگونه

و چگونه در جهان پیدا کرد و بطوریت بول و غایط ملوث نشد ای معلم ترسا و نیکوکاری
 که در شکم مادر چندین ماه پاک داشت اگر در بهشت پاک و پاکیزه دارد و عجب نباشد
 باز معلم ترسا گفت یک صفت خدای دیگر دیدم که آدم را از خاک آید بیدار کرد و فرزند را
 او را از لطف آب پیدا میکند و هر را بمیراند و باز زنده گرداند چنان قدرت
 آفریدگار شما دارد مثل آن در جهان بنمای خالک گفت حق تعالی مثل آن بر زنده گان
 نهاده است چون بر بندگان با جفت خود و اعمی آید و بیضه بمیدار که مردم بر تنه
 نظر کنند حیات زنده گانی ندارد زیرا که میان بیضه هزار زردی بیش نیست اما اظهار
 خداوند را اینست بعد چند روز جانور را از بیضه بیرون می آید اگر مردم از آن
 آفریده شد بعد آن بمیرد در صندوق پوشیده شود آن روز که حق تعالی
 بخواند همین بچکان مرغ از زمین بیدار آید باز معلم ترسا گفت سوالی دیگر دارم
 آن کدام بغیر است که جانور نصیب کرده است و کدام زمین است که افتاب
 یکبار بیش نه تافت خالک گفت آن جانور مورچه است که مهر سلیمان را نصیب کرده است
 تارهای مهر سلیمان با حشم و فرم سواری فرموده بود مورچه گان از بطن طعمه
 خورده بیرون آمده بودند لشکری دیدند صاف خود را گفتند که ولی موقوفی برو
 مهر سلیمان را خبر کن تا لشکر او را از زیر پای نگیند هم آفریده مخلوقات خدا عزوجل است

که فردا قیامت هر جانی که بیجان خصمی جان دشواری کند مهر موسی تسلیمان
ایستاده شد و لشکر را ندا کرد و احتیاط بکند و بگوید خدا که مورچگان را از آزاری
رسد دیگر از افتاب زمین که برسدی آن قهر و دنیل است چون مهر موسی
فرمان رسید با امت خود بیرون آمد تا آنکه حکم داد و حق فرعون رفته است
از اینفاد در مهر موسی با جمیع امت خود بیرون آمد چون دنیل
رسیده است گفت ای پیغمبر خدای از پس مقصد کنان می رسد با یکدیگر این
دنیل بگذریم مهر موسی در دست مناجات برداشت و گفت اللهم تو داناتری
که موسی با امت با هم صبرانی پیش آمده است از جهت دنیل بگویم خود آسان
کردان فرمان رسید ای موسی با قوم خود خاطره دار فرمان دنیل دادیم تا در وقت
شود تا بگذرد مهر موسی با امت خودی دید که آن دنیل دو شق شده و راه
بدید آمد خواستند تا بگذردند خلیش پای گیر ایشان شد فرمان رسید
امت خود را بگو تا زمانی ایستاده شوند و افتاب را فرشته بکشد نیزه و از آن
در ساعت هم زمین خشک شد مهر موسی و امت او هم سلامت میکردند
همان روز افتاب بقر و دنیل گفت چون حکمت اللهم بنفاد رسید معلم ترسا
از سوالی را جواب شنید سر فرود افکند خال را آغاز کرد و آنچه مشکل در دین با
راستی برسدی اکنون من از تو یک چیزی پرسم باید که راست گویی را

معلم ترسا

معلم ترسا آغاز کرد من بسیار خواستم که نوع دیگر گویم چون تو در حق ما دعا کردی
بجز راست سخن دروغ بیرون نیاید پس خالد گفت بگو در توبیت چه بنشسته دیدی
که بر در بهشت چه نیست اللهم معلم ترسا رخ بجای بادشاه و نزدیکان بگذرد و گفت
ای مردمان بدانید که سوال از من بر راستی می پرسد اکنون رضاء شما در کدام چیز است
بادشاه و نزدیکان هر چه گفتند تو از محرمی هیچ سوال پرسیدی او هر پنج را
جواب داد تا تنی دل نکشت اگر او یک سوال بر راستی پرسید تو هم بر راستی
جواب بگو معلم ترسا آغاز کرد و در توبیت دیدیم که در بهشت بنشسته اند و هر که
بصدق بگوید لا اله الا الله محمد رسول الله بهشت بر نعمت جاودان جاود است
چون معلم ترسا این بگفت خود کلمه عرض بادشاه آغاز کرد ای معلم ترسا
ترغیب دین خواهر کردی و آنچه می فرمودی همان میکردیم امروز تو دین محرمی
اختیار کردی پس ما چه از این دولت محروم مانیم معلم گفت در ریزش مکشید که
حیات دنیا بر بادست و حیات ابد بهشت است اللهم فی الحال بادشاه و جمله
نزدیکان او با هفتاد هزار کس پیش خالد مسلمان شدند بعد او را
پادشاه پرسید که ای خالد از بهر دین محمد جان و حق در پاخته بودی و از ما
نه ترسیدی یک سخن بگو تو تنها چه گونه درین جانب افتادی خالد گفت
حاکم خدا تعالی مرا از پیغمبر خود جدا کرد ایندی تا برین سبب خلعت ایمان ندیدم

بادشاه گفت پیغامبر کی هست خالد گفت امروز سه روز است که من از صحبت
 او جدا شده ام بایاران شب میرفت خواب بر من غلبه کرد تا بیکم خدای بشارت
 رسیدم بادشاه آغاز کرد که من باز گشته ام تا ملاقات یابی بوسه بکنم
 همدین میان جبرئیل عم در رسید و فلان بر می رسانید که محمد هیچ میدانی که
 خالد تو کجا است یاران آغاز کردند باینی الله چند منزل برابر بودم دور روزی
 که نمی نمید رسول عم گفت ای برادرم جبرئیل زود خبر خالد بگو و اقصیت
 مهر جبرئیل گفت چیزی است حق تعالی را فرستاده است نامرده بشارت
 بتو رسانم اما خرطان می شود ای محمد هیچ از وعده دایا دراری با تو چه
 کرده بودیم که پشت و پیر پیما کنیم که هفتاد هزار کس پیش او
 مسلمان شوند آن وعده با تو وفا شد و تمام کیفیت که خالد با معلم
 و بادشاه و نزد یگان او شد بود تمام مهر جبرئیل عم پیش رسول بگفت خالد
 و بادشاه هم ایستاده در حیرت ماندند که پیغمبر را کجا طلب کنیم توان بار
 بیک فرار به فرست تا ایشان را پیش کرده بیا رد یکبارگی بود چند روز
 راه بیک روز رفتی چون پیغمبر شنیدن این اختیار بیکار بر خالد فرستاد
 همان روز آن بیکار رسید بجز که نظر خالد بر یک افتاده در حال از اسب
 پیاده شدند بیکار کنار گرفت و می پرسید که پیغمبر خدای تو کجا است بیکار گفت

که تو خلا

6

که حق تعالی مهر جبرئیل را فرستاد که ای محمد هیچ میدانی که خالد تو کجا است
 که پیش خالد چند هزار کس شرف ایمان مشرف گشته اند اکنون مرا پیغمبر
 فرستاده است تا راه بری کنم و بخدمت پیغمبر مشرف گردانم چون بادشاه
 و نزد یک بادشاهان بیکار آمد بدین رو این خبر شنیدند هر چه شاد شدند
 و گفتند مر حبا اکنون زود راه بری کن که خاطر ما بچراغ جمال مصطفی
 صلی الله علیه و سلم کسان بیکار شدند و بخدمت پیغمبر رسانید رسول بادشاه
 و معلم تر سبب شناخت و ترغیب میکرد بعد رخ بجانب خالد کرد و گفت
 وعده حق تعالی بر محمد ایست چند هزار کس از شهر ماء دیگر پیش خالد مسلمان شوند
 از آن یکی بنفاد در رسید و چند هزار کس را وعده در پیش است تا آورده اند
 چون وقت موت رسول عم رسید بادشاه بر رسول عم بنشسته فرستاد که من هم
 بادشاه هستم و نام محمد دارم و محمد آخر الزمان منم نمی ملکه است مرا باشند و نمی ملک
 ترا باشند تا میان ما و تو مسامحت انجامد و اگر نه بیکار پیش آیم بعد اهل این
 اخبار رسید عالم علی السلام چند روز دیگر نیست و بچار رحمت حق عز و جل فرمود
 امیر المومنین ابابکر صدیق رضی الله عنه خلافت بنشست و مر خالد حکم فرمان خلافت
 و بایش گران بیرون آمد آن روز که در شهر ازین پیکار خبر رسید او هم در آن روز

جنگ پیش آمده اول از دست مسلمانان کشته شد همان پادشاه بود خوش خوار
 کافران پیش خالد ایمان آوردند اهل کفر را بکفر خویش هدایت و توحیدان کفر
 و محبت یار پیغمبر خالد رضی الله عنه جمیع مؤمنان را معروف و توحید را راسته
 داری بمنده و فضله و کمال کرمه و آلاء الهی **بار بار از حدیث**
 بلال و هلال و پادشاه از اقلیم عرب و اصل او نا آورده اند چون پیغمبر
علیه السلام در شب معراج بر عرش مجید برآمده بر خاطر مبارک ایشان بگذاشت
 برادر مومنین معراج طور برآمده نعلین از پای داشتند و ایشان گفتند
 در حضرت خداوند تعالی برآمده نعلین از پای بیرون کن و طاعت رسیدای محمد
 آنچه در خاطر تو گذشت تا دانستیم و بی غیبه ای که نعلین از پای خود بگشایی
 اگر چه خوان برین بود که نعلین از پای بگشایی تا گوید طور بر پای تو رسد و امر زبده
 کردی ای محمد از آن روز که عرش عظیم خود افزیده ام از جنبش تو از انداز تو چون
 قدم سعادت تو برین برسد از جنبش تو ای محمد اگر قدم موسی بگویند و هلال
 حوران را بر پایم تا ایشان زیادت تر شود ای محمد اگر قدم موسی بگویند و هلال
 رسید برکت قدم او که در حضرت برآمده از بر جمال مادر که تافت حوران
 سر شد تا امروز جمال جهان چشم زنان زیادت کرد و کرد پای تو چشم
 حوران مادر بهشت کنند **خوار** چون خداوند تعالی از پیغمبران را از حضرت

بلال روز

یکا خود باز کرد اندر زمان شد تو ای محمد باز میکردی اما در اقطاع بهشت خود
 درائی و آنرا تصرف کن پیغمبر گفت الله هنوز جهان باقی است و بهشتیان
 در بهشت نیامده است قسمت بر کیان کنم و آن شد آن روز که مجموع امتان
 تو در بهشت ایستد قسمت ایشان در بهشت ما کنیم و امروز تو نزد دیگران بودی
 و عمر و عثمان و علی و دیگران را و اصحاب فخر رفت ایشان فواهد گفت
 رسید سعادت این جهان حاصل شد برای ما خبری بود یا نه امروز در بهشت
 قسمت ایشان بکن و مرزده بشاره بر ایشان برسان و بگو که بهر شمار روزگار
 چنین و چنین در بهشت قسمت کرد **الغرض** پیغمبر در بهشت بنام حوری
 قصر ماء و جوهرهای و حوران و غلامان و انهار و اشجار قسمت میکرد و در نظر
 پیغمبر حوری پیامدان حور را بنام بلال تعیین کرد آن حور پیش رسول عم آمد
 گفت یا رسول الله منصف شوید بلال سیاه است و سیاهی نسبت نشیب دارد و من
 برنگ زعفران هستم نسبت بر روز روشن دارم پیغمبر شنید آغاز کرد ای حور
 اگر تو نسبت خود بر زعفران و روز می کن بلال بمشک سیاه مانده و سیاهی او نیز
 تاریکی شب مانده آخر شنیده که روز خلیفه شد است و شب خلیفه روز است در روز
 غوغاء عالم است و در شب از این جهان دوستان حق است هنوز پیغمبر تمام نطقه بود

فرمان رسید ای محمد تو برین حوران سخن گو از جهت بلال تو من سخن گویم
 انگاه فرمان شد ای حور و اقامت فرمان دهم که سیاه بلال جمع کنند و بکن
 یکان نکته بر رخساره جمیع حوران کشند تا برکت سیاه بلال هر روز جمال
 شما زیادت گردد و برکت سیاه او جمال حوران از آن زیادت تر گردد در
 پیغمبر علیه السلام فرمود در شب معراج نزد یک بهشت رسیدم و از بانگ نماز در سمع
 من رسید متحیر شدم گفتم لله و عذو تو برین است که پیش از محمد که در بهشت
 نیاید این کیست که پیش از من در بهشت آمده است فرمان رسید ای محمد خادم
سرای تو بلال است که پیش از آن در بهشت بانگ نماز میگوید بعده در دنیا
هو آذنان میگویند لله مرتبه او که در بهشت بانگ نماز بنام او است و فردا
قیامت جمله هو آذنان بزرگسایه علم او باشند رضی الله عن دیگر هلال نام غلام بود
 که او بشرف ایمان دین پیغامبر عم مشرف شده بود و مردان او را کم می
 دانستند تلاوتی پیغامبر علیه السلام در مسجد با جمیع اصحاب نشسته بودند
 که آغاز کرد ای یاران بدانید که این زمان نزدیک محله کی خواهد آمد که بهشت
 مشتاق او است چون یاران از زبان پیغمبر چنین شنیدند بیرون مسجد
 شدند تا استقبال کنند رسول عم گفت ای یاران کجا میروید که مردان خدا را

نشانند

نشانند یاران بر جای خود نشسته و جانب مسجد میبیدند که مردی سیاه
 دو چشم سویی بود و غصه پیدا شد رسول عم تعظیم او را نزدیک خود بنشاند و نظر
 مبارک بر روی هلال میبید و غایت کر سبکی چشم هلال در صدف چشم خانه
 میکشید پیغمبر گفت اگر بگوئی چیزی بیارم تا افطار بکنی گفت یار رسول ام
 نذر کردم بدرگاه مولی چون شرف طراقات تو حاصل شود سه روز شکرانه طراقات
 دیدار بکن مرده بدارم انگاه پیغمبر گفت چون آن سه روز بگذرد وقت افطار
 باید که محمد را بدعاه من ترا حاجت نیست اما هیچ نمیدانم تا سه روز صیانت من
 و فایده خواهم کرد باین قدر بگفت و از خدمت رسول الله باز گشت بعد سه روز
 مهتر جبرئیل خدمت پیغمبر آمد و گفت ای محمد خدا بخواهد ترا در همان مرده و شرافت
 میبید و وفات هلال که او در همان مانند مهتر جبرئیل عم این سخن بر رسول گفت
 و شتاب باز گشت پیغمبر عم حکم وحی مستعد شد محمد بن بودند که باز جبرئیل پدید
 و گفت یا سیدم از فرمان برین است که این خبر محمد رسان و زود سر هلال حاضر شود
 و سر مبارک او در کنار کبر و مسکس رانی او کن تا آنکه محمد رسد پیغامبر رسید ای برادر
 جبرئیل او کجا نقل کرده است جبرئیل گفت علیه السلام او غلام مغیره بود و در
 خانه مغیره نقل کرده است پیغامبر سویی خانه مغیره بیا یاران هم روان شدند و گفت
 ای یاران بدانید که بهشت مشتاق هلال بود بیدار او رسید و هلال در همان مانند

رسول علیه السلام بایاران بهم بر مغیره رسید چون مغیره را خبر شد
مغیره بنشر مغیره کرده و گفت محمد در من چگونه آمد است پیغمبر
فرمود من بر در تو نیامده ایم اما در خانه تو مردی نقل کرده است بر من جهت
اادم مغیره گفت جمله اهل خانه سلامت هستند که هیچ کس نقل نکرده است
از کجا میگوئی پیغامبر گفت از خود نیامده ام پروردگار من هرگز نوع دیگر
نگوید مغیره درون خانه درآمد تمام اهل خانه را تفحص کرده همه را سلامت
یافت شادان از خانه بیرون آمد تا سخن پیغمبر دروغ کند غلامی از پیش
در پیداشد و گفت ای خواهر هلال که نگاهبانی ستوان کردی او نقل کرد چون
مغیره ابن سخن شنید آغاز کرد ای محمد جمله اهل خانه من سلامت اند مگر کچک
غلامی نبود او نگاهبانی ستوان و سرکین کشیدی همچون نقل کرده است
پیغامبر گفت اگر نزدیک تو کمین بود و نزدیک حضرت پادشاه صده هزار عالم
مقرب و عزیز بود نگاه مغیره گفت ای محمد تو دانی برو او نزدیک سرکین
ستوان افتاده است پیغمبر هم با احتجاب خود در آن محل رسید دید او نزدیک
پایگاه ستوان افتاده است و مهر جبرئیل عم سر او را در زانو نهاده
و مکتس را زین میکند نگاه پیغمبر بدست مبارک خود غسل داد امیرالمومنین
عمر آغاز کرد یا رسول الله من غسل دهم پیغامبر گفت ای عمر شستن هلال

کار عقلت

یا محمد هست زیرا که این هم غریب و محرم غریب **الحق** بعد شستن در خانه
بگردند در کورستان بر دند و در کج خود آوردند پیغمبر در کجا او بدید و قسم کرد
یاران گفتند یا رسول الله تو فرموده که کورستان مقام عبرت است قسم
از کجا است گفت ای یاران چون تخته لاله هلال پوشید و دو راهه اند
بر دست یکی شراب بهشت خور دست دوم طعام بهشت یکی میگوید که در دنیا
تشنه ام شراب بهشت بنوش و خوردوم میگوید که کورستان طعام بهشت بخور
یکی خور میگوید که یا رسول الله اول عقد من با هلال بخوان از میان کج هلال
بپهلوی گردانید و بر جور را میگفت **لَا أُرِيدُ إِلَّا هُوَ** می خواهم شما را جز آنکه دیدار
پروردگار خود بینم چون پیغمبر این معامله با امت خود معاينه کرد شادان
بایاران بهم از سرتربت هلال با رضی الله عنه باز گشت دیگر آورده اند چون
پیغمبر صلی الله علیه و سلم بشرف پیغامبر معورت شد و کرس مرا این پیغمبری
او هفت آسمان و زمین کشادند و علم اسلام او بر جهانیان تابان گشت
پادشاه از اقلیم عرب ترک شاه داده و جامه زنده در بر کرده رخ شهر پیغامبر
بگرفت روزی که بدین رسید از یکی پرسید محمد که دعوی پیغامبری میکند که
من پیغمبر آخر الزمان نم گاهی باشد آن مرد گفت در مسجد بایاران که ایمان آورده اند
اندریشه است و اخبار پروردگار برایشان میگویند آن مرد پادشاه در خاطر گذارند

که من در تو بیت و انجیل صفت پیغمبری نبشته دیده ام که او رحمت
 عالمیان باشد و خلقت و آرام دل را باشد اکنون هم از خلقت او بازمانیم
 که چگونه صفاداردان مرد بادشاه خود همچون مسافرت در مسجد پیغمبر
 و بر یاران قذف میگفت رخساره یاران سرخ گشت و استند تا ویران شدند
 پیغمبر علیه السلام گفت ای یاران بخوانم این همچون را که بر جانند زیرا که
 از بد گفتن کسی بر بخند که کار او از حکم گذشته باشد و مضبوط قصه خود گشته
 و عرض کردن بر یکی از صفت مومنان نیست چون یاران از زبان
 پیغمبر چنین شنیدند همه بجاء خود میزدند باز این مرد بادشاه جامه از
 شرم نگاه خود دور کرد و در میان مسجد بول کردن گرفت باز یاران گفتند
 یا سید ایت الحق را بخاست بول خود پلید کرد رسول عم گفت ای یاران
 گشتند قدری کل مسجد پاک کرد و در و خرابی دل بند و خدا این بود بر محمد
 هرگز نخواه چون این مرد بادشاه از زبان پیغامبر علیه السلام دو کثرت
 چنین شنید در خاطری گفت که از چنین دیدار و گفتار دعوی دروغ
 پیغمبری نباشد نگاه این مرد گفت هر که در دین خود در آید او را نفع رسول
 فرمود علیه السلام هر که در دین من در آید حق تعالی او را بهشت روزی گرداند

مضبوط

پیغمبر علیه السلام

و پیغمبر علیه السلام صفت بهشت - آغاز کرد که گوشه های و شارستانهای و جویهای
 و اشجار و حوران چنین و چنین کنیزکان زیبا آن مرد آغاز کرد ای محمد من
 بادشاه بودم که گوشه ها و شارستانها و جویها و انهارها و اشجار و
 و کنیزکان زیبا داشتم اکنون بدین حاجت ندارم پیغمبری چون بدید و غیبتها
 به بهشت نمیکند از عذاب دوزخ بفرشایم پیغمبر آغاز کرد هر که دین من اختیار کند
 خدا تعالی بزرندان دوزخ درآورد بادشاه آغاز کرد قصه دار از مکن اگر خدا تعالی
 خواهد که بنده خود را عذاب تو فریاد چشیدن عذاب خود خواهد داد پیغمبر دید که
 این مرد بادشاه در عین بهشت میکند و زمین دوزخ پس فرمود چه مطلوب داری
 گفت ای محمد من بیک شرط ایمان آورم اگر ضمان شوی و خطی نبسته بدی
 که خود احوال سجانه و تعالی دیدار خود مرا بنماید رسول فرمود عم محمد کی تواند
 که شرط دیدار پروردگار کند چون پیغمبر او را این جواب بداد همان ساعت
 مهتر جبرئیل در رسید و خطی بر کاغذ حیر نبشته آورد و بر دست پیغامبر داد
 و گفت ای محمد خوان می شود مابینمید قدرت خود این خط برای این
 بادشاه نبشته ام بر دست اعرابی بنده چون اعرابی از حضرت خداوند
 بدید از غایت شادی گفت ای بهترین عالمیان زود کلمه بگو تا در دین پاک

تو در آیم پیغمبر گفت بگو لا اله الا الله محمد رسول الله چون سعادت دین پیغام
 حاصل نکرد آنکه گفت ای که در اولاد آدم شکرانه حق دور کعبه نماز ببردگاه
 خدای بکارم پیغمبر ترغیب نماز نکرد بر خاست دور کعبه نماز ادا نکرد و سر
 بسجده نهاد و گفت ای خالف مقصودی که در حضرت پاک تو داشتیم بدان
 رسانیدی اکنون مطلوب دیگر ندارم مگر مقصود حضرت تو سر هم در سجده
 که جان بجز تقیلا داد پیغمبر یا یاران را فرمودند تا گردانند و غسل بدهند
 و در کورستان دفن کردند پیغمبر هم در تبسم آمدند یاران گفتند یا رسول الله این
 مقام عبرتست خنده و تبسم از کجاست گفت ای یاران چون اعرای با
 در بخند را آوردند دیدیم که دوست جل قدرت خدای در کجاء اعرای پیدا شد
 و اعرای را در کنار گرفت و معذرت میکرد همین گفت ای بنده همت
 نه طمع بهشت کردی و نه بیم دوزخ بجز دیدار هیچ چیز نه برداختی سلطه
 بحسرت این بلند همتان رضوان الله علیه هم اجمعین که من شکسته را اجمع
 مومنان چنان بخش که از تو هم ترا خواهم بکنه کمال و کرم **بار شانه دهم**
 در نصیحت کردن خواجہ لقمان حکیم مرید خویش خود را و ملازم آن
 ناآورده اند که خواجہ لقمان حکیم در کتاب بنشسته دیده بود هر که ثواب
 بسیار طمع کند برای رضای خدایتعالی قرض حسن بداند که در سخاوت

ثواب

ثواب ده نیک است و در دادن قرض حسن ثواب نروده نیک است بدین نیست
 هر حاجت مندی که رسیدی خواجہ لقمان برو قرض داری و مردمان از شهر و
 میر رسیدندی و قرض حسن می ستند مردی بود که قصد در شهر خویش لقمان کرد
 و در خاطر اندریش میکرد که مردی بغیر صفای و پاکبذال میداد از وی بستانم اگر مرا
 خوش آید مال بدهیم و اگر نه بغیر صفای و خط از من چگونه ستاند چون این مرد
 سوداگر بروا جہ لقمان و قصه حال خود گفت که مال من تلف شد است و از من
 کار نمی دیگر نمی آید مگر سوداگر ای خواجہ لقمان چون این حکایت از وی شنید
 خط قرض حسن از وی نه ستد و مبلغ مال بدو داد و آن مرد مال بستد و در شهر خود
 روان شد و از مال خواجہ لقمان سوداگران چند تن مال شد که گفتن نیاید
 روزی خواجہ لقمان میر خود را بگفت که چندین مال من بر فلان سوداگر است
 و آن سوداگر در فلان شهر است بروان مال از سوداگر ستد و بسیار سپر خواجہ
 بحکم اشارت پدر ساخته شده تا روان شود و خواجہ لقمان آغاز کرد ای فرزند
 که چهار وصیت من یاد کنی یک آنکه چون از شهر بیرون نشوی باید که بامد پیرو
 و نیک صحبت کنی و هر چنان بیک گوید آن کنی دوم زبردت خواری نکنی سوم
 چون در شهر آن سوداگر رسی با او مخالف نباشی و هر چه او گوید هم در آن عمل خواری کنی
 چهارم آنکه اگر زنی بجمال خود فریفته کند زنها را و را نخواهی و هر چهار وصیت نکرد

و فرزند را بخدای سپید پسر خواهم لقمان از شهر بیرون آید دید مردی
 پیر خوش لقاء از پیش پیدایش پسر پسرند ای جوان کجا خواهی رفت گفت
 در فلان شهر خواهم رفت پیر گفت من هم در آن شهر خواهم آمد پسر خواهم
 لقمان بگفت زهی سعادت قدم مبارک شما غم راه من باشند و از نصیحت
 پذیرم یاد آید که پذیرفته است صحبت با مرد پیر و صالح کنی پس این هم
 پیر است و صالحی نماید این با خود بگفت برابر پیر روان شد چند فرسنگ
 زمین رفت و دید پیر بر سر راه درختی سایه دار دید زیر درخت نشست
 و نشست و از آن نصیحت پذیر یاد آید که یازم گفته بود که زیر درخت
 نروی و قرانگیری پیر آغاز کرد اگر چه یازم منع کرده بود گفته پیر هم باید کرد
 زمانی زیر درخت آرام باید گرفت در خاطر گذرانید اگر چه یازم منع کرده است
 آه گفته بود هر چه پیر گوید همان کنی بی الحال زیر درخت نشست و نشست
 پیر گفت زمانی بخواب با اندام تو بسک کرد و منزل شتر توانی رفت
 و ملالت راه از تو برود گفته شنید در خواب شد و در آن درخت ماری بود
 بجز دانکه بوی آدمی در دماغ او رفتی از درخت فرود آمدی و از پیش خود

هلال

هلال کردی پسر لقمان بدان مار رسید از درخت فرود آید خواست تانیش زبند
 پیر کمین گاه بود و عصا بردست راست بدان بگشت چون جوان بیدار شد
 علامت مار نزدیک خود دید روی جانب پیر کرده و گفت واقعه چه بود پیر گفت
 این مار قصد تو کرده بود من این را بگشتم اما ای جوان تو سر این مار را
 بریده در کمر خود داری چون هم چنان کرد که پیر گفت مار از آنجا روان شدند
 انقض در شهر سوداگر رسیدند سوداگر پسر خواهم را بدید بنام خرم و معذرت
 ریائی و نفاق کردن گرفت و تمام روز مستحان داشت چون شب در راه
 بر پسر خواهم آغاز کرد که در کناره دریا مقامی خوب است امشب مقام خفق
 شما همین است و من امبار خج آبگاه در کناره دریا فرستادم این بگفت
 دست پسر خواهم بگرفت در کناره دریا تا هلاکت جانی کند و گفت شما
 مرد و تن امشب بچون درین مقام باشید خدا مال شما هم درین جای برسانم
 و مرشی تا آن کناره دریا موج بیرون زدی و در آن کناره دریا بودی آب
 هلال شدی پیر گفت ای جوان این مرد حرکت میخواند که مار تلف کند
 اما تو این را بگو زمانی هم درین محل ایستاده شوی با جانب صحی ایستاده ایم پسر خواهم
 هم برین نوع بردی گفت زمانی هم تو ایستاده شوی تا ما بیایم ایشان هر دو رفتند

پیر آغاز کرد ای جوان بیانا بکنند برانیم و تماشا کنیم تا جایی شود آن سوداگر
منظر ایشان شد بماند تاگی بیاند و من باز کردم همدین میان بود که دریا
موج زد و عمر را غرق گردانید و ایشان هر دو سلامت از بلندی فرود آمدند
و حکایت او تمام شهر مشهور شد و مردمان کوایه دادند که تمام مال او مال
خواجہ لقمان شد بود و این را در جهان هیچ دادنی نیست و تمام در ملک ایشان
می آید و او چنانچه کرد از درگاه حق سبحانه و تعالی یافت آنکه تمام تسلیم
پسر خواجہ لقمان کردند و درین شهر زنی بغایت صاحب جمال بود او کسی
خواستاد که پسر خواجہ لقمان را طلبیده بیار انگس بیاد پسر خواجہ را گفت که
فلا نزن ترا طلبیده است جوان بطرف پیر دید تا چو فایده پیر گفت بر جوان
نزدیک او رسیده و در جمال او نظر کرد هیچ عورت بر عمر خویش نسبت بحال او
ندیده بود آنکه آن عورت آغاز کرد ای جوان درین شهر بحال خوبی من
هیچ عورتی نمی رسد و از جهت مال چندان مال دارم مالی که از سوداگر یافته بود
و مالی که پذیر تو دارد و نسبت مال من چهارم حصه هم نباشد اگر مایل باشی
نیکو بود و پسر خواجہ را از نصیحت پذیر یاد داد که پذیرم گفت بود اگر عورت
صاحب جمال بخود فریفته نشوی اندیشه کنان نزدیک پیر اده و کیفیت تمام بر پیر
اندیشه ممکن بر او را بخواجه شاد شد و حمد خدای بر زبان راند و گفت اگر چه نصیحت

بزرگوار بود

ما

پذیر برین بود اما در خصیت بر پیر هم کرده بود که هر چه پیر گوید همان کنی آنکه میان
ایشان عقد من عقد شد پیر آغاز کرد ای پسر خواجہ لقمان تا آنکه من نکویم
نزدیکی بر آن عورت نکنی و هر شبی که برابر او بجایی رشت جانب او در چو در خواب روی
پس خوشی که برابر او خفتی رشت را با بخسیدی آن عورت را طاققت غاند
آغاز کرد این چه حالتی که کردی نمی گوید و تمام رشت جانب من میکنی
جوان این حکایت و گفتار او برین گفت که بر من چنین گوید پیر گفت تو که او را بگفت
بیک شرط بر تو نزدیک کنم عود سوز بیا و وزیر پیر اده خود بدار و من چیزی در آن
خواهم انداخت و دو از آن از رانهای خود بگیر آنکه نزدیک تو کنم عورت گفت
این حکایت است پسر خواجہ بر پیر اده و گفت هر چه فرموده بودی ویرا گفتم او
قبول میکند پیر گفت چون او عود سوز نزدیک اندام نهانی خود بدارد تو سران کار را
که بریده در کمر خود دشتی در میان آن عود سوز اندازی و حاضر باشی آنچه
از وی پیدا کرد بدکشی بعد از آن با وی خلوت کن **الفصل** چون آن عورت
عود سوز نزدیک اندام نهانی خود داشت جوان سران کار را از کمر کشیده و در عود سوز
بکود و در شکم این عورت تار بود چون عود سوز نزدیک اندام نهانی خود داشت
پسر خواجہ سرار بریده را از کمر کشید و در عود سوز بکود چون دود کار را بر کار کرد
رسید سوزید که مقام دیگری بکند و در زمان جانب فرج بختک بیرون آمد پسر خواجہ

بکلفت پیر منظر بود فی الحال باران بکشت و در حیرت ماند که این چه بلای بود
که در شکم من قرار گرفته بود زن گفت ای جوان مرا کنیز کی قبول کن تمام مال خود را
نثار قدم گردانیدم که مرا از بلاء محکم رانیدی مال چه باشد جان من فدای تو
باد جوان دست او گرفت و بر پیر او زد و هر دو کمر در قدم پیر نهادند پیر
آغاز کرد ای جوان من در حق تو چندین نیکی کرده ام اکنون من میروم مرا چه
میدوی پیر خواج در دست عورت گرفت و گفت ای پیر معظم و مکرم این مال
سوداگر و مال این عورت را ملک شما گردانیدم و من غلام شما ام و این کنیزیک
شما باشد هر دو تن را کنار گرفت و دایع کرد پیر تسم کرد و گفت من مال
چه خواهم کرد اما دل شما ای از مودم چون در شهر خود روی باید که سلام من
بر بندر خود برساند و بگوئی که با خواجده حضرت طاعت شده بود صلوات الله علیه السلام
الحمد لله عز و جل خواجده حضرت علی السلام مرا و جمله حاجت مندان را که بر در تو حاجت
با من پیچاره بفضل همیم با حسان قدیم خویش بر آورد کردانی بمنز و کمال و کرم
بار هفده در ایمان آوردن بت برستی با پسر هم و ملائمت
تا آرد و اندر مردی کافری بود او هفتاد سال در بت پرستی گذرانید و فرزندی
جوان داشت او زحمت شد آن مرد کافرا از جهمت شفقت پدیری در روی زنند
پدیری

۸۷
پدیری و زار زار میگریستی و کفایتی ای فرزند من دانسته بودم که من پیش تو
بمیرم اما این اندیشه بودم که شاخ جوانی تو بیش من شکست نخواهد شد چون
حالت فرزند سخت دشوار دیدم و ذرا و آغاز کرد که من هفتاد سال پیش بتان
خدمت کردم بخدای پرستیدم امروز شفاء کار فرزند بروم شاید که صحت شود
این بکلفت و رخ بنحانه گرفت چون نزدیک بتان رسید پیش هر بتی سر خود بکج کرد
و میگفت هفتاد سال شما را خدمت کردم امروز از جمعیت نجات آید و ام
تا دل بنده مرا که در مرض موت مبتلا گشت است صحت بخشد پیش هر بتی عرض کردی
از هیچ جوار نیادند خاطر برایشان از پیش بتان برخاست و رخ خانه گرفت
در و ن شمع سجده دید در خاطر کیدانید که مسلمانان درین مقام بندگی میکنند
هر چه در مسجد بندگی خداوند تعالی من بکنم شاید مقصود شود و مگر کنان در مسجد را
و سر سجده نهاد و گفت الهی خلق کردم تو شنیده ام در لطف تو رحم باز است
من هم از بهر استی اهدام و از حضرت تویی خواهیم که فرزند من نزدیک موت
رسیده است او بلطف خویش صحت عاجل بخشد در زمان از عالم غیب نداشتند
برو فرزند تر صحت دادیم شرمند و سر خود افکند با خود میگفت ای نفس پدیری
لطف او که فی رجا بت فرمود همدردین بود میان پسر او سر از بالین خود بکود
و با ذرا بر رسید که بد ز من کجاست باز گرفت ای فرزند چون حالت تو سخت دشوار دید
بر من گفت که من میروم بر بتان شفاء فرزند بخواهم پیر گفت ای مادر ادبی

بهمه حال عاجز است و چون زحمتی میشود و عاقلتر میکرد و پس بتان
 سازنده خود را چگونه صحت تواند داد مرا که صحت داده است او را کار من
 داده است که او را کار من و جمله همراهان است بر ما در این قدر بگفت
 و رخ بتخانه گرفت روان شد پذیرا در بتخانه نیافت باز گشت می آمد
 دید که پذیرا و در صحن مسجد با حق سبحانه و تعالی شکستگی و زندقه می کند
 پس چون پذیرا دید و گفت ای پذیرا بانی را بگرداری که بیکر التماس تو مرا
 صحت و تندرستی دید شرمند حضرت صحت زادت تر شد انگاه گفت ای خالق
 من هفتاد سال از تو بیکانه بودم و هر چه کردم مخالف تو کردم و اگر من از تو
 التماس کردم عداوت هفتاد سال در میان وردی فی الحال اجابت فرمودی
 پس وای بر من که از هم چون تو خدای بیکانه باشم در زمان با فرزند لطم
 کلمه عرض کرد در دین خدای در راه دیگر چون زلیخا دید که مهتر یوسف
 بعد هفتاد سال بر پذیرا خود رسید از فراق چشم یعقوب علیه السلام
 رفته بود از فراق یوسف شب روز در گریه ماندی بعد هفتاد سال
 فرزند دلبر بد و باز رسانید ای زلیخا چون تو از حضرت پال او بیکانه
 ماندی از فراق یوسف جوانی بپاد دادی و چشم بینایی برفت و هم مملکت

ملوکین

مضر همین قدر شکستگی در خاطر او گذشت و آن مهتر یوسف را دید که ای یوسف
 چیست که از سوخته و محبت خود زلیخا را باز برس نمیکنی یکی او را در یاب که
 در محبت چگونه است مهتر یوسف علیه السلام فرمود تا آنکه گفت که فردا سواری
 خواهد شد جمله لشکر سوار شود این را در گوش زلیخا رساند که شاه مضر
 یوسف کنعانی فردا سواری خواهد فرمود زلیخا برکنیز گفت اگر چشم من
 بفراق جمال او برفت باری جوی بردست من بده تا این قدر بدانی
 که این همان آواز شده و سید اکوفی من است این بگفت و بر سر راه گذر
 ایستاده شد خبر کردند ای شاه زلیخا ایستاده است فرمود جوی که
 نزدیک که بگذرد باید که از وی بپرسد که یوسف تو میان هست یا نه هر یکی را
 جواب بگفت که یوسف ما میان شما نیست چون فوج مهتر یوسف بیامد
 نظر مهتر یوسف بر زلیخا افتاده است نزدیک زلیخا آورد و گفت هیچ میدانی
 مهتر یوسف کجا است زلیخا گفت یوسف هم توئی مهتر یوسف گفت چگونه
 دانستی که یوسف منم ای یوسف هر فوجی که نزدیک من می آمدی آواز
 سم اسپان ایشان بر زمین بر آه می جوی است تو نزدیک من آمدی اول اسم

است بر دل من برآمد دانستم که یوسف هم توئی مهتر یوسف طاقت نماند
گفت هنوز از من چه میخواهی جوانی که داشتی بر باد دادی چشم بینا رفت و هر
عضوی از آن تو ضعیف گشته است و محبت تو فرود نشد زلیخا گفت ای
یوسف تا زیان که بردست داری سرتا زیان بردست من بده مهتر یوسف
سرتا زیان را بردست او بداد زلیخا سر چایک بست و بر سینه خود نهاد
و گفت ای آتش سینه من که در محبت یوسف ساله ماء افروخته ام بیرون
شراه از خود بیرون افکند دیدند که دودی با آتش از دهن زلیخا
واقع شد و سرتا زیان بردست یوسف بود علیه السلام از خوف آتش زلیخا
چایک را بر تار که زلیخا گفت ای یوسف تو مراد محبت خود ملامت کردی
اما نظر کن که سالها آتش محبت تو در سینه خود چگونه داشتم همچنین
خدا قیامت امنا و صدقنا را فرمان شود و بر بل صراط بگذرند چون
بگذشتن کیوند چه و راست بل صراط آتش دوزخ گرفت هر یکی را داشت
آتش در کار شود فرمان رسد ای بندگان ما هیچ از آتش دوزخ میترسید
و آتش محبت عشق تو در دل ماء شما نهاده ام شراه از آن بیرون زنید
و با آتش دوزخ مقابل استید فی الحال از سینه هر مومنی آتش محبت

و لا

الهی جدا شود و نظر آتش دوزخ مومنان افتد چند فرسنگ آتش دوزخ
در کریز شود بر زبان حال بگوید ای مومنان زود بگذرید نباید که آتش شمارا
نا چیز کند از بهر دشمنان کفار را آفریده ام مومنان کویدای دوزخ چراگری
و تار آتش طمعی ارای یکی بنگر که سالها آن آتش را چگونه در دنیا سینه دایم
همچنین محبت از دل میخیزد دل تو منتظر گاه الهی است جمله همان پیش
آسمان اول همچنین است که خلق در بیابان و آسمان دوم پیش آسمان سوم
همچنین چنانچه خلق در بیابان و هفت آسمان پیش کرسی همچنین است
چنانچه خلق در بیابان و کرسی با هفت آسمان و زمین پیش عرش عظیم
همین است چنانچه خلق در بیابان و عرش عظیم با هفت آسمان پیش دل
بنده مؤمن همچنین است چنانچه خلق در بیابان اما توئی که قدر خود نمیدانی با آن
تا فراد عزت خود بدانی دیگر چون لیلی در همان ماند و این خبر بگوخته
آتش فراق محمول رسید که لیلی در همان ماند و این خطا محجور نشین
همچون پروانه رخ شهر لیلی کرد و چون نزدیک شهر لیلی رسید دید که
دختران بازی میکنند ایشان پرسید که ای دختران هیچ میدانی که قبر لیلی
کجا است کدام جای دفن کردند دخترکان جواب دادند که ای محبون سالها

غوغاء محبت عشق در هرمان افکندي اما دانستم که کمال محبت از تو نبوده و از عشق
کمال بودی هرگز تربت لیلی از غامی بر سیدی ازین سخن دختر که بجنون در هر تربت
باز دختر که آغاز کرد در سواری غمگرت چه مانده در کورستانی در لای از کوری که بوی
محبت ایند تربت دوسر همان است چون بجنون از دختر که این شنید که کرد
و گفت ای بجنون سالها در محبت سوختی اما کمال عشق این بود دختر که گفت
هم بر سخن دختر که در کورستان رفت و در هر کوری بوی میکرد و میکرد تا که در
بجنون بر سر خاک لیلی شد هم در آن زمان بوی محبت در مشام بجنون رسید
دانه که همین کور محبت من است تربت را در کنار گرفت و دمی چند بیاورد
جان محبت تسلیم کرد **دیت** خواهم زین سخن تو تنی بجان بدکارانید حالت
که بی لیلی دی بجنون بر ساید **الحجرت** عاشق از دیار تو دولت محبت
دیوار خود جمله مومنان را روزی کن و من پیچاره را از طفیل ایشان و کمال که
بار هنر هم از حکایت سلطان ابراهیم ادهم رحمه الله علیه و السلام
آن تا آورده اند چون سلطان ابراهیم مملکت شاهی فنا را ترک دادی و جا
زنند در برگردی و در طلب می بیرون آمد مدتی در راه بودی و نزد
ابراهیم در بغداد شهر هارون رشید افتاد امیر عسکس در شهر میکشت سلطان

ابراهیم

ابراهیم در دام ایشان افتاد بعد سلطان را تهمت دزدی گرفته اند
و گفتند درین وقت نیم شب بگرد مکر دزد چون روز سر عسکس کیفیت
بر هارون رسانید که امشب دزدی گرفته است خلیفه فرمود بیارند سلطان ابراهیم را
پیش هارون بردن خلیفه از طعام فارغ شد بود حلوا با لوده میخورد
بر سر که نظر بحال سلطان افتاد و در خاطر هارون بگذشت از چنین
روی چگونه دزدی ایراد خلیفه که فردا قیامت این جهل باشد از جهت خود
تقصص کنم انگاه خلیفه رخ بر سلطان ابراهیم آورد و گفت مکر تو دزدی
و اگر نیم شب بگردی بیرون آئی سلطان گفت طلب می بیرون آمد امیر عسکس را
طاقت نماند پس قفا سلطان را سبلی فرود آورد و گفت خلیفه چیزی دیگر
برسد تو جوایز چیزی دیگر میگوئی هارون بر عسکس طاقت شد و گفت تا فرود
پیش من سبلی زدی بعد خلیفه فرمود او را بدل یک سبلی ده سبلی زنند
خلیفه حلوا با لوده میخورد از پیش خود صحنه با لوده برگرفت بدست ابراهیم داد
چون عسکس را سبلی میزند سلطان بخندید هارون رسید گفت که ویرا
سبلی میزند تو چه میخندی گفت این پیچاره فرموده تو هست جوئی دنیا میکند
و من هست جوئی پروردگار خود بودم اگر مرا دزدی گرفته و من از طلب می بودم

و آخر خواهم دهد خلیفه گفت چونکه ناخونده من در حق شما گشائی کرد سزای
 خود یافت خلیفه گفت این که داده بخور ابراهیم نظر طوا کرد خبر بالوده است سلطان
 گفت من این را نمی خورم که از دو حال خالی نیستم یا آنکه این آلوده است
 و یا بالوده است خلیفه گفت آلوده چه باشد سلطان گفت اگر چه آنکه ناوجه
 درین افتاده باشد جمله آلوده است اما از وجه حلال بالوده باشد اما این
 چنین لذت دنیا از دل برگرفتیم خلیفه گفت ترا امان میدهم این صفت
 دزدی گرفتن چندگاه بر من باشی بکدام شرط گفت بیایم گفته ام شرط
 سلطان اگر من حرم تو درازی بکنم چه کنی پیش خلیفه خنجر بود بر تیغ سر
 از تن جدا کنم سلطان گفت هنوز گناه نکرده ام بگفتن سخن سزاوارتن
 جدا میکنم سزای خلیفه در صحبت تو چگونه تواند بود و من در حضرت موجود
 خود چه انباشتم اگر روزی هزار گناه کنیم چون بگویم ای مولی بدرگرم او گوید
 ای بنده بخشیدم خلیفه گفت بخور ای پادشاه خلیفه گفت چیزی ز من دارم
 از من زاد و حاصل قبول و فانی سلطان گفت ای هارون از تو قبول
 اگر در حضرت خدای اندک باشد خلیفه گفت ای بلند همتان خوش لقا
 و خوب حاصل مرا بگو تو کیستی گفت من پادشاه بلخ در طلب مولی بیرون آمدم

در راه او

و در راه او جمله پاخته ام تا الله تعالی مرا شکر قبول خویش کرد اندکاه سلطان
 روی یمن کرد بزرگان یمن شنیدند که پادشاه بلخ از بهر مولی مملکت خود
 در پاخته و بجز سر بیرون شده هر چه صفار و کبار با استقبال بیرون آمدند
 و یکدیگر میگفتند برویم در روی یکی فرستم او جمله چیزها و حالت است
 و در طلب مولی شد و یک منزل از یمن مانده بود مردی سلطان را از پیش ملاقات
 و گفت امروز جمله پادشاهان از یمن شورید بیرون آمد و گفت باز یارت
 سلطان ابراهیم شرف کردند چون از راه کردی سلطان این سخن شنید
 در خاطر سلطان گذشت ای ابراهیم کار جایی رسید که جمله شهر گردان شدند
 از بهر تویی بیند باز سلطان بر نفس خود مجادله آغاز کرد که این چه گمان فاسد است
 که بر خود میبری نزدیک سلطان رسید سلطان پرسید ای پادشاه چه خبر
 ابراهیم داری که چند روز است که سلطان غایب است سلطان گفت حکایت
 او چه میسر رسید که او سرگردان کار خود است ایشان ندانند که یمن سلطان است
 گفتند ای پادشاه از تو حکایت و اخبار اومی برسم خواهانت این چه میکنی
 این بگفتند و سلطان را جدا جدا جا بیک زدند که سپهوش شد ایشان از دزدان
 فارغ شدند از سر سلطان بگذشتند چون سلطان از بهوش باز آمد بر نفس خود
 آغاز کرد درین روز در بزرگی خود فکر کردی اما این نفس در آن بزرگی تو نبود

ما قدر عظمت آن جهان در تو امروز پیدا شد که هر روز اهل این خوارگشتی
و ایشان نیز دانستند که سلطان همان بود که او را رنجانیدیم **تا روزی**
که در سلطان در بازار افتاد دید مردی انجیر و خرما میفروشد و مدت سی
سال باشد که سلطان ترک مملکت داده بود گاه کاچه دل سلطان بر انجیر
و خرما میکشید چون هر دو چیز دید که میفروشد دل سلطان مایل شد بر خرما
و انجیر فروش گفت که تعلیل کهنه از بای من بستان و یکدو خرما بده او گفت
نمی خورم سلطان ابراهیم ادهم جوار این شنید رخ بیرون شهر گرفت
و ردی نزدیک خرما فروش نشسته بود بر خرما فروش گفت هیچ میدانی
که او که بود گفت هیچ معلوم نشد او گفت بادشاه بلخ است اکنون خود را در
راه مولی باخته است اما تو در طبق انجیر و خرما بکن نزدیک او ببر هر خرما و انجیر
که او بخورد بدلا و یکدینار بتو بدهم فی الحال فروشنده انجیر و خرما
در طبق کرد در عقب سلطان دوید چون نزدیک رسید بانکه او را دای مردمانی
ایستاده شو که بانو انجیر و خرما بدهم سلطان او را جوار که دالایع الدین
بالثمر و القین یعنی اکنون نمی ستانم و از کرده انجیر و خرما دین خود را نمی فروشم
بدست تو تا آنکه مراد نیافتی و معرفت من بشنیدی انجیر و خرما نه دادی پس

این انجیر

این انجیر و خرما از تو ستانم و دین خود را در خرابی نه افکنم چون او از سلطان
جوار شنید پیش سلطان بازگشت و سلطان رخ صفا کرد و چهره در است نظر کرد
کسی را نمی دید سلطان بر تخت خویش در آمد و این مناجات میگوید ای مولای من
انجیر و خرما دنیا چکنم که ذکر تو بر من حلوا و خفا گشت است باز آغاز کرد مولائی
ذکر گری و بستانی ای مولی من ذکر تو را باغ وستان من گشته است و در بستان
میوه کوناگون باشد از نثار دیگر برگرفت مولائی ذکر اهل و ولدی و ذکر دنیا
و آخری ای مولائی مرا اگر چه تنهام ذکر تو اهل و ولد من است و ذکر تو آخرت و دنیا
من گشته است باز غنا شوق سوی حضرت جواد شد و میگفت مولائی
ذکر غریب و انا غریب و الغریب له غریب است لا بالقر بالقریب یعنی مولای
ذکر غریب تو در جهان غریب است و من غریب و غریب العفت نکیری مکر غریب
چون سلطان این مناجات تمام کرد جان نجف تسلیم کرد **الحمد لله** سلطان
ابراهیم ادهم از دل محله بکان کویان را در محبت دین بداري و هر یکی را در طلب
آن جهان روزی کنی بمنز و کر مر **بار خورده** **در غایت** مد سخی
وزن بخیل و ملایم ان تا آورده اند که دختر پیغامبر عزم کویان آمد و گفت
یا رسول الله از سر من بذر و ما در من وفات یافته اند و براق ایشان روزگار
بسری بر دم و امنه ما را و بذر در خوار دیدم کوئی قیامت قائم شده است

و خلق اولین و آخرین در عصا حاضر شده اند و شوری از هوای بی برآید
 و من در عصا بجهت دیدن ماذر و نیز دیدن ناکاه کردم در دوزخ
 افتاد دیدم که ماذر از هوا وادی دوزخ مبتلا گشته اند یا رسول الله یکی
 عجب دیدم که دست راست ماذر من کهنه جامه داده اند و در دست چپ پاره پنبه
 اما آتش چنان است ماذر من قصد میکند جامه دفع میکند و اگر بجانب چپ
 قصد میکند پاره پنبه دفع میکند گفتم ای ماذر حال تو بدین از کدام شومیت شد
 گفت ای دختر من بغایت تنگ کردار بودم که در رضای پدر تو بودم در جمیع
 عمر خود بجز این پاره جامه دیگر که را ندادم امروز بدست من همان داده اند
 اگر چه بجامه و پنبه آتش را دفع میکنم اما در نفس آتش دوزخ درون من خشک
 گشته است انگاه برسدیم ای ماذر بپریم کجا است گفت ای دختر پدر تو در دنیا
 سخی بود و مقام جوان مراد آن بهشت است او را راستا عرض طلب کن انگاه
 جانبش دویدم چنانچه کردم بر عرض کوثر شد دیدم تصرف عرض کوثر در دست
 پدر داده اند یا رسول الله شما را دیدم نزدیک عرض کوثر نشسته است و خواب
 دیدم که ایشان آب میدهند بر دست مبارک شما بر دست است میدهند چون
 پدر را بدین سعادت مشرف دیدم گفتم ای پدر خداوند تعالی ترا بدین

سعاده

سعادت مشرف گردانیدم و ماذر من بدوزخ مبتلا گشته است باید که بکند آب
 بدین بدست من بده تا بچهره ماذر برم گفت ای جگر گوشه پدر خداوند تعالی
 آب عرض کوثر بر دوزخیان حرام گردانیده شده است گفتم ای پدر اگر قندح آب
 نمی دهی قدری بر کوفت دست من اندازید پدر گفت دست من کف دست من کف
 و پاره آب بر دست من انداخته من کف دست را کرد آوردم گفتم ای مادر دهن باز کن
 او فی الحال دهن باز کرد من آب عرض کوثر در دهن ماذر انداختم همان زمان
 فرشته بانگ زد که خدایتعالی در تن ترا خشک کرد اندک آب عرض کوثر بر اهل دوزخیان
 حرام گردانیده است تو آب پاک در دهن دوزخی بگردی از هبیت بانگ او بیدار شدم
 و نظر بر دست خود کردم تمام دست من خشک شده است احوال خواب امشب این بود
 یا رسول الله بر دست دختر داد پیغمبر عم دعا کرد و گفت اللهم اگر همچنین است که این دختر
 میکوبد و فرزند همچنین خواب بود بر استی خواب این ضعیفه چنانچه در دست این بود
 همچنان کرد آن فی الحال دختر که نگوشت **خواب** دیگر ملائمه آن بشنود و در بخیل بود
 بغایت بخیل نا کارا و در بخیل بجای رسید اگر چه بدیدن او بکسی چیزی دادی
 سه شبان روز سر آن مرد در دزدی و طعام خوردی **خواب** آن مرد را
 دختر بود او را تمام یک سال میدادی چنانچه یک روز نان علوفه دختر داده
 و خود را از بهر کاری بیرون رود دیگر درویش انداز بهر رضاء خدایتعالی چیزی بدهید

که گرسنه ام دختر با خود گفت که امروز پذیرم و وظیفه مرا یک نان داده است
 از بهر رضای خدا بقیه هم بدین درویش گرسنه بدهم امروز من گرسنه مانم
 تا از بهر رضای خدا بقیه هم بدین درویش گرسنه نان بردم درویش داد درویش
 از دست بستد و خوردن هم در آن جای مشغول شد بخیل مهر کاری که رفته بود
 آمد دید که مردی نزدیک در شسته نان می خورد بخیل چشم آمد درویش را
 بپرسید ترانان که داد و اشارت بدان دختر کرد و خشناک شد نزدیک
 دختر خود آمد گفت نان برای درویش دادی دختر گفت نانی که حصه من
 داده بودی اگر پدر درویش دادم بخیل گفت وقتی بکسی چیزی ندادم اگر تو
 دختر من بودی مخالف من کار هم نمی کردی این سخن گفت و در دست پیچا گرفت
 و الا شمع بیرون کشید و در بیابانی بیاورد نگاه بگفت راست بگو بگفتم دست
 درویش را نان دادی او دست راست نمود فی الحال کار کشید و بر بند دست
 او براند و از دست پیچ جدا کرد اینده و آن بیکناه را در بیابان بگذاشت و خود
 بازگشت آن مظلوم را دست در دگردی و تنهائ بیابان دهشت آوردی
 او جانب آسمان دیدی و این سخن بگفتی الهی پدر مشقت دنیا از بهر نان
 دادن با من چه خواهد کرد و در تنهائ در فاندگان بجز تو دیگر کند هنوز این
 نیکو نگفته بود که خدا بقیه را از خوار گردان کرد بر سر او رسانید
 و نظر پادشاه

و نظر پادشاه بروی آن دختر افتاد و نزدیک او آمد و گفت درین بیابان تویی
 گفت من کنیزک الهی بقیه ام پادشاه گفت چگونه درین مقام رسیدی و دست ترا
 که بریده است خون جکان می نماید گفت حکم خدا بقیه برین رفته بود که مرا
 ببردست کند و در بیابان رسانید و من صبر کردم و راضی بقیضای او شدم که هر چه
 خواهد او کند پادشاه چون از وی شنید چنین رضم در شنید و گفت ای دختر من
 در هر زمان دختری ندادم اما تو دختر من باشی و مرا یک پسر است و خداوند تعالی
 مرا دختر در حق تو چنان مهربان کرده است که از بهر نو دوست میدادم و من ترا
 در نکاح پسر خود دارم پادشاه این بگفت و در محافه سوار کرد و در شهر خود آورد
 نگاه پادشاه در خاطر اندیش کرد و آنچه خواهم کرد پسر من بی دستی این دختر معلوم
 خواهد کرد تا آنکه او را معلوم نشد است من در نکاح او دارم پسر را فرمود ای
 فرزندانم روز شکار دختر مرا دیدم غریب بغایت خوب روی و جمال من او را گفت
 که ای دختر و خداوند تعالی در حق تو مرا چنان مهربان کرده است که از بهر تو
 دوست میدادم و ترا در نکاح پسر خود دارم اکنون او را آوردم و رضای من
 اینست که او را در عقد داری پسر گفت هر چه رضای پذیرم است بدان راضی ام
 پادشاه قاضی را طلبید و گفت خطبه نکاح بر خوان بعد آن که عقد تمام شد براج
 خانه زن آورد و گفت مرا محل و یا قوت و کوه که در خانه من خوب است نزدیک من بیا

و خود بادشاه پیرایه بدست خویش بدر کرد و تمام پویشاند بادشاه
 نظر از سرتاقدم بکرد و جمله پیرایه از سرتاقدم دست بحال می نمود انگاه بادشا
 دختر را در کنار گرفت و گفت آنچه از من سزیدان کردم اما دست کردن نمیتوانم
 این قدرت قادر است انگاه بادشاه بر خدمت کاران خود را فرمود که این دختر را
 نزد یک سرکوبیدان بشنوید و بر من عرض کنید و چون بادشاه ^{زاد} ^{بزرگ} ^{کلان}
 خود را فرمود که دختر را بردند و خود در کمینگاه ایستاده اند حق تعالی شفقتی
 که در حق آن دختر بادشاه را روزی کرده بودی و در زمان کفش دریای بگرد
 و نزدیک خدمتکاران بیاید و گفت که من بدین آمده ام اگر پسر برین ضعیف
 سخنی عیب در دست او گوید من ترغیب بکنیم که پسر عیب بادشاه بزد
 هزار عالم است دیگر هر که هست از عیب خالی نیست انگاه بادشاه زاده بر وکل
 آغاز کرد که مرا برکت بدست راست نداشت بدست چپ دادن گرفت
 شوهر گفت پدر من برای من زنی کرده است که در تمام عمر خود بر کفم خورده
 و اگر نه بدست چپ بر کفم نه در چون دختر که این سخن از زبان
 شوهر شنید شکسته دل شد و چشم اشک کرد و جانب آسمان دید و گفت
 ای راست کننده عیبها اگر این دست من از جودت رضاء تو رفته است

برید و هر چه

لا بد از آن

خود در دست کرد آن تا از روی شوهر شرمند غمناک از گوشه خانه او از
 برآمد که دست از نقاب چادر بیرون کن تا قدرت قادر معاینه کنی فی الحال
 دست از چادر کشید دست در دست کشید بدیدم شوهر را بدست راست
 بر کرد دل گرفت بادشاه بر در ایستاده بود چون دست نیکو شده بدید
 طاقت نیاوردند در زمان نزدیک او بیاید و دختر کردار کنکار گرفت و پرسید
 بحرم آن خدای که دست راست تو در دست کرد ایند واقعه خود با من بگو انگاه
 گفت که پدر من مردی بخیل بود من بغیر گفته او نان بدرویش دادم و دست من
 برید و در بیابان گذارست و در آن محل بودم که خدایتعالی بادشاه را آورد در حق
 من رحم فرمود و نادرین جای رسانید کیفیت حال من این بود که عرض کنم
 آری هر که کاری از بهر خدا کند بد رحمت اعلی ^{رسد} ^{جست} ^{دیکر} ^{بشود} ^{مردی}
 بخیل بادشاه بود که بفرمود هر که در شهر من نان بدرویش بد بگویم تا هر دو
 دست او بر برد و از شهر من بیرون کشند تا کار فقیران بجای رسید
 که مرد ندیده فقیری که بمردی رسیده و انداخته بیرون از شهر کشان
 می انداختند تا روزی فقیران را طاق غمناک او از برادر ای مردمان اگر
 از جودت رضاء بادشاه هر ده هزار عالم نمی نانی بدهی تا بوی طعام کنم

شاید بوی طعام در مشام من برسد و در روز من قرار گیرد و در شهر عورتی
مسلمه بود سخن درویش در محضر او رسید در خطا کرد و نال جوین دام
بدین درویش بدیم در رضا خدا تعالی حاصل کنم و اگر بادشاه بشنود هر چه
در حق خویش آید بگذرد و در زبان بر خاست و نال جوین از خانه خود رستد
و بدرویش دارد و گفت بستان بخیران بادشاه که از بهر معیشت بودند
خبر بر بادشاه رسانیدند در آن محلت عورتی بدرویش و نال جوین داد
بادشاه و نمود که ازین من گفته بودم که هر که چنین کند مرد درست او بر نرسد
هر دو درست و برابریدند آن عورتی را پسری بود خود در کردن او نشانید
و از شهر بیرون کردند این مظلومه را چهار درویش را یکی مرد درست و برا
بریدند دوم فرزند در کردن بغیر درست چگونه کید و سیوم تنهایی غیر بیابان
انحصر ان ضعیفه چه و راست دیگر بجز خدای که نیست و نشدند
حوضی در نظر افتاد نزدیک آه که بغیر دستهای چگونه است خود در و ن
حوض در آه و راست است بنوشند سرنگون کرد و بچه که در گردن بود در حوض
افتاد غرق شد بغیر دستهای بیرون کردن نتوانست هم در آن آن افتاد
کشت دیگری شخص که دیر را نیافت در کنار حوض ایستاد و گاه گاه و گفت

اینها

رضیا بقضاء الله تعالی یعنی صبر کردم بدرگاه بار تعالی همدرین میان دو جوان
پیداشدند و گفتند ای عورت درین بیابان ترا چه رفته است گفت ای جوانان
درین حوض پس من غرق شده است یکی ازین جوانان در آن رفت فرزند او را
سلامت کشید آورد جوانی دیگر مرد درست پنج ماهه او گرفته پیداشد و مرد درست را
گفت مرد دو بچه خود بردست خود بدیندم در آن ساعت بجز سخن کرد و وصل
ساختن نیکو شده اند و سپرو بدو تسلیم کردند نگاه برسدند دستها تو
که بریده بود گفت بادشاه دنیا باز عورت آغاز کرد ای نیکو مردان شما گمانند
که در حق من چنین احسان کردید گفتند من همان دونان جوین تو هستیم
که بدرویش دادی اکنون در افتادن حارثه ترا دستگیری شد و ام بجای
امروز دستگیری تو کشته ام همچنان فردا قیامت زمان شود ترا دستگیری کنم
لیحه مؤمنان را تو خفت سخاوت دهم و از درست امیر المؤمنین علی کم ام و هم
شمار حوضی کوثر نصیب کرد این مجز و فضله کمال و کرم و آل الا مجاد **بار**
در حکایت از ریت تراش بدست ابراهیم خلیل الله صلو الله علیه السلام
و ملائیم آن تالوده اند روزی مهتر ابراهیم نزد یک پتخانه آمد دیگر پذیرتان را
پیش داشته سجده بکنند مهتر ابراهیم عم را طاعت نماز آغاز کرد ای پدر

مراد کار تو عجب می آید زیرا که بتان تو ساخته اند و پیش ساحتگان خود سر
 سجده می بری و آن خدای را سجده نمی کنی که ترا بتان آفریده و چشم بینی را
 و گوش شنوایی داد و زبان گویائی داد و دست گیرائی داد و هر عضوی را
 بسیار است پس نکار دارند خود کلمات پیش بتان ساحتگان خود سجده میکنی
 بیکر گفت یا ابراهیم اگر سخن تو راست است بگو بتان در حق پروردگار تو
 بر سالت پیغمبری تو زبان حال گویا دهند تا من هم بتوانم ایمان آورم چون
 مهتر ابراهیم علیه السلام این سخن از زبان پذیرشید رخ بسوی بتان کرد
 و گفت بعز آن خدای که او قدرت همه چیز دارد و بتواند که شما را با من
 بسخن آرد اکنون بوجدانیت خدای و رسالت پیغمبری گویا دهید که بخواهد
 من کیستم جمله بتان آغاز کردند لا اله الا الله محمد ابراهیم خلیل الله بگوید که از زبان
 جمله بتان چنین شنید در صیوت گفتار ایشان مانند بعد گفت ای ابراهیم
 من توفیق کلمه یافتن نمی یابم اما این جمله بتان را بنویشیدم مهتر ابراهیم
 چون بدید که پدر ایمان نمی آرد از سر غصه جمله بتان را بشکست همان
 ساعت مهتر جبرئیل عم در رسید دست مبارک ابراهیم گرفت و گفت زبان من
 این زبان این بتان بوجدانیت من و بر سالت پیغمبری تو گویا دادند و خواهم

که ایشان

که ایشان را بشکستی پس ازین سخن مومنان را بشارت عظیم است زیرا که بتان
 یکبار خدا تعالی کردند و بر سالت مهتر ابراهیم را بشکست و مومنان که هر محبت الهی
 و پیغمبران دارند و هر زبان سعادت این کلمه لا اله الا الله محمد رسول الله مشرف میکنند
 اگر از عذاب قیامت نجات یابند عجب نباشد و در کاراء خدا تعالی هر که با چون و چرا باشد
 و نمی رسد از کار خواجه نجات دهد و از کار خود آید ذره جسط کند تا او ده اندر عهد
 مهتر موی علی السلام زاده بود که چهار صد سال مر خدا را بیدگی بکرد
 چنانچه روز بتمام صوم گذرانیدی و تمام شب بقیام و فاسق هفتاد سال روز شب
 بجز فاسق نکردی قضاء الله تعالی در رسیدم در یک روز زاده و فاسق از همان
 وفات یافتند شوری در بنی اسرائیل افتاد که زاده در جهان مانند خلق شهر
 جمع شدند بر موسی علیه السلام آمدند و عرض کردند که یا موسی امروز
 زاده بیدگی دارد در جهان مانند اکنون هر چه جمع شد ایم تا بن جازه قدم زینم
 تا برکت او کاهم امزیده شویم باز گفتند ای پیغمبر خدای امروز یک فاسق هم
 نقل کرده است که در تمام عمر خویش بجز فاسق و فجور کار دیگر نداشت و اگر از کار
 با او ملاقات شدی فی الحال از وی روی بگردانیدی نباید که فاسق او را بفرستد
 چون قوم متر موی علی السلام حکایت زاده و فاسق تمام کردند مهتر موی فاسق

تا بر سر زان بامت خود برود مهر جبرئیل عم در رسید و گفت ای موسی هر
فرمانی شود مرقوم خود را بگو تا رسیدی برابر خود برندی و در پای زان بر بنده
و کن از کنان از شهر بیرون آرند و مزید اندازند و یا موسی را فرمان می
شود که بر سر آن کناه کار حاضر شود پیش خود غسل بدهان و در جنازه
او نماز گزارد آنگاه برابر بیرون پیش خود دفن کنان مهر موسی روی سویی
امت کرد و گفت ای امتان جبرئیل عم برین نوع فرمان رسانیده است هر چه
در حیرت شدند و گفته اند مگر بر عکس میشود بعد از گفتند ای پیغمبر خدای
ما آنچه از بهر دو نفر دیم پیش تو عرض داشتیم باقی احوال فلور خدا تعالی دارند
مهر موسی علیه السلام گفت در کار ما او دم زدن نیست ای فرمان می شود همان
از مهر جبرئیل عم بیاید و گفت ای موسی و فرمان می شود امر تو راست میگوید
که زان دیگر کردار بود اما ایشان از ظاهری پیش ندانند باطن جز با غیری
ندانند از زمان که از دفن کناه کار باز گردی در خانه آن زاهد و فاسق
بر روی و از زمان ایشان که افعال ایشان چگونه بود عرض در پای زان
رسنی بر بستند و از شهر کشان کنان پرتاب کردند و فاسق را تعظیم
عظیم دفن کردند آنگاه مهر موسی با امت بهم رخ خانه زان بگرد و زن زان برسد

الکون

که شوهر تو چگونه عمر گذاریدی گفت ای پیغمبر خدای در تمام عمر روز
بصوم گذاریدی و شب بقیام مر خداوند را بندگی بکردی و همیشه
در طاعت خدای مجرب بودی و هر یکی کردار نیکی میکردی آنگاه گفت
ای پیغمبر خدای یک دو سخن دیگر گفتی مهر موسی عم فرمود که بگو آنچه
و گفتی زن زان را آغاز کرد که بر من کام کاه بگفتی که صبر ما در سال
برآمد که من طاعتی کنم اما در خاطر ام این تحقیق نیست که خدا تعالی
یکی است یا دو موسی که دعوی پیغمبری میکند این هم تحقیق است که
پیغمبر بر حق است یا دروغ میگوید مهر جبرئیل عم گفت فرمان می شود
ای موسی که چه در حق من و تو چنین گوید مرا مت را بگو شما در حق او
چگونه هر چه گفتند که بغایت بد بخت بود در حق پروردگار خود
بشرکت گمان میبرد و پیغمبر را یقین ندانست آنگاه مهر موسی عم
در خانه مفده شدند چهل برادر رسیدند در خانه او بسته یافتند
یکبار مهر موسی عم در او زد و درون او را آورد و گریست که در خانه کناه کار
میگوید او را دادند شتاب زان بگرد و زن زان برسد و در را باز کرد

و میگفت که قدم بآید در خانه فاسق چگونه آمده است مهتر موسی گفت مرا خبر کن
که بشوهر تو چگونه کسی بود گفت ای پیغمبر خدای چه میپرسی هر بدی که در جهان
در ذات او بود همیشه از فساد و زنا و از هر خوردن خالی نبود ای بر گردیده
حضرت رحمان اگر هر یکی کرد از زشت او بگویم خود در میان نیامد نگاه موسی
پرسید وقتی افعال و احوال و نیکو بدی گفت ای پیغمبر خدای چرا اند
زشتی از مستی شراب بیدار شدی و رخ جانبد آوری و گفتی ای
روز زشت پیغمبانی تو میکنم اگر خدا بسوزی من لایق اتم و اگر نه بخشی تو
لایق آنی اگر چه من بدی خود در میان بندگان تو مشهورم آخر تو بگویم و رحمت
در هر ده هزار عالم مشهوری به بخشای هر کسی که ندارد بجز تو اگر کنا هکام
در خدای هیچ شری ندارم و یقین بدانم که همیشه میبودی و همیشه باشی و در پیغمبر
موسی علیه السلام تقدیر شد نیست که او پیغمبر خدای که هست و فرستاده
تو بر خلق ای پیغمبر خدای هیچ شری نبود که چنین بگفتی جبرئیل گفت
فرمان می شود که در رحمت و در رحمت تو چنین گوید تو در رحمت او چه کوئی
ای موسی اگر موسی در آن ساعت که در حضرت شکستی می آوردی اگر جمع
کنا هکامان را با خود در خواستی هر را بد و بخشیدم تا معلوم منان باد که
پس چاکری و شکستی در حضرت خدای قدری و منزلی دارد هر که مغرور و غول

در عمل

در عمل خود گشت بدان حضرت نه از زنا آورده اند که روزی مهتر جبرئیل علیه السلام
نزدیک پیغمبر عم پیام رسول برسد ای برادر جبرئیل عم از کجا آمدی یا رسول الله
نزدیکان را بودم که او را در چهار صد ساله است استقبال قبله نشسته و جان
حقت تسلیم کرده و چون قیامت قائم شود خدا بقای خلقت اولین و آخرین را
حاضر گرداند نگاه اندا کردم شود انبیا و اولیا و همه بر رحمت ما در بهشت در آیند
یا رسول الله آن را بگوید که چهار صد سال بنده کی کردم امروز چه مرا صد سال دهد
انگاه فرمان می شود بر رحمت ما در بهشت برو باز فرمان می شود که نظر بر چهار صد سال
نیکی مکن بر رحمت ما در بهشت برو باز این را بگوید تا چهار صد سال اجر نده
در بهشت در نیام غیرت الهی در کار شود که ای فرشتگان آن را در این روز
برند فرشتگان عذاب در آیند و زامی را بسوی دوزخ روان کنند میان
زاد و دوزخ هشتاد سال راه مانده باشد گرمی دوزخ مرزا را اثر نکند
چنانچه در کام لغیدن کرد از تشنگی بسیار نگاه فرشته را فرمان شود
یک قنداق آب بر کرد نزد یک را بر چهار صد سال نیکی او را بخوار کرد
فرشته قنداق آب بر کرده و نزد یک را بر نظر نام بر قنداق آب افتد و از
فرشته بگوید که ای ملک خوش بگفتی از این قنداق آب مرا فدائی ده که
از تشنگی بسیار خشک شد است فرشته گوید چهار صد سال بنده کی کرده دویست سال
کو در نیکی بدست من بخوش و نیکی از این قنداق آب بخور در زمان بفرست

وینمی قدح آب بخورد قدری راه دوزخ برود از آن زیادت ترشنگی
در کار او شد باز فرشته قدح آب بنماید بحد آنکه زاده قدح آب بیدار
فرشته آب بخورد زاده را گوید و بیست سال کردار نیک بدست من و خوش
و تمام آب بستان و بخور زاده همچنان کند فرغان در رسید ای زاده بر چهار صد سال
زاده می نازیدی و آخر بیک قدح آب بخور و حتی بعد از وطن شود که نعمت بینائی
و گویائی و شنوائی و گیرائی که برین نهاده ام یکی ازین چهار صد سال عمل خود
وزن کن تا کدام راجع آید فرغان شود ای فرشته نعمت ثنائی و چشم
زاده در یک پله نهند و چهار صد سال اعمال در یک پله نهد و آنرا بسج چون
وزن کنند و نعمت بینائی از کردار چهار صد سال راجع آید چون زاهد
این معاینه کند سرش مندی فرو افتد انگاه فرغان شود ای زاده سر کن
که ما شرمندگان را و مفلسان را از خریداری میکنم اکنون بر نعمت مادر بهشت درائی
الحی و مرمت آن بندگان شکستگی ایشان مقبول حضرت پاک تو گشت من
پس چاره را با جمیع مسلمانان دردم آفرین شکستگی که آن لایق و لطف
و حکم تو باشد روزی کردانی بمنزله و کرم و کمال و الله اعلم **بسم الله**

در کلانتر

در حکایت طوطی که مردی بخد مت مهنر سلیمان علیه الصلوٰه و السلام بیاورد
و جواب گفتن طوطی بخد مت سلیمان علیه طوطی بخد بالحا و لقای خورشیدگاه
آن طوطی در خانه آن مرد خوش الحان بگردید بعد از آن که در آنجا بماند و چند که
خضم مرطوطی را تلقین بکردی هیچ زبان گفتار نیاوردی تا روزی این مرد
قفس بر گرفت و نزدیکی مهنر سلیمان بیاورد و گفت ای پیغمبر خدای من این
طوطی را بشرط او از خریدم بودم او چند کاف الحان در خانه من بگرد و امروز
مدتی شد است که هیچ سخن نمی کند من نزدیکش آمده ام که حرف تعظیم دانش
جمیع زبان شما را داده است اکنون من این طوطی بر پر سرید بر گفتار خوب باز
مانده است مهنر سلیمان رخ جانب طوطی کرد و گفت ای پیغمبر خدای از آن روز
باز که از جفت خود جدا ماندم برفاق او تا در نالیدن بوده ام ناگاه جفت من
با طوطیان بگرد و هوائی بر بند نزدیک من آمد و مرا نصیحت کرد که چندین منال
و صبر کن که خدا تعالی صابران را دوست میدارد تا باز ما را جمیع گردانند
و اگر خواست او برین رفته است که جمیع نکلند خود نالیدن هیچ سود نکند بحال صبر
بهتر است ای برگزیده حضرت رحمان تا آنکه جفت من چنین گفته است من
از نو آوارای باز مانده ام مهنر سلیمان روی مبارک خود سوی آن مرد بگرد و گفت
بعد ازین این طوطی در خانه تو سخن نخواهد کرد اما قدر که تو این خریدار و رویم

از من بستان گفت بدین مبلغ خیره ام مهر سلیمان بر ماء طوطی را و را
 دمانید و طوطی را از قفس کشید بر دست خود بنشانید و گفت اکنون بر جفت
 خود بر سر طوطی از دست پر برید و در سقف بام مهر سلیمان نشست
 و گفت ای پیغمبر خدای تو در حق من لطف و احسان نمودی آنچه در
 ذات من خدا بیتی قرار داده است من هم پیش عرض دارم مهر سلیمان
 گفت کدام چیز در ذات تو است گفت ای پیغمبر خدای مرا که کنجی است
 از نظر من پوشیده نیست مهر سلیمان گفت چگونه دانست که کنج زمین از تو
 پوشیده نیست طوطی با مهر سلیمان گفت ای پیغمبر خدای درین مقام که
 شما نشسته آید در چهار گوشه خانه کنجی است و از آن حال من شما را خبر
 مهر سلیمان فرمود این خود معاينه شد اما بگو در کدام چیز گرفتار شدی
 گفت در دام صیاد گرفتار شدم مهر سلیمان علیه السلام گفت کنجی که
 در قعر زمین باشد از ابدانی دای صیاد دو انگشت زمین دفن کند
 از آنجا که ندانستی گفت ای پیغمبر خدای مگر ازین اخبار معبود در سمع
 مبارک شما نرسیده است اذا جاء الغضی عقی البصر چون قضاء حق
 در آید جملہ بینائی پوشیده گردد و طوطی این قدر بگفت و از پیش مهر سلیمان
 بر پرید چون قضاء حق در آید بنده نابینا گردد و روزی که مهر سلیمان

در آید

در صواء افتاد دید زیری که درختی بچکان بازی میکند و بر سر آن درخت
 مرغی نشسته است و آن مرغ بانب بچکان می بیند و می خندد مهر سلیمان
 نزدیکی آن مرغ شد برسد که جانب بچکان می بیند و خنده چه میکنی مرغ گفت
 ای پیغمبر خدای از جهت نادانی بچکان مرا خنده می آید که در آشیانه من
 بجهت گرفتن من دام نهاده اند و من چهار صد سال عمر دارم اکنون این بچکان
 می خواهند تا مرا حرکت دهند اگر نادان نباشند خود را از بهر گرفتن من در مرغ
 ندارند چون پیغمبر این سخن از مرغ بشنید قدم پست تو در راه نهاد بعد از آن
 رسول علیه السلام همدان راه بازگشته می آمد دید مرغ را بچکان گرفته اند
 و چشمها دوخته و نوک را است و پرها را او کندید و در هر دو پای او قید نهاد
 مهر سلیمان او را بستاند و نزدیکی شد و پرسید ای مرغ گفتار تو چیزی
 دیگر بود که گرفتاری از چه شد گفت ای پیغمبر خدای همان گرفتار من را درین
 بلا انواختی چون شما با خیریت از سر وقت من برفتی دیدم جمله همان
 سراسر آتش گرفت که با روم دیدم مگر بر آشیانه من آتش نیست گفتم در آشیانه
 در آیم تا از آتش خلاص یابم چون در آشیانه در آمدم در دام بچکان گرفتار شدم
 همدین نداشتندم ما شاء الله کان و ما لم نشاء و لم یکن خوار و رضاء
 یکی سود ندارد مگر حکم و خواسته الهی که هر چه خواهد آن کند الهی در حق من شکسته
 خواسته و رضاء خویش با خیریت جمیع مومنان مقیم و مستقیم داری بمنزله فضل

و کمال و کرم **در فضیلت خواجه حسن بصری رحمه الله**
 و ملازم آن ناآورده اند که خواجه حسن بصری در تلاوت کلام ربانی بود تا بدین
 محل رسید سلام علیکم طبعتم فاذقلوها خالدين گفت ای هشتیان من بایم
 تا رضوان بهشت بر پیشانی بنامدین آیت کرم تو مشرف کرم ندان از
 عالم الغیب شنیدی حسن بدین آرزو دولت پیش از تو دیگر بندگان اند
 که جنت جوئی کرده اند **خواجه گفت** ای آن کدام بند نیکوخت است که بدین
 سعادت سلام رضوان اکبر مشرف خواهد شد **خواجه شنید که زنی** که بدین
 خلعت سعادت مشرف خواهد شد گفت خداوند آن زن کجا است **نداد دیگر**
 شنید فلان محله باشد **خواجه با خود گفت** بروم با او ملاقات سعادت او
 حاصل کنم چون **خواجه حسن بصری** بیرون آمد و برادر رسید و دستگیر
 از درون خانه او از وی شنید کیست که در کشتگان میگوید **خواجه داد منم**
حسن بصری بیامد و در آواز کرد **خواجه حسن بصری** درون در آمد دید
 که دیگی بر دیواران شانه اند و فرود آن آتش می سوزد **خواجه گفت** ای
 خواجه یکدیگر که ترا خبر کرد یا از کرامت دانستی که من همان تو خواهم شد که دیگر
 بر دیواران شانه گفت ای حسن از آمدن تو مرا کسی خبر نکرده است اما
 این خون جگر من است که در آتش دال کرده ام گفت ای حسن امروز روزی است
 که طفلان من چیزی نخورده اند امروز از بهر تسلی ایشان دیگر بر دیواران

شانه ام

شانه ام و امشب از خوف خداوند تعالی چندان گریسته ام که این دیگر
 از آن حکمران برشته است این زمان خود کار ذاتی میدهم که جمع دارید
 که درین دیکر شما را چیزی همیا خواهم کرد چون **خواجه این حکایت**
از وی شنید گفت راست فرموده بگوید خدای که بهشت خدای را بیکان نیست
 چون تو خود را در راه دور چنین می گویی خوشی و غمی مرز آباد که من تلاوت
 قرآن بودم چون بدین محل رسیدم سلام علیکم طبعتم فاذقلوها خالدين این
 آرزو کردم ای سر غنه قوم بهشتیان من باشم تا بدین آیت مغفرت مشرف گردم
خواجه شنید ای حسن خاموش باش این کم در کار پیوه زنی است کرده ام گفت ای
 خزان بیا این تا ملاقات این نیکوخت حاصل کنم گفت ای حسن زبانی بنشین
 و خود بر خارت دور بخت نماز اگر دوسر سجده نهاد و گفت ای ناغایت سر من
 پوشیده بودی اکنون بر حسن کشادی مرا از جبران عزیز گردان سر سجده
 نهاد و جان بخت تسلیم کرد **دیگر عبدالله مبارک رحمه الله علیه در خانه کعبه**
 میفرست در وادی کعبه آوازی شنید قرار تر شد زنی را بدید که بر اهن کلیم
 پوشیده و خلعین کهنه در پای کرده چون بدیدم دانستم این عورت را که گم کرده است که
 او را راه بنمایم گفت ای عورت مگر تورا غلط کرده گفت بسم الله الرحمن الرحیم
 من بهدی اتی فلا مضل له یعنی کسی راه نماید خدای باشد او را کم نکند

پرسیدم از کجائی گفت بسم الله الرحمن الرحيم سبحان الذي اسرى بعبد
 ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الأقصى الذي دانتم كه ميكويد از بينه للفقهم
 كفتم كجافو رفته كفت بسم الله الرحمن الرحيم ولله على الناس حج البيت
 من استطاع اليه سبيلا دانتم كه ميكويد در حج خواهم رفت بر من شري
 كفتم قدری بر نشین ومن شتر را بخوانیدم كفت بسم الله الرحمن الرحيم قل
 للمؤمنين يغضوا من ابصارهم دانتم كه ميكويد تو چشم برش کن
 تا من بر نشینم من روی کردانیدم او بر نشینت انگاه كفت بسم الله الرحمن الرحيم
 سبحان الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرين دانتم كه بر شتر سوار شد
 و خداوند خود را حمد ميكويد بعد كفتم اگر خواهی قدری طعام دهم كفت
 بسم الله الرحمن الرحيم وما جعلناهم جسدا لا ياء كلون الطعام دانتم
 طعام میخواهی قدری توشه دادم بعد كفتم آب دهم كفت بسم الله الرحمن الرحيم
 وجعلنا من السماء كل شيء حلي دانتم كه آب میخواهی آب پس دادم
 نزدیک بقبله رسیدم نظر قبله نکرد و كفت بسم الله الرحمن الرحيم انما اموالكم
 واولادكم فتنة لكم دانتم كه ميكويد درین قبله فرزندان دارم همدین
 دیدم دو جوان از قبله بیرون آمدند یکی را نام یحیی دوم را عیسی

بچون ماذرنا

بچون ماذرنا بدیدند سر و قدش آورده اند ماذر بچون روی فرزندان رخ
 جانب قبله کرد و كفت بسم الله الرحمن الرحيم الحمد الذي ذهب عنا الحزن دانتم
 در ملاقات فرزندان شك ميكند و مر خداوند تعالی را انگاه رخ بچون انا ان كرم
 و كفتم این عورت شما را چه آید كفتند كه ماذر ما هست مدرت سی سال باشد كه
 بجزو آن هیچ سخنی نكفت است و اگر حاجت یحیی شود درو آن ما را معلوم
 كنند انگاه بدانم كه این حاجت دارد انگاه خوانتم تا در آن شوم كفتم ای ماذر
 نام چه داری كفت راضیه مرضیه كفتم من می روم رخ بفرطان آورد و كفت
 بسم الله الرحمن الرحيم فان خير الزاد التقوي يعني این مرد را تو غنیه و عید فرزندان
 بر فتنه خردی چند بیاوردند و من دادند و من باز گفتم آری هر كه خود را
 در راه حق بچانه و تعالی چنین برآورد مرتبه او بدر حاجت اعلا رسد آورد
 انرا جوان حق تعالی جنت عدن را بیا فرید جبرئیل را فرمان رسید برو جنت عدن
 مرا تماشا كن كه از بهر بندگان چگونه آفریدم بچون فرمان جبرئیل عم در تماشاء
 جنت عدن شد كوشکی را بدید از یک دانه مروارید با هفتاد هزار در هزار در
 لعل با قوت زبرجد مرصع و از درکی تا درکی پانصد سال راه هست پیش هر دری
 هفتاد هزار شارتان در در شارتان هفتاد هزار قبه در هر قبه هفتاد هزار
 تخت و در هر تختی هفتاد هزار حور مجتهد استاده اند حوری از تخت خود جدا شد

و در رفتار خود در آن هفتاد هزار حورالعین نشسته اند دست هر یک طبعاً
 از یاقین از و هفتاد هزار با حلهاء سندس و استبرق زین گرفته نظر
 این حورالعین بجمال جبرئیل علیه السلام افتد و در خنده در آن مجید خنده
 دولت جو رکشاده شد نوری از دندان جدا شد مهر جبرئیل بجلال حاکمان
 عرش بر سجده بودند انستند که این نور تجلی الهی است و بدانند که
 بر دیدار نور تجلی دیار حق نیست این خوردندان من است که حق تعالی امر
 بنده خود را افزیده است جبرئیل گفت الهی آن کدام نیکوخت بندگان اند که
 این دولت در کار ایشان خواهد کرد خطاب شنید و امام من خاف مقام ربّه
 و نفی النفس عن الهوی فان الجنة هو اللاء وی اری هر که هواء نفس و تن
 خود را بر مولی بر بسته است بمنزلی محو رسیده است الهی من شکسته با جمیع
 مومنان شایسته جنت رضوان کردانی بمنز و فضل و کمال و کرم و الا لامجاد
باب بیست و سوم در حکایت شیطان مردود که خدا قیامت
 بر امت پیغمبری دعوی کند و ملائمه آن تا آورده اند چون قیامت قائم شود
 حق تعالی کرم و لطف در باب مجریان کند چندان که این دشمن قدیم در خنده
 و در جهل در دامن کناهکاران زند بگو بد الهی آن کسانیکه در دنیا فرمان برداری
 من کردند

من کردند بی فرمان تو امروز بر این ایشان را در دوزخ فرست زیر که
 هفتاد هزار سال تر اندکی کرده ام آخر نیک بی فرمانی مرا از دوزخ براندی و ایشان
 هر روز چندین هزار سیوفانی تو میکشد ایشان سزاورد دوزخ اند و من ایشان را
 نمیکند ام تا آنکه با خود در دوزخ بنرم فرمان شود ای ملعون اگر درین فرمان
 برداری تو کرده اند اما ترا دشمن داشته اند اگر گناه من کرده اند اما در دل مرا
 دوست داشته اند دیگر هر عصبی که گناه کرده اند اما در دوزخ محال من که خواور ایشانم
 استوار مانده اند و در زبان جفا غیر بر الله نگفته اند و در دل هم بدین استواری بوده اند
 پس ای لعین اگر بنده یکی گناه کیست جواب آن دعوی از خواجهاو بر بند و تو
 امروز بر بندگان من دعوی میکنی از جهت شرع و معامله بتوی بر بند تو بر و
 و اگر بر بند خود یا بندگان من کاری نداری فرمان شود ای فریادگان در عصمت
 دو منبر راست کنند و امام اعظم و امام شافعی را حاضر کرد اندکگاه فرمان شود
 شاه هر دو تن در دنیا چه حکم کرده بودید ایشان گویند الهی در کدام بار فرمان شود
 در بار غضب امام اعظم گوید یا رب من این حکم کرده بودم اگر یکی را زمین غضب کرد
 شد و در آن زراعت کرد و بول پیدا شود دید زمین غیری من زروع کردم
 مرد و کسان پیش من آمدن حکم کرده ایم که آنچه در آن زمین کاشته است برد
 و زمین بچشم تسلیم کند فرمان شود امام همان حکم کنیم که آنچه امام اعظم فرمود

ای شیطان نومیوه نیکبخت است تو آمدی و تخم معصیت بد الهاء ایشان
 کاشتی هر یکی که از تخم معصیت تو حاصل شد تو بر بادنده خود را بدار السلام
 بهشت می برم باز و مان شود ای امام شافعی توبه حکم کرده بودی امام شافعی
 گوید الحی من این حکم کرده بودم چون یکی زمین که در قبضه ارد چون بیند
 زمین را دیگری زراعت که دهر دو بدعوی پیش من آمدند من فرمودم ام
 اقل اینچنین که را عبرت باید داد که حق غیری را در تصرف خود
 نیارد بعد از هر چه در آن زمین کاشته باشد آن بر روز من بخصم قدیم
 تسلیم کند فرمان شود امروز من هم همان حکم کنم انچه امام شافعی فرموده است
 ای شیطان تو آمدی و تخم معصیت در دل راه بندگان کاشتی و تدارک تو این باشد
 تخم معصیت در گرن تو باز کنم و ترا در روز فرستم و بندگان خود را پاک
 و پاکیزه کرده در بهشت فرستم دیگر ای مردود امروز حضرت ماهان کنیم
 که یوسف را برادران خود کرد چون قحط در کنعان افتاد فرمود از کنعان
 که بهر غله هر که در مصر آید او را پیش من آید تا جمله برادران در طلب آمدند
 کارکنان مهتر یوسف آمدند و گفتند ای شاه قافله از کنعان آمده است فرمود
 ایشان بگردان پیش من آید چون بیاورند نظر در صورت ایشان بگرد
 پرسید شما فرزندان کیستند گفتند فرزندان یعقوب پیغمبر ایم برسید

مهتر یعقوب

مهتر یعقوب را چند فرزندان بودند گفتند دوازده مجموع ایشان یکی غایب شد
 گفت او را چه نام بود گفتنی یوسف گفت او چگونه غایب شد یکی برادر گفت او را
 کرک خورده و برادری دیگر گفت در جاه افتاد و برادری دیگر گفت چندگاه از دیوانگی
 در کار شد از غایب شد چون ایشان در حقت مهتر یوسف چنین می گفتند مهتر
 یوسف را طاقت نماند آغاز کرد گفتن اگر او را ببیند بناسید گفتند از کی بناسیم
 مهتر یوسف بر قعر ازوی برگرفت ایشان جمال یوسف دیدند در زمان بشناخته اند
 هم در آن ساعت هم را دوران در کار شد بر زمین بیفتادند و وقت افتادن
 از زبان هم بیرون آمدی یوسف امروز انتقام جفاها را خواهم کشید که در حق
 تو کرده بودم این گفتند و بر زمین چنان همواره گشتند که از خود خبر نبود
 مهتر یوسف علیه السلام خندید و نزدیکیان خود را بگفت که ایشان را کردار آید
 و بگویند که خاطرمع دارید بعزت آن خدای که بحر او خدا دیگر نیست اگر
 شما در حق ما جفاها کردید ما امروز با شما وفا کنیم فرمود که جامها قیمتی بیارید
 کسان برفته اند خلعتها و کوناگون بیاورند و همه را پوشانیدند
 و معذرت بسیار میکردند ایشان شرمند شدند ای شیطان یوسف را
 برادران از دست و زبان رنجانیدند او بگرم مجازی عفو و احسان فرمود
 من که ارم الراحمین ایشانم و از مادر و پدر مشفق ترم پس مرا اولی تر که

در حق ایشان لطف و کرم کنم دیگر ای مردود بشنواں روز که یوسف بپذیر
جدا مانده خود رسید بعد ملاقات آغاز کرد ای پذیر من درگاه خدای تعالی را
نظر کرده بودم چون بر پذیر جدا مانده خود بر رسم چند هزار برده که در بادشاهی
خود خریدم از آن گفتم انگاه فرمود خدیوه کرده و ملا با پادشاهان بر فتنه ایشان
آورده اند بهتر بعتوب در ایشان نگاه کردید و بعضی کرم و بعضی کنگ
و بعضی زحمتی انگاه یوسف گفت شماں جمله از مال من آزاد شدید و هر یکی را
جامه و دینار دانی و گرفت از من عشنود باشند انگاه بدر پیر رسید ای فرزندی
هیچ گالا عجب دارم و چندین هزار با عیب چرا خریدی گفت ای بدر هر کس
بی عیب میخرد من با عیب از آن خریدم که ایشان شکسته دل بودند که
او را با چندین عیب که خواهم خرید من از آن دست شکستگی دل ایشان خریدم
سزاوار کرم و احسان ایشانند پس ای شیطان یوسف با چندین معیوبیان را
از روی بدر ازاد کردم و ندم امروز معیوبیان بدرگاه ما معیوبی آمدند این جمله را
از روی محمد ازاد کردانیدیم انگاه فرمان شود ای فرشتگان این مدعی بندهگان
مرا بدوزخ برید فرشتگان عذاب با غل و زنجیر بیایند و در گردن شیطان
افکنند و سوی دوزخ در کشند شیطان یک بلشت از جایی بجنبید فرشتگان
در حیرت افتد و گوید اله از تو پوشیده نیست این ملعون بزود از مقام خود

بی جنبند

درین میان چه حکمت است نمیدانم که چیست فرمان شود ای فرشتگان آن روز
که این ملعون از در خود رانده بودیم طوق لعنت در گروی او افتاده بود
الکون آن طوق از گروی دور بکنید فرشتگان از طوق از گروی این دور بکنید
فرشتگان از طوق ملاز گروی او بکشند فرمان شود الکون ای فرشتگان
شما ازین دور شوید که از عقور دوزخ را بیرون راند شیطان را از گردن
بگیرد چنانچه که بر بوش را بگیرد همچنان گرفته در قعر دوزخ غوطه خورد دیگر
اهل نهارت میگوید شیطان ملعون را که حق تعالی براند و طوق لعنت بپوشانید
فرشتگان نتوانستند که از جایی خود بجنبانند و مومن طوق معرفت اله دارد
اگر خدا و محمدا سلامت بدار السلام بهشت رساند عجب نباشد اله ایمان هم
مؤمنان را از غارت شیطان در حفظ و امان خود داری بمنز و فضل و کمال کرم
باب چهارم در حکایت پادشاه یسایور پادشاه بود تا آورده اند
در عهد پادشاه یسایور راه زنان در راه دزدی میکردند و این خبر
بر پادشاه یسایور رسانید که فلان محل دزدان راه می بیند فرمود لشکر برود
در کمینگاه ایشان را در دست آورد بکرم فرمان پادشاه بر فتنه اند و نه دزد
در آن موضع بردست کسان پادشاه گرفتار گشتند و ایشان کیفیت
هرده نفر بر پادشاه بنشستند پادشاه هرده نفر را طلب فرمود و حکم خدای

این ده نفر یکی خلاص یافت و از سلسله گریخته کسان پادشاه بر سر رسیدند و جواب
 نفری که گریخته است چه خواهم و اطمینان خود مشورت کردند که یک نفر از راه
 کدیری بگیرند و بروی تهمت دزدی نهم تاهرده نفر راست شوند و با
 ملاقات پادشاه نیاید همچنین کردند جوانی از شهر بهر مرد دوری آمده بود
 او را گرفتند و در تهمت دزدی در سلسله بانگ نوا آوردند و تاهرده نفر کرد پادشاه
 بردند و آن روز که پادشاه بردند فرمود ایشان را در زندان کنید
 این جوان من دور در حیرت ماند که این چه می شود و بر که کیفیت خود بگویم
 که هیچکس نتواند از احوال هر یکی بخدای است و بر کتی من کم او
 دستگیری کند رخ بر نگاهبان کرد و گفت مرا قدری آب دهی تا وضو کنم
 و در رکعت نماز بدرگاه مولی بگذارم نگاهبان آنکس را جوان وضو سافه و نماز
 گزارد و در دست میخا جات برد و میگفت ای برادر کار من تو نیکی میدانی از این
 کناه و من بی کناه را تهمت دزدی گرفتار کرده اند و در زندان دارند این
 اگر پادشاه دنیا واقعه من نمی داند تو که پادشاه حقیقی هستی
 تو میدانی این چاره پیاکان و یار رسوا از من زندان خلاص
 بخش نسا پور پادشاه در تخت تاز خود غلطیده بود و فرستگان را روانه شد
 که بروید تخت پادشاه نسا پور را بر زمین زیند فرستگان بر حکم فرمان

تخت او

تخت او را در زمین زدند و باز گزیدند چنانچه از تخت جدا افتاد بعد از آن
 پادشاه نسا پور بر میپوش شد چون بعد ساعتی از میپوش باز آمد نزدیکان
 گفتند این کار که کرد ایشان گفتند نمیدانم و ما نیز خواه تویم همان ما و شما یان
 بدی نیست که با تو کند باز پادشاه در خواب رفت باز ملکی را فرمان شد که
 تخت نسا پور را بر زمین بیفکن و فرشته تخت بر گرفت و بر زمین زد
 پادشاه نسا پور سرنگون جدا افتاد پادشاه نسا پور گفت این حرکت
 دیو یا پری بود که سجان اند و الحمد لله و لا اله الا الله خواند و خود بدید باز
 در تختگاه خواب کرد غلطیده باز فرشته را فرمان شد تخت نسا پور را بر زمین
 افکن گشت سیوم همچنان کرد پادشاه را هیبتی در کار شد و نزد یکان خود را
 بلگفت این حرکت حکمت و دینست مگر آنکه من در حق بکس بد کرده ام او
 بدرگاه خدا بیعتی در زان نشسته باشد از بهر او مرا این نماید هم از این گفته اند
 آنچه مردم را رسد سر در گریبان خود کند که مرا بکدام شومیت این چیز رسید
 پادشاه خواص را فرمود که بر در بند خانه برو و شخص کن و از نگاهبان
 بهر س از صفت پادشاه بر که ظلم رفته است احوال وی را معلوم کن خواص
 حکم اشارت پادشاه نزد دیگر بند خانه رفت و جمله نگاهبان را بر سرید که در بند خانه
 که مظلوم باشد نگاهبان گفت که در بند خانه یک جوان است و میگوید

ای پادشاه تو میدانی ازین کنه که ایشان مرا گرفته اند بی کنه
هم فریاد رس چون خواص این سخن از نگاهبان شنیدند نزدیک پادشاه
آمدند گفت نگاهبان چنین میگوید جوانی هر روز بدرگاه خدایتعالی
در زان کش است پادشاه فرمود جوان را از بند بخار پیش من آرید کسان
پادشاه دویدند جوان را از بند بخار آورده اند پادشاه فرمود در حق
تو ظلم چگونه شد جوان گفت مرا بانه نفی پیش تو آورده اند هیچ نه پرسیدی
و تو شخص نگردی که چگونه گرفتار شده اند بجز دیدن فرمودی در زندان
و من میان ایشان نبودم و ایشان ده نفر بودند یکی از ایشان که بخت
کسان پادشاه بجاء آن مرد را از راه گرفت در سلک نفرین زبان درآورند
و من چاره رها میباش خود از غیری ندیدم مگر از خدایتعالی چون پادشاه
این قصه از وی شنید برخاست و جوان را کنار بر گرفت و معذرت
بسیار میکردند نگاه فرمود ای جوان نزدیک تو سه حاجت دارم یکی آنکه
خطائی که مراد لغت تو رفتم است به بخش دوم ده هزار دینار از من قبول
سیوم آنکه مرا تر بار دیگر حاجت بکنم بیای جوان این سخن از پادشاه
شنید در کور شد و گفت ازین سه حاجت دو قبول کردم اما یکی قبول کردی نه

پادشاه

پادشاه گفت دو کدام حاجت است که قبول میکن جوان گفت اگر تو مرا به کنه
در زندان کردی من ترا تحمل کردم و فردا آن بتو دعوی نکنم دوم آنکه ده هزار دینار
که میدی آن هم قبول کردم اما آنکه میگوئی اگر ترا حاجت باشد بمن بیای و بگوئی
آن هرگز نکنم زیرا که ای پادشاه هم تو منصف نشود در راهی تهمت که کسان تو
مرا گرفته بودند اگر من بر جمله همانان می رفتم مقصودی من نمی شدی
و بیک التماس من ترا گسرت ترا بر زمین زدند پس وای بر من از حیوان
حضرت که داشته مطلوب حاجت خود بر غیری بگویم چون پادشاه این سخن
از جوان شنید صد هزار آفرین بر جوان بگردانید و بیچاره را با جمیع مومنان
پسندید حضرت پاک خود کردانی بمنز و کمال که مر باب پنجم در حکایت
خواجہ ربیع حسام است که با دخترک خود سوال جواب کرد دختر بخت بند
و طایم آن تا آورده اند که خواجہ ربیع از خوف خدایتعالی روز ششم غفلت و خواجہ
دختری بود از پذیر پرسید ای بابا من چیست که روز ششم زان بی غمی آسائی
خواجہ گفت ای فرزندی مرا از روی شبی در پیش است امروز غم آن روز
میخورد شاید که آن روز شب بمن آسان کنند دختر گفت آن کدام روز است
خواجہ گفت آن نخستین شب که درت روز پنجاه سال دختر گفت ای پدر
من چنین شنیده ام که حساب فلان حساب بازار است نباید که بناید که با خواجہ

چون این سخن از دختر شنید نعره بزد و بهوش شد بر زمین افتاد
که خبر از خوبش تن باز آمد بر دختر آغاز کرد که این دختر شکره قهرم بر جان
زدی مرهم آن کار هم کن باید که چون من وفات یابم بر خاک گوهر من
ایستاده شوی و فرقی بهیچ کنی و در حضرت خدای بگوئی که پدر را
بدگاه توقیر و منزلت دارم من هم آمده ام و از حضرت پاک تو بخوانم
که در کور پدرم رحمت کنی خواجه این قدر بر دختر نفیست کرد می چند
بیاد و جان بحق یکم از دختر بر قبر پدر بیامد و خواست تا برهنه
کند نداشتند ای دختر سر به پوش چون پدر تواند می که در حیات
داشت اکنون هر آینه بی اندیش که دانیدم و بمقتضی رسانیدیم مرید
خواجه نقل کرد خلیفه چند گروه از شهر سوار فرموده بعد چون رسیدند که خواجه
بر رحمت حق بود که خلیفه قصد بکرد که بروم و آخرین دیدار بر خود را به بینم
تا آنکه مانگر خلیفه بیاید خواجه را دفن کردند چون خلیفه رسید خواجه را در تربت
کردند فرمودند که تربت باز کنند تا من دیدار بر خود را آخرین به بینم تربت را
باز کردند هر چند که تفحص کردند خواجه را در میان کور نیافتند و کسان خلیفه

در خیر

در حیرت ماندند آنگاه خلیفه گفت در خانه خواجه رویم و از دختر خواجه پرسیم
که واقع چیست که خواجه در میان تربت نمی نماید چون برادر خواجه رسیدند
در خواجه را بستند و یکبار در را بزدند دختر آواز داد که کبست
که در خانه بی پدر شدگان میگویند و گفتند که خلیفه آمده است گفت
بابا من از دار فانی به دار البقا آمدم مگر خلیفه پدرم را در کور
نیافت ای بابا گفتند ای دختر خواجه چگونه دانستی که در کور نیافتی
دختر آغاز کرد پدر من همیشه گفتی رست لا اندر فی فردا وانت خیر
الوارثین آنگاه گفتی ای محبت این یار کلام را بنی مراد کور تنها
نگذار چون خلیفه چون این سخن از دختر خواجه شنید گریه کرد
کنان باز گشت **الحمد لله** معلوم شد که آن خدای باد که هر روز فرشته
تراندا می کنند ای زندگان بدانید که شمار از بهر مردن افزیده اند و مردگان
از بهر شمار کوراء موقوف اندند که زنده کان کی بمیرند تا صاحب قیامت برود
و هاستماع از نقار زندان خاک بر کیم پس بیان که نوبت مرگ هر روز
مشغول و تامل و زبیدن و در دنیا چنان مشغول گشته که بایک تامل در
کاری نداری آه چون وقت آن چند از روی کنی که قدم زدن نخواهد داد
تا بخد مت رسول صلی الله علیه و سلم هر چه یارایان رضی الله عنه بیامدند و سوال کردند

یا رسول الله شما را بر حیات خود چه قدر اعتماد است رسول الله گفت
 ای یاران! محمد و ابراهیم را خواهند گفت اما شما بگویند که بر حیات خود چه قدر
 اعتماد دارید با بگو گفت ای بنی الله اگر من میان شما پستی کنار دهم
 امیدان ندارم که تا نماز دیگر حیات دهنی یا نه رخ بجانب آخر وقت
 ای عمر ترا چه قدر اعتماد بر حیات خود داشت گفت بموافق باز بزرگ اگر
 من میان شما نماز دیگر گزارده باشم امید ندارم که نماز شام یا بام یا نه رخ بجانب
 عثمان بگوید گفت ترا چه قدر بر حیات خود اعتماد یا بنی الله بموافق
 یاران اگر من میان شما نماز شام گزارده باشم امیدان ندارم که نماز
 صبح یا بام یا نه رخ امیر المومنین علیه السلام وجهه را و نیز گفت ای یغما
 خدای اگر من میان شما صبح گزارده باشم امیدان ندارم که نماز بامداد
 گزاردن دهنی یا نه نگاه پیغمبر گفت ای یاران! مفصل حیات از وقت
 تا بوقت دراز است اگر محمد و صلوات فرمود چون وقت نماز دیگر و محمد
 میان شما نماز گزارده باشد چون سلام راست داده باشد چه دانم که چیا
 دادن دهنی یا نه فرمود چون وقت موت برادر یوسف علیه السلام رسید
 از خانه درون خانه آمدن ندادند تا ملاقات زلیخا شود پیش در بالا است
 جان سوار صحن داد و چون وقت موت برادر سلیمان صلوات الله علیه رسید

برپور

برپور نیک کرده استاده بود که ملک الموت شش تن نداد و هم در تنگی چون
 چون جان بداد چون موت بی مریم رضی الله عنه در رسید ماذر من علی السلام
 از بهر افطار ایشان چیزی موجود میکرد چون نزدیک ماذر بیام جان
 بخت تسلیم کرد پس همه حال این حیات را وفا می و بقای ندارد هم ازین گفته اند
 زمان زمان موت را یاد باید کرد و عبرت از کورستان باید تا آورده اند هر روز
 فرشته در پنج محل ندا میکند یکی نداء در خانه کعبه می شود نداء دیگر
 در روضه رسول الله می شود و نداء دیگر در کورستان می شود اول نداء که در خانه
 کعبه می شود فرشته میگوید ای انگسای که روی از فریضه خدای گردانیده اند
 رحمت خدای نیز از شما روی گردانیده است نداء دیگر در روضه رسول الله علیه و سلم
 می شود فرشته میگوید ای انگسای که از سنت های پیغامبران بازمانده اند
 فردا قیامت از شفاعت محروم مانند نداء دیگر که در بیت المقدس می شود و ملائکه
 فرشته میگوید ای انگسای که امروز دستهای در حلال و حرام دراز میکنند اگر
 از حیث از وجه حلال است یکدانه که از وجه حرام همه را الوده کردند و اگر جامه کنند
 تا آنکه آن جامه در وجود باشد هیچ عبادت در حضرت قبول نباشد نداء دیگر در
 بازارها می شود فرشته میگوید ای انگسای که کم مبداء در وقت سندن زیارت

می ستاند و در وقت مردن حرکت ایمان نشان نشود نداء دیگر در کورستان
می شود فرشته میگوید ای انگلستانی که بچیان دنیا مغرور گشته اند جای شما
تا صبح قیامت کور است و کور از دو حال خالی نیست تا در حدیث است یا
کنده دوزخ است و مقام تنگناریک با وحشت است و مقام مار و مور که در دم
هر که در وی در آید روی افتاب و ماه تابان بیند و فرزند کور است و بزرگی
کنند استخوان است پس کور صندوق عمل بند است پس بسیار اند قبر خویش را
بعلنیک چون عملها میکرد ترا بیند و بشیر دهت تو دعا کند
باز کردند هم درین ساعت که دارا نیکو صورت خوب هر یکی نزدیک کردند
و بگویند ای مومنان ما مومنان قبر تو ایم با تو خواهیم بود تا قیامت پیغمبر بود
در وقت مؤمن از کور خود جانب برشت رخ میکند دیگر چون مردم میرد از خانه
تا کور جان نزدیک سینه میرود و بجز در کورستان برود اهل کورستان
استقبال میکند از دنیا چگونه اهل کور عمل نیک آورده خویش و خری مرز آباد
که جمله که دارا نیکو خویش تو کردند و در حدیث است یا تو فراد کشاد و اگر غافل
باکناه اند همان مار و مور کردند ای برادر جان را عنایت دال و در کار
حق باش زیرا که همان دنیا روزی نه و بدین جای وفانی مغرور نباشد

نذر اول

نظر در اول از کار خود باید کرد آن روز که از جهان اهل کور و از حکم ماز
جدا گشتی تو در گریه بودی و نزدیکان تو از آمدن تو در خوشی و خنده بودند
و چون کار آخر کار تو دردن رسید و نزدیکان تو از بهر تو در گریه باشند
باید که تو در آن وقت خنده روی و نزدیکان تو از بهر تو در گریه پیوند
دیند و درین محل وقت چند چیز پیش می آید اول جان دادن و در اطفال
قصه جان میکند و عزرائیل قصد ایمان و خوف غایت در کار شد که
کشتی در فر قار فنا افتاد تا بانی نیازی ارد دیگر در خاطر بند میکند
الکون وقت آن رسید که باز گشت من بسوی خداوند من شد بدین رویه
کنانان در حضرت ذوالجلال چگونه خواهم رفت جواب است چون
بنده را ازین هم اندیشه در کار خداوند تعالی جل جلاله و عم نواله کم و لطف
نداء کند لا تحزن و لا تخزن ای بنده من هیچ مترس و نگران مباش چون
بشود دل بند بریشان شد اما کیر و باز حق تعالی نداء رحمت در کار بند
دیگر کند قل یا عباد الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله
ان الله یغفر الذنوب جمیعاً ای بنده اگر تو اسراف کردی بر نفس خویش
نومید مباش از رحمت ما که امر زید جمیع کنانان تو منم بنده چون بداند که

حق تعالی از گم خود امر زید دل را از اهل و عیال و خانان برگیرد تا
جان که سالهء باقی خود گرفت نخواهد که از آتش تن بیرون آید حق تعالی
نداء کند یا ایتهما النفس للطبیئته ارجعی الی ربک راضیه مرصیه فادخل فی
عبادی و ادخل صنیع یعنی ای نفس را امید باز گردی بسوی رب خویش
که راضی است از تو بجزیم عینت که آرام گاه تو هست چون بنده راحت چنین
نواز دندادی کنان جان در و چون جان از قالب بر آید جان بزبان
حال گوید چه نیک بودی که پیش ازین مردی تا بدین دولت میرسیدی بر در
خداوند تعالی که با تو چنین کند تو از وی غافل باشی و روی بدینا آری که مقام
گاه تو نیست زیرا که آن روز که از مادر زادی و برین جای فانی رسیدی فی الحال
در کوفت با ننگم از گشت و چون بمیرد و در جنازه کند انگاه گویند الصلوات
نماز جنازه پس حیاتی که میان با ننگم از وصلوات باشد و بدین چه داند
و در آن شهر که در آن نزدیک است مملکت الموت در هر نای روز شنبه هفتاد سال
نظر میکند که وقت این کی رسد که جان این بنده قبض کنم تا مردی هفتاد
در جهان زیست چون موت او نزدیک رسد مردمان از بهر او برسیدند و خشن
گفتند حال چیست گفت چه برسد هفتاد سال در جهان زیستم بجان گذن
در نگاه بوی دنیا بودم اکنون جان بدم ازین بی وفاء خاکدان این

و فابود

و فابود که بمن رسید پس ای برادر چون ترا درین مقام نخواهد داشت باید که
غم باقی خوری و الباقیات الصالحات لیس من بیچاره را با جمیع مومنان و نور علی
توفیق نیک گردانی بمن و مملکم در شکایت سفیان
باشیطان و طایم آن تا آورده اند روزی خواهر را با شیطان طاقان شد
خواهر گفت ای شیطان مراد کار تو عجیبی آید و از گردار تو در حیرت ماندم
زیرا که شنیده ام در اخبار نوشته دیده ام هفتاد و نه سال مرخدا بر بندگی کرده
و بهر هفت طبع زمین یک بدست خالک نمائند که تو سجد نکردی و فانی گردی و از خدای
عصیان و طغیان و زیدی شیطان گفت ای سفیان تو نیز می حضرت
خدای جبار بمن این سخن میگوئی زیرا که محبت در محبت نیکو اندام ای سفیان
مر از دیگر تو یک سوال است آنرا جواب بگو که گفت بگو چه میگوئی شیطان
اغاز کرد و در محبت محبت غیری نیاید طلبید و شک محبت شود و واقع من همین بود
چون فرمان شد که می خواهم که خلیفه را پیدا کنم که او محبت در کار باشد و از وی
بنده زادگان پیدا کنم ایشان در کار ما باشند و ایشان دوستان ما باشند
شیطان این سخن امیر المومنین عمر سمعت کاری در مانده و عبرت در کار شد
گفت ای عمر بمن عتاب راندی که درین مقام چه کنی بکنظر بر خود نمی کنی که

توجه بودی من که بودم باملان اعلیٰ سبح قدوس میگفتم و تو در پیش تنان
سجده میکردی اکنون مرا بین و شکر خدای را که با خدا تعالی چه توان کرد
حق تعالی بیکانه بیکانه کند و بیکانه بیکانه کند چون امیر المومنان این سخن
از شیطان بشنید ساکت ماندند و ای عمر چرا جواب نمیکوی که خدای
بعلم قدیم دانسته است بیکانه بیکانه کند و بیکانه بیکانه کند اگر بیکانه را چند گاه
یکانه داشت آخر ختم کار او به بیکانگی گشت و اگر چند گاه بیکانه را بیکانه آخر
ختم کار به بیکانگی گشت **بیت** از لطف تو هیچ بنده تو میدرشد مقبول
تو جز مقبل جاوید نشد لطف تو بگذردم ذره پیوسته دی کان ذره
به از بهر از خود نشد نه شد معامله که با بیکان بود شنیدی اما معامله کناهکاری
هم بشنو که جوانی تباه کاری بود بشتی کفایتی کجائی ای شیطانی که
آز روی ملاقات تو بسیار دارم شیطان بخود گفت در سواس من این جوان
چندین کناه و بدی میکند چون من ظاهر ملاقات کنم شاید که چند در ایمان
او زخم بدین اندیشه شیطان خود را هم بصورت آدمی بگرد بپوشان آن جوان
برایشان حال برفت جوان پرسید تو کیستی شیطان گفت من کسی ام که مرا
هر روز یاد میکردی امروز از بهر ملاقات آمده ام جوان گفت مگر تو شیطان گفت

ای

آری چون را بسیار یاد میکردی امروز خاطر من بدین آمده که اینچنین کسی را
ظاهر ملاقات میباشد کرد جوان دریافت و در خاطر بخندید و بر شیطان گفت
هیچ معلوم کردی مقصود در ملاقات تو مرا چه بود گفت هیچ معلوم کردی جوان
گفت مطلوب سوال اشته از جهمت آن از زبان من فراموش نگرددی
شیطان گفت اکنون بر تو آمده ام پرس چه میپرسی جوان گفت بهتر آدم را بگذره
چرا نکردی معلوم گفت ای جوان هم تو منصف باش من آدم چگونه سجده کنم
او از خاک آفریده شد و من از آتش پس آتش و خاک چگونه سجده کند
جوان خوی از دهن بگردانید بروی شیطان بپنداخت و گفت ای ملعون
اگر آن روز از بهر سجده **آدم** شرم کردی امروز چیست که پشت شرم عورت
فرزند آن آدم میکنی که مادر خواب می باشد صورتی بیش می آری و خود بطالت میکنی
از سجده آدم کسی که اشکارا کند او بیش فرزند آن او این بابت چه گویند کناهد
شیطان گفت ای کناهکار من طمع ایمان آمده بودیم اما تویم در جگر چنان زدی
تا قیامت از خاطر فراموش نگردد پس ای از جهمت ایمان هم مؤمنان بیکانند
خواه صالح خواه فاسق و هم مؤمنان در چراغ محبت الهی اندیش چراغ
افروخته شیطان کی تواند که به نور گردد چراغی که نبرد بر نور زد
هر آن کس که زنده بر شش سوزد الهی من شکسته با جمیع مؤمنان از مکر شیطان

در پناه خویش بداري بجز و فضل **باب** در حکایت خواب
حسن ثوری رحمه الله علیه و ملائیم آن تا آورده اند که خواب حسن ثوری هر که
دیدي هم در ذکر حق سبحانه و تعالی بیداري و بیکرمان خالي از ذکر خدای نبودي
و او از بزرگ ایشان در اقلیم عالم تشریف گشته بود تا از شهر دو جوان
اتفاق کردند برویم و بنظر خواب حسن ثوری مشرف گردیم تا سعادت
دین و دنیا حاصل کرده باشیم هر دو جوان زاد و راه را داشتند و راه
خواب رفتند بعد مدتی در شهر خواب رسیدند و در خانگاه خواب کردند
در میان شهر دیدند در دو کانی دو کوبه یکدیگر سخن آمدند کوبه دوم را
گفت میگوئی که امروز خواب حسن ثوری در جهان مانند ایشان هر دو تن
از گفتار کوبه ایستاده شدند و گفتند انا الله وانا الیه راجعون انگاه هر دو
تن آغاز کردند نام و زایشان از جهان فرامیدن بعد بگفتند اندر باری
پوش ایشان در حیات روزی شد باری خاک کو را ایشان را زیارت کنیم
هر دو تن بر در خانگاه شیخ حسن آمدند پیش دروازه دستک زدند
خواب اواز دستک شنید بیرون آمد ایشان گفتند شما کیستند گفت
منم حسن ثوری چون ایشان هم هر دو تن خواب را حیات دیدند

حیرت

حیرت پیشکش باز آمدند خواب پرسید شما کیستد و پیشکش شما بر چه بود
گفتند ما هر دو تن مخصوص زیارت قدمبوس شما از شهر خود آمدیم چون
در شهر خواب رسیدیم در یک دو کانی دو کوبه میان خود حکایت میکردند که
امروز خواب حسن ثوری در جهان مانند چون از کوبه چینی شنیدیم در خاطر
نگران شدیم انگاه من گفتم که ایشان بر حمت حق پیوسته اند باری خاک کو را
ایشان زیارت کنیم چون هر دو تن در خانگاه رسیدیم شما را حیات یافتیم
آن حکایت کوبه ما را یاد آید و گفتم مرده زنده چگونه شد از آن سبب حیرانگی
پیش من در آید چون خواب این حکایت شنید زار زار بگریه و گفت
مرا ایشان را ای برادر آن کوبه راست گفته بودند امروز من یک زبانی
بیه ذکر و فکر بازمانده بودم نداء در آسمان و زمین کردند که حسن ثوری
امروز بمیرد که از یاد مولی فراموش گشت پس بدانکه آن نداء در گوش کوبه
افتاد کوبه از آن میگفت که حسن در جهان مانند و پیغمبر علیه السلام فرمود است
چون مردم از یاد کردن حق غافل می باشد در آسمان و زمین ندا میکنند
که فلا نه میورد و از یاد مولی فراموش گشت و نقل حیات دنیا اینست
که ذکر و یاد حق سبحانه و تعالی بر زبان برانیم و مردگان هیچ آرزوی
ندارند مگر آنکه زنده شوم و یکبار نام خداوند تعالی بر زبان برانیم زیرا که

هر که در حیات خود توفیق آن هم مان بر گرفت او کاری کرد و اگر نه بعد از آن
 ندامت پیش نباشد حکایت خواجه حسن ثوری است بشنو وقتی
 در خاطر مبارک ایشان غلبه خانه کعبه بگرد و رخ تها بر آه کعبه نهاد تا
 روزی در وادی بیابانی آب شد و اهلوان گم بود خواجه را تشنگی سخت
 اثر کرد تا خواجه چپ و راست بیابان نظر کنان رفتی شاید که در محلی آبی باشد
 ناگاه از دور نظر برد رفت سایه دار افتاده در خاطر گذشت بر آن درخت
 بروم شاید آب هم باشد چون خواجه نزدیک رفت رسید دید فرود درخت
 چاه بر آن است بجز دیدن دل خواجه خوش شد اما نظر کرد بر سر چاه
 دلو و رس نبود خواجه گفت چه خوب بودی که بر سر چاه دلو و رس بودی
 مقصودی شدی خواجه هم در آن اندیشه بود که دلو و رس چگونه پیدا شود
 در همان ساعت رفته اهلوان پیدا شد و راست و مستقبل قبله ایستاده شد
 و سر چشم خود را سوی آسمان داشته اند و بعد از آن نظر از آسمان
 فرود کردند در زمان آب از عمق چاه بر شورید بر لب چاه رسید جمله
 اهلوان بمراد آب خوردند باز گشته اند خواجه هم نزدیک چاه بیاید و دست
 بهر آب خوردن دراز کرد از آب چاه آب در عمق رفته ماند خواجه
 گفت ای خدا بهر و خوش بیابان آب از قعر چاه با توبه آوردی چون

بدر

توفیق حسن رسید آب از لب چاه در قعر چاه بر دی نداشتند ای حسن
 تو منتظر دلو و رس ماندی و اهلوان هیچ اندیشه نداشتی مگر لطف من
 هر آینه بمقصود رسیدند و دلو و رس رسید چون عتاب نداشتند
 تشنگی برید و رخ بر آه کعبه نهاد تا روزی در خرابه بیابان جوانی ملاقات شد
 جوان آغاز کرد السلام علیکم یا حسن ثوری خواجه جواب سلام باز داد
 و گفت ای جوان درین خرابه بیابان نام من ترا که گفت جوان آغاز کرد
 ای حسن هر که بر حق بر غیری اتس بر گیرد او را ستا ساء بر حق خبر داند
 انگاه جوان گفت ای حسن هیچ میدانی مقصود این ملاقات با تو چیست
 گفت نمیدانم مطلوب چه داری جوان گفت مقصود این دارم بگردان بر سر من
 ایستاده شوی تا من جان دهم بعد تو مرا درین خاک دفن کنی انگاه بروی
 خواجه ای جوان از کجا میگوئی هیچ یک را که خود نداند جوان گفت ای خواجه
 حق تعالی پیش از آن بنده خود را با لطف نداء رحیل میکند یعنی ای بنده از مقام
 زندان دنیا بمقام جاوید بر سر من پس مرا معلوم شد است که بحضرت رب
 خود خواهم رفت انگاه جوان گفت بر زبان راند و جان بخت تسلیم کرد خواجه
 تربت او شکافت و او را در جلد در آورد وقت خواجه نیز در گریه اندر روی
 جوان میدید و میگفت ای غریبی بیابان جان داده برین رحمت

جوان ازین سخن خواهم در تربیت خنده و تبسم در راهم خواهم اورا در خنده
دید در حیرت گفت اگر زنده خود را هیچ زنده در کور زود و اگر مرده خنده از کجاست
جوان مرده بسخن در راهم گفت ای خواهم مگر نشنیدی آن اولیای لا
یموتون و لکن یفعلون من دار الی دار یعنی دوستان حق تعالی نمرده اند
بلکه از دارخانه بدار باقی فرامیده اند خواهم این معامله از جوان بدید در
در خاکدان بگرد و قدم در راه نهاد **الغرض** طالبان موی دوستان
حق سبحانه و تعالی اند از ذکر و فکر از اندیشه آن جهان لمح و لحظه و خالی نه اند
و از فکر آن جهان در خود مستغرق اند تا بزرگی میگوید **رباعی** جان
عاقلان همه عالم ریش است زان یک منزل و هم راه در پیش است از هیبت
آن دوراه فون شد دل من تا خود بگردم راه بود منزل من تا خواهم
بایز بدخس رسد سره العزیز را برسیدند هر روز چه حالت است که شجره
شمر روی شمارا بر مردکی می آرد و زار زار گشت **جواب** گفت ای مرغان
بردی که اندیشه چهار چیز بگردد او را چگونه قرار باشد و غم روی او کل فوئی
چگونه گیرد گفتند ای بزرگ دین آن چهار چیز کدام است گفت آن روز که
آدم آفریده شد حق تعالی جمله فرزندان او که بودند از پیش آدم جدا گردانید

و نذا کرد

و نذا کرد الست برکم همه گفتند قالوا بلی بگرد دو جهان کافران با سخن
نذا کردند هیچ آن روز معلوم نه که ارواح بایزید میان ارواح مؤمنان بود
یا میان کافران دوم آنکه چون وقت زادن فرزندی آدم می شود
فرشته ارحام میگوید **الحی** اکنون بنده تو در از دایره شکم مادر بدنیای رسد
چه وفای می شود طغرای سعادت بر چنین او هستم با علمات بد بختی کشیم
بایزید را آن زمان معلوم نه که در شکم مادر نیک بخت یا نبشته اند یا بد بخت
و هم ازین پیغمبر علی السلام فرمود **السعد من سعد فی بطن امه الشقی**
من شقی فی بطن امه سیوم آنکه چون موت بنده میرسد عزرائیل میگوید
الحی بنده تو از دار دنیا رحلت میکند جان آن بنده با ایمان تا سعادت
اولیکه فی قلوبهم الایمان کرا دهد و از دولت ایمان کرا دهد محروم گردانید
چهارم چون قیامت قائم شود خلق اولین و آخرین در عرصات حاضر کنند
فرمان شود **فریغ فی الجنة** و فریغ فی السعیر بایزید را داخل کدام کرده کنند
سیوم آنکه کور تنگ و تاریک در پیش است چهارم سوال منکر و نکیر پنجم چون سر
از کور برکشند پنجاه هزار سال روز حشر قیامت پیش آرند که از هیبت آن روز
جمله پیغمبران امان از نفس خواهند ششم نامه که دار بر دست راست دهند

یا بر دست صیقل بخورند و نه هفت هزار و گاه عمل در پیش که از آن بسجند
هشت که دشمن بل صراطی هزار سال راه درازی از موی بار یک و از تیغ
تیز اما نیکبختان را فرد ازین عقوبت نجات خواهند داد زیرا که امروز
اندر پیش آن جهان باید کرد الهی همه مومنان را اندیش آن جهان روزی که در آن
ومن بپایاره را که توفیق دادی تا این کتاب را با اخبار یک ذکر دوستان تو
جمع کردیم از سزا قدم عرق عرق کنه خویش غرقم بجزمت بیکردن آن
خویش بخشی بمن و فضل و کمال و کرم **باب هشت**
در حکایت شیخ برسیا و سبب بود که ایمان از وی کم کرده اند و ملازم آن
تا او رفتند که شیخ برسیا که بود که از عرش تا تحت الثری هیچ جای نبود
کوران و بیماران از اقالیم می آمدند نیکو شده میرفته اند اگر حاجت مندی
آمدی تا مقصود بازگشتی تا بادشاه شهر برسیا را مهتی پیش آمد و در شهر
دو برادران و یک خواهر بی مادر بود چون هر دو برادران شنیدند داشتند
مارا بر بادشاه می باید رفت خواهر را نزدیک که گذاریم نگاه گفتند بجزمت
شیخ برسیا برویم عرض داریم بر برسیا آمدند که بی مادر و پدر هستیم و مارا
بر بادشاه می باید رفت خواهی داریم چون نزدیک خانقاه اشارت شود
تا آبی دل ما کرد که خدمت شیخ بگذاریم نزدیک خانقاه خود مقای

نمود

فرمود ایشان خواهر را آوردند و گفتند ای خواهر درین حجره باش و هر دو
برادران او وداع کردند بعد چند گاه در خاطر برسیا گذشت که دختر را دریابم
چگونه است چون بر در حجره آمد دید که در نماز است چشم فرو کرده شیطان
آن بل یافت گفت ای برسیا چه جمال با کمال دارد از چمن دیوار چشم نباید رفت
شیخ نظر کرد از شیفته روی او شد بمقام عبادت گاه خود آمد و تحریم نماز
بر بست نمیدانند که چه میخواندیم چنین ثواب افتاد باز قصد کرد دید که آن بچاره
در نماز است ای غارت کننده دل برسیا خود را از قامت رکوع و سجود باز داد
دختر که حیران مانده که این چه می شود نگاه دامن گرفت و جانب خود کشید
بزور زنا کردی چند روز بگذشت محلی بدیدند که شیطان گفت ای برسیا
دعوی زهد و تقوی سالها نمودی چون سر ظاهر شود هر کس گوید
از بهر این تدبیر باید کرد برسیا در فکر افتاد ای اواز بزرگی من در اقالیم
عرب رسیده است هر کس بر ملاقات خواهد کرد شیطان گفت ای برسیا
این را بگش تا سر تو پوشیده ماند بدین خیال نیم نشسته بود که برسیا
از بستر خود برخاست آمد در حلقه آن دختر که کارد بر اند و همان ساعت
در حجره کور کاغت و دفن کرد بعد مدتی چون برگشت بادشاه هر دو برادران
از مهم آمدند و بر خواهر رفتند و در آن جای خواهر را یافتند و نزدیک برسیا آمدند

و گفته اند خواهر کجا اندر رسا گفت من در بندگی بودم اما چنین دادم که او بر دغاظ
 خوار باز گشتند شیطان مثل پیری شد نزدیکی ایشان آمد و گفت هیچ میدانی
 که خواهر شما چه شد گفتند اند نمیدانم و گفت روزی بسیار در شب بر خواهر
 شما آمد و اشقیقت او گشت نزد او کاری بکرد و سبب خوف و فتنی شدن
 او را هم در آن مقام گشت دفع کرد در آن روز من مهمان برسیا بودم چون
 برادران خبر یافته اند کلندی بیاوردند بعد آن کافست کشیدند و نزدیک
 پادشاه نشیند برسیا را گرفته آوردند و برادر کردند شیطان نزدیک برسیا شد
 و گفت اکنون جان باید داد اگر بگوئی بر مانم گفت اگر توانی خلاص دهان
 شیطان گفت بروی از قبله بگردان و مارا سجده کن فی الحال رخ گردانید
 و سجده بکرد و شیطان برید و او هم جان داد ایمان بیار داد پس ازین
 چنین دشمن ایمن نباید بود مردم را و محل دشمن است یکی ظاهر دوم
 باطن اگر ظاهر بیاور حیات دنیا منقطع گرداند اما سعادت شهادت
 باقی مایل است و اگر باطن دست یابد تر از سعادت ایمان محروم گرداند
 تا بدوزخ مبتلا گردی و دشمن باطن در صید و شست در میگرد و نفوذ باطنها
 اعوذ بالله من الشیطان الرجیم و کورت می باید خواند تا در حفظ باری تعالی باشد
 او از دشمن ایمن نیاید بود زیرا که باید توانم در هشت چ بافت چندین

اول

و سوم در دل وی گردانید اندک بخورد و از جوار جنت حق بجان و تقای
 بنیارسید تا امر و فرزند آن آدم در محبت دنیا مبتلا گشت حرکت با ایشان میکند
 میکنند اگر فرزند آن آدم لطف و گرم نبودی جمله بریز زمین ناچیز گشتندی در
 اکنون بشنویم انگیزه بود کاوی که حق جهان را در شاخ اوداشته است
 بروی زمین رفت و گفت ای کاو چرا بار جهان بر سر خود گرفت جهان را
 از خویش با نشان دانسته سر نهان پیش پا بر کاو فرستاد و مان داد بگو
 اگر جهان را از سر شاخ جدا گردانی از پیش خود ترا هلاک گردانم پشیز دیگر آمد
 و گفت برقرار خود را نگیر و اگر نه چنان نیش بزنی که در هلاکت افتی کاو بر قرار ماند
 و درایت دوم اینست چون شیطان تلقین کرد فی الحال کاو جهان را از سر شاخ
 خود گردانید خدا تعالی پیش پا فرغان داد که کاوی بی وفائی کرده است او را
 نیش بزنی بحکم فرغان در دماغ کاو چنان بزد که بر جای غلطید و چند فراسال
 خبر نداشت الله تعالی باز پشوش آورد ایستاده شد نظر بالا کرد که احوال
 جهان چگونه دید که جهان برقرار است در حیرت ماند و مان رسید ای کاو تو
 دانستی قیام نهان بر من است اگر جهان بتو بودی معلق که دانستی
 اما تو بی وفائی کردی تا قیامت بار جهان بر تو باشد دشمنی آن است
 بسیار است در کور با تو خواهد آمد چون منکر و نیکر گویند من را که این را نه خدای
 که در وقت جان دادن جگر در ایمان زده بود فی الحال گوید رت سب است که

مرا بمیرانید و باز زنده گردانید دیگر فردا قیامت فرمان در رسید که در عرصات میمنه
 و میتره راست کنند فرمان شود ای فرشتگان علمهاء الشیخین از دوزخ
 بیرون آرند و بدست شیطان دهید جمله کفار زیر علم او باشند و علمی که دیگر
 بدست فرعون دهید و جمله دعوی خدای کنندگان زیر علم او باشند و علم دیگر
 بدست قابیل دهند و جمله خونیان را علم او حاضر گردانند و علمی دیگر بدست
 ابوجهل دهند و جمله زنا کنندگان زیر علم او باشند انگاه فرمان شود میره
 راست کنند و علمهاء از بهشت بیرون آرند علم صدق بدست امیر المومنین
 ابوبکر صدیق دهند و جمله صدیقان زیر علم او باشند و علم عدل بدست عمر دهند
 و جمله عادلان زیر علم او باشند و علم شرم بدست امیر المومنین عثمان دهند
 و جمله حیا کنندگان زیر علم او باشند و علم سخاوت بدست امیر المومنین
 علی دهند و جمله سخاوت کنندگان زیر علم او باشند و علم ظلومی بدست
 امیر المومنین حسن و حسین دهند و جمله شهیدان زیر علم ایشان باشند
 همچنین هر یک گروهی بگویند و بر بندگان کناهکاران فرمان در رسید
 هر یکی بگروه خود بگویند شما چرا بگروه مانده بگویند یا رب از ما تقصیری
 رفت از آن شرمند ایم فرمان در رسید شما بگروه رحمت باز آید چون بر
 الله تعالی نظر رحمت بسوی رحمت تبارک تعالی و بگوید هو لا اله الا الله

والله اعلم

والله اعلم و هو الله فی النار و الله اعلم یعنی راستا عرض را در برشت فرستم
 و از کسی باینکه ندارم و چپا عرض را در دوزخ فرستم و از کسی باینکه ندارم بعد
 فرمان شود فرمانندان شیطان جمع گردانند و فرشتگان را فرمان شود این
 کناهکاران را بریل صراط برید و بپای هر یک کناه یکان یکان شیطان بچسبند
 در دوزخ اندازند و کناهکاران را سلامت ان بپای صراط بگذارند و در اسلام
 برشت در رسانند دشمنان بار و سیاه خود نمیدهند از مومنان دور گردند و در دوزخ رود
 اللهم بکم فرشت من شکشته را با جمیع مومنان از شر شیطان امان بخشنی بمن
 و فضل و کمال گروه **باب بیست و نهم** در فضیلت ماه مبارک رمضان
 عظمت بزرگان و ملائکه آن تا آورده اند که پیغمبر فرمود علیه السلام **حاجات**
 عن الله تعالی الصوم لی وانا اجر لی به یس لی مومنان روزه مفدا بر است
 و مزدوری مر شمارا است دیگر خدا را که فرشته است بعد ستارگان آسمان
 چشمها دارد فرمان شود ابتداء تا انتهاء عالم افزیده ام شمار بسیار در زمان
 در عالم است هم گوید فرمان شود ثواب روزه داران ماه رمضان نیز در شمار دارد
 چند هزار سال فرشته گوید اللهم انجبه روزه داران ماه رمضان بخود صاف بگو
 کی باشد که در شمار آرم دیگر چون ماه رمضان در جهان می رسد فرمان شود
 ای جبرئیل در برشت بروی یک تنج آب طهر بسیار در روغن محمد و بگو
 ای محمد زده باد که ماه رمضان در جهان رسید تو موافقت امت خود آید و بخور

پس خورده تو مراست ترا روزی که دایم رسول عم آن را بخوار باز بردست جبرئیل
 ای جبرئیل چکنم بغیر امت این شراب که دارند نمی شود انگاه فرمان شود ای
 جبرئیل آنچه باقی ماند است آن روزه داران که روزه داشتند و قدح
 و گوزنهایشان اندازند تا تو آنکس ظهور پس خورده محمد روزی شود
 هر که را روزی اگر طهور شد و آب تاش دوزخ کاری نیست دیگر فرمان شود
 ای رضوان در هاء بهشت باز کن که ماه رمضان رسید و آنکه در زبان
 دوزخ را فرمان شود تو هر هفت روز به بند تاسی روزه هرشت در بهشت
 کشاده باشد و صد هزار عاصی که ایشان در دوزخ نبشته اند هر روز
 دور میکند و شایان بهشت میگرداند دیگر چون قیامت قائم شود حضرت عیسی
 ماه رمضان را بصورت خوب بر عرش حاضر گردانند و مخلصان را سجده کنند
 فرمان در رسید ای ماه رمضان وقت سجده نیست وقت کرم اگرام است بخانه از
 حضرت با چه میخوای یار تویی بینی که امتان محمد برهند و فرمان بده تا تهنات
 ایشان بپوشانند فرمان شود ای فرشتگان هر یکی هفتاد هزار
 حلله بپارند فرشتگان از بهشت بیارند و بپوشانند باز ماه رمضان گوید
 یارب سراء ایشان برهنه اند حلله با تاج نیکو نماید باز ماه رمضان التماس
 یارب تویی بینی که ایشان بیاده اند فرمان شود ای فرشتگان هفتاد هزار

داوود

براق هر یکی بنده مومن را آرد باز ماه رمضان گوید یارب ایشان کرسنه
 و تشنه آمدند ایشان سیراب گردان فرمان شود ای فرشتگان کاوی که در زیر
 زمین داشته بودیم امروز بریان گردانیده ایم پیش محمدیان در کنند تا هم
 خورند باز ماه رمضان التماس کنید یارب آنچه در حق محمدیان خواستم اجابت فرمودی
 اکنون فرمان شود تا هیری کنم فرمان شود پیش تو و جمله روزه داران عقیق باشند
 انگاه فرمان شود ای فرشتگان دنبال هر مومنی هزار هزار راستا و هزار
 هزار چپا و هفتاد هزار عقب فرشتگان با نگر طوطی پیش گیرند چون امتان
 ختم پیغامبران دیگر در تماشاء محمدیان آیند که بکدام عمل ایشان را چنین
 نواخته اند فرشتگان گویند ایشان روزه داران ماه رمضان مبارک اند که
 چنین عطاء یافتند چون در بهشت رضوان گویند سلام علیکم طعم فاد خلوه
 خالدین چون هر یکی در بهشت در آید ماه رمضان گوید الوداع الوداع که من
 باز میگردم شما بمقتضی در رسیدند پس مومن را که حق ماه رمضان نیکو نگاه دارد
 زیرا که روزه در چشم است و روزه در باء است و روزه در دست است و روزه
 در زبان است و روزه در چشم است که نادیدنی نبیند و روزه بای انست که
 ناجاء رفتنی نرود و روزه در دست است که ناک رفتنی نگردد و روزه زبان است
 که ناک رفتنی نگوید چه دانم که از من بپا ره قبول افتاده است یا نه زیرا که بسیار روزه داران

اندک نصیب ایشان فوار نیست مگر همان کرسکی و تشکی چنانچه امیرالمومنین
 علی بعد وفات پیغمبر از نماز عید بازگشته می آید در راه بهوش گشت این خبری
 بخاتون حضرت رسید که علی بنی خود گشته است رسول گفته بود ای فاطمه بعد وفات
 من دستار من بر سر علی نهی فاطمه در هودج شد نزد دیگر علی آمد و عمار رسول
 بر سر علی نهاد در زمان از بهوش بهوش آمد مردمان بر سید ندای شیر
 خدای بهوش نهادند همه بود علی گفت چون از عید بازگشتم در خاطر گذشت
 ای علی سی روزه داشتی هیچ میدانی قبول کرده باشی یا نه اینچنین باک
 در روزه اند من و تو کجا بر ایم دیگر ماه رمضان بود که پیغامبر را امیرالمومنین
 عثمان در خانه بجهت افطار طلبیده بود در گذشته هیچ میدانی قدم در خانه
 می بری ای عثمان عرش عظیم کرد خلعین او مشرف گرد ترا هم شکر اند
 قدم بجای باید آورد انگاه کامهاء مصطفی علیه السلام در شما آورد از یک
 رسول تا خانه عثمان رضی الله عنه رسید و نشست کام ازاد کرده ام بعد آن
 انواع طعام پیش آورده اند چون از طعام فارغ شدند رسول هم دعا کرد
 باز کرد در خاطر امیرالمومنین علی بگذشت یک داد توئی و یک داد عثمان است
 که چنین تکلیف کرد و در خانه تو بهر افطار حسن و حسین هم نیست خاطر آنرا

از خانه

در خانه آمدیم نظر خاتون بهشت بر علی افتاد بر رسید حیرت یاعلی که در ضیاع مبارک
 تو نگران می بینم علی هیچ نگفت باز گفت جان من فدای تو باد چرا جواب نمیدی
 باز علی خاموش ماند باز شفیع زنان آغاز کرد یاعلی مگر از جهت معاش من
 نگران شد هیچ غم مخور فقر مخور با بایع من است فاطمه رطاعت نماز بر قامت
 هفتاد بار بر سر علی میگشت و گفت یاعلی خدایتعالی میفرماید اگر بجز ذرات یا کامل
 سجده بر غیری بودی زنان بر شوهران سجده کردند و اکنون یاعلی طاعت
 غم تو مانده است نهار بگو چه خبر شما اند و کین آورد گفت یافاطمه امروز پیغمبر را
 عثمان مهان کرده بود بدین هر کای یکان یکان برده آزاد کرد اندر انواع
 نعمت پیش رسول و یاران کشید در خاطر من گذشت یکی داد عثمان است
 و یکی منم که او چندین چیز کرده و در خاطر من نان جوین هم نیست فاطمه گفت یاعلی
 میخوای دولت فقر را ظاهر کنانی نیکوتر هم و پیغمبر علیه السلام با دو چندان
 یاران بطلب بیار علی گفت یافاطمه چگونه طلب کنم فاطمه گفت یاعلی عثمان بقوت
 مال خود طلبید و من بقوت آفرید کار خودی طلبم چون این سخن از زبان فاطمه
 شنید رخ بمسجد رسول برگرد و نزد دیگر پیغمبر شد و گفت یا رسول الله قدر یاران
 که در خانه برادرم عثمان رفت بودند امروز بهر افطار در خانه من بیایند
 پیغمبر فرمود یاعلی احوال خانه شما نیکو دایم بر شماست از کجا این قدر خلوت را

میخوای گفت یا رسول الله دختر شما گفته است نگاه رسول فرمود یا بلال اصحاب
 مرا خبر کن تا افطار خانه علی کنند چون وقت افطار نزدیک رسید علی در جهای
 گوشه نظر کرد که از هیچ جای او دهن نمی خیزد علی گفت یا فاطمه وقت افطار
 نزدیک رسید چه خواهی کرد فاطمه گفت ای علی پیغمبر را و یاران را طلب کن علی
 در مسجد در آمد گفت یا بنی الله شما با یاران روان شوید رسول بر حکم فرمود
 خاتون جنت با اصحاب بهرم سوی خانه علی روان شد چون بدر علی رسید
 علی را پیغمبر فرمود اول در خانه خود در آیی علی درون خانه رفت دید
 که فاطمه سر سجده نهاد بدرگاه حقت التماس میکند ای اگر عثمان پیغمبر را
 بقوت طل خود طلبید من براعتقاد کردم تو طلبیده ام مرا از روی علی شرفند
 مگر دانی علی در حجره میدید خوانی از عالم غیب پیدا شد و در حجره در آمد
 قرار گرفت علی سر در حجره کرد و گفت ای فاطمه سر بردار که مطلوب تو رسید
 فاطمه سر از سجده بر کرد خوان غیب پیش پدید فاطمه گفت یا علی درستی بخوان
 دشت بشتند علی باز گفت در حجره در آمد تا خوان از حجره بیرون آرد از
 زبان علی بیرون آمد یا فاطمه یاران بسیار را احوال اندک است یاران چگونه
 خواهند خورد فاطمه گفت مگر خبر نداری در فلان جنگ بر رسول نبودی که در وادی

الیدرز

رسیدند پیغامبر علیه السلام با جمله یاران پیش رسول آمدند و گفتند رسید امکر دین
 وادی بیابان جان خواهم داد که هیچ جای آب نمی نماند شتران و آدمیان
 زبان از بهر دهن بیرون کشیدند پیغمبر فرمود قدری آب بکشید که در پیش
 من آید یاران تقصیر کردند قدری آب یافتند بر رسول عم بیاوردند رسول هم
 هر پنج انگشت خود در آن کاسه کرد از هر انگشت چشم آب جاری گشت هم
 یاران و شتران سیراب شدند یا علی تو تیر این خوان را پیش بلای من برو بگو
 رسید فاطمه تو بگوید دست درین خوان کشید و بگوئید آن قدر وسع شود که تمام
 یاران بخورند امیر المومنین علی خوان را بگرفت پیش پیغامبر آورد و التماس فاطمه
 عرض داشت رسول عم دست خود در خوان نهاد و گفت ای خوان آن قدر وسع
 کن که یاران بکنند فی الحال خوان چنان وسع شد که تمام یاران بخورند امیر المومنین
 علی خورد بعد فراغ طعام مهتر جبرئیل در رسید نظر پیغمبر بر جبرئیل افتاد گفت
 ای جبرئیل هر چه آمده گفت ای پیغمبر مرده بجهت علی و فاطمه بوی اقامت
 تو آوردم تا دل تو شاد گردانم اکنون حق تعالی می فرماید اگر عثمان در هر کام تو برده
 آزاد کرد اما تو فاطمه و فقر دینی اختیار کردند ای محمد از خانه علی و سجد تو
 سجد بندگان شدند بدل هر کای هفتاد عاصی که ناله ایشان بفر عقیبت
 بشتند از آتش دوزخ حرام گردانیدم و این چه حکمت بود ای تعالی روزگار و فلان
 بر امت محمد فرض گردانید پس ای بندگان بدانید چون شما در دنیا دستان خویش را

در خانه طلب میکند و پیش از آن خبر میکند تا ایشان در خانه خود طعام بخورند که
 دوزخ در خانه انواع نعمت موجود کرده است پس بگویم در حق شما گفتیم بجهت
 و بجهت پس از رمضان لغتیم از شهر شما مهمانی بهرشت اراسته ایم بگویم خود
 نوید میدهم که چند روز در ماه رمضان گرسنه باشید تا نعمت جاوید بهرشت
 بگیری برای بندگان کلمه توحید بصدق دل گفته آید اما از سر تا قدم بکنایه آورده آید
 ما بگویم چه کردیم که گرسنگی روزه در میان آوردیم آتش گرسنگی گناه ضبط کند
 تا از عذاب روزه رسته باشید لله توفیق روزه ماه رمضان مبارک را با جمیع مومنان
 روزی کردانی بجز و فضله و کرم و کمال والله اعلم بما یخفی
 خانه کعبه طایم آن تا آورده اند مومن تا زنده باشد زیارت خانه کعبه از دل
 فراموش نکند زیرا که بر مومن حج فرض و آن خانه را خداوند بخود صاف کرده است
 هر که بر آن خانه برسد از آتش دوزخ رسته گردد و هر سالی ششت هزار
 و هفتاد هزار حاجی میرسند و اگر ازین گم شوند فرمان شونای فرشتگان
 بر وی قرار میگیرد و بعد هر که از سبب عیال و نفقه نمیرسند از برکت
 عظمت آن خانه چند لک از مردان و زنان شایان بهرشت میگردند و فرادقا
 امانا و صدق کعبه عرض عرصات حاضر گردد و بگوید لله از تو میخواهم که از ابتداء
 عالم تا انتفاء و هر که زیارت من رسیده است او را بمن بشنیدم چند لک مردان

وزنان

وزنان خود را باستاند کعبه در او بزنند نگاه کعبه بهوش شود و جمل عقبه را بیا صراط
 بگذرد و بدو السلام برساند ای مومن اگر توانی چنین خانه شفیع خود بر سر کش
 خواهم خاتم امم را از روی خانه کعبه شد گفت ای عورت نفقه تو در دمه من است
 چه قدر ترا نفقه پس کند زن عارفه حضرت حق بود گفت مرا معلوم کنان که چند
 خواهم زیارت گفت ای شوهر کی که حیات و عمارت من بدانند و متفکر رزق من است
 تا آنکه زنده مانم مرا غیر رزق نگذار چون خواهم این سخن شنید دعا کرد و رزق بگویم
 نهادن روزی جوانی در وادی بی شکریان تنها بدید و هیچ زاد و راهی روی نه
 خواهم گفت ای جوان مرا خبر کن که گنجی خواهی رفت جوان گفت در خانه دورست میروم
 خواهم گفت نزدیک هیچ علفی زاد نمی بینم چگونه خواهی رفت گفت ای رفیق
 اوید کار آسمان و زمین را بی علاقه میدارد همچون می تواند که بند را بغیر علف
 بخانه خود رساند جوان این کیفیت بگفت و از قافله بگذشت از روز که خواهم بگویم رسید
 پیش از همه او را در طواف بدید خواهم در صورت مانده جوان گفت ای خواهم
 در صورت چه مانده خداوند تعالی و خوش را در بیابان بی رزق نمیکند و بند
 خود را بی رزق نگذارد بیت از فضل تست در دل حاجی هوای حج خوری
 که اجمال که رنج سفر کشد ای دوستان خدای جان و تن در پاخته اند و رضاء
 مولی حاصل گرداند چنانچه مهربان ابراهیم علیه السلام و از عمارت خانه کعبه فارغ
 شدند بود مهربان جبرئیل از حضرت خدایتعالی التماس کرد لله فرمان بدید تا مهربان ابراهیم

بنده ترادرجبت تو باز داریم که چگونه محبت و دوستی با تو دارد فرمان شد برو
 باز نامی مهر جبرئیل نزدیک سواد کعبه بیاورد در نهادن اعزاز گردی الله مهر ابراهیم
 بمجدد شنیدن نام الله در جنبش آمد گفت ای کونینده بار دیگر نام الله دوست من بگو
 مهر جبرئیل نهان گفت هدیه نام دوست در میان اگر تابا باشی گویم گفت آن قدر
 که شتران و دوا و گاو و گوسفندان دارم بتو دادم باز دیگر بگو جبرئیل گفت
 یا الله شوق نام الله زیادت شد و گفت ای آشنا شنید نام الله من باز دیگر بگو
 مهر جبرئیل گفت یا الله شکر از نام او هست در میان باید تابا باشی گویم گفت
 هر چه در ملک داریم تو گردانیدم مهر جبرئیل گفت یا الله گفت ای کونینده نام
 دوست باز بگو مهر جبرئیل گفت هر چه در ملک داریم من دادی اکنون چه
 میخواهی که باز گویم گفت جان و تن در باختن تا نام الله از تو بشوم جبرئیل
 گفت مرخصا خوشی و غری مرتز آباد من جبرئیل هستم که از بهر امتحان
 محبت نام الله بر تو آه بودم بار دوم تن خود را در باختن دیگر چون نمود
 دست و پای مهر ابراهیم در زنجیر کشید و در یک منجیق بر آورد و در میان
 آتش بر تار کرد و جمیع فرشتگان گفتند الله ما را از آسمان دنیا فرست
 تا تماشا بنویسند تو کنیم که نمود باوی چه میکند جبرئیل گفت الله بر بنده تو وقت
 تنگ اند کهست فرمان شود او را باز گایم فرمان شد برو جبرئیل نزدیک مهر ابراهیم

رفت

رفت و گفت ای ابراهیم اگر بگوئی بر تو یاری دهم گفت ای جبرئیل از عرض
 ناحی الثری جمله مخلوقات عاجز اند هم تو منصف اند عاجزی از عاجزی
 چه یاری خواهم از احوال من خداوند تعالی مطلع است چه حاجت از تو یاری
 خواهم فرشتگان جبرئیل انصاف گفته اند لیونم گرت از سر بر قامت
 و خانه کعبه تمام کرد و شش گاه تکیه کرد و در خواب نمودند که عمارت خانه
 کعبه تمام کردی اکنون شکر از این قربانی بده از خواب بیدار گشت رسید
 و شش شتر قربانی کرد دوم بار خواب دید عمارت خانه کعبه تمام کردی
 اکنون شکر از این قربانی بده و چیز دیگر که دوست میداری از انبده گفت
 الله حکم گوشه خود اسماعیل را دوست میدارم نداشتید همون را بده چشم
 بر خواب بر کشاد نزدیک هاجر آمد و گفت ای هاجر سر و جامه اسماعیل شو
 سه من در خانه دوست میدارم هاجر بر حکم فرمان سر و جامه شست و میگفت
 الله فرزند خود بتو سپردم بمن باز رسانی و این چه حکمت بود که مهر اسماعیل را
 زیر کار خلاص دادند و برای المومنین حسین کار دوان شد مهر اسماعیل علیه السلام
 ماذر حیات است در امان و دعای ماذر اعدا و امیر المومنین حسن و حسین را
 ماذر و پذیر حیات نبود که بدانی دعاء ماذر و پذیر در حق فرزندی نغمی است

مهر ابراهیم رفت بیرون آمدن کار و در سن از خانه بستد هاجر گفت
ای پیغمبر خدای کار و در سن بهر چه میدری گفت ای هاجره مراد و دست طلبیده است
و او کریم صفت است شاید که از حضرت اسماعیل کو سفندی در برین رس
بیارم گفت کار دهر چه می بری بستد کرده بیارم چون مهر اسماعیل را از خانه
بیرون آورد شیطان نزدیک هاجره شد گفت هیچ میدانی که پسر ترا برای چه می
گفت نمی دانم شیطان گفت بر تو حیل کرده است که در حلق اسماعیل خواهد
را انداخت هیچ بذر در حق پسر چنین کرده است که او بکند هاجره گفت مگر تو شیطانی
اگر بر حکم فرمان بسمل میکند جان من و جان فرزندانم فدای موی باد چون
شیطان دید که باز را اثر نخواهد کرد و در خود اندیشید که جان دادن کار
دستوار است و او خورد است بر و سیدم در راه بر اسماعیل علیه السلام آمد گفت
کجای روی او ترا خواهد گشت گفت بذر من در حق مشقت است چگونه خواهد گشت
فرمان رسیده است بهر گشت تن تو مهر اسماعیل گفت مگر تو شیطانی که از راه می بری
زیر دولت که جان من در راه خلائی رود انگاه بر بذر آغاز کرد ای بذر
مردی تشویش میدهد گفت ای جان بذر سنگ بزن تا امروز در امتحان
چون عاجیان بر آن محل می رسند سنگها بر تار میکند بعد مقام قربانی
بگذرد فرزندان کرد و گفت ای جگر کوشی مرا در خواب خدا تعالی نموده است

که از آن

که ترا فرزند است آنرا قربان کن اگر چه خورد است اسماعیل گفت ای پیغمبر خدای
خوار پیغمبران هرگز دروغ نخواهد بود زینهار مرا قربان کن انشاء الله مرا یکی
از صابران یابی دیگر مهر اسماعیل فرمود ای بذر تقصیر نکن تا مرا ترا غریب کند
چون مهر ابراهیم پسر را در راه خلائی جست و جدا کردید در خاطر شکر بکرد
مهر اسماعیل آغاز کرد ای بذر جود و صیت دارم یکی از آن اینست که بر ما در من
سلام رسانی و بگوئی ای مادر اگر میدانستی که حکم خدا تعالی برین خواهد و مرا
سفر قیامت پیش خواهد آمد از تو خوشنودی میگردم و شیرینی بخشانیدیم و هرگاه
که مادر من نگران باشد از وعده خدای جبر میدهند تا صابر باشد دیگر ای بذر
وقت جان دادن سخت دشوار است و بیا من حکم به بند تا سر و خرقه بر خواه
مبارک تو ز سر دیگر آنکه چشمه ها تو حکم به بند تا در وقت کار در اندن تقصیر نشود
و در طرف روی بغلطان و پس قناء کار بران در سجده جان دادن باشیم
انچه مهر اسماعیل گفت همان کرد کار را بستد و در حلق اسماعیل
براند و گفت الله اکبر کار هیچ کار نکرد تیز رسنگ بکرد براند پوست هم بریده نشد
گوشه سیوم پیغامبر بر اندیکه موی نه برید مهر ابراهیم در غصه شد کار در
برزین زد کار را آغاز کرد الغیاض الغیاض ای خلیل تو میکوشی بهر رحمان
میکوید مهر هم در میان جبر مثل علی السلام کو سفندی فریه آورد گفت یا خلیل رحمان

پروردگار این هدیه فرستاده است از بهر اسماعیل تا از بدی او قربان ده
 دیگر باقیامت محمد را فرمایم تا حج کننده و بجا آرند و قربانیها کنند چون مهتر ابراهیم
 دیدشاد شد یعنی هم پسران یافت و هم رضاء موی حاصل شد شیطان
 مهتر ابراهیم کو سفند قربانی کرد شیطان روی سیاه شد چون باز گشت
 بی بی هاجره منتظر راه میدید که پسر سلامت می آید یا نیاید محمد بن میان
 دیدند که پدر و پسر با کوفندی چنانچه پیش از آن **خفت** واقعه هاجره
 گفته بود که اسماعیل علیه السلام قربانی کند پس فرغان خدا تعالی صبر کردم افزون
 صبر من نظر کرد و اسماعیل را از کار خلاص داد و سلامت پیش رسانید لیلی
 جمله مومنان را از مردان و زنان بامن شکسته زیارت خانه کعبه روزی کردانی
 بمنز و فضل و کمال و کرم **در مکه** در مکه قتل امیر المومنین حسن و حسین
 رضی الله عنهما و ملائیم آن تا آورده اند چون معاویه در مکه ماند خلافت برید
 بر تخت گرفت و در خطاطان بدیخت بگذشت که حسن و حسین را و بمکه از میان دور کنند
 و قوت بگذر بکشتان بکشند تا عورتی بر زن امیر المومنین حسن فرستاد و گفت
 که دولت فرزندان علی اخرا رسیده است امروز دولت بمن رسیده است تو حسین را
 از میان دور کن تا من تراد رنگاح دارم آن نادان روزگار قریب داد در آن روز
 که سخت بود امیر المومنین حسن روزه دار بود وقت افطار زهر در قرح

یعنی پیغام
 آن برساند و بگو
 قتل
 فرزندان

فرمود

تعبیر کرد پیش حسن آورد حسن بخورد زهر در کار شد و مفتادیر کاله از هر بفتاد
 و خون از حلق روان شد انگاه گفت برادر من حسین لاطمید امیر المومنین حسین بیاید
 و جان برادر کو نه دیگر دید در کنار گرفت و حکم خدا تعالی برین جمله بود ای برادر
 در نصیحت من آنست که بر فرزندان من نظر شفقت در بغیر نداری و بعد نقل من
 مراد در وصف جد برید تا برکت رسول الله صلی الله علیه و سلم الله تعالی بر من رحمت کند انگاه
 کلمه بر زبان راند و جان بخت سلیم کرد شوری در میان مدینه افتاد که یاد کار
 پیغمبر از میان ماریفت چون جنازه بگردید که یابید حسن بگرفت و بایه دوم محمد حنیفه بگرفت
 و خواستند حضیره مصطفی دفن کند و توان یزید در آمدند و گفتند که ما نمی خواهیم
 که حسن را در حضیره محمد دفن کنید عبدالله ابن مسعود در رسید و گفت ای دشمنان
 قصد کردند نباید که اخفی پیدا آید حسن علی خواست تا با ایشان کارزار کند
 عبدالله باز منع کرد و گفت هر جا که حسن علی خواست تا با ایشان کارزار کند عبدالله
 باز منع کرد و گفت هر جا که حسن دفن خواهی کرد رحمت خدای با او است انگاه
 فرمود که بکورستان غریبان ببرد همچنان ببرد بعد از آن زن امیر المومنین حسن بریزید گفت
 تو با فرزندان رسول و فائزگی بامن نیز وفا نمی آید که آن نادان هم بادشاه
 بیاید داد و هم بمقصود نرسید گرفت دوم که عداوت بر امیر المومنین حسن گرفت
 از جهل زن گرفت تا روزی معاویه آغاز کرد ای پسر من چندین مشقت دیدم

و خلافت بردست آوردم از بهر تو آوردم اکنون در خاطر تو چیزی از زهدت
که بتو رسانم گفت ای یزدان عبد الله زیر صاحب جمال دارد آرزوی من
آنست که مرا باشد بعد عبد الله را بخواند و گفت تو پسر عم رسول هستی
ای عبد الله ولایت مصر میدهم و دختر خود بتو تسلیم میکنم ای عبد الله دختر
من میگوید من جمال ندارم و زن عبد الله صاحب جمال اگر او را طلاق دهم
من او را بخوانم در خاطر عبد الله اشتیاق ولایت مصر بسیار بود بخود در خانه آمد
زن را طلاق گفت روز دیگر معاویه بر عبد الله گفت دختر من ترا نمی خواهد میگوید عبد الله
برای من از دست ولایت مصری خواهد هر گاه که ولایت مصر را بدهم نیز بکند
عبد الله ازین کار حیران ماند و خاموش در خانه رفت و دل نکشید باز گفت بعد
معاویه موسی را بخواند و او مردی یار سا بود با وی بگفت که بر زن عبد الله
زیر برو از جهت بر من برنی بخوان موسی را بخوان شد و انشاء راه با قاسم
عباس ملاقات شد و گفت ای ابا موسی کجا میروی گفت پیغام یزدید معاویه
بر زن عبد الله زیر میبرم گفت اگر او را قبول نکند پیغام من کناری پس با علی ملاقات
یا ابا موسی اشعری کجا میروی گفت پیغام یزدید معاویه و قاسم ابن عباس بر زن
عبد الله زیر میبری گفت اگر او را قبول نکند پیغام من کناری بیشتر شد تا

بر آن زن

بر آن زن رسید بدید آن عورت فریفته گشت اول پیغام خود دوم پیغام یزدید معاویه
سوم قاسم ابن عباس چهارم پیغام حسین علی ابن جوانم و تو پیری دارا بتو
راست نیاید باقی مصلحت بدست تو دارم موسی اشعری گفت اگر ولایت و مملکت
بخوانی یزدید این معاویه است و اگر جمال و نسبت قاسم ابن عباس است و اگر دین
و دنیا بخوانی حسین را بخوان عورت گفت نکاح بر حسن بخوان تا طمع دیگران از من
بریده گردد من خاندان محمد مصطفی دارم بعد خواندن عقد موسی اشعری گفت
من بخیلهاء کردن بر زن عبد الله ترا فرستادم تو یک است کار زیر کردی
این خبر بر یزدید اللعین رسید و گفت بعد یزدید من اگر خلافت بمن رسد تمام
تاسر حسین را جدا کنم همان کرد تا روزی پیغام بر علیه السلام نشسته بود و گفت
ای معاویه از پشت تو فرزندی پیدا شود که کشنده حسن و حسین من باشد
معاویه گفت یا رسول الله در همان ببری ندارم و بعد ازین سوگند میخورم که
عورت نکند تا با فرزندان پیغام حسین کند شبی معاویه را حاجت مل شد و شب
تاریک بود استیجابی در او کرد و سنگی یافت قضاء الله تعالی کردم در آن وی پیش زد
در آن در معاویه حیران شد و حکیمان رفت و این واقعه بگفت حکیمان گفتند
نزدیک عورت است بکن تا زهری دور کرد معاویه بر ما زید نزدیک کرد همان ساعت
یزید در شکم مادر تا بدانی که خداوند تعالی بنفاد رسیدنی است و بلاء بردستان کرطانی

و پیغمبر صلی الله علیه و سلم از هم دوستان دورتر بود سخت برین بلاها و
بر پیغمبر بود و از جهمت کفار چه رنجها برتن مبارک رسیده بود و از برای حسن
و حسین چند کثرت رسول عم خویش بود همان ساعت از خوش بنا خوشی
بدل شد و مومن را باید بمناجعت پیغمبر علیه السلام درین جهان خوش نباشد
چون روز تولد امیر المومنین حسین علیه السلام خبر گردید یا رسول الله در خانه دختر
شما بسر تولد شد است پیغمبر علیه السلام بر خانه در خانه دختر بیاید و حسین را
در کنار گرفت در گوش پاکتی از گفت فرشتگان از خداوند تعالی رخصت خواستند
و از جهمت مبارک یاد جبرئیل فرشتگان را بر بازوی خود نشانید و یک پیغمبر عم بیاید
پیغمبر نگاه کرد که هر دو بازوی فرشته سوخته اند پیغمبر علیه السلام پرسید ای جبرئیل
چیت که این فرشته را بازوی خود نشانید گفت یا نبی الله این فرشته در عمر خود
یکبار تقصیر در فرمان کرده بود آن شومست هر دو بازو سوخته اکنون التماس کن
یا مرتزاک مبارک بانی کند و فرمان شد است که هر دو دست حسین بازوی این
فرشته فرود آید تا بازو این فرشته نیکو شوند بکرم فرمان باری تعالی هر دو دست
حسین در بازوی فرود آوردند نیکو شد در هوا پرید پیغمبر علیه السلام شاد شد که
برکت فرزند من فرشته نیکو شد پیغمبر عم در روی جبرئیل نظر کرد جبرئیل را انگشت

فرود

فرمود یا اخی جبرئیل اندو کین می نمای گفت یا محمد این فرشته بجز نگر کرد باز
در دنیا فرشته نیاید آن روز که این فرزند ترا بکشند التماس کند یا رب مرا
در دنیا فرشته تا نام بر سر امیر المومنین حسین کنم سید عالم چون این خبر
شنید هم در آن حال خوشی ناخوشی گشت روز دیگر جبرئیل عم بخند رسول الله
در استین جبرئیل عم امیر المومنین حسین نظر میکرد جبرئیل گفت یا رسول الله
حسین در استین من چه بیند رسول عم فرمود ای جبرئیل تو بر من صورت
و حیة کلبی می آئی چون و حیة کلبی بر من می آید برای ایشان چیزی آوردی
بدین خیال در استین تو نظر میکند جبرئیل گفت یا رسول الله من بروم از بهر شست
چیزی میوه بیارم جبرئیل گفت از حضرت خداوند تعالی التماس کرد فرمان شد
به برود انار بیار و در دست حسین بداد و حسین انار می خورد دل پیغمبر عم شاد شد
جبرئیل گفت یا رسول الله حسین را دوست میداری رسول فرمود بلی یا اخی جبرئیل
اولا ذنبا و اکبارا نشسته سبز در خط کردن حسین بسته بود انرا حفظ ظاهر شد بود
جبرئیل عم در خط نظر میکرد و سری جنبانید سید عالم فرمود یا اخی جبرئیل در کردن
حسین را چه نگاه میکنی و سری جنبانی گفت یا رسول الله روزی باشد که در دست کربلا
برین خط شمشیر برانند چون رسول صلی الله علیه و سلم این خبر از جبرئیل شنید
در کربان شد چون پیغمبر الله نماز عید بازگشته بود در خانه فاطمه نشسته است
و آب در دیده میکند رسول فرمود عم چرا آب در دیده میکنی گفت یا رسول الله

امروز روز عید است جامه حسین من کهنه تمکین انداختان میکردند و میکنند
 ما را جامه خوب بده از جهت اینست خا طماق از نمیکرد و آب در دیده میکرد و سول
 گفت علیه السلام ای فاطمه در محراب خود در آئی هر چه بینی بیرون آر فاطمه گفت
 یا رسول الله در محراب من چیزی نیست رسول فرمود عم ما را خبر کرده است فاطمه
 در محراب آمد طبعی عین دو قبه زرین را آن نهاده دید آنرا بیرون آورد
 پیش رسول داشت پیغامبر در آن دو جامه کشید یکی حسن داد دوم حسین داد
 ایشان گفتند ما را جامه رنگین می باید پیغامبر گفت یا فاطمه آن بیار فاطمه آن
 آورد پیغمبر عم فرمود هر دو جامه را در آب بکود از حسین پرسید ترا کدام رنگ می پند
 گفت لعل را حسن پرسید ترا چه رنگ باید گفت سبز پیغامبر در آن انداخت جامه
 لعل کشید دست حسین داد و جامه سبز بر دست حسن داد هر دو را در آن
 جامه ها پوشیدند و دیگر زیبای نمودند سید عالم در روی مبارک ایشان میدید
 جبرئیل گفت ای محمد چنانچه این جامه سرخ جلال اندام این بچوں سرخ کرد بدیغ
 کشندگان فرزندان من کیانند گفت هم امتان تو باشند گفت من در حیره بگما
 گفت نه گفت بذر ایشان چهورت باشند گفت نه گفت ابوبکر و عمر و عثمان باشند
 گفت نه گفت تغیرت فرزندان من کردند گفت نه گفت جانوران و مرغان
 و امتان وفادار هر سالی روزه دارند و زار زار گریزند چوں معاویه

در همان

در همان نماز خلافت بزرگ گرفت امیر شد از دمشق نامه بر ولید شتار کرد که
 حسین را در بیعت من بخوان ولید نامه بر دست گرفت در مسجد رسول آمد و نامه
 پیش حسین نهاد و حسین از آن خواند حشم شد گفت من بیعت او چگونه دارم
 او اهل دوزخ است باز مکتوبی دیگر عتار فرستاد هرگاه این نامه بتو رسد حسین را
 جدا کنی ولید در فکران شد که امیر المومنین حسین را هلاک کند امیر المومنین حسین
 بروی گفت در تدبیر من چه شد جد من بمن خبر که ده است نزد اهل نارس است
 انگاه ولید گفت که این شهر شیمان را می باید گذاشتی همدین مکتوب از کوفه بوی
 امیر المومنین حسین رسید که چنان کند بر من بیاید تا من از جان و دل باری دهم
 چون نامه بخواند نزد دیکر خود ام سلمه آمد و گفت ای جد در حق من چه جواب
 می بینی که دشمنان در حق قصد کشتن کردند اگر بگوئی در کوفه برویم ام سلمه گفت
 ای پسر ترا معلوم نیست شهادت تو هم بدان زمین خواهد بود که حق تعالی را
 ابن خنوخ تو بخون فرزندان کرامت کرده است ام سلمه در محراب آمد و شیشه بیرون کرد
 و گفت ای فرزندان تو خود دبودی در کنار سید عالم می کردی همدان ساقی جبرئیل
 در رسید پیغمبر ترا بمن داد و خود با جبرئیل مشغول شد چون از جبرئیل فارغ شد
 ترا باز دست و بر سر و روی تو بوسه میداد جبرئیل گفت یا رسول الله حسین را
 دوست میداری و پیغامبر گفت بل دوست میدارم و گفت امتان تو چنان کشند
 که چنانچه قصاص بگویند میکشند اگر بگوئی خال از زمین بیارم پیغامبر فرمود بیار

ای جبرئیل بر خاست و خاک از زمین آورد و بر دست رسول داد و گفت چون این خاک
بر رکن خون گردد کشتن حسین نزدیک رسیده باشد امروز نگاه کردم آن خاک
بر رکن خون گشته است چو امیر المومنین حسین این سخن شنید عظیم
گریان کرد از خانه بیرون شد و در روز و ضحی رسول هم رفت در حواش جمال
جهان اراک در فرار دید روحانیان و کربویان و خبر سیل و میکائیل و اسرافیل
و عزرائیل حاضرند سید عالم حسین را کنار گرفت و میگفت ای پسر ترا
حق تعالی در جنت شادان داده است بر آن برسی دیگری فرزند بهشت از
بهتر تو آنست که از من باید رو مادر تو منتظر ششست ام ای فرزند تا شربت
شهادت بخشی بر من که امت ابد نرسی نگاه پیغمبر دعا کرد دعاء اینست
بسم الله الرحمن الرحيم اللهم علي الحسين جبرائيل واعظم اجرا از خوا بر بدار شد
و بر اهل بیت گفت که من از شما و ادع میکنم جمله در گریه شدند زیر که یاد
کار رسول همین بود باز کوفیان نام دیگر فرستادند امیر المومنین حسین
رسول مادر کوفه فرستاد و یزید را خبر شد عبدالله را در نام زد کرد آورد میان راه
هلاک کرد خبر امیر المومنین حسین رسید با اهل بیت رخ بکوفه زد و یزید
شنید که حسین می آید عبدالله را با نژده هزار سوار تعین کرد چو امیر المومنین
بر اوج فرات رسید بر رسیدند که این کدام زمین است گفتند زمین کربلا است

در زمان

در زمان مانده است ششست بود می زدند برای آن خوراندن را از جای برمی
برخواست گفت رضی الله تعالی ای یاران بدانید که درین زمین شهادت
من خواهد بود باری بجهت خیمه میرید اول زخم چون خون بیرون آمد آن مرد
بخدشت حسین آمد و گفت بر دخی که بجهت چوب تیری زخم خون بر می آید
امیر المومنین گفت این جهان مدام است جدا فضا کرده بود شهادت تو درین
مقام باشد که علامت از درختان بیرون آمد هرگاه که روان می شدند
خود را هم در آن مقام می دیدند تا هفت شبانروز بکوسکی و ششکی هلاک می شدند
عمر نام مردی بود راه کربلا برگشته بود امیر المومنین گفت فرستاد ای یزید بیان
مکن نمی دانید که من کیستم بذر من کیست و جد من کیست و گفت بذر تو علی رضی
و جد تو محمد مصطفی علیه السلام و مادر تو فاطمه زهرا رضی الله عنهما و تو همین هستی
گفت اگر میدانید پس چرا چنین میکنید فرما بر حضرت صدیقت چه خواهد
گفت روی جدم را جلوه خواهد نمود و گفت یا کز نام و میخواهم که تو در بیعت یزید را کنم
حسین فرمود ای بر شمان باد که هرگز باشد که نبشته مصطفی در زمان ظالمی در آید
اگر این اندیشه در آید و الله همان شود که آنچه خداوند من خواهد با شما میگویم
مرا راه دهید و یا آن دهید تا اهل من هلاک شوند گفته اند امروز سکان و فوکان را
از کعبه شما را اندهم پس روی سوی آسمان کرد و گفت یا غیاث المستغیثین مناجات میکرد

همدین بود مردی یزید جویای از فوج یزید جدا شد و استغفار گویان
بر امیر المومنین حسین بیاید و گفت ای فرزند مصطفی اگر بدلم با تو دشمنان
و دشمنان یکی خواهی کرد من بایشان نمی آورم حسین گفت چنان داری
گفت جویای گفت حرام کردند خدا تعالی بر تو آتش دوزخ جویای گفت
اگر فرمائی بایشان کارزار کنم بر خود سلاح پوشید و در چند بیوست چهل توان
یزید دوزخ فرستاد انگاه خود هم بشهادت پیوست بعد نام انصار
نام جویای بود ماذر خود از صف حسین جدا شد و هم دشمنان جنگ پیوست
بسیار کسان راهلاک کردند انصاری هم شهید شد ماذر سر پسر را بوسه داد
و میگفت ای فرزند نیکو سر در رضا و فرزند مصطفی در پا خستی انگاه ماذر
انصاری با ننگ بزد که ایستاده شوی تا انصاف فرزند خود بستانم انه تعالی چکنند
جمله بگرد گز بر عمر کشنده انصاری انداخته و چنان بزد که سر او باره باره شد
عزیز بجانب لشکر امیر المومنین حسین در آمد امیر المومنین حسین گفت ای
ماذر بیاد دل دارشاد کردی در هیمه گاه بنشین زیرا که جهان از زنان نیاطه است
یکان یکان هم حسین از لشکر امیر المومنین حسین بیرون می شدند
و با ایشان شهید می شدند یکی از ایشان باز نکشت جمله هشتاد و سه تن از
لشکر امیر المومنین بشهادت پیوستند انگاه قاسم بن حسن گفت ای آورد
که دستوری باشد با خارجیان کارزار کنم حسین گفت تو باید کار برادر منی یار
و کنار کرد

و کنار کرد انگاه رخ بر معرکه دشمنان نهاد هفتاد نفر در دوزخ فرستاد
انگاه مردی با هیبت آمد و قاسم بن حسن شهید گردانید و از خالی در دایره آمد
چون از خالی دیدند غوغا برآورد بعد زمانی حسین بهوش آمد و اهل بیت را
دل داری میکرد و میگفت چندان مرافضای امت خود گردانیده است هر چه آمد
بر من آمد حسین علی اکبر نام او گفت ای پدر چند روز است که ماذر مرا شیر خشک شد است
دستوری بده تا اکبر بیارم تا خود هم شهید گردم امیر المومنین حسین چون این
سخن بشنید گفت بیایا بیا خود در کنار گیرد و داعی کرد و بیرون آمد و امیر المومنین
دعا میکرد اللهم قدحی الذی وجهه کوجه رسول الله ای بار خدایا تحقیق بیرون آمد
کیسه روی او همچون روی مصطفی است صلی الله علیه و سلم هرگاه آرزوی دیدن مصطفی
در خاط بودی روی علی اکبر میدیدی اکنون رخ بر دشمنان نهاده است ای یابا خدایا
نصرتش بخش علی اکبر بر دشمنان رسید و گفت منم از خاندان مصطفی مرا آر دهید
و طفلان بیکناه هلاک می شوند جواب از زبان را اکبر هم شما را ندهیم
علی اکبر غلغله تکبیر برآورد چنان جمله کرد صد کسان را بدوزخ و نزدیک فرستاد
پدر آمد و گفت ای پدر تشنگی سلاح گران گشته است از خطوی خواه تا تشنگی برود
و دعا کرد و مستجاب نمی شد گفت ای حاکم گوشه دعا اجابت نمی شود که جدت
مرافضای امت گردانیده است علی اکبر چون از پدر شنید مشاقق نوش شهادت شد
دو بیت هزار از تیغ آورد مردی از لشکر یزید بیرون آمد علی اکبر از دست آن لعین

شهرید شد بجز افتادن از اسب بر پندار او را کرد و گفت بیک جدم محمد مصطفی
 بمن شیرین آرداده است که گاهی اینچنین شربت نخورده ام ای پدر تو هم زود بنشین
 تا شربت طهور بخشی انگاه جان بحق تعالی سپرد شوری در اهل بیت مصطفی
 افتاد انگاه مادر علی البرکودک شیر خورده داشت بر امیر المومنین حسین آورد
 و گفت علی البرکودک شیرید شد و دلم را کباب کرد اکنون این کودک شیر خوار به ارب
 هلاک می شد اگر توانی نوعی اندک ارب بیا تا کودک به گناه در هلاکت نیفتد
 امیر المومنین حسین بجز دیدن آن کودک لرزه اندام افتاد و پیش خود دست
 روان شد نزدیک آن که سمنی بود سنگ بزناب بر سر آن کودک کشیدم در کنار پدر جان
 داد و از نسل حسین امیر المومنین علی اصغر ماند بود بر بزرگوار گفت که رخصت بده
 تا پیش تو شهادت بگویم گفت ای فرزند فردا رسول جبروی نمایم شرمندم گفتم
 ام کلثوم دست گرفت علی اصغر را درین خیمه کاه بر دیو جامه رسول پوشید و رستار
 مصطفی صلی الله علیه و سلم بر سر بست و علی اصغر را بخدای سپرد و گفت نخواهم
 بعد شهادت من که با دشمنان حرکت کند تا اولاد من برید نکند و واز روی رسول
 شرمند مانم همدین میان فوج دشمنان پیدا شد حسین انگه یک محکم کرد
 و در میان فوج دشمنان افتاد چندان یزدیدان را در دوزخ فرستاد که ممکن
 تحریر نیاید ناکاه از قضا و دشمنی تیری فرستاد در کلوی مبارک ایشان عروج شد

الکاه

انگاه نظر سوی آسمان کرد و گفت سبحان الله و بسم الله و علی ملت رسول الله چندین هزار بودند
 هیچ یکی راز می آن نبود کرد امیر المومنین حسین نکرد و بر جای خود ماندند شیر
 ملعون نزدیک رسید تا سر مبارک جدا کند و از یزید انعام یابد از اسب فرزداده
 بر سینه مبارک نشسته و تیغ کشید هر چند که قوت کرد تیغ هیچ کار نکرد حسین
 علی گفت تیغ تو بر کلوی من کار نخواهد کرد زیرا که جدم مصطفی بر کلوی من پیوسته است
 و ای شیر اندکی سینه خود بمن نمائی که جدم مصطفی بمن خبر کرده است شیر ملعون
 سینه خود باز کرد نگاه کرد گفت صدق یا رسول الله راست فرمود پیغامبر خدای
 کشنده حسین بر سینه قیاس دم پیش می شد ای ملعون پس قتل من تیغ
 بران تار در سجده حق تعالی جان داده باشم همچنان کرد تیغ بران و سر
 از تن جدا کرد همدان ساعت عیش و گسی لوح و قلم آسمان و زمین در لرزه
 افتاد و جانوران و مرغان و اهلان یکجا را شیر نمیدادند و ش مبارک بیک
 افتاده بود چون ماه شش ماه دهم می یافت و اسب حسین خالی در خیمه کاه آمد
 چون اهل بیت اسب را خالی دیدند شوری برخاست کوفی آن روز قیامت
 قائم گشت ام سلمه گفت من بی فرزند شدم زن گفت من بی شاه شدم
 علی اصغر گفت من بی پدر شدم تمام اهل بیت خاندان مصطفی درازی شدند
 جعفر صادق میگوید آن روز من در طواف خانه کعبه بودم آوازی شنیدم که
 بزبان او غلط می رود و نزدیک او شدم دیدم نیکی روی او سیاه شده است

سر به تین قوم است چراوردی اکنون سزاه خود بتان و سر لشکر
 دوست دار خاندان رسوالیه بودم علی السلام انگاه نام یزید رسید هر که
 از حسین زنده مانده است پیاده بیارند پیش تو عورت بودند هر یکی را
 سر برهنه روان کردن در منزلی فرود آمدند ساکن آن مقام راهبی بود
 گفت این لشکر کجا رفته بود گفتند آوردن سر امیر المومنین حسین رضی الله عنه
 که نبیره مصطفی است راهب ترسان شد گفت ارباب مهمان من باشید ایشان را
 شراب و میزبانی داد چون شد راهب گفت سر حسین بمن دهید تا نگاه
 داریم ایشان دادند راهب بخانه آورد راهب میدید نوری از آسمان می آید
 و بر سر امیر المومنین حسین طالع می شد راهب طشت بیاورد بکار نشست
 و برانوار کرد پیش امیر المومنین نشست و گفت ای سر سید زاده بحرم خود
 محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم بامن سخن درائی که دین جد تو کلام است از سر
 آواز آمد که الله الله محمد رسول الله راهب پیش سر سلمان شد چون روز شد ایشان
 سر امیر المومنین حسین را طلبیدند راهب گفت سر زنده تا سر خون فدای
 این سر بکنم ای خالکساران که چنین کرده است که شما با فرزندان رسول مصطفی
 چنین میکنید از امت او هستند از غیر این مریب سبب حرام بود قوم او بزرگ
 قومی پیدا شدند این احزابا کار از پیغمبر است که شما با چکر کوه محمد صلی الله علیه و سلم کردید

این گفت

این بگفت و با ایشان در کوچه سیزده کی را از ایشان بگشت و خود هم غربت
 شهادت نوشید ایشان سر راهب را با سر ما و دیگر روان کردند انگاه یزید لعین شنید
 شاد گشت مدعی درد مشقت در ویش بود چندان گریست که بهوش شد چو بیهوش باز آمد
 گفت وای بر کسی بر اهل خانه حضرت رسالت چنین کند اهل حسین چون آن مرد را
 دیدند پرسیدند تو کیستی گفت من دوستدار خاندان نبوتم گفت نام جوداری
 گفت نام من صالح گفتند یا صالح چند روز باشد که این بخودم صالح رفت مشک را بر کمر
 برد و هر یک اهل بیت را خواند باز گفت ای صالح سر ما نرهنده است و نظر المان
 بر سر ما یافت صالح دستار فرمود آورد تکیان تکیان گزینا کرد داد انگاه گفتند
 یا صالح یک حاجت دیگر دارم که سر حسین را با سر هاء شهیدان عقی می آرند
 بر ایشان منته کن تا سر هاء ایشان پیش باروان کنند و عقی تا نظریه کارگان
 برانفتد صالح نزد ایشان شد شفاعت کرد و همچنان کردند چون بشهر رسید
 دمشق رسیدند یزید لعین گفت فرزندان برند علی اصغر بی زینب را پیش یزید برند
 یزید لعین با تو شططام بخورد علی اصغر را پرسید چگونه این بلا بشماران رسید
 علی اصغر فرموده اصحاب من مصیبه الا باذن الله انگاه بجانب روی زینب کرد
 و گفت ای دختر از مدینه فرمائی آرا نید ام بخواری گفت آری سر حسین
 کشید پیش نهاد و گفت بخور زینب بشناخت در گریه شد خواهر و برادر
 هر دو میگریستند و بدست یزید لعین چو بود بر لب حسین نزد غلامی نزدیک

ایستاده بود و گفت ای یزید من که سرور و لاد آدم بدیدن من بیدار
 بر میار که این بوم داده است یزید گفت من هم از آن میزنم چون غلام شنید
 دست به تیغ زد و بر سر یزید زد اما نقد بر آن لعین ز سیده بود تیغ هیچ کار
 نکرد غوغا بر خاست و چهار نفر از لشکر آنکه خود بشهادت پیوسته و تا دادام
 که یزید لعین در دنیا بود مردود دین و دنیا بود و کلاه خوش دل نبود اسلحه
 بجز من ابوالموئین حسن رضا و حسین شهید دست که بلا و از شهیدان
 که بدوستی خاندان نبوت جان و تن خود را در باضه اندن بپاره را با جمیع
 مومنان توانی از آن نصیب کردانی بمن و فضل و کمال **کرم**
 در حکایت سلطان ابوسعید الخیر که هر پیر و برید چهره و صورت پیر چهرت
 و ملائم آن تا آورده اند که سلطان ابوسعید را در کودکی بر سرستان فرستاد
 روزی درویش در راه و غرقه بودند میزد سلطان دید که بر سران درویش
 افتاد می افتد از تخت خود بران درویش سپاه کرده است فل درویش شاد شد
 گفت ای کودک درین غرقه بنام تو دو نجیه زنم یکی از بهر دولت این جهان
دوم سعادت آن جهان هر روز کار سلطان ابوسعید بکای می رسیدی آن زمان بای
 در کاب می کردی بارگاه را سند من تسبیح می کردندی و طنابها را از آخرت من میخا
 و میخند از زار و زاری ایند که سلطان ابوسعید آمد گفت پدر تو ابوالخیر بود

هزار دینار

هزار دینار ز راز من قرض گشته بود از جهان وفات یافت صحت من در کردن
 پدر تو طالع است سلطان ابوسعید گفت از قرض پدر خود من هم خبر دارم اما چند روز
 مهلت بده تا از فتوح غنیمت ادا میکنم آن مرد مهلت داد باز گشت و اهل مجلس سلطان
 چهل بریدان در صف نشسته بودند بایان یکی نگاه بای غلین میگردی نظر سلطان
 بروی افتاد او را بخاند گفت در غزنوی برو بخردا نکه بریدان از زبان پیر چنین
 شنید هیچ راهی و زاد نه طلبید و نگفت که یک کار میفرستی در راعت خدمت بکرد
 روی سویی قبل نهاد چند روز در غزنوی رسید اما بیکاه تر رسید در خاطر
 آن مرد بگذشت که از زبان پیر خود شنیده ام چون قصد در شهری کند باید که
 بشنود اندر نیاید این فکر کرد و در دروازه غزنوی بگفت هم در آن شهر
 سلطان محمود را بخوار نمودند که مردی از بریدان سلطان ابوسعید ابوالخیر
 بر تو آمده است پیش دروازه غزنوی رسید او را در باب سلطان محمود از خواب
 بیدار شد و مرز دیکان خود بفرمود بسوی دروازه روید ایند از سلطان
 محمود رسیده است او را بیاید کسان رفتند او را آورده اند سلطان بر رسید
 تو کیستی گفت یکی از بریدان سلطان ابوسعید ابوالخیر هشتم سلطان محمود
 بر رسید بکارگاه گفت من هیچ نمیدانم که چه مطلوب بود آنگاه سلطان محمود
 فرمود سه روز درویش با همان دادند بعد سیوم روز پیش سلطان آورده اند

سلطان فرمود هزار دینار زیار بدارند و صد دینار علاء کسان بفرستد
 هزار دینار با صد دینار همیان کرده آورده اند و تسلیم او کرده اند و داعی شده اند
 روزی در شاه راه ^{مطالع} نظر این درویش شبیه کوه بیاض زیار آن شاهان
 دید در میوه ها و کونا کون و کوسفندان می چیدند پیشتر قصری دید
 بالاء آن کوه دختر جمودی در آن نشسته با جمال همین که نظر درویش
 بر جمال دختر افتاد دل بیاد داد و تا شام همیان چشم در هوا داشت و بیاد
 که نظر دختر بر آن درویش افتاد بدیدی و می گفتی که این درویش عاشق من
 شوست دایه خود را طلبید و گفت این مرد که می بینی برو بگو که چه مقصود داری
 که زیر قصر ایستاده اگر او بگوید که من عاشق صاحب قصرم پس بگوئی هر که
 خواهد باین دختر نزدیکی کند شکر آن هزار دینار بده اگر نخواهد حکایت کند
 بعد صد دینار زر ^{الخمر} چون دایه نزدیک آمد بر رسید ای جوان چه مطلوب
 داری که تمام روز نظر بالا قصر میکنی گفت حکتم صاحب دلم بغایت برده دایه
 گفت اگر مطلوب بستر داری هزار دینار بده اگر مطلوب بشنید کلام او داری
 صد دینار بده آن مرد شاد شد و گفت هم هزار دینار دارم و هم صد دینار همیان را
 ملک بشاد و بر دست آن دایه داد هزار دینار پیش دختر بنهاد دختر گفت عیشگاه
 بیار و او را بالاء قصر بیار خواگام موجود کرد و آن مرد را بالاء قصر آورد نزد دیگر دختر
 بنشاند و خود بازگشت آن مرد بعد زبانی در بسترگاه غلطید خواست تار و تار کند

و از آن

و از آن مرد گرفت بی الحال قصر دوباره شد دست پدید آمد و در رخساره آن مرد چنان
 سیلی زد که مرد و بهوش شدند بعد از زبانی از بهوش باز آمد او را باز در کنار گرفت
 از محل دیگر قصر شکافت دستی پدید آمد بر رخساره دوم سیلی زد دختر
 از هیبت از گناه او محبت ایستاده شد گفت زود بگو دین تو کدام دین است
 آن مرد گفت دین من مسلمانی است و پیر من سلطان ابو سعید ابو الخیر است
 گفت ای مرد دین وقت بی تو حاضر است از بن کارنا شایسته تر از این میکند
 نگاه دختر مرد ایر را با بگذرد که هزار دینار با صد دینار بیار و آورد و بخوان داد
 جوان همیان در کربت دوان روان شد چون بخد مت رسید هزار دینار
 با صد دینار پیش پیر نهاد و چهل مرید صوفی درویش را بخین میکردند سلطان
 مرید بخد و تبسم میکرد آن مرد را طاقت نماند بر سیدی خواجہ التماس دارم
 فرمان شد بگو گفت مرا معلوم می شود که حق بر و برید حیرت و حق برید بر حیرت
 سلطان فرمود حق من بر تو بود که ترا در غزنوی فرستادم بخد گفتن روان شدی
 و هیچ نادر اصل از من نخواستی و حق تو بر من این بود که ترا از آن کارنا شایسته
 باز داشتیم و وسیلی از بهر آن در گردن زدم چنانکه پیر این سخن شنید
 بشرمندگی فرود افکند نگاه سلطان فرمود که خاطر جمع دار چنانچه ترا
 آن کارنا شایسته نگاه داشتیم او را هم از ضرای خواستم که مسلمان شود

قصر و باغ و کوه سفندان و شتران که دیدی همی فروشد تا شکرانه ایمان در راه
 خدایتعالی بپایزد و بمن لادیت اردنکاج بزی بتو دم چون این بشارت
 از پیر شنید خوش دل شد میان چند روز بخدمت رسید و شرف ایمان
 مشرف گشت و تمام اسباب که آورده بود در راه خدایتعالی داد بعد سلطان
 گفت همان مرید مرا بخواجه حکم فرماں پیر فی الحال اجازت کرد سلطان عقد
 ایشان خود خواند و تسلیم مرید کرد چون شرف افتاد و هر دو یکجای خفتند چون
 روز شد مرید دیدند که جان بحق تعالی سپردند خبر سلطان رسید بشارت شد
 که قبه هاء ایشان نزد دیگر دربار و صوفیه کشید تا هر که بزیارت من آید اول زیارت
 ایشان کند بعد مرا پس مرید را شاید که دل خود را بر پیر بندد و پیر را شاید
 از کوروت مرید چنان میقلد که مصفا کرد الهی جمله مریدان را در راه راست
 بایران داری و جمله پیران را بر مریدان مشقت مهربان داری بمن و فضل
 و کمال و کرم و آرا **باب بیستم** در فضیلت اهل بهشت که
 بیدار حق سبحانه و تعالی بندگان او مشرف خواهند شد و آخرین بنده از امت
 محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم از دوزخ بعد از جهل سال بروایتی بعد سی سال
 بیرون خواهند کشید اما غلظت کناهکاران را بشنو تا آنکه بان بنده در دوزخ
 در دوزخ باشد هیچ یکی درین محنت بیدار حق تعالی نه بیند تا آنکه او در بهشت

در بنیاد

در بنیاد زهی کرامت از جهمت کناهکار که بعد از جهل هزار سال بیرون خواهند آورد
 و بیدار از بهر او دیگران دیدن نیابند و زهی غفلت خاکی که قدر خود نمیداند
 که سبب چه آفرین شد و ملک است تعالی و تقدس با تو سر ما دارد و تو خود را
 از آن روز میکنی با مردمی درین محل **بیت** مشتاق توام با هم جوری
 و صفاتی عجیب منی با هم جوری و خطای **نفس** آن کناهکار در دوزخ
 خدا بر ابدین نام یاد کند یا حسان یا منان یا دیان یا برهان چون از
 زادت حق سبحانه و تعالی کرده است او رفته است با من رسد بعد از جهل هزار سال
 لطف بر آن بنده شود او او از دیگر آورد کوش جبرئیل علیه السلام رسد بهتر جبرئیل
 گوید الهی یکی از امت جدید تو در دوزخ مانده است او را بمن بخش زیرا که من
 خادم بیک اهل بنو تم تا یکی از محمدیان درست گیر کرده باشم فرمان شد این کناهکار
 بنو بخشیدم برو از دوزخ بیرون آید بهتر جبرئیل بر مالک بیاورد و بگوید فلان
 محمدی که در دوزخ مانده است کشید بیا مالک هفتاد سال در طلب او باشد نیاید
 بهتر جبرئیل باز در زیر عرش بود مناجات کند الهی تو میدانی که هفتاد سال
 مالک در طلب آن بود نیافت فرمان شود مالک را بگوید فلان وادی در دوزخ
 چاهی است و در آن چاه صندوق است و در آن صندوق طاری است و در دهن
 آن مار آویز است بهتر جبرئیل فرمان بر مالک رساند مالک در آن وادی درون
 چاهی بیند و در آن نهاده و مارانشین نشسته و در دهن او آتیا میگرد

او در آن میان آسمی شود نام خدایتعالی در زبان می راند مالک نزدیک آورد
 بگوید ای دارا بانی که بهر عذاب در تو نهاده اند از آسیر و کن فی الحال بار
 از دهن خود بیرون کن و مالک دست او بگیرد و بیرون آورد و پس از آن
 مهر جبرئیل و راسوی بهشت روان کند این بنده قدری راه رود
 و از جبرئیل سوال کند ای فرشته خوب لقای یکی خبر کن مرا که میسر جبرئیل
 گوید ترا خدایتعالی بلطف خویش بهشت گرامت کرده است بجز نشیند نام
 بهشت آن بنده غنا که در دوزخ فرو اندازد مهر جبرئیل نظر در وی کند
 از حال او عجب ماند و گوید چرا سر فرو آوردی گوید ای فرشته مرا یکی خبر کن
 که بهشتیان دیدار حق بجهان و تعالی دیدند یا نه اگر تجلی دیدار حق تعالی
 بر اهل بهشت شده است میخواهم که مرا در بهشت بری باز ببالد بسیار مقصود
 بهشت از دیدار است چون دیدار بدیدگان مرا سوختن مهر جبرئیل احسن است
 ای امت بلند همت خدایتعالی ترا علم قدیم دانسته است و مهر موسی با امت گشت
 الهی دیدار تو در دنیا خوانده بودم و فلان شده بود در مقام فانی دیدار باقی نه بیند
 اکنون دیدار بنمای ای بار خدا یا فرمان در رسید صبر کنید درین زیر کف است
 اکنون مرا آن سر حکمت الهی بمن معلوم شد ای بنده خدای مزده مرتزاد بهشت
 لایق شود

روان شود در آنی نگاه روان نشود قدری راه رود باز ایستاده شود در خاطر کند
 که چند هزار سال گذشته اند که بهشتیان در بهشت اند در قصرها و منزلها و
 مسکونت گرفته اند از بهر من که با مقام مانده باشد همان زمان فرمان شود ای بنده
 آنچه در خاطر تو گذشت از علم ما خالی نیست اگر ترا ملک چه مبارک باشد دنیا بدرهم
 نگاه از ما فرشید کردی بنده گوید الهی بدین خوشی راضی باشم فرمان شود ای بنده
 خوشی زیاده کن که در بهشت ده جوی هم چون ملک دنیا بدرهم ~~چون آن بنده~~
 در بهشت در آید و هیچ گویند که لا اله الا الله محمد رسول الله در دوزخ نماند مگر
 کافران نگاه فرمان شود بهشت سر پوش عذاب درگزیند و مقنعه نور
 الهی بالاء بهشت اندازند بعد طبع سر پوش عذاب بر گیرند بر دوزخ کشند
 بجز کشیدن سر پوش هفت دوزخ یاد کارت در روزه افتد و امید کفار از بهشت
 بریده گردد و بدانند که این مقام جاوید است نگاه فرمان شود ای فرشتگان
 اکنون تحفه را از حضرت ما بر گیرید و بسوی بندگان ما بروید بر دست هر فرشته
 و بسوی بندگان ما بروید بر دست هر فرشته طبع دهند و دلان شیب باشد
 از آفرینندگان بر گیرند و در قصرها و بر سبند بیند که ملک بهشت نعم باوران
 مشغول گشته است فرشتگان باز بگردند و بگویند الهی نگاه بان قصرها

بنده چنین میکند فرمان شود بر در بندگان من چندان ایستاده باشد که
وقت باز ایشان شود چون شما را بخوانند انگاه هدیه تحفه حضرت مایید
فرشتگان بر بند و بر در قصر ما بنده چندان سال ایستاده باشد بعد از دیگر
خادمان آیند و این کیفیت عرض آرند و خادمان نزدیک حوران بهشت آیند
و حوران نزدیک سید دنیا آید و گوید که فرشتگان از نزدیک فرعون و نعلین تحفه در دست گرفت
که فرشتگان از نزدیک ایستاده اند مدت چهل هزار سال آمده است بخوردن
طلب فرمایند چون فرشته نزدیک رسید سر پوش باز کند از میان آن نشیب پیدا آید
که بوی آن نشیب تمام مشام معطر گردد از بوی آن نشیب اینچنین فرشت
و از خوردن آن به نوع فرشت خواهد شد نشیب بار و باره کند و شوق شود و حوری
و حوری از میان آن نشیب پیدا گردد که وقتی ندیده باشد و طاقت نیاورد دست
جانب او را از کند خوردن سخن که شتابی ممکن من از آن توام اما این نبشته
از برورد کار او را درم آنرا مطلع بکن دست از دست چپ خود کشید باره حوری
بدست دهد مطلع کند بشرط اول نبشته بیند من الملك الحق الذي لا يزال
ملكه الى الملك الحق الذي لا يموت من بعد این نبشته است از ملکی که ملک او را
هیچ کاه از زوال نه و بوی ملکی که ملک او را بعد از این مرگ نبشته و بشرط نبشته بیند

یا عبوری

یا عبوری اشتغلت بالجور والقصور انما شتاق في لقاءك اي بنده من در دور و قهور
چنان مشغول گشته که از یاد نداری اما وفا کنم با شما در دنیا که مودم آن وعده
تو و فاشد انگاه هر یکی وعده حضرت خدای عرض دارند الهی در دنیا شما رزق
ماند بودی اگر گناه کردیم از شومیت آن هیچ یکی را نگذاشتی و رزق ما رسانیدی
و چون عمر با عمر رسید ملک الموت قصد جان من بکرد در آن وقت دیگر خبر آن گشته
فرستادی ای قاضی ارواح چنان بنده ما را سختی ز سلاطین و شیطان مردود
مقتصد ایمان بکرد تو بگویم خود نگاه داشتی و چون در کج کرد غن کردند سوال
مکن و نگذرد و آسان کردی که در مقام شد و تا رسید است از روضه رضوان گردانیدی
و چون سراز نقاب کرد بر گردم از حول قیامت ز بسایه عرش جایی مگر دیدی
و چون نام مرا کردار ما بر آن گشت فرمان شد نامها و کردار ما بدست راست
دهند و بگویند تا نبشته بخوانند دیگر بله نیکی ما از بدی کران ترک کردی و چون
گذشتن بل صراط شد سی هزار سال از موی باریک تر و از تیغ تیز تر بود بلطف خود
آسان گردانیدی و بدارالسلام بهشت رسانیدی و حیاتی دادی که او را
محات نیا شد جوانی دادی که آنرا سیری نبود و مقام ابد الابد و حوری گردانیدی
الکون ما در حضرت تو دیگر چه حاجت مانده است فرمان شود بر زر زین و وعده
هنوز نماند است مومنان کو نیز یارب آن کدام وعده است فرمان در رسید

آن وعده دیدار است در دنیا بشان کرده بودم شمان را روزی خواهم کرد
 در دنیا گفته بودم اکنون ساخته کردید چون بنده کان این بشنوند عیش بهشت را
 ترک دهند و از قصر و بیرون آیند بهتر داوران در رسیدن تادریحان در
 و هر یکی را لکان همچون لکان داود باشند و جمال هر یکی چون جمال یوسف صلی الله
 علیه السلام دهند تا عهد و نواصت کویان و مشتاق شوق همان از قصر و
 بیرون آیند و از غلغل شوق محرومان تمام بهشت باغها و اشجار دروای در آید
 تا مومنان بدار الجلال بهشت رسند حق تعالی مقامی در بهشت آفریده است
 انرا دار الجلال گویند هفتاد هزار سال راه مسافت است جمله مومنان در آن
 جمع کردند دیدار حق سبحانه و تعالی مشرف گردند آنگاه و زمان در رسیدن
 ای فرشتگان جامه ها بپوشید و ایشان را به پوشانید و ایشان را بخوابانید
 تا چندان شراب بخورند تا هیچ یکی مست نگردد و جمله فرشتگان در حیرت ماندند
 و زمان شود و در حیرت چه اندازند تا آن وعده ماکه ایشان در دنیا وعده
 کرده بودم وعده دیدار چون دیدار به پند آنگاه مست شوند اکنون ای فرشتگان
 شما از ایشان دور شوید تا ایشان بشرف دیدار مشرف گردند آنگاه
 فرشتگان دور شوند و پیاپی شراب بغیر واسطه پدید شوند و نزدیک دهن
 و لب رسند و نوش قدح جام اول غلغل محبت بشوق برآیند وین عمل

رنگ لعل

شیخ سعدی رحمه الله علیه و الغفران میگوید **بهشت** قدح چون روزی باشد
 بهر مشتیان را مجلسه دارد بکبار تا حیران نماید چشم در ساق بهر منت
 آخرین داده سعدی را شیخ باباان بماند تشنه مستحق و دریا همچنان باقی
 آنکه برده حجار قدرت از میان دور شود تا دیدار تجلی بخورند و بیچگونه
 مونی به پند بگرد آنکه دیدار تجلی معبود حق تعالی شود هفتاد هزار سال
 مست دیدار چنان باشند که از خود خبر نباشند بعد هفتاد هزار سال
 مهتر جبرئیل را و زمان شود ایشان را تا آن که چون هوشیار شوند گویند ای
 دیدار خود نمای فرمان شود ای بنده کان هیچ میدانید که چه مقدار دیدار را دید
 گویند ای دیدار تو بر سر ما سیر نمادی باز و زمان شود بعزت و جلال حق تعالی
 هزار سال برآمد که مشغول دیدار بودند اکنون باز گردید جفنان و دوران منتظر اند
 درین محل البید سادات سید جلال الدین **الحمد لله** میفرماید **الحمد لله** تمام
 انانی لغناء جمالتش ببری ندیدیم که من مدحش دیدم نبودم لایق دیدار لیکن
 بکرده لطف نشان شایان دیدار الهی عرمت کم و کرمی فریض احسان قدیم من
 پیچاره را و شکسته را با جمیع مومنان شایان بهشت خود کردانی و بشرف دیدار
 پاک خود مشرف گردان بجز و فخر و کرم و ادب اعلم بالهوال عرمت تمام شد نسج در الجالس
 بوقت صبح ماه ربیع الاول تاریخ هفدهم روز پنجشنبه نوشته شد و الله الوافق

هذا الكتاب من كتاب القاموس

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين طوبى للمغابرين والصلوة
والسلام على رسول سيدنا محمد وآله واصحابه اجمعين يكون من فضيلة مبارك
فيض رب استاي كهيچ كاري همه تراز ايمان است زيرا كه حيات ابدی
دولت سرمدی متعلق بدانست پس ای برادر دل برین دنیا فانی زبندی
واخرت باقی را فراوش مكن مگر چند ابواب تقايز انفاظ آورد درین
نشته اند و نام این كتاب را من القلوب نهاده شده است تا هر كه بخواند
در كوش كند تا ايمان وي سالم باشد و درین كتاب نوزده بار نوشته
شده است و انه للوافق بالقام والشرائط **باب اول** در روز قیامت
باب در خوف قیامت **باب** در بیان هفت روز **باب**
در بیان هشت بهشت **باب** در بیان حق مادر پدر **باب**
در بیان منع کردن نذر **باب** در بیان ربا خوردن و دادن
در بیان نماز گزاردن فرضی **باب** در بیان فضیلت نماز رمضان
در بیان قرآن خواندن **باب** در بیان ماه رمضان

در بیان

در بیان حق شوم بر زن **باب** در بیان از حفظ ايمان
در بیان منع کردن غیبت **باب** در بیان
منع کردن عجب **باب** در بیان فضیلت نیکو خلقت
در بیان خشم فرو خوردن **باب** در بیان حکایت
و نصیحت **باب** در بیان فضیلت ابو شحما **باب** در روز قیامت
اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب و لهو و زينة و تفاخر بینکم
و تکاثر فی الاموال و الاولاد کمثل غیث العجب الکفار نباته ثم یهیج
فتریه مصفرا ثم یكون عظاما و فی الاخرة عذاب شدید **باب** در بیان ماه رمضان
ابن عباس رضی الله عنه روایت میکند از سرور کائنات و معجزات موجودات
و رحمت عالمیان و پیشواي جمله اعیان سید محبتی محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم
که وی گفت چون روز قیامت قایم شود این زمین را دور کند و زمین
قیامت را بکشد و تر از وی زیر عرش در آویزند و بل صراطی
سی هزار سال راه است بر سر دوزخ کشیده اند و بار یک تر از موی
و نیز تر از تیغ و تار یک تر از زنجیر است عزیزان که در خلقت آفرین و آخرین را
حاضر کردند و جمله خلافت از برهنه عریان و تشنگی و کمر سنگی همه برانود
از هیبت قیامت در افتد و فریاد بگوید خدایا ما را از دوزخ خلاص کن و با فرزندان
فریش و ندان ما را لطف و کرم کن اکنون این زمان بدانید که در آن روز قاضی

خدا بشارت دهد و شوره نکیر و عذره پذیرد و جای گیران نباشد آنچه
 بنده در عمر خود کرده باشد هم یک بیک بیان کردا کاتبین بعلوم و افعال
 میدانند آنچه میکنند آن را در اعمال نام و در آن روز قاضی خدا تعالی بشارت
 بدست آن بنده بدعده آن از آن روز قضی و در شوائی و مجال و شمای
 غنیمت دادن وقت را پیش از آنکه هر خاموش در دهن تو نهاده باشد
 در زبان معذرت نهشته اند که پیشانی باقیقت **و الله اعلم** یا ابراهیم
 انما اولاد خلوا فی الیم کافه بترسید از آن روز که معذرت قبول نباشد
و الله اعلم بوم لا ینفع الذین ظلموا معذرتهم یا دکن یا محمد قرآن روز را
 شرمند نباشد مظلومان را و نکاح را معذرت کردن ایشان بعد از آن
 ندانند که حضرت حرة در رسد که فلان بنده را در حساب گاه حاضر گردانید
 مردی را بپارند که در دنیا مال حلال جمع کرده باشد و بجرای خرج کرده باشد
 پس فرمان از حضرت در رسید این بنده را در روز خ اندازید و مردی
 دیگر را بپارند که مال حرام جمع کرده باشد بجرای حرام خرج و نفقه کرده باشد
 فرمان از حضرت در رسید این بنده را در روز خ اندازند پس مردی دیگر را
 بپارند که مال حلال جمع کرده باشد و بحلال جای خرج کرده باشد حق تعالی
 می فرماید که ویرا که یاقیامت بداید و باوی حساب کنید هر دری و دیناری

و هر چه از کجا آورده و کجا نفقه کرده و حق مسکینان را رسانیده باشد یا نه
 یک بیک از وی سوال کند اگر این همه بجا آورده باشد خلاص باشد و او ای مسکین
 فرزندانم چنین دنیا را جمع کرده باشد بهر از غم خوری میکند که باوی نخواهد ماند
 و چندان حساب و عذر بپارند **سوال** بود عذر بپارند که من از شر دنیا
 پناه گرفته بودم و کمالی من لذت میگویم از شر دنیا حق تعالی بپارشی ای برادران میگوشت
 غافل نباشد شما چرا دنیا را باوی طلب میکنی و بدین دنیا فانی خرم باشی
سوال بود عذر بپارند که من از کس عجز می اندیکم بلکه طلب کند دنیا را
 او نداند که او را جوان است البته البته بروی خواهد رسید دوم از غافل است
 که هر چه خواهد بکند او نداند که ادا کاتبین از وی غافل نباشد وی نویسد لیوم
 از کس که دهان خود حنجره فحشه بخندد او نداند که خدا تعالی از وی خوشتر است یا نه
سوال بود عذر بپارند که دنیا ملعون است و طلب دنیا نیز ملعون است و علماء و
 اهل تقوی گفته اند که اگر کسی بگوید خدا تعالی و یا بعلم معرفت بنده مشغول نباشد
 وی نیز ملعون است **سوال** بود عذر بپارند که بی سرپایان است مال بشد
 بی مال است در دنیا ابلیس جمع کند که بی عقل باشد در دنیا را طلب کند شرمش
سوال بود عذر بپارند که در روز قیامت در دنیا حاضر گردانید
 بصورت پیرزن روی سیاه و از رق چشم و دندانها بیرون آمده
 و لبها زرد و زرد افتاده و هر که ویرا ببیند بترسید بعد از آن

نداید ای خلع عرصات بشناسید این را دنیا گویند خود باینها باز
 فرمان شود که آن دنیا است شما در وی فخر میکردید و بهر وی سکیاناز
 رنجاندی و دین خود را بهر وی فروختی و این آن دنیا است که محبوب
 شما بود پس فرمان خدا تعالی شود که این دنیا را بدو زخ برید و دنیا گوید
 ای کجا اند دوستان من دوستان دنیا نیز در دوزخ روند **و این است**
اینکه پیش از آن که رفت دید که قصرها باینها معلق کشیده اند
 گفت ما را رویشید خانه ها تو در دنیا سخت بزرگ تریم بنیم کاشکی
 بعد از مرگ تو همچنان فراخ بودی ما رویشید گفت راست گفتی که
 مرا ندیده گفت ما را رو اگر در بیابان می باشی و اگر نیایی و تو تشنگی غلظ
 و کسی باشد که یک قندج شراب است آب فروشد بخندید بخاری ما رو گفت
 به بیم که در ملکال چندین نمی بدهم اگر بخورم باز گفت چون اگر بخوری
 از تو بول بیرون نیاید و ترا در رنج و زحمت دارد از برای داری چندین
 بخوری گفت به بیم که مل در ملک من باشد باقی مانده آن هم بدهم گفت یا
 امیر المومنین پس لعنت دنیا باد که تمام مال او را به تشنگی و بول بخورد ما رو نیز
 بگریست و گفت راستی گفتی **آورده اند که روزی** **است**

ن راه

کتابخانه

بر آه می رفتی ناگاه دو خشت زرد رسیدند مقرر علی السلام گفت ای مومنان
 این دنیا است هر کس را هلاک خواهد کرد از آنجا که خشت و ایشان که شستن بودند
 و آن دو خشت زرد گرفته روان شدند و چون بنزدیک شهر رسیدند یکی را فرستادند
 بهر طعام آوردن که طعام بیار تا بخورم چون آن مرد بطلب طعام رفت و مرد
 کمال اندیشیدند و گفتند چه نیکو آن باشد که این دو خشتها با خود قسمت کنیم
 چون گفت آن مرد طعام بیارد و بکشم و این دو خشت زرد بماند بعد از آن
 مرد که سرای طلب طعام رفته بود او نیز اندیشه کرد و گفت که من هر دو را
 زهر دم او بمیزنم و آن دو خشت مرا باشد و چون این فکر کردند و طعام زهر
 آلوده کرده بیارند و ایشان پیش از خوردن طعام آن مرد را بکشند و چون
 بعد از طعام زهر آلوده خوردند آن هر دو تن نیز بمیرند و این دو خشت زرد
 بماند بعد از آن **مقرر علی السلام** باز همان راه آنکه ایشان هر سه تن را گذر
 مرده دید گفت ما این دنیا خود را چنین کرد بجاء ما اند **رسول الله**
 که امروز روزادینه است که در میان خطبه ای مومنان من معلم شما ایم گذشت
 خود بدارید و بدانید که مومن در میان دو ترس است یکی آنکه بگذرد که عمر من چه
 مقدار گذشته ندانم هر که گذشته است دوم آنکه بدانند که خدا تعالی با وی چه
 خواهد کرد پس باید که بنده مومن را که زود خود برگیرد که دنیا برای آخرت آفریده است

رسول الله ﷺ فرمود علیکم السلام بدان خدا بقالی که برابر استی بر خلق و تبار
 که بعد از مرگ شما با هیچ چیزی فریاد نخواهد رسید مگر که در نیک بسندیده باشد
 حکایت حضرت عیسیٰ رضی الله عنه گفت من در توریت نوشتم دیدم که ای فرزندان
 آدم خدای خویش را فراموش میکند که بشمار از خدا تعالی فراموش نکردم و متذکر
 ای فرزندان آدم مرا فراموش میکند که شما را هر روز یاد میکند دیگر ای فرزندان
 آدم در روز قیامت که در نیک اندکی بسیار شد ای فرزندان آدم آخر ترا طلب کن
 و از دنیا ترک دهید دنیا فانی است و آخرت باقی است و ای فرزندان آدم مرا راه است
 بدان راه همه را باید رفت و ای فرزندان آدم مرا شربت است همه را باید چشید و
 نوشید و ای فرزندان آدم امید تو دراز باشد و نمی دانی که عمر من آخر رسیده است
 و تو بدان زندگانی و باشادی می پذیری که هرگز با تو نخواهد ماند و ندانید که
 عمر من طویل گذشته است و عزت جلال من که هرگز کوه با شنی جزاء آن بیایی
 که بنده خدای زهار برای خود پیش از مرگ تنگی از عمر خود بردارید که چون مرگ رسد
 پیشمانی و حسرت شود و ندارد و بدانکه این سرای فانی است که درون چیز
 بقائیت اگر چه از مشرق تا مغرب ملک باشد چون وقت مرگ رسد کوید کاشکی
 ما در دنیا یک روز پیش نبودیم تا هم درد خوف و فراق و تلخی جان کنده نبودیم
 ای برادر دل بر گریه و ساختگی قیامت کن روز قیامت با هیچت نخواهد بود و هیچ

فریاد نخواهد

صالح و صالحه
 هر که بخواهد
 در آن وقت

فریاد نخواهد رسید در آن روز بخدا تعالی و رضاء وی جز دنیا خلاص نشود
 دنیا از رحمت الالهة عیشی آخرت و الله اعلم بالقول
 یا ایها الناس اتقوا ربکم الذی خلقکم ان زلزلة الساعة شیء عظیم ما ذر مؤمنان بی بی عایشه رضی الله عنها
 جنونی فریاد من پرسیدم خاتم النبیین و رسول رب العالمین در روز قیامت
 دوست شود و دوست یار میکند یا نه فرمود عایشه رضی الله عنها در جواب
 که راه که یار نمیکند اول بزرگتر از و دوم وقت که اعمال نام بر دست دارند
 بعضی را بر دست چپ دهند و بعضی خلق بنام خواندن بگریه و فغان مشغول شوند
 که هیچ خبر وجود نباشد و سیوم در آن وقت که نفوس زبان در دوزخ آتش بر آید
 و بگوید که من موکلام بر کسانیه که خدا را شکر آورده و متکبر بودند رسول الله ﷺ
 عایشه که ای عایشه بل صراط بر روی دوزخ کشیدند و بار دیگر از روی
 و نیز تر از شمشیر بر روی کند بود که مردم میکنند بعضی چون برق بگذرد
 بعضی چون آب تازی بعضی چون پیاده و بعضی می افتد می خیزند
 اول کسی باشد که بگذرد من باشم و بعد امت من که بگذرد و ملائکان که انشاء
 بل صراط ایستاده باشند و او بگذرد و عا کند مسلم امت محمد مصطفی را
 و امتان جمیع الانبیاء را هر که را بل صراط بلغزید

در روز خفتد و او ای برادران و ای دوستان که بل صراط عقبه است
 و هزار سال روز و هزار سال بسوی شید روید و در روز خفتد و جبر است
 و در روزی هزار سال است و آخرین این حساب بیارند و بدین صفت
 بر جای بیاورند بندگان را حساب کنند جسر اول از ایمان برسد و اگر
 خالص بخلص باشد از نفاق و شرک و بدعت از آنجا بگذرد و اگر نه هر در آن
 جسر اول در روز خفتد و نوزده باید منها دوم جسر از نماز برسد اگر نماز را
 بحکم شریعت کرده باشد از دوم بگذرد و اگر نه در روز خفتد و جسر سوم از مال
 زکوت برسد اگر تمام مستحقان را رسانیده باشد از آنجا بگذرد و اگر نه در روز خفتد
 و جسر چهارم از حج برسد و اگر بحکم شریعت کرده باشد بگذرد و اگر نه در روز خفتد
 و جسر پنجم از غسل طهارت برسد اگر تمام بجا آورد بگذرد و اگر نه در روز خفتد
 و جسر ششم از روزه ماه رمضان برسد اگر روزه نگاه داشته باشد از آنجا
 بگذرد و اگر نه در روز خفتد و جسر هفتم در حق همسایه برسد اگر تمام حق را
 کداشتیده باشد از آنجا بگذرد و اگر نه در روز خفتد و نوزده باید منها بر آن
 عقبه ایشان را ذکر کردن همه حق است و راست ایمان آوردن بر پناه و است
 چون السرافیل صور بدم و جمله آدمیان و پریان

کراکور

سراسر از کور بردارند که سه و شصت و هفتاد سال دیگر بقیامت می نالید
 و آن از دیده کان گذارد تا ایشان را آن بماند نگاه چون کردند و افتاد بر سر بالا
 بمقدار یک نیش باشد و در عرق خود غرق باشد و جمله خلایق حق و انس که غیر آن
 جمع شوند تاگاه اطراف بر آید جمله خلایق عالم بترسند و بی هوش شوند
 از هیبت آن بفرمان ایزد تعالی آسمان اول شکافته شود و بر زمین ایستد
 چندان که جمله خلایق را در میان گیرند تا هفت آسمان شکافته شوند
 و در ششکان هفت آسمان هفت صفت کند که بر کرد عالم را که گیرند حق تعالی
 فرمان دهد که در روز بیاید و در روز را تا زیاده زنند و خلایق در کرب و غم
 در عرق خود غرق افتاده باشند و بهر حال قیامت مشغول شوند چنانکه کسی
 مست نشد باشد متحیر باشد آن رسوایی قیامت از عقاب اکنون
 فرمان بر آید حق تعالی می فرماید الم احمد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان
 انه لکم عدو و بین و ان اعبدونی هذا صراط مستقیم نگاه سحر مشغول شوند
 اکنون خدای تعالی قاضی باشند و خواهی بدان ضعیف و مغرور و اشر و ازاد قلیل
 و بحر عمیق و صراط دقیق و حاکم رب جلیل و منادی جبرئیل علیه السلام ای فلان
 این فلان الجانی این فلان ان العاصی ندا کند جبرئیل باشد و آن فرشته شکان

که موکلم بر عذار اند فلان بند را بگیرند صد او بزند کون عذار کند تمام
اندام او باره بار کند و لکن نمیرند و گویند ای فرشتگان بر من رحمت کنید فرشتگان
گویند که ای بد بختان ارحم الراحمین بر شما رحمت نکرده باشد و چگونه رحمت کنیم
رسول خدا صلی الله علیه و آله که قیامت را یکساعت است رنج و مشقت در آن ساعت
سختی دشواری است از هفتاد مرتبه چیدن و جان کردن سالی براد طاعت
گفت بر هیز کاری بر آن ساعت **لا روتیت نعم الله علیکم** رضی الله عنه میگوید حق تعالی
فرشتگان هستند از آن روز افزیده شده اند پیش از آن روز نکرده در قیامت اند در کون
کاهی و بعضی در سجده اند که ایشان بر سر بالا نکرده اند تا روز قیامت و چون روز قیامت
فرخ و هول بریند گویند سبحانک یا عبدناک حق عبدناک یا عبدناک یا عبدناک یا عبدناک یا عبدناک
یعنی ای بار خدایا نه پرستیده ام ترا چنانکه حق پرستیدن است چو در دوزخ
فرمان شود که زبان از آتش بگردد و از احوال آن مسأله عرصات قیامت هیچ
پغابری و صدیقی و شهیدی نباشد الا بروی بیفتد و جمله گوید یا الهی از تو هیچ چیزی
خواهم مگر آنکه مرا فریاد رس تا بخورد بر همه از اینجا بگذرد و اگر در دوزخ افتد
جسمم در وقت همسایه برسد اگر تمام نعمت را نداشته باشد از اینجا بگذرد و اگر در دوزخ
افتد نخود با منزه بلان عقبه ایشان را ذکر کند هم حرف است و راست ایمان
آوردن بدین و این است **رسول فرموده** چون اسرافیل صور بدم و جمله

ادعیان

ادعیان و بریان و سر از کور بردارند که نشسته و نشسته و هر هفتاد سال در کربیه
قیامت می نالید و بار از دیده کان گذارند تا ایشان را آب نماند انگه چون
گیرند و افتاب بر سر بالا بمقدار یک نوبه باشد در عرق خود غرق باشد و جمله خلافت
حسن انس که غیر آن جمع شوند تا ناکاه اطراق بر آید جمله خلافت عالم بترسند و پشیمان شوند
از هدایت آن بفرمان ایزد تعالی آسمان اول شکافته شود و بر زمین آیند چنانکه باشد
که جمله خلافت را در میان گیرند تا هفت آسمان شکافته شود و فرشتگان
هفت آسمان صف کنند که در گرد عالم را بگیرند حق تعالی خلیل الله و احق که
بسر من است هر چه می خواهد آن بکن هر یکی در خود دعا کند الا پغابری یا محمد رسول الله
که مشفق تر از اذن و پذیر است از برای امتان خود بگوید امتی امتی عبد الله
بن عباس رضی الله عنه میگوید که چهار گروه باشد که اول گروه بی حساسات در دوزخ روند
ایشان شیاطین باشد دوم گروه فاکل شود ایشان بهایم باشد و سوم گروه
که ایشان را حساب کنند ثواب بهشت و عذاب دوزخ با ایشان ادبی و پری باشد
چهار بابیان درین روز قضی و در شوائی و عقوبت را ببیند که بر سر آدمی شود
گویند الحمد لله ما در دنیا آدمی نبودم و نه بهشت امیدوارم و نه از دوزخ ترس دارم
رسول صلی الله علیه و آله میگوید شش نفر در میان حاضر گردانید و طاعت
او را بخند اگر تا یک ذره نیکی کم آید او را فرمان شود که برو و یک نیکی بیا و تا میزان تو
برابر آید تا خلاص شوی او بگوید یا الهی مرا دستوری به ناعصا است بروم کی از اهل خود

خرج یافتی اکنون بیاید تا صبر کنم هزار سال دیگر صبر کند هیچ کس عذاب
 فریاد نرسد عذابستان کم نشود و گوید سوا علینا اجر عنا ام صبرنا مالنا
 من حیث یعنی اگر تا دم او رستگاری نیست و نخواهد بود پس هفتاد سال دیگر
 بخدا تعالی بنالید انکاء ابری لفید پیدا شود ایشان پندار دمکاران خواهد
 باید بباریدن از تشنگی خلاص شویم حق تعالی خطاب کند یا جبرئیل ایشان
 جبرئیل خواهد و جبرئیل گوید ای تو داناتر کی باران می خواهی حق تعالی عرض
 فرماید باران را برسد بر ایشان بارید هرگز دی کردنها چون شتران بغدادی
 چون یکبار نیش زند هزار سال در دم نشود پس از آن باران ابری سیاه
 پیدا شود از خدا تعالی نیز فرمان شود برای ایشان ابری سیاه پیدا شود که اگر آن
 ماران را ببارند هر یکی شتر بزرگ یکبار نیش بکزد هزار سال در دم نشود چنانکه
 حق تعالی فرماید زنا هم عذاب با فوق العذاب بما کانوا یفرون هر که ایمان
 و یقین در دم نباشد عذاب دوزخ جبر و سردارید دل برین دنیا فانی
 و بیوفانه بنده شود و از عقب عذاب خدا تعالی ترسان و لرزان باشد
 و در محنت دنیا صبر کند و از معاصی دور باشی و شهوت و غیبت بازدارد و هشیار
 من که پرسیدم جبرئیل را که صفات دوزخ بگو و بیان کن
 گفت یا رسول الله بدان خدا تعالی شما را راستی خلق فرستاده است اگر بمقدار که

ای چه غدا بیا در کرب
 مرده ز ناله و بیگانه
 مسلمانان بخور در سر کف
 بر زبان و سر و دوش
 یک سرب جان از وی
 جد افکند و از جد کافران
 کرد سپهر و جبهه
 مسلمانان از نذقی خوردن
 باز باشند و ما می
 نشیند زیر آتش
 هر کرد غبارشان
 بروی کشند و تو
 معصیت بشان برده
 اشرارند و جهان باند
 از حول قیامت میگردند
 نادش بخوردن می
 میل کنند و نه نیش
 محبت ایشان خردم

سورخ سوزن در دنیا بکشاید هر چه در دنیا باشد هم سوزد و اگر یک جامه
دور خیال در میان زمین آسمان در آید از بوی نافوش از جمله اهل دنیا
بمیرند بدان خدا تعالی جمله عالم بید قدرت او است اگر یک سلسله قرآن
یا کرده است آن جامه بر کوهها دنیا بنهد و جمله کوهها گذاشته شوند و اگر کرد
یا محمد اگر یکی را مغر عذاب کند آن کوه که در مشرق باشد سوخته گردد یا محمد
کری دوزخ عظیم است و عرش دور باشد اگر سنگ را اندازند هزار سال فرود رود
تا پایان برسد و همین دوزخ سنگ بود و آدمیان عرق شوند و شراب او
حمیم بود و طعام او زقوم بود چنانکه خدا تعالی میفرماید قال الله تعالی
ان شجرة الزقوم بود چنانکه طعام الائم کالمهل یعنی فی البطون کغلی الحیم
و جامه او دور خیال سیاه بود دوزخ راهفت در است و در هر دری را
قسمت بر سر مردان و زنان و غیران نگاه رسو گفت یا جبرئیل در ماء دوزخ
کشاده اند گفت ای یارسول الله دری نادری دیگر هفتاد هزار سال راه است و بر کایه
هر دری که فرود تر است بدان در دیگر بالا است از هفتاد بار کرم است و دشمنان
خدا تعالی سوی بالای روند در پائینها بیرون و غلها و طوطها در دستها و کوزهها
کرده بیارند و در دست چپ ایشان را بسخت بیرون آرند و زنجیر آتش بندند
انگاه بگریست و گفت یا جبرئیل در اول دری چه قوم باشند

سورة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

با و از بلند گویند لا اله الا الله محمد رسول الله
آتش بگوید چگونه بگویم ایشان نام خدا تعالی و رسول خدا تعالی را میگویند باز فرمان شود
مالک بگوید بگویم ایشان را فرمان چنین است آتش ایشان را بگوید و کسی که آتش
ناگردن و هر یکی را بمقدار کثافتان از کاه مالک گوید ای آتش بر سرهای ایشان را
مسوز که سجده کرده اند و در ضلالت و تشکی ماه رمضان کشیده اند پس آتش ماند
چنانکه خدا تعالی بخواند چون و عود بر سر آتش تعالی فرماید و جبرئیل را
ای جبرئیل خبر از عاصیان امت محمد چگونه است جبرئیل گوید خدا یا تو نیکو
میدانی فرمان شود از حق تعالی ای جبرئیل بروی سوی دوزخ بیاید لوی
دوزخ چنانکه بپند بر تخت آتش نشسته است در میان آتش چون مالک
جبرئیل را ببیند و بر خیزد و گوید یا جبرئیل چه کار اید جبرئیل گوید ایا ایم حال
عاصیان امت محمد بر بینم که چگونه اند مالک گوید یا جبرئیل گوشت و پوست ایشان
آتش دوزخ خورده است و دلهای ایشان ماند جبرئیل گوید یا مالک سر پوش
از دوزخ بردار مالک چون سر پوش بردارد و اهل دوزخ چون جبرئیل را ببیند
بصورت نیکو و خوش لحای از مالک پرسند یا مالک این چه کس است و نیکو روی
و خوش لحای که بدین صورت ندیده ام مالک گوید این جبرئیل است که پیش محمد

فرمودند که این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

مصطفی احمد است چون ایشان نام محمد شنوند فریاد بردارند جبرئیل علیه السلام را
من بر محمد برسان و حال را خبر کن و بگو ما را شفاعت و عهده کرده بودی و این کار را
فراموش کردی و جبرئیل از آنجا باز کرد بمقام فرشتش ای بید فرمان آید از حضرت عزت
که جبرئیل بمقام آن در ماندگان را فراموش کردی بر پیش محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم برسان
و چون پیش محمد مصطفی صلعم بیاید ببیند که در ضمیر مرادید نشسته باشد و آن کس را
چهاراد باشد هر روز را صد سال راه باشد **سوره اعراف** چون جبرئیل را ببیند گنیم و اگر نکند
بگوید یا جبرئیل از کجای آئی گویندی آیم از دوزخ پیش از امتان تو عاصیان که
در عذاب اندوه میگویند که اطاعت نمائید است فرمان من بر سر آتش را که عاصیان
و حکماء را کباب ساخته **سوره اعراف** بشنید این خبر زاری کردند
و تاج از سر مبارک اندازد و دوزخ دیگر عرض آید در سجده افتد حق تعالی را حمد و ثناء
گوید و مناجات کند گوید یا الله کناه امت را عاصیان بمن بخش فرمان شود یا محمد
سر بردار دعاء تو مستجاب کردم و عاصیان امتان بتوبه بخشیدم و باز دوزخ
بیرون از ایشان را رسول الله صلی الله علیه و سلم بیا ط مالک را گوید یا مالک سر پوش بردار
مالک سر پوش بردارد چون دوزخیان محمد را ببیند جمله مالک فریاد بردارند و بگویند
یا محمد فریاد رس را رسول الله صلی الله علیه و سلم زار زار بگوید و تاج از سر بیند از دعا عاصیان
از امت خود بیرون آرد و در دوزخ است از آنجا جوی است از آنجا جوی است

فرمودند که این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند
و این را بپوشانند

میفرماید در آن غسل کند چون از آن بیرون آیند اندامهای ایشان پاکیزه
 و رویهای چون شکر چهاردهم از ماه تابان تر شود و بر پیشانی او نوشته باشد
 که ازادگان خدا تعالی اند الهی ما را و جمله مسلمانان را از آتش دوزخ خلاص
 گردان و هم را توفیق بخش عرمت النبی و الو اصحابه و عتره اجمعین
باب چهارم در بیان صفات بهشت و اهل آن ان الله یدخل الذین
 استوا و عملوا الصالحات جنات تجري من تحتها الانهار یجولون فیها
 من اساور من ذهب و لؤلؤ و لبا سهم فیها حردیر و رایت میکند
 ابوهریره رضی الله عنه از رسول فرمود **عَلَيْهِ السَّلَام** بنا بهشت خشتی
 از زر و خشتی از نقره خلیش از مشک و گیاهش از زعفران باشد و سنگریزه
 از مروارید است **سَوَاعِدُ السَّلَام** گفت که منادی ندا کند که دو بهشت که
 ای اهل بهشتیان شما را از زندگانی است بپایمر و نعمتی است به زوال چنانکه
 در قرآن یاد کرده است **قَالَ الْمَلَأْتُ تِلْكَ الْجَنَّةَ الَّتِي اَوْثَقُوا بِهَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ**
 و مرا را بپارید بصورت کوسفند و در میان بهشت و دوزخ بکشند ندا کند
 ای اهل بهشت که مرا بکشتم از مرکب ترسید و ایمن باشید شما را جاوید
 روایت میکند ابوهریره رضی الله عنه در بهشتی درختی است که صد سال است تازی

از آن

در زیر سایه آن درخت نرسند که در قرآن یاد کرده است ظل ممدود و ماء مکوب
 در بهشت چیزی را از بهشتیان آفریده است که هیچ کس بخت مهاء ندیده باشد
 و در گوش خرد نشنیده باشد و در خاطر هیچ کس نگذاشته اند و در قرآن یاد کرده است
قَالَ اِنَّ تَعَالَى تَعَالَى تَعَالَى ما خفی لهم من قره اعین جزاء بما كانوا یعملون
انکا و **افرنی** **عَلَيْهِ السَّلَام** که مقدار آن از بهشت بهشت است از همه دنیا
 در خبر داده است که **سَعْدُ بْنُ عَدِيٍّ** که بدان خدا تعالی قرآن مجید
 فرستاده است که جمال و حسن از اهل بهشت کونان و خیار و میوه که خواهد
 هفتاد رطل بود است اهل بهشت هر نوعی که خواهد بخورند خواه نشسته خواه ایستاده
 خواه خفته چنانکه در قرآن یاد کرده است **قَالَ تَعَالَى** و ذلك قطوفها تذلیل
 و اهل بهشت را نه بول و نه غایط و نه بلغم و جمله جوانی بمقدار سی سال باشد
 از جمال و نورانی عجب مانند و زنان مومنان چنان باشند اگر زنی از ر
 اهل بهشت یک ناکه در از کند و بیرون آرد از مشرق تا مغرب روشن گردد
 و هنوز کهنه نشود و بپایین نرود و در خبر داده است که مکتوب کسی را
 از بهشت هفت قصر باشد از مروارید و قصر از زرد و قصر از نور عرش
 بدان خدای که جان محمد در امر است که هر مومنی
 در بهشت قوت صدمه باشد و در صحبت کردن و طعام خوردن نیز قضا حاجت نباشد
 و آنکه بهشت و در طعام خوردن بهتر جایگاه پاک است هر طعام بخورد بهشتی

نعت

همه عرق شده بیرون و از آن اندرون جانمهای بهشتی بوی مشک و کافور آید
و بر اندام ایشان هیچ موی نباشد از سر و بروی و گونه دندان ایشان بصیقل
و جامه ایشان سبز رنگ چون حاجت خوردن گوشت ایشان را شود مرغان بیایند
یک طرف بخت و یک طرف بیرون شده و مرغان بگویند که دوست خدا تعالی از من بخورید
من چشمه تسکین از خورده ایم و در فغان که زیر عرش اند پرده ایم و میوه خوش
بر خورده ایم چون مومن سیر شوند مرغ را آید بر خیزد جای خود رود زند شود و بود
و بهشتی راه افتاد حله باشد و در آن مغز و استخوان تمام دنیا باشد و در **نبرد**
امده چون مومن را بهشت برسد زنان بهشت بیشتر آن بچکر کرده و
استقبال مومنان را بسیارند ایشان سرخ از یاقوت باشد و مهاران از زرد
و مرصع کرده باشد بزرگ یاقوت چون در راه زنان با وی سلام بگویند
سلام علیکم طبعم فادخلوا خالدین و چون در بهشت در آید و دو ملک
که در دنیا موکل اند اعمال ما ویران نمایند و پهنای وی یک ماه راه باشد و در
هر دری حوری نشسته باشد و بر اهفتاد و صف باشد بر تخت سوار شوند از آن
دو بالین باشد یعنی دو بال شود و از قصر ما خادمان ده هزار سال و صف باشد
با وی بازی کنند و آن دو فرشته بروی موکل باشد و بگوید این جا و از یاقوت است
و در هر خانه هفتاد خانه دیگر است و درازی هر خانه هفتاد فرسنگ باشد پهناء

آن نیز ملک

آن نیز ملک فرسنگ است و در خانه بالا کند و بنکند و چشمه ها او غیر کرده نگاه
نمایند کرد و از یک کوه با کوه و چیزها بیند که هیچ چشم ندیده باشد و در گوش
نشیده باشد و در پیش تخت کرسی نهاده باشد و از دانه یا قوت سرخ باشد
فیها سرسرفوعه و بالاتر بود و در بهشت و تختها نشیند غلمان
و ولدان پیش وی صف زنند بخدمت باشد و میگوید الحمد لله الذي صدقنا
وعده در بهشت جایگان باشد که مردم بنشینند و با یکدیگر سخن بگویند
و آنکه در دنیا کذاشته بودند و عریض کرده بود یادش میکند و پس مومنان را
باید که اندیشه کنند آنکه می باید کرد چگونه باشد که چنین نعمت جاوید و از برای
دنیا فانی برای روزگار خود را یا دهدی برای اگر طمع بهشت داری امید رحمت
حق تعالی داری پیوسته در رضاء او باش و بهشت را بارزوی خدا خواه
و بتضرع و زاری مشغول باش **نغمه گفت** ای پسر من هر که به بار نفاذ
از خداست بهشت بخشد بهشت گوید الهی مرا آن بنده را روزی کن و هر بار
پناه از دوزخ بخواید دوزخ گوید الهی مرا آن بنده را از من دور گردان الهی
مرا طاعت و عبادت خود ثابت قدم دارد و از بهشت محروم نگردد این
رحمت الینی و از اجمعین
فلا تقل لها ارق ولا تنهرها و قل لها قولا كريما جارا لثاني

روایت میکند از عبد الله عباس رضی الله عنه که از رسول پر رسیدم کدام اعمال
افضل است گفت نماز کردن بوقت قبلوی کردن مادر و پذیر و همسایه
خشنود کند در بای بهشت بروی بکشاید **در روزی** هر که
خواهد که روزی خدایتقایی بروی فراخ دهد و عمرش دراز کند نیکوی کند
در حق ماذر و پذیر و ثواب و با صلی رحم بودند و بزرگی فرموده است که
در توبت نبشته دیدم ای فرزندان آدم شکر کنید و در رضای ماذر و پذیر
جوئید تا شما را از بلاهای نگاهدارد **پیغمبر صلی الله علیه و آله** و ماذر و پذیر را
دل از کند هر چند که طاعت کند در بهشت در دنیا بدوی نزدیک رسول آمد
گفت یا رسول الله ماذر من سخت ضعیف شده است و من نان در دهان وی
میدهم او را برورش کنم و بخارم او را باکی کنم حق کرده باشم یا نه ما را
فرمود اگر صد سال مخفی کنی تا ترا حق تعالی اجر بکند **در روزی** **پیغمبر صلی الله علیه و آله**
که رضاء حق تعالی در رضای ماذر و پذیر است اگر در کورستان ماذر و پذیر روز
حق تعالی فرماید بنام اعمال وی ثواب حج بخورند و علمای چنین آورده
که در حق ماذر و پذیر ده حق است اول حق محتاج شود طعام در دوم چون
برهنه شود جامه دهد سیم خدمت ایشان کند چهارم او را بخواند احابت کند

اگر در نماز نفل باشد

اگر در نماز نفل باشد پنجم ویرا کار فرماید که در آن معصیت نباشد ششم ایشان را
بنام بخواند هفتم پیش او نشود و بیحمت ادب هشتم ایشان را دعا کند
چنانکه برای خود دعا کند نهم ایشان را مرزش خواهد و حق فرزند را دزد
و پذیر سه انداول او را نام نیکو نهند دوم قرآن و علم شریف او را بیاموزد
سیوم چون بالغ شود او را زن نیکو دهد **در روزی** **پیغمبر صلی الله علیه و آله** رضی الله عنه
روایت میکند که در روز کار رسول علیه السلام جوانی بود که نام او علقم بودی
پارسا و صالح و صادق خدایات بسیار کردی ناگاه بیمار شد کارش
تا آخر رسید زن او بخد مت رسول علیه السلام آمد و گفت یا رسول الله علقم در حالت
نزع رسیده است **رسول علیه السلام** علی و سلیمان و عقیان را پیش علقم
فرستادند و اندک سکرات است گفتند ای علقم بگو لا اله الا الله محمد رسول الله
زبانش بر کلمه طیت روان نشود و هر چه بگوید کند نتوانست گفت یا رسول الله
که خبر کردند که زبان علقم کلمه روان نمی شود رسول علیه السلام غمگین شد
فرمود که ماذر علقم را بطلبید بلال را فرستاد و بلال آمد گفت ای ماذر
علقم ترا رسول علیه السلام میفرماید اگر توانی بیا و اگر نه من پیش تو می آیم
ماذر علقم گفت جان فدایا بد بر محمد اینک می آیم عصا بردست کرد و پیش رسول آمد
و سلام کرد ای ماذر علقم از تو چیزی برسم اگر راست گوئی که

قصه علمیه بر تو چگونه بود گفت یا رسول الله علمه نماز گزاری صدقه بسیار داری
 و روزه داشتن و خیرات که دنیا آقا در رضای من بنوی و من از وی خوشنود
 نه ام پیغامبر دل نداشت و گفت جز او نداشتن و دی فخر است که زبانش
 بر کلمه روان نشود **رسول الله** نام نداشتن و دی حجت گفت یا رسول الله
 زن خود را بر من مسلط کرده بود و زمان زن کردی و زمان من نکردی بدین سبب
 از وی راضی نه ام رسول روی سویی یاران کرد و گفت چون ماذر که نداشتن باشد
 زبان او بر کلمه روان نشود و میجر باشد نگاه **رسول الله** ای بلال
 برو همین جمع کن تا علمه را در آتش بسوزم بلال برخاست ماذر علمه گفت یا رسول
 الله نوز دیدم من پیش من مسوز که بر طاق نخواستند **رسول الله** ای بلال
 که ای ماذر علمه را در آتش دوزخ او را بیشتر از من غلظ خواهد بود اگر می خواهی
 که او را بسوزم حق تعالی او را آتش دوزخ خلاص کند تا تو راضی نشوی بحکم آن
 خدای که جان محمد در قبض او است نه نماز و نه روزه و نه صدقه و نه خیرات
 او را کاری نیاید تا تو راضی نشوی ماذر علمه گفت یا رسول الله بر من کلاه باش
 از علمه خوشنود گشتم **رسول الله** ای بلال برو بین که حال
 او چگونه است بر زبان کلمه شماره رواں شد است یانه در خانه او رسید
 او از بیرون سرای شنید و او از بلند و فصیح زبان گفت استمندان لا اله الا الله

و الله

و صد لا شکر کرد و استمندان محمد اعبد و رسول و جان بحق تسلیم کرد **رسول**
 ای یاران اگر کسی را که ماذر نداشتن باشد زبان کلمه شماره
 میجر باشد نگاه بیاید بروی نماز کرد و بر سر کورایستاده شد و گفت
 ای مهاجران و انصاریان هر که زن خود را بر ماذر بسیار در و لعنت خدا تعالی باشد
 بروی نماز و نه روزه و نه صدقه بود **رسول الله** گفت که مرا جبرئیل
 چندین وصیت کرد بار حق همسایه بنده استم که همسایه میراث کرد **رسول**
فرمود علیه السلام بنده مسلمان نشود نگاه که دل و زبان پاک نشود پیغمبر
 فرمود علیه السلام بنده مومن نباشد تا از رنج او همسایه ایمن نباشد **فرمود**
 خدمت همسایه چون خدمت پیغامبر و گفت هر که در روز قیامت
 بخدا تعالی ایمان آورده باشد حق همسایه نگاه دارد و گفت همسایه را گرامی دارید
 و مهمان را نیکو میدارید از رسول علیه السلام پرسیدم که حق همسایه چیست گفت
 اگر وام خواهد و وام شوق بدد و چون بخواند اجابت کنند و چون بیمار شود بر بیدار رود
 چون از خانه غایب شود تا مال او را محافظت کند و پسران و بیاطعام دهد
 و نه در بخانید و نه ضحی او را بدهد تا حق همسایه بجا آورده باشند **فرمود**
فرمود علیه السلام حق همسایه بجا آورد و نیکو کند و طمع بر هیچ چیز نکند و دم
 از رنج همسایه خود باز دارد و آن رنج همسایه صبر کند و الله اعلم بالصواب
باب

الذين ياكلون الربوا لا يقومون الا كما يقوم الذي يتخبطه الشيطان من اللس
 ذلك انهم تاخرت قوتهم رضي الله عنه روايت ميكنند **كفتي**
 در شب معراج كه در آسمان بر دوز چون در هفت آسمان رسيدم كروي ديدم كه شكم
 ايشان چون خانه بزرگ بود بر آزاران و كز دكان كروي ديدم كفتم اي اخي
 اين چه قوم بود كفت اينها را خوران اند از امتان تو **رسول فرمود**
 هر كه را خورده حق تعالى شكم او را بر آزاران و كز دكان و آتش دوزخ كرده اند مقدار
 آنكه خورده باشد و اگر بار بار دست آورده لعنت خداي تعالى و ملايكايان باشد كه ربا
 دهده و ستايند و نوشند و كواه نشنوده هر را لعنت خداي تعالى باشد **رسول**
فرمود خداي تعالى ربا خوران را هفتاد و دو كناه است و كمترين كناه وي آن باشد
 كه كسي مسلماني با او در خود خورده و در نا كرده باشد هشتاد بار بغير **رسول**
عليه السلام كه ربا خوران اگر در ديوانه شدن برخيزند **رسول فرمود** خداي تعالى
 كه ز ريز فروختن و كنند بكنند و جو جو خوران بخران مويز بمويز ميزان
 كند بكم خيران كه بدان كه دست بدست فروشد هر كه زيادت فروشد كيرد و ربا
 باشد آن موضع خراب شود **رسول فرمود** كه سنجيدن و پيمودن و زيادت
 بدست و راستي بجا آريد تا رستگاري باشد خداي تعالى بزرگي داده است و بيل
 للمطففين الذين اذا اكلوا على الناس لسوفون و هر ديگري كم سنجيد

ربا باشد

ربا باشد و اين بر انگس بر سنجيدن و پيمودن و زيادت باشد و هر ديگري كم
 سنجيدن نمي دانند كه خدا قيامت از اندك و بسيار بر شش فرمايد
 كه روزگار بمر دم آيد هيچ كس نبايد الا هر ربا خوران كفتند يا رسول الله هر ربا چگونه
 خوردند كفت معاونت و ميانجي كند و يا كواه باشد و يا نويسند هر كه بدان راضي شود
 او شريك از اين كناه باشد **الحمد لله** مرا از شوي كه ربا خوران نگاه يا الله العالمين و بخير انهم
رسول فرمود در بيان زكوة دادن و بدان **رسول فرمود** يا رسول الله
 و انما الزكوة عبادة ابن عباس رضي الله عنه روايت ميكنند از رسول فرمود **عليه السلام**
 هر كه نماز بگذارد و زكوة مال ندهد و نماز و روزه قبول نكند از بهر آنكه خدا تعالى
 نماز و زكوة بزرگوت بهم پاك كرده است **رسول فرمود** مال خود را حصار كند
 بزرگوت دادن و از بلاهاي دور شود بد عاء كردن و صدقه دادن **رسول فرمود**
 هر كه نماز كند و زكوة مال ندهد حج كزارد و روزه ماه رمضان بدارد و مسلمان را طعام
 بهشت و ربا باشد **رسول فرمود** چون در ميان امتان من پنج چيز
 اشكار شود و در رنج بلا مبتلا گردد اول آنكه فاحشه بديدايد يعني زنا كردن
 ديها و شهره و كرم فاحشات بسيار كو ناكون بديدايد و چون ربا خوران اشكار شود
 كه كه چهار ربايان بسيار و چون مال دهند باران بنارند و چون عهده بيش كند
 شمشير حيدان شود و چون فقيران چيزي ندهد و وقت كم كند خط بديدايد
 پادشاه طام كردد هر كه زكوة و عشر تمام بدهند اول

جز حق خدا تعالی شوهر بر زنان بر مرد چون سجده کنید وزن از زنانی
 مدینه از رسول پیر رسید گفت یا رسول الله حق شوهر بر من چیست گفت می خواهی
 که حق شوهر بدانی گفت آری فرمود بخانه بروی برین شوهر خود را از سینی
 او خور و ریم می رود و تو از زبان پاک کنی تا حق شوهر آن صدیکانه گزارد بانی
 و هر آن زنی روزه بطوع دارد بغیر دستوری شوهر خود را نباشد و بر هکذا
رسول فرمود علی السلام که زنی را بپنداد فرمود اول از خواب تن او را منع کن
 و اگر ترا خواند اجابت کن و از مال وی چیزی بکس با اجابت وی چه طرز مال وی
 اگر بغیر اجابت شوهر مرد را خواب باشد و گناه بر تو باشد و فرمود اول روز قیامت
 از زنان برسد از نماز بر نهد **رسول فرمود علی السلام** هر آن زنی که پنج وقت
 نماز بگزارد در روز ماه رمضان بداید و فرج خود را نگاه دارد از حرام خود را
 فغان بردار باشد جای در بهشت باشد هر دری که خواهد در آنجا **تکلیف**
آورده است که در عهد رسول الله زنی وفات یافت بد ویرا مادر بر شوهر زنده بود
 و این مادر دل نگذاشت شبی دختر را در خواب دید که آتش بر سر او افتاد است وی
 سوخت از دهن او خون میکید و دستهای او بر بسته و بندها و آتشین در دست
 و در پای انداخته و ماران و درستان او بخت بود مادر چون چنین حال دختر را
 در خواب دید گفت ای دختر این چه حال است دختر گفت ای مادر این آتش روزی
 که سر من افتاده است سزاوار من اینست که غیبت از شوهر خود را از مردم بپا نه
 البرم

بر رسیدم و دستهای من که بر بسته اند سزاوار من اینست که به دستوری از شوهر
 مال وی برداشته و بار دیگری دادم و این بند که دریای من اینست سزاوار من است
 که بی دستوری شوهر خود خانه او بیرون آید و این ماران که درستان من
 او بخت اند سزاوار من اینست که به دستوری شوهر خود بغیر زنان دیگر بشیر دادم
 که از دانه من خون می جلد سزاوار من اینست که زبان شوهر خود را را بخانیدم
 گفت ای مادر برو حال مادر رسول برایشان بگو تا شوهر دانا بطلید و شفا ده کند
 تا از من راضی شود چون مادرش او را خواب بیدار شد بنزدیک رسول الله السلام آمد
 و قصه حال او عرض کرد **رسول علی السلام** شوهر او را طلید ای فلان شفا ده
 من آن ضعیف را حل کن و از وی راضی شود او گفت یا رسول الله من از وی راضی نیستم
 که موافقی من نبود و بی فرزانی میگردی **رسول علی السلام** فرمود که خدا تعالی رحمت
 و رحمت از او بر تو می دارد که ویرا رحمت کنی خدا تعالی بر شما رحمت کند و گفت
 یا رسول الله ویرا عفو کردم و بروی راضی شدیم چون مادر کرد دختر خود را در خواب دید
 که در بهشت حلق پوشیده مادر گفت ای دختر حال تو چیست و گفت ای مادر چون شوهر من
 بر من عفو کن حق تعالی عذاب از من برداشت مرا حلقه گرامت کرد و در بهشت آورد
 ای مادر این خبر از من بر زنان دنیا را و در گوش ایشان برسان عبرت کردند
 و حق شوهر آن نگاه دارد و رضای شوهر آن جوید تا برایشان بدین عذاب
 مبتلا نشوند **رسول علی السلام** که حق زن بر شوهر پنج چیز است

اول آنکه کار میفرماید بیرون اندرون خانه فرماید دوم آنکه علم شریعت و صفی
و غسل در نماز و روزه و آنچه او را کار باید یا مورد سیوم آنکه او را طعام دهد
که حال باشد کوشش و بوسه که از وی در آتش دوزخ نشود و هر کوششی که از وی
حرام بر آید در آتش دوزخ سوزد کار ناشایسته کند و بر اثر گیرد
علیه السلام و چون مردوزن مرد و جمع شوند بجلالیت حق تعالی فرماید
هر از حسنات هر یک بنویسند و هر از سیئات از وی محو کند و چون فرزندان
شیر فرزند باز دارد هزار درجه پیغمبر آید و الله اعلم بالصواب **باب سی و نهم**
در بیان منع کردن دروغ گفتن **قال الله تعالی** انما الکذب الذین لایؤمنون
بایات الله و رسله هم الکافرون ابو بکر صدیق رضی الله عنه روایت میکند از **رسول**
علیه السلام شمان را نگه یاد که راست گوید که بی راستی درستی است ز دروغ دوزخ
رسول فرمود که دروغ گفتن برهیز کنید که چون بنده دروغ گوید که ملائکان
از وی بگیرند از وی کنند که **رسول فرمود** **علیه السلام** که در شب معراج که مردم را
دیدم رویهای ایشان چون فوکلان و زبان ایشان پس قفاه کشیده باشند
و تا زبان آتش ایشان را میزند گفتند یا جبرئیل ایشان چه قوم اند گفت اینها
که بدو فرمود که بگویند داده اند **رسول** که منافق راست نشانت
اول چون سخن گوید دروغ گوید دوم وعده کند خلاف کند سیوم امانت بر وی دهد

بخانه کند

خیانت کند **ان الله** هر که شش چیزی بجا آورد او را ضمان در بهشت باشد
اول چون سخن گوید دروغ نکند دوم وعده کند خلاف نکند سیوم چون امانت
بر وی دهد خیانت نکند چهارم بر وی را خود را نگاهدارد از حرام پنجم حساب را
نرخاند ششم مهمان را طعام دهد **فانهم** گوید دروغ گوینده سوز دوزخ است
و حد کند و خود دوزخ است و عیب نکند بوزن دوزخ است و زنا نکند و فر
دوزخ است **رسول فرمود** **علیه السلام** چون با مرد شود جمله الله مهمل بر زبان آیند
و گویند ای زنان راست باشد که راستی تو راستی ما راست **رسول فرمود** **علیه السلام**
مؤمن آن باشد که سخن اند گوید **رسول فرمود** **علیه السلام** رضی الله عنه هر که از فضل زبان باشد
غلط بسیار افتد و هر که غلط بسیار کند شرم کم شود و هر که شرم کم شود دل وی
بمیرد و در خبر آمده است که معاد حیل گفت یا رسول الله مرا وصیت کن پیغام **علیه السلام**
اشاره بزبان کرد که نگاه دارید معاد حیل زبان خود کردارید و گفت یا رسول الله
مرا وصیت کن گفت یا معاد فردا هیچ چیز نیت که مردم را در دوزخ اندازد از زبان
حق تعالی فرماید که هیچ لفظ از سر زبان ایند که اما کاتبین آنرا بنویسند و در وصایت
بدست دهد که او زبان باشد و این سخن چه گفت پس فلان باشد که خود را
گند و کور سازد و آن سخن که او زبان ترک کرد آن سخن را مگر بضرورت الهی
توفیق بد که حق خویش بده بحرمت النبی و آل اجمعین
منع کردن عیب است **رسول** و لا یغتب بعضکم بعضا بیهرة رضی الله عنه روایت میکند

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم پرسیدم یا رسول الله غیبت چیست آن چیز در وی نیست
بهمان شد عباس رضی الله عنه روایت میکند از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم که در راه قضا
دو کناه است و ایشان بدترین حکمترین آن باشد که ماذر و خواهرا ناکرده باشد
و ازین بدترین غیبت کردن است و در خبر آمده است که **پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم**
هر که غیبت کند از شفاعت من نومید باشد **امام باقر رضی الله عنه** روایت میکند از
عبدالله که روز قیامت بنده را نامه بدست طاعت بدهند در وی نگاه کند حسنت
که وی نگردد باشد به بند کوبید الله این نامه من نیست و من هرگز نگذردم نذایک ای بنده
من این حسنتان است که مردم ترا غیبت میکنند و ترا خبر نیند و در خبر آمده است
که **رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم** که قیامت امنا و صدقنا بنده نامه بدست او بدهند در آن
نامه نماز روز و روزه و زکوة و هیچ کز آن نیک نیست فرمان که کرد او را و باطل
شده است بدان رسول راستی فرستاده است که سخن چنین در بهشت نرود
عبدالله بن عباس رضی الله عنه روایت میکند که از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم پرسیدم که کورشت فرمود آنها
بعد از آن ای یاران ما این دو کور عذار می خود برسیدند یا رسول الله ایشان
چهار کردند و گفت یکی سخن چنین کرده باشد خود را از بول نگاه داشتند و در
و در خبر آمده است قول حق تعالی بهشت را بیا فرید و فرمان آمد بفرست و طلال
من چند کرده از تو محروم باشد اول غم خوردن ناکند کان و سخن چنین کنند کان

و آن که

و آن که خدا تعالی سو کند گوید که آن کار نکند و آن کار کند الله ما را از غیبت کردن
و سخن چنین کردن نگاهدار بر حرمت الله و الله اجمعین **عبدالله بن عباس**
منع کردن از حد از **پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم** **عبدالله بن عباس** روایت میکند از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
اذا حد که رسول فرمود علیه السلام حد طاعت را و حسنت را چنان بخورد
که آتش هیزم را عبدالله بن عباس رضی الله عنه روایت میکند از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
که از سخن چنین ماذر کنا مان است از وی حد کنید بدترین کنا مان رسیده اند
اول تکبر که ابلیس کرد نگذاشت که سجده کند دوم حرص است آدم را دادند
کنند خورایند حرص توانند که پسر همداد را بود که تا قایل او را حد بود که
برادر خود هابیل را کشت که **پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم** که هشت کرده در دوزخ بی حساب
و گفتند یا رسول الله آن چه قوم اند فرمود او را باج شاه ظالم و فرعونیان
و بعضی و بازار کان را عنایت بزرگان بکرو هاء دوستان بجهل و علما را اجحد
و علما گفته اند اول کناه بر زمین که کرده بود ابلیس در آسمان کرد و زمین
قابیل و گفته اند سه کس را دعاء مستجاب نشود یکی هر خوار دوم غیبت کننده
و سیم مسود منکر حق است و علامت حد یافت چون حاضر شود ثناء گوید
چون غایب شود غیبت کند و زنج مردم ساز **پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم** چون
روز قیامت آید حق تعالی فرمان کند که قوم مادر بهشت برسانند چون ایشان را بزرگ سازند
و قصرها بهر منت نگاه کنند برای ایشان بوی نعمتها برسد و در احسنها بهشت

ایشان را بر معاينه کند از حق تعالی نداید که ایشان را از بهشت باز گرداند نصیب
 و ایشان را باز گرداند چنان فریاد بردارند که خلق اولین و آخرین حیران بمانند
 و گویند یا بار خدایا اگر ما بدو رخ فرستادی کاشکی بهشت نه نمودی تا حسرت
 دار بودی فرمان آید آن کسانی که باطن مبارکی گردید بکنانه بزرگ از مردم شرم گری
 از من شرم نگردی و مردم ترسیدند و از من نه ترسیدند اهر و زشتمان را عذاب
 در ناک کنم و از بهشت را بیکان نیست تا هر دو پای در بهشت نه نهی این مباحث
 از حق تعالی بیغام گرفتند **تلاوه** هر آن عمل که در آن ریا باشد آن عمل
 بد رگه قبول نباشد و آن عمل را فردا قیامت بسیارند همچون چراغ تابان باشد
 چون بنزدیک آید تا خیر شود گوید که رفت کردار و نیکو بود هر چه رواست میکند
 از رسول **صلی الله علیه و آله** بسیار روزه دارید که روزه دار جزای کسکی و زشتکی
 حاصل نباشد که روزه بسیار دارید و بسیار نماز گزارده باشد و روزه او شود
 یعنی در وی هیچ اخلاص نباشد و علماء چنین گفته اند که مثلاً آن کسی را طاعت
 بر یا همچنان باشد که مردم کعبه را بر سنگ نهند باشد که ببیند گویند که کعبه بزرگ
 زرد است فاما در وقت خروج کردن در وی هیچ نفقه نباشد که عبادت بر یا چیزی
 او رافع نبود **تلاوه** که اگر زان قومی پدید آید بروی ریا زان گانند
 زبان از شکر شیرین تر باشد و دلهرای ایشان چون دلهای کسان باشد

و کردارها

و کردارهای ایشان باز گردانید بروی باز زند که از کردار تو از من بزرگم درین
 هیچ اخلاص نبود و منم آن خدای ام عمل به اخلاص نه بدید و ملائکان را حاضر فرماید
 نامه این بنده را در سجین بنویسند و در میان دفریان باشد **تلاوه**
 که کرداران بنده دیگر آن می برند و کراماتین معلولان که دارند که
 و بسیار میدارند فرمان آید ای ملائکان نامه این بنده را در علین بنویسند که
 این بنده عمل اندک و بسیار با خلاص کرده است و آن بهتر است **تلاوه**
 و آن یک یغما عفو و یوم من لدنه اجماع عظیم او است میکند ابو هریره رضی الله عنه
 از رسول **صلی الله علیه و آله** چون روز قیامت آید خدا تعالی باشد خلق اولین
 و آخرین حاضر گردانند اول کسی که بیارند که در دنیا قرآن خوانده باشد و دوم غاری
 بیارند که در دنیا غراگشته باشد او را گویند شما چه عمل کردی و گویند ای بار خدایا هر روز صد مرتبه
 مشورت در خواندن تو کل تو مشغول بودم فرمان شود دروغ میگوئی
 و قرآن خواندن معصود توان بود که خلقان را قرآن خوان خوانند و فردا
 غازی را بیارند و بر سر تو سجده کردی گوید یا بار خدایا بهر رضاء تو غرضم
 تا کشته شد ام صفت بفرماید دروغ میگوئی که مراد تو آن بود که مردم
 گویند که این مرد شجاع بعد فرمان شود که تو آنکه را با هر صدقه مرد و ایشان
 دادم و برضای تو نفقه کردم **تلاوه** که دروغ میگوئی مراد تو آن بود
 که مردم را مرا سخی خوانند بعد مردی حاجی را بیارند و بر سر سجده کردی

این بنده را در سجین بنویسند و در میان دفریان باشد
 که کرداران بنده دیگر آن می برند و کراماتین معلولان که دارند که
 و بسیار میدارند فرمان آید ای ملائکان نامه این بنده را در علین بنویسند که
 این بنده عمل اندک و بسیار با خلاص کرده است و آن بهتر است
 و آن یک یغما عفو و یوم من لدنه اجماع عظیم او است میکند ابو هریره رضی الله عنه
 از رسول **صلی الله علیه و آله** چون روز قیامت آید خدا تعالی باشد خلق اولین
 و آخرین حاضر گردانند اول کسی که بیارند که در دنیا قرآن خوانده باشد و دوم غاری
 بیارند که در دنیا غراگشته باشد او را گویند شما چه عمل کردی و گویند ای بار خدایا هر روز صد مرتبه
 مشورت در خواندن تو کل تو مشغول بودم فرمان شود دروغ میگوئی
 و قرآن خواندن معصود توان بود که خلقان را قرآن خوان خوانند و فردا
 غازی را بیارند و بر سر تو سجده کردی گوید یا بار خدایا بهر رضاء تو غرضم
 تا کشته شد ام صفت بفرماید دروغ میگوئی که مراد تو آن بود که مردم
 گویند که این مرد شجاع بعد فرمان شود که تو آنکه را با هر صدقه مرد و ایشان
 دادم و برضای تو نفقه کردم **تلاوه** که دروغ میگوئی مراد تو آن بود
 که مردم را مرا سخی خوانند بعد مردی حاجی را بیارند و بر سر سجده کردی

بدخوئی مبتلا باشند و از خدای بزرگسید پیوسته بدرگاه حق تعالی زاری کنند
هر روز صد بار بگوید حسبی الله نعم الوکیل امید آن باشد که خوی نیکو بدگر دارند
رسالة عجب دارم از آن بنده که مهم سخت مبتلا شود چرا بگوید
لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین و دیگر عجب دارم از آن بنده که بنظر نقابت
باد بندگان بستد پس چرا بگوید و افوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد
و عاقلان باشد که بدخوی بکار د و خوی نیکو بدست آورد باهل عیال نیک کند
و خوی بد بخوی خود خوردن آسان تر است از جهنم زقوم **رسالة**
که خدایتعالی از نیکوی خوی عمریغاید از حسن بن قیس پرسید که نیکو کار خوی
از که موختی گفت از پدر خود روزی پیش پدر خود نشسته بودم کنیز کز پناه
و شیخ کشید گرم می آورد شیخ گرم بود و بیفتاد و در را بغایت دوست
داشتی او را بهلوی خود سازند بود و آن شیخ بر سر افتاد آن کنیز کز رسید
و بهوش شد گفت ای کنیز از من مترسد که ترا آزاد کردم از بهر نفیست که بزرگی بود
گو سفند دست و پای شکسته بود گفت این که کرده است گفت غلام تو گفت
ویرا بطلبی چون بیامد گفت چرا پای کوفته شکستی غلام گفت از برای آنکه
شمار از چشم آوردن گفت چشم شیطان است گفت تحمل کن خواب گفت ترا
ازا کردم و خوی نیکان باشد چنانکه نیکو و کینه و رنج و تکبر و تحمل کنی بزرگوار بیدم

بلا بپوش

پارسا چیت گفت هر که خواهد پارسا کند عبدالله بن عباس رضی الله عنه را میبکند
شرف است و شرف مجلس آنست که روی بقبله بنشیند
و هر که خواهد گرامی از هر کسی باشد توکل بر خدای کند و هر که حضرت باری خدا تعالی
بزرگ خدایتعالی بترس و بدترین مردم آنست که گنه عفو نکند و عذر زنه پذیرد
گفت چیز بد هم شمان را که بدترین اینها گفتند یکی یا رسول الله هر آنکه حج ابراهیم
امید دارد و از شر این نباشد عبدالله بن عباس رضی الله عنه را میبکند و از
رسالة علی السلام که صبر نیم ایمان است و یقین تمام ایمان است آن بنده را
خدایتعالی دوست می دارد که از مبتلا گردد بنده را و چون نزدیک خدایتعالی
در جهنم نماز و نوحه و ناله صدق الایلا که بر تن او بریند و او هرگز نکند
اول بهشت صابران را بود زیرا که جمله پیغامبران با قوم خود مبتلا شده بودند
و ایشان کردند پیغامبران این خلقت که هیچ وقتی که یارب این قوم را هلاک کردانی
بلکه گفت اللهم اجعل قومی ای بابار خدایا راه راست نماید این قوم را چنانکه
خدایتعالی میفرماید و اعلی خلقت عظیم در خیر است صبر کردن مبتلا فضل تر است
از عبادت نقل **رسالة** فرمود حق تعالی به پند خبر فرام
محنت فرستد تا آن یا که شود و او صبر کند یا رب رضینا بیکدیگر گویند
یا بابار خدایا این روشنائی حق است که ما می بشنم یا رب از خدایتعالی ندا آید
بیکدیگر حدیثی صبر تو من بانه العلی العظیم و مراشته کنیم در بهشت
و گویند کاشکی کوشش و پست حق تعالی را

تا روزگار است که مرا مترا در وی صبر در دنیا و آخرت دیوار را
برضاء و صبر کردن را و شکر کردن و نجاتها معاد حیل رضی الله عنک میگوید
که روزی عزیر وفات یافت **رسول فرمود علی** باید که نوشته که سلام خداوند
بر تو باد یا معاد شکر کن خدا تعالی را که ترا بدین مصیبت اجر عظیم دهد دیگر ای معاد
شهادت و الهام و فرزندان آن هدایت مست از خدا تعالی اولقائ و شادی و غنای
پایدار بستانند یا اجر عظیم و ثواب بسیار و اگر چون صابران فانی اگر صبر کنی
معموم هائی و دیگر ای معاد جزع بدانکه هوده را بسیار اگر شکر کنی اندوه کم شود
رسول فرمود روايت میکند مردی را پس بود و هر وقت بدو پیش رسول
آمدی پسر همراه آوردی ناگاه پسرش وفات یافت بدو شش چند روز
پیش رسول **رسول فرمود** که کجا هست گفتند پسرش وفات یافته است رسول
برخاست و با صحابا بفریب او رفت آن مرد را اندوه کین دید و گفت چرا شادان
نمی باشی که چون روز قیامت خدا تعالی پسر ترا گوید که در بهشت برو او کوید یا یار
خدا یا یار ماذر و بدرد در بهشت نروم خدا تعالی گفته وی قبول کند شما را در بهشت
فرستد آن مرد خورم شد و اندوه از وی رفت در خبر است که اهل فرزند رسول الله
یعنی پسر ابراهیم چون وفات یافت پیغمبر رحمت و اندوه کین شد بسیار که
یاران گفتند یا رسول الله که نه خبری که از کس است شمع نمی کنم از بکا و او بانگ کنم که استحقاق
از رحمت است و تو تعالی این رحمت در دل رحیم بیاورده است ای محمد

بشارة

بشارة ده ایشا را که مصیبت بلا صبر کند در مصیبت گوید قال الله تعالی
قالوا اننا لله وانا اليه راجعون یعنی گوید ثواب صابران یا بد بشارة مریشا را است
او یکبار علیهم صلوات من زتم و رفته یعنی صلوات مغفرت و رحمت
و در بعضی کتاب نوشته دیدم هر که درین مرض باشد خدای با وی بخیر کند باشد
هر که محبت دنیاوی و شهوة بود از تولدت دنیا از دل وی برکند الله ما را در شکر
نزد و صبر را راسته دار و بفضل کرم ارحم الراحمین **رسول فرمود** بسیار نصیحت
حکایت سفر عمر رضی الله عنه گفتند یا امیر المومنین چرا چندین رنج برتن خویش
می نهد یعنی روز شش خواران مردان نمی باشی و هر شش فانی ایستاده باشی
و یک ساعت بی آسائی و یک ساعت خواران کنی عمر گفت اگر روز آسایم رفعت
رضا ماند اگر شب آسایم قیامت ضایع می ماند **رسول فرمود** مردی بود از تابعین
مشروع جزع پیوسته برد و ساق اما سیده بود و چون در نماز ایستادی
عیال وی پس پشت و بنشتی و بروی گفتی و میگریستی چرا رنج بسیار
بریه ضعیف خود نهادهی و یک ساعت بی آسائی یا چند رنج بر جان مسکین
خود نهدی از بهر دل یکبار طعام خورد گفت ای ماذر بنده را رنج کشیدن
چاره نیست که از من رسول الله السلام و از اصحاب بزرگواران که بزرگواران
هم رنجها کشیده اند روز قیامت حال من از و چیز بیرون بخوار بود تا
برهم و سعه و طاعت من باشد یعنی رنج که ده باشی روز قیامت حسرت

و خود را ملامت نکنم که بد چنانچه قصیر و کاهلی کردی اکنون بی طاعت دیدار ملک الموت را
 چگونه بینم جواب منکر و نکیر چون دهم و در کور چشم و در روز قیامت چه
 عذاب کنم و در ترازوگاه کلام عمل سجایم و روی سوئی قیامت چگونه آید
 بدین حسرت جان را بخت تسلیم کرد **حکایت** زنی بود نام او را بهر عدد و روز
 و عادت وی آن بود نماز بگزاری و یک ساعت نیا امید که با خورشید تن
 ای تن ترا جرات و فرد امیر زنده خواهی تا آنکه اکنون این یک شش است چه در کن
 و رنج بر تن خود بند و فرد امیری و حسرت و پشیمانی خودی و تمام است
 بد و قدم در نماز ایستادی تا نماز چون روز شوی با خورشید تن گفتی ای تن
 بیدار باشه اکنون همان گیر که این روز آخر کن شکر کی خواهی مرد این روز و در
 فردا خواهی یافت و چشم خواهی دید اکنون چه در کن تا حسرت بخوردی آن
 طاعت سر بردی و یکدم نیا سودی و هر که در زمستان از یک پیراهن زیادت
 پوشیدی زانکه از غلبه خوار که بر نیامد و اگر غلبه کردی بر خاستی و کردی خانه
 کردیدی و میگفت که سالمی در کور خواهی خسید و بدین صفت پنجاه سال کردی
 و بهلوی بر زمین هرگز نهاده ای و سر بالین نهاده ای **حکایت** نقل است باری
 عدد و یک عادت او آن بود که در شش چهار صد رکعت نماز کردی چون صبح دهی
 همدلان جاسر بر آن بودی چندان که چشمش در خواب نه میزدی بد خاستی

و با خود گفتی

و با خود گفتی ای تن کاهلی میکنی که چندان در کور خستی که هرگز نه میزدی
 و به پیشمی از شتران و هضمه وی نیز از موی شتران پوشید چون
 بمرد همدلان جامه را بر پیچیده اند و در کور نهاده اند بعد از نماز او را در خواب دیدید
 که حله زینا پوشیده چنانکه هر که به چشم ندیده بود آخر شمی از آن گفتند ای رابعه
 آن خبر چه کردی که چندین سال هدایر امانت کرده بودی گفت آن خبر را
 بدین خبر بدل کردند گفتند ای رابعه مرا وصیت کن که چند چیز هست که بنده را
 بحد رساند گفت بسیار یاد کردن حق تعالی **حکایت** نقل است مردی بود صالح
 او را صفوان بر سلیمان گفتندی با حق تعالی عهد کرده بود که تا زنده باشم
 بهلوی بر زمین نه نه تا بهر سال نه در شش روز بهلوی وی بر زمین برسد
 وقتی که در خواب غلبه کردی بر آن نهاده ای و یک ساعت نیا سودی و سنکر شده
 بر خاستی و بعبادت حق تعالی مشغول بودی چون عمرش با فر رسیدی همان
 سخن بمان سخن شد یکی گفت ای شیخ نتوانی نشستن چه باشد که بهلوی
 بر زمین خواهی نهاده و گفت درین حال از دنیا بیرون خواهی رفت عهد که حق تعالی کرده ام
 نشکنم بهم این حال دیوار تکیه کرده نشسته بود که جان بخت تسلیم او را غل دادند
 وی نشسته و دیدند که پشیمانی وی سرخ گشته از سبب بسیار سجده کرده بود
حکایت نقل است که فلک دینار رضی الله عنه روزی بکوردستان قوی دید که جمع شده است

این دعا را هر روز بخواند
 و در روز قیامت بر او
 عمل کند و در روز قیامت
 بر او عمل کند

و مرده را دفن میکردند نیاید و در آن نظاره میکرد و گفت و آردین جنازه خوانند
 این میگفت و گریه میکرد تا چندان گریه که برهوش شده افتاد و پیراهم بر آن
 جنازه مرده آورده بنهد چون از برهوش باز آمد گفت راه مرا حاصل می باید
 لباس سیاه بپوشد و خاک بر سر کمر کرده و کوبها میرفت و بانگ میکرد که ای مسلمانان
 برسید از خدا از رسیدن از آتش دوزخ از خدا بیتی یاد میداد چون بیدار شد
 شاکردان را و صحبت کرد گفت ایشان است که چون بمیرم بر پشانی من بنویسند
 که است که مالک دینار از خدا بیتی گریخته بود و چون مرا جان کورستان بدید
 همچون بندگان که بخت یزدین گفت و زازار بگریست و گفت کاشکی من
 هرگز نبودم تا بدین بلاها و محنت ها پیش نباید اکنون طلاق عذاب چون
 چون بروی و تانیک گشت و چون نفس را برآورد رسید او از آسمان و از زمین
 بیاید که مالک دینار بجات یافته چون آواز شنید انگشت شهادت برآورد میگفت
 اشهد ان لا اله الا الله و محمد رسول الله و اشهد ان محمد عبده و رسول الله
 حجت سلیم کرد یار العالمین **باب نهم** در بیان حکایت قهر ابو شحمر
 فرزندان امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه هرگز نماند باز مسلمانان
 که از ریا باشد خوانده چون از دنیا بیرون رود حق تعالی سیصد هزار در راه
 از آتش دوزخ بروی بکشد باید مار و کزدها در روز قیامت بکشد و ایشان

و زیاده

فریاد برآورد و تمام عرصات اهل قیامت از درد رنج باشد در شریعت است
 و سنگسار کند تا باک نبود چنانکه امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه پس خود را در خاک خود
 بازار هدیه در زدند تا آن مرد امیر المومنین عدل فرمود محمد مصطفی صلی الله علیه و آله
 فرمود اگر کارا بیغامبری فرستادی تا بر عمر را فرستادی اکنون امیر المومنین
 عمر رضی الله عنه را بر سر بود نام او عبدالله و اسم زینت و ابو شحمر گفتند
 و بغایت لطیف و خیر صورت بود و خوش گفتار و خوب کرد از و هنوز
 آن باغ زندگانی بر سر زنده بود و بوستان جوانی تمنا نگرفته بود
 بعد از آن مصطفی صلی الله علیه و آله هیچ کس در مدینه از قرآن را از خود ترخواند
 هر وقتی که قرآن خواند از هر طرف فریاد برآورد چون رسول زنده شد
 فرمود گفت هر وقت که اصحابان آرزوی شنیدن قرآن شود یکبار برخواستی
 بخانه امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه آنرا ابو شحمر را بخواند روزی
 اصحاب را آرزوی شنیدن قرآن شنید بود یا را از فرستاد که برود و در خانه
 امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه بگو که اصحاب را آرزوی شنیدن
 قرآن شده است و شما را می خواند چون آن مرد نزدیک ابو شحمر رسید دید
 که رنجور شده است و مازر ویدر نزدیک ابو شحمر نشسته گریست و اصحاب را
 تنگ شد و بسیار گریستند بعد از آن امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه

نذر کرد اگر خدا بیتیالی فرزند را بخت تا یک ماه روزه بدارم خدا بیتیالی صحت کرد
یاران گفتند اکنون فردا روزه مصطفی حاضر شوید من نیز بیایم قرآن را ختم کند چون
باها شد جمله اصحاب در روزه مصطفی صلی الله علیه وسلم حاضر شد قرآن خواند جمله
خلافت زانرا که است تاگاه جهود یطیبیت پیش افتاد و را شناخت که ابو شحبه است
که هنوز زنجیر است یک قبیح شراب خور در تار و زری خور شود ابو شحبه گفت
نمود بامر من را جهودی گفت ای کودک نمی دانی من طبیعت برای نفع تو بگویم
و شیطان لعنت علیه نیز یاری کرد تا از راه ببرد بخانه آورد و شراب بخوراند
تا آن بی هوش شد شیطان و سوسه زنی صالحه مجال شسته بود نژدیک کرد
زن گفت در من کناه نیست کناه بر تو هست بعد از مدت حمل شد و فرزند
زاد عمر رضی الله عنه در مسجد شسته بود و پسر را حاضر آورد با امیر المومنین
این پسر از فرزند تو هست عمر رضی الله عنه از مسجد برخاست در خانه آمد که ابو شحبه
طعام می خورد عمر خطاب گفت زن را طعام می خورد که سفرش اندک است گفت
بگو ای پدر چه دار گفت آن روز که قرآن در روزه محمد مصطفی خواندی
و ختم کرد تو کجا بودی گفت جهودی مرا که می کرد و خانه خود را آورد و ابلیس
هم از راه یاری داد شراب خورانید هر آن زن از من واقع شد خدا بیتیالی در کلام
مجید یاد کرده است الزانیة و الزانی فاجله و اکل واحد منه ما کانه جلد ابو شحبه

گفت

گفت ای پدر فرمان بدارم هر چه بکن اهل مدینه جمع شدند سر بره کردند
و در یابی امیر المومنین افتادند که در از مصطفی جگر کوشید را کنار میاز
بهر خدا مرا مصیبت تازه میکند که این طاقت ندارم هر چند که زاری کردند
قبول نکردند برهنه کند کوشید و پوست او چنان بود که بر کل برتن او بردند
خون روان می شد و تازیانه زدند افلح گفت بر من این اندام تازیانه چگونه رزم
امیر المومنین عمر خطاب رضی الله عنه گفت هیچ رحمتی ممکن نزد خدا بیتیالی و رسول الله
شرمساز خواهد شد اول دژه سینه شکافت چنانکه غوغا و در خلق افتاد
چون تازیانه بهشتاد رسید جان بحق تسلیم کرد بعد از آن امیر المومنین
عدل فرمود اینست تازیانه دیگر برین مبارک او زدند از آسمان آمد حسنت
زید عدل عمر خطاب رضی الله عنه پسر را غسل داد و نماز گزارد بکورستان بردند
بقبر دفن کردند چون شب شد امیر المومنین و برادر حواری دیدند که بهشت است
و تاج بر سر نهاده است و حلقه بهشت پوشیده است گفت ای جان پدر
حال تو چیست گفت ای پدر رحمت خدای بر تو باد که ما را از دوزخ و اندی
الکون هفت تن مصطفی شد و ما بی بی فاطمه را ابو بکر صدیق در رضاء
خدا بیتیالی دریافت اکنون ما در من شفقت بسیار کنید و سلام من برسانید
و بگوئید فرزند تو از عذاب خلاص شد است الحمد لله رب العالمین بر من که جبارم الزانی
رافت القلوب کتب غمت تمام نذر مسکین فقیر درویش غلغله در راه ربیع الاخر تاریخ چهارم

قال النبي صلى الله عليه وسلم يا أيها جبرئيل علي السلام هل تنزل من بعدي
 قال نعم يا رسول الله اثنا عشر مرات فقلت يا أيها جبرئيل أخبرني
 بهذا قال أولها ارفع البركة من الأرض والثاني ارفع الرحمة
 من عبادة الله والثالث ارفع المحبة من بين الخلق والرابع
 ارفع الحياء من النساء والخامس ارفع العدل من الأمراء
 والسادس ارفع الصبر من الفقراء والسابع ارفع السماوات
 من الأغنياء والثامن ارفع العلم من العلماء والتاسع ارفع القرآن
 من الصحن والعاشر ارفع الايمان من القلب الحنون
باب دهم در خبرت چون مومن در بهشت در آیند
 فرشتگان در حوران و ولدان و غلمان بهشت پیش مؤمنان بروند
 و هر مومی که در حق خدا تعالی باز دارد و هر مومنی که تاج پانصد مین بر سر باشد
 چون مؤمنان در حصار اول در بهشت برسند که اول از نقره خالص باشد
 و هر چه درون بهشت باشند آن بیرون دیده شود اما بیرون آن حصار
 پانصد سال راه باشد و لنگرهای آن حصار از زر صاف باشد فاما چون مؤمن در آن
 حصار در آید هفتاد هزار سرای از زر بعضی از زر برحد و بعضی از عقیق باشد
 و بعضی کوهر که در هر قصری هفتاد هزار خانه از زر و در هر خانه هفتاد هزار

نخست

تخت از زر و نقره باشد و بر هر تختی هفتاد هزار فرش گسترده و هر فرش هفتاد هزار
 بالشت از اویتم خام باشد و بالای آن حوری بنشینند هفتاد هزار کیس و هاء
 بزر و جواهر مرصع کرده باشد و هر کیسوی هفتاد هزار رنگ کونکون دارد
 که عزیز حوران بهشت هر یک چندان نور دارد که اگر یک انگشت حور در دنیا نمایند
 در دنیا شب تاریکی نیاید و هر عالم بر نور گردد و لیکن چگونه حوران باشد
 که چون مومن نظر بسند او کند جگر نماید از غایت لطافت چون در ساقی
 او بیند مغز آن جوان خرد شود و یک حوران یا یک پاکیزه باشد و بعضی گویند
 که حوران از خون حیض و نفاس پاک باشد و بعضی گویند که پاک باشند از موی
 اندام وجود و بعضی گویند که پاک باشند از شدوی فراموشی و بدخمتی شوی
 و هر شوی خود را سحبت تیزه نکند و اگر هزار سال نزدیکی بر ماند آن
 حوران دیگر از ایشان رنگ نکند و عورت این همسان رنگ نکند و در عذار بماند
 چون مؤمن لطافت بیشتر و دازان ضفاف لطافت که در حصار اول
 دیده شود و حصار حیران ماند و اما که آنجا فرو داید فرشتگان فرود آمدن نمودند
 بیشتر برند چون در حصار دوم در آید حصاری بیند آن مروارید سفید که
 لنگرهای آن زمره و جاد باشد و صد هزار تخت در آن بیند و فرشتگان بیشتر برند
 چون حصارهای سیوم چهارم و پنجم از نو بیند خواهد که آنجا فرو داید فرشتگان
 چنانچه ششم از کافور بیند صاف خواهند که آنجا فرو داید فرشتگان بیشتر برند

حصار هفتم از کوهر چون شب چراغ بیند و در آن حصار جوری باشد
و نام وی عینه باشد بر سر هر حوران بنماید که ماه شب چهاردهم باشد چون
آن حورا حیر شود که پادشاهی آید که جمله حوران برای او آفریده است
خود را دامن گرفته و بای برهنه خود را بیرون روند هفتاد هزار مرد یک سوی
عینه بر دارند چون مومن را نظر بحال آن ورا افتند بیند خود را از براق بلند
و برابر خود در تخت بنشانند همان ساعت عروس دنیا بر آری پهلوی شوهر خود
بنشینند در آن ساعت مرد حیران بماند گوید که این ابتدا از کجا بیاید عروس دنیا
روی سویی عینه کند و گویند که ای ورترا اندازد باشند که برابر شوهر من در تخت
بنشیند که مادر دنیا بر این شوهر بخیر بسیار کشیدیم فرزندان را زادیم و در ختام
این شوهر بسیار تحمل کرده ایم و در زحمت غم خواری بسیار کردیم و فرزندان این را
در خانه بچگی را را آوردیم امروز که وقت عیشی در رفتن آمده است تو شوهر ما را
قابض شوی تو را گوید که ای عروس در دنیا سالها با تو بود اکنون در بهشت رسید
چه شود که با من باشد ای عروس ^{دنیای} در خصوصت میکنی و مرا نزدیک اهلان ندیده
حاصل چون میان ورو عروس دنیا گفت و شنید سوی مومن گوید خداوند
از دست این عورت زن دیگر توانستم که نکاح در ارم نیز کنیز که خجسته ایم اکنون

در بهشت

در بهشت نیز رشدا آغاز میکند و در دنیا بیخا مبر صلی الله علیه و سلم خبر هست
که در بهشت عورتان را رنگی نباشد و حال من بنده چه تنوید این جام می خواهم
که مراد در بهشت در اندوه بر آورده و فرغان آید باد مشرب را که ای باد مشرب
بدلهای ایشان ببرد نارسد و کینه و خل و حسد و کبر و خصل ز دلهای
برود و هر دله را مؤمنان و فاجع و رضا بسید آید چون باد مشرب
ببرد از دلهای ایشان غیر رشک علفی و عسرف و غیر ذکر در شود
و حوران بزبان گویند که تو خود بیگانه ای و کانیز که تو ایم و من غلط کردم
که گفتیم انجا بسیار رخ دنیا و محنت دنیا و نژادید و فرزندان بیماری و اندوه کشیده آید
امروز شما را بر خود مشوهر باشد کار را را رشک نیست کنیز که را با بی رشک نباشد
چون عورت دنیا گوید بی بی که می خواهم که در دنیا و هم در آخرت هم نباشد
حاجت نیست که من دیدار جل و علی بینم انگاه مومن با عینه بماند و هر بار
که نزدیک شود با دیگر بگریاید بوقت شدن بکارت خون نیاید و در آن
ماندگی و شکستگی نیاید و نیز در خبر هست که چون مومن در دهلین هلین
بهشت برسد جوری قدیمی شراب بهشت درست کرده بر مومن بیاید
چون شراب خورد هلین بران بماند و شکال چند خیمه نور دارند
تا حجاب شود و ده هزار سال با آن و در بهشت بماند انگاه نوری بیند خود را بکند

مسجد کند و گوید که این سجده هجده مرتبه مومن گوید تجلی پروردگار است و هر
 بخندد و بگوید که نور دندان عروس تو است که در کار تو خندید یعنی برکنیز که چنین
 مبتلا مانده است و خبر من ندارد مومن بگوید که زن من در دنیا با نور داشت
 این سعادت از کی یافت که بنور دندان او هشت بهشت میخورد شده است
 خدا گوید برکت نماز و روزه و صدقه که بداد که جمله دوران پیش او کنیز که اند
 و مرد مبتلا گردد و بر عروس خود در آید هفتاد هزار سال با عروس خود مومن
 در عیش ماند در خبر است که چون مومنان در هشت قرار گیرند روز شنبه
 پسران مهمانی پذیران شوند روز یکشنبه پذیران مهمانی پسران روند
 دوشنبه استادان مهمانی شاگردان شوند روز سه شنبه شاگردان مهمانی
 استادان دوان روند روز چهارشنبه امتان مهمانی پیغامبران خود کنند
 روز پنجم پیاپی پیغامبران مهمانی امتان خود شوند روز دهم پیغامبران
 و امتان جمله مومنان مهمانی خدا تعالی شوند بعضی گفته اند که چون مومنان
 در هشت قرار گیرند در اول مهمانی آدم پیغامبران صلوات الله علیه و دوم
 مهمانی ابراهیم خلیل الله باشند سوم مهمانی یوسف پیغامبران باشند چهارم
 مهمانی عیسی علیه السلام باشند پنجم مهمانی موسی کلیم الله باشند ششم مهمانی محمد

مصطفی

مصطفی صلی الله علیه و سلم باشند هفتم مهمانی جبرئیل حاضر گردند و لیکن
 چون مهمانی که بالاان باشند چون جبرئیل حاضر آیند برندگان باید که بر ایشان
 الحان داود روی باشند و دوران و ولدان در رقص آیند در آن زمان
 ابری بسپد بر آید بالای بهشتیان همین سال بارید که ببارد یکبار ابری
 دیگر بر آید کلهای سرخ بیارد چون از باریدن ابرها فارغ شوند در آن
 زمان فرمان در رسید بهشتیان را اگر شراب ظهور بدهدده محل باشد
 بعضی را ساقی مهر آدم علیه السلام باشند و بعضی را عیسی پیغامبران باشند
 و بعضی را ساقی پیغامبر محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم باشند و بعضی را جبرئیل علیه السلام
 و بعضی را میکائیل علیه السلام باشند و بعضی را اسرافیل علیه السلام باشند
 و بعضی را عزرائیل علیه السلام باشند بعد از آن فرمان در رسید که ای آدم
 ترا درین کاری نیست و ای نوح و ای موسی و ای خلیل شما را درین ساقی نیست
 و ای جبرئیل و ای میکائیل و ای اسرافیل و ای عزرائیل شما را کاری درین
 ساقی نیست ساقی بندگان من میگویم در کلام مجید خود فرموده است و قیم
 ربهم شرابا طهورا چون از شراب طهورا فارغ شوند پیش هر مومن
 یکان یکان خوان طعام آید یکی از برآید باشند بقیاس دنیا در آن خوان
 هفتاد هزار کانس و در هر کانس هفتاد هزار کونان طعام باشند

و در هر کانه هفتاد هزار مسکنها باشد و در هر طعام هفتاد هزار
 مزنه باشد یعنی لذت در آن طعام پیغامبران و اولادان و شهدان
 و زاهدان و صالحان و جمله مومنان بجانب محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم بنگرند
 که اگر محمد رسول الله دست مبارک در طعام میزنند ما هم دست طعام برسیم
 همچنین وقت فرمان رسید که ای محمد چرا دست در طعام نمی بری که جمله پیغمبران
 و جمله امتان منتظر تو اند پیغامبران صلی الله علیه و سلم گوید که مشتاق لقاء
 دیدار تو ام مادام که دیدار تو نیستیم هرگز دست طعام نه رضم فرمان آید
 ای محمد یکی امت تو از مرد کناهکاران در دوزخ مانده است تا آن پیچاره از
 دوزخ بیرون نیاید و در بهشت قرار نگیرد و هیچ پیغمبری و مومنی را
 دیدار خود ننمایم زهی بزرگ بر خدایا است که یک بنده مومن هیچ پیغمبری و
 مومنی را دیدار ننماید رسول صلی الله علیه و سلم چون امت یک کس در دوزخ
 مانده است بشنیده یک فریاد را آورد و از تخت خود در زمین انداخت و ترک
 مایه و تخت و ملک گوید که گوید خداوند مادام که عاصی کناهکار امت من از دوزخ
 بیرون نیاید خوران و نعمت بهشت مرا کار نمی آید و من هرگز در بهشت نیانم
 محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم سوی دوزخ روان شوند گوید که ای خداوند عزت
 و جل و علی تو که اگر من دانستم که یکی از امتان تو دوزخ مانده است من هرگز
 در بهشت قرار نمی گیرم درون نمی آیم ای همین که من در دوزخ میروم انگاه

رسول الله صلی الله علیه و سلم

رسول الله صلی الله علیه و سلم به دوزخ گیرند از زمان مهتر جبرئیل فرمان شود که جبرئیل را
 برو و او را بگیرد نیاید که برای کناهکاری خود در دوزخ افتد جبرئیل بیاید
 و دست مبارک رسول صلی الله علیه و سلم بگیرد باز داشتن تواند که زور نتواند
 غالب است فرمان رسیده که ای میکائیل و اسرافیل و عزرائیل برو جبرئیل را بگیرد
 و نگاهدارید تا در دوزخ نیفتد محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم در دوزخ نرزد
 در آن زمان مالک از فرمان رسید که ای مالک یک تن از امت محمد من که در دوزخ
 مانده است را و بیرون آرید و محراب پارید تا جبرئیل مادر دوزخ نیفتد
 در آن زمان مالک دوزخ گوید ای همین عاصی را چند نوح عذاب فرمودی
 مادام که آن عمر عذاب نکند هرگز بیرون نیارم فرمان رسیده که بدان مومن را
 یا کافر بدهم مالک دوزخ گوید بشترا از در دکان بخدای رسید یا جوج را
 بدل مومن هفتاد هزار بدهم راست آید فرمان آید یا جوج و ما جوج را در آید
 آن مومن را در دوزخ بیرون آرید رسول صلی الله علیه و سلم آن مومن را غلظت کند
 و جمله بهشت که بپوشاند و برابر خود در بهشت در آرد و برابر او را تخت بنشانند
 بعد از آن مایه بهشت خرج نشود مومنان خواهند که لغز بر گیرند فرمان آید
 که دست زدن حاجت نیست که در دنیا بوده است که رنج دید آید در دهن لغز
 کرم سوخته خورند این طعام بهشت است هیچ مشق و محنتی نباشد اشتیاق
 خواهند که دهن بجنبانند فرمان آید حاجت دهن جنبانیدن نیست لغز بهشت را بها

بهشت از آن جوهری که در سلسبیل و زنجبیل و طهور و رصیف و تسنیم
 غیر ذلک نوح قدسها لاله در دهن بهرشتیان افتد مؤمن هر قدحی که
 میل کند آن قدح نزدیک مؤمن آید قوله تعالی فقد رها تقدیرا صفت آن قدح
 میکند در دهن قدح آن مقدار آب و شراب و شهد باشد که مؤمن سیر کرد در سق
 مانند چون از خوردن و آشامیدن فارغ گشته ماند و چون خوردن و آشامیدن
 فارغ شوند فرمان آید مراد علی السلام را که آن کتاب خود خوان فرمان آید
 ای شیش پیغامبر تو نیز کتاب خود خوان فرمان آید ای داود تو نیز کتاب
 خود خوان فرمان آید ای محمد ختم پیغامبران تو هم کتاب خود خوان رسول
 صلی الله علیه و سلم سوره طه خواندن گیرد در خواندن محمد رسول تعالی علیه و سلم
 هر یک دو قمره نیز د بعد فرمان آید که گوش و هوش بدارید و کلام ما بشنوند
حق تعالی صفت خود برندگان بشنوند بسم الله الرحمن الرحیم قل هو الله احد الله احد
لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفو احد باری تعالی چون مؤمن کلام جل و علی بشنوند
 مد هوش گردند فرمان آید که ای فرشتگان دستهای خود بر سینه ایشان بدارید
 تا از هوش آیند بعد فرمان آید که کسی حجاب میان است یک حجاب بر گیرند
 چون حجاب بر گیرند نوری پیدا شود که فرشتگان و مجله مومنان باز هوش شود
 فرشتگان ایشان را در کنار گشته تا مد هوش شوند بعد فرمان آید ای

فرشتگان

فرشتگان که حجاب دوم بدارید و نیز طاقت نیارند فرمان آید ای جبرئیل و میکائیل
 و ای اسرافیل و ای عزرائیل و ای فرشتگان بیرون شوید و ای حوران و ولدان
 و غلمان شما قصر را بگیرند و ای فرشتگان شما بر شما خرمای درختان بروید
 شما را بحال دیدن نیست مگر مومنان را خواهد بود مومنان خواهند که از تخت
 بر نیزند و دست بر سینه بسته بر پای پادشاه فرمان آید که حاجت نیست که دست
 بندیده و ایستاده شدن و خواهند که سجده کنند فرمان آید در دنیا بسیار
 سجده کرده آید اکنون سجده کردن حرام گردانیدن بدانکه سجده بهشت حجاب است
 اکنون همچنین بالای تختهای دیدار جل و علی بنده جلد و ر و قصور و نعمت در بهشت
 فراموش کند و مبتلا مانند و بی هوش گردند و در هوش گردند مومنان فریاد بر آرند
 گویند خداوند دیدار را دیدیم ولیکن اندکی دیدیم فرمان آید سیصد سال
 این جهان دیدی یک در زانی جهانی هزار سال دنیا باشد هنوز سیر نشدید
 اما بعضی بعد از هفتم و بعضی هر روز هفتاد هزار بار بیند و انداز و شوق
 و باطن العصر چون از دیدار جل و علی فارغ شوند فرمان آید که ای مومنان نعمت
 بهشت مشغول شوید و قرار گیرید ای بندگان شما احیاء یافتید که بیم بیماری
 ندارید مردان سی سال و زنان هزده سال باشند و کمالات مرد سی سال
 تا برسی سالگی کنند کمالات زنان هزده سال عورت بدوازده سال برسند

هر چند که عمر برسی بگذرد و جوانی باز یابند و عورت و بد و از ده سال تا هجده سال
 سالگی رسند و در تغییر اقام زاهد مذکور است که چون بنده مومن در بهشت رود
 بهشت بهشت و در و قصور مبتلا مانند چون بنده مومن در بهشت رود و در هلیز
 بهشت حور و قصور مبتلا مانند و مشغول نشوند در آن زمان فرشتگان فرمان
 خدای تعالی بوی مومن آید چون بد هلیز بهشت برسند میان مومنان هفتاد
 عجا بود چهار نگارند و بگویند که وی الله مشغول است باز دیگر آید باز چهار
 سخن گویند که وی الله همچنین از ملک هفتاد بار باز کرد و باز نیابند ملک
 عرش آید همچنین فرشتگان مناجات کنند گویند الله خاکی را تو چندین مرتبه
 دادی که هفتاد بار هدیه ببردیم باز نیافتیم فرمان آید یکبار دیگر بروید و چون
 هفتاد یکبار سوی مومن باز آید و طبقی از نور باشند و آن از وی جدا آن
 آن سر پیش را بر آرد شیب در میان طبق نماید باید که چون بدست گیرد و نیمی شود
 و خودی از آن بیرون آید نقاب بسته همه بهشت از نوری روشن گردد بدست
 آن حور کاغذی باشد مومن خواهند که نقاب دور کنند حور گوید نام الله بخوان
 و نام برد دست گیرد و باز کند در آن نام چهار سطر نبشته در سطر اول نوشته
 که مکتوب من ملک الذی لا یزول ملک الذی لا یزال الذی لا یزال من لدی چنین باشد
 که این نام از بادشاه است که ملک او هرگز زوال نشود لوی ملک زوال ندارد

در سطر دوم

و در سطر دوم نبشته اند من الی الذی لا یزول ملک الذی لا یزال الذی لا یزال من لدی
 که او زنده هرگز نمیرد و در سطر سوم نبشته اند من عزیز هرگز ملک او فنا نشود
 پذیرد سوی عزیزی ملک او فنا نشود و در سطر چهارم نبشته اند یا عبدی که شغلت
 بالحدود و القصور و نسیت لقاء رب الملک الغفور الیمین بنده مومن مشغول شدی
 بخور و قصور فراموش کردی تو دیدار پروردگار و یاد شاه امر زید است چون
 نام را بخواند مومن فوراً روان شود و قهر دیدار حل و یار کند تا بدان مقام برسد که
 دیدار پروردگار است در خبر است جبرئیل علیه السلام مرکز را صورت کوفتند که پناه
 در میان بهشت و در رخ بدارد تا مومنان و کافران ببیند پس ندا ای وای اهل
 بهشت وای اهل دوزخ این کوفتند را می شناسید گویند که ما هم می شناسیم
 که مرکز است مومنان بدان حق مرکز برسند و حیران مانند که در جمع عمرش
 این جهان ناخوش بخشیده باشند بلامرکز از کجا آمد لرزه در انعام بهشتیان افتد
 و آن دیدن کافران مرکز خوش شوند گویند باز خواهیم مردن و از عذاب دوزخ
 خلاص خواهیم یافت جبرئیل علیه السلام گوید بدانید و آگاه باشید که مرکز را
 ذبح کنند تا به بهشتیان در بهشت جاوید باشند و دوزخیان کوفتار شدند
 و بعد از آن که ناگون ابدال آباد گرفتار باشند و به بهشتیان ندا بشنود دهند
 اکنون شما را مرکز نیست و دوزخیان را گویند که شما را هم مرکز نیست پس مومنان
 بشارت شوند که بعد از این مرکز نیست و کافران محمول شوند که بعد از این مرا هرگز روی

خوش نیست همه عذاب و در خبر است که در بهشت مومنان روند فرغان رسد
 که شمار خلعت جل و آید بادشاهی است و خلوت بندکان و مقران جوان
 میدهند بهشتیان خلوت بردست باشد که ای بندکان هفتاد هزار سال
 عمر یافتید چون عمر سر رسند باز دیگر این چنین کشته ماء بد هم که آن مقدار
 عمر روزگانی دیگر یافتید ابد الابد هیچین نبشته ما باشد تا فوق باشد میان
 باری تعالی که مدتی باشد بعد فرغان رسید ای بندکان من اکنون چیزی باقی
 مانده است از آن وعده که بشمار کردم گویند خداوند یافتم و ذوق دیدار یافتم
 با مادران و پدران جمع شدیم صحت جوانی و کاری حوص این کوثر و سلسیل
 و زنجبیل و ریحیت و تسنیم و سمانی استادان و بزرگان خوردیم هیچ
 باقی مانده است و اندیشه مرگ که داشته ایم امان یافتیم هیچ دقیقه نمانده است
 بدان چشم دادیم فرغان آید که شمارا بشارتی دهیم از نعمت ماء بهشت
 غالب باشند مومنان گویند دیگر چیست فرغان آید که رضوان الله و قصد من و تو
 یعنی از خوشنود کشته و از دیدار من که هرگز خوشنود بکنم و هیچ چیز از شمار بکنم
 و ملک بهشت نقصان نکنم و هر روز میزد کردیم چون مومنان این بشارت
 بشنوند ابد الابد در در بهشت خوش باشند بفضل الله تعالی تمت
 ان

این قصه خانم سارواری آن اینست هفت قدم خانه که راست کند او را فقیر شود
 هشت قدم خانه که راست کند او را پادشاه شود نه قدم خانه که راست کند او را
 بد خرابی شود ده قدم خانه که راست کند او را خوشی و نعمت شود دوازده قدم خانه
 که راست کند او را فرزندی روزی شود دوازده قدم خانه که راست کند او را خیر
 خوبی شود سیزده قدم خانه که راست کند او را ایم دشمن شود چهارده قدم
 خانه که راست کند او را فرزندان او را بیمار شود پانزده قدم خانه که راست کند
 او را مرگ است شانزده قدم خانه که راست کند او را زری شود هفده قدم خانه که
 راست کند او را خیر خوبی شود هزده قدم خانه که راست کند او را مال نذر بسیار شود
 نوزده قدم خانه که راست کند صاحب خانه او بگریزد برود در خانه نباشد بیست قدم
 خانه که راست کند او را خوشی باشد بیست یکم قدم خانه که راست کند او را عقل شود
 بیست و دوم قدم خانه که راست کند او را بسیار خوبی شود بیست و سوم قدم خانه
 که راست کند بند خانه بند شود بیست و پنجم قدم خانه که راست کند عورت بمیرد
 بیست و ششم قدم خانه که راست کند ایم مورت بدست گیرد بیست و هفتم قدم خانه
 که راست کند او را دولت مال بسیار شود بیست و هشتم قدم خانه که راست کند او را
 همه کارهای نیکی است بیست و نهم قدم خانه که راست کند نیکو باشد سی ام قدم خانه
 که راست کند او را فرزندان روزی شود هشت این قصه پهنای اینست که در خانه
 پهنای شش قدم باشد دنیا اولت شود هشت قدم باشد میان نیکو شود اگر ده قدم باشد

خوشی و خوبی باشد اگر یازدهم باشد و روزی کند اگر دوازدهم قدم باشد
براست کند اگر سیزدهم قدم باشد و خوب است تحت تمام شده

بسم الله الرحمن الرحيم

و روی عن عبدالله بن عباس و ابی هريرة رضي الله عنهما سیاءتی زمان علی امتی یثربون
النار من ورق القاحل و حصل لهم فی سبت خصال الاعل فلو لم یسوداء و الثانی السبتم
خضراء و الثالثه فمهم مستقیم و الرابعه رغبتهم ناقص و الخامس بصیرم قلیل
و السادس معذبون فی القبر ابد الکل القاحل حرام و شرب و خاناها حرام قال
السور القلم للکافی ذکره تعالی فلا یدخل فیہ دخان القاحل قال یحیی بن القزالی عن
عن النبی صلی الله علیه و سلم من شرب دخان القاحل و البیوت حتی یموت فلیس له
شفاعتی یوم القیمه من شکر فی کافر قل فی کتاب البغی عن ابی هريرة رضي الله عنه
عن النبی صلی الله علیه و سلم سیاءتی زمان فی آخر الزمان اقوام یوذنون بالذخا
و الاکل منها و هم یقولون من امتی فلیس من امتی و هم شجرة لم یاء کل البهائم خلقت
من البول البلیس حین قل الله تعالی ان عبادی لیس لکم علیهم سلطان فذهبن
و بال بلیس خلقت هذا الشجر من بول البلیس و یسرب الصغیر و الکبیر و الذکر و انثی
و الحرة و الامة فمن شرب او اکل منها فانا بری منہم

نقل هزارگی روزه ابن عباس رضي الله عنه روایت کرده اند هر سال پنج روزه است
و هر یک روزه را هزار سال عبادت کرده توبه است اول رجب بتاریخ هجری

روزه

روزه دشتن زیر این پیغمبر علی السلام شرب معراج رفته بود و ماه ذوالفق
بتاریخ پنج روزه دشتن زیر این خاند کعبه باشد است سیوم ماه ذوالحج
بتاریخ هجدهم روزه دشتن زیر این یعنی کعبه برت شد چهارم ماه محرم
بتاریخ بیست دوم روزه دشتن زیر این حیدر ثل سوال علی السلام را امامت کنانید است
پنج ماه ربیع الاول بتاریخ دوازدهم روزه دشتن زیر این پیغمبر علی السلام
از دار الفنا بدار البقا رطبت شد است ششم در ماه ربیع الاول بتاریخ هجدهم
تولد شد است در ماه رجب بتاریخ هجدهم و حی آورده بود مرسل صلی الله علیه و سلم اینست
این هفت روزه بدارد روزه هزارگی روزه است چهارم روزه پیغمبر صلی الله علیه و سلم اینست
محمد ابن عبدالله ابن عبد المطلب ابن هاشم ابن عبد مناف چهارم روزه
چهارم روزه در وضو نیز چهارم روزه غسل و سه نیمه پنج بقاء اسلام دار
سیزده احکام و ارکان هفت ایمان و صفت پنج و وقت پنج نیت ای برادر
یاد دار سی روز سی نیت هفت رکعت روز نماز سی و یک صد در شماره
بار معرفه السنه فی الشهر الحرام اذا کان السادس من شهر المحرم یوم الاحد
کانت السنه قلیل القوه و کانت حرا علی الناس و الانعام و اذا کان السادس
یوم الاثنين کانت السنه مبارکه طیبه کثیر الامطار و القمار عودت
فیها السلطان و اذا کان السادس یوم الثالث تكون السنه کثیره الامطار
و الامراض یموت فیها کثیر النساء و الصبیان تكون طویل الحرج و اذا کان

السادس يوم الاربع تكون السنة مباركة طيبة قليلة الرض ويكون فيها
 الطعام والشراب كثيرة واذا كان السادس يوم الخميس كانت السنة
 اولها جافة واخرها مباركة فيها حوت كثيرة ويكون الناس قليل الطعام
 واذا كان السادس يوم الجمعة كانت السنة طيبة الدواب والناس
 واذا كان السادس يوم السبت كانت السنة كثيرة الامطار وكثرة الرض
 وكثيرة الطعام يموت فيها الاغنياء ويستغني فيها الفقراء وانه اعلم
 قال عليه السلام الصادي نعلين افضل من اللسان لتبارك الصلوة
 انك انت اضعاف الكهف اني يصنف ويدل ويتال انت ويدور
 كليل ويتال لفر ما ضاقت مثل ويتال مثل كاول فلبم الاول سوطوس
 ويقال برطيس الثاني سريوس ويقال ناريموس الثالث ديوس
 ويقال سولس الرابع يوانس ويقال دوناس الخامس سوطوس
 ويقال دسقوط السادس تملنجا وهو الذي بعثه بالورق
 يشتركي لهم الطعام السابغ مكسا غنيا وهو الراعي الذي
 تعهم واسم الكلب طينو واسم البلد الذي هو بواينه
 افسوس واسم الملك الذي كان في وقتهم دقيانوس

ونزل

ويقال دقنوس واسم الملك الذي يطلع عليهم بعد قد رقيم
 تدلس والرقم اسم الجبل وقيل هو اسم الحجر الذي نقشوا عليه
 اسماءهم ويقال انهم كانوا قبل عيسى ابن مريم عليها السلام
 والده اعلم بالصواب

فعم
 فزان عري محمد

تعم
 توير عري موسى

زيد
 زبور يونا داود

اسع عري
 انجيل عري
 انجيل عري تويريت موسى زبور داود ويغير محمد رسولك

اللهم عيني مسكينا وامتن مسكينا واحشني في زمرة المساكين
 اللهم اغفر لنا ما سلف من الذنوب واعصمنا فيما بقي
 من الاجل اللهم اتي اسالك يا من يملك حاج السائلين
 ويعلم ضمائر السامعين وان لك في كل مسألة علما
 سمعا وجوابا عتيلا وان لك في كل مسألة علما ناطقا

محيط ما عيذك صادقاً يا ذكراً فضله ورحمتك واسعة
ونعمتك سابقة أنظر إلينا منك بنظرة رحمتك يا كريم يا رحيم
يا ذى الجلال والإكرام

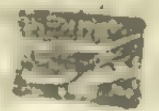
اللهم مد لي عمري وعمر أولادي وأقربائي وإخواني
وأهلي وصحبي وجسمي فبلغني فعملي فإنك تمنح ما
شاء وتنت وتصدق أم الكتاب اللهم ارزقني
حبك وحب من أحبك وحب عملي يقربني إلى حبك
يا ذى الجلال والإكرام اللهم هذا شهر رمضان قد حضر
وانت فرضت علينا صياماً وقياماً وصلح لنا وسلمة
متأبغضراء مضرة ولا فتنة مضلة برحمتك
يا أرحم الراحمين

قال النبي صلى الله عليه وسلم إن في كل جود مؤمن ومؤمنة
أربعة جواهر إيمان وعقل وحياء وعمل صالح وكل جود
سارق سارق الإيمان الحسد وسارق العقل الغضب
وسارق

وسارق الحياء الطمع وسارق العمل الصالح الغيبة ينبغي
لكل مؤمن ومؤمنة إذا مات وخرج من الدنيا إلى الآخرة
أن يحمل على جنازتها مع نفسها أربعون هدية فإحدى الموت
أربع وللغفر أربع وللمنكر أربع وللميزان أربع والنكيز
وللصراط أربع وللمالك أربع وللرضوان أربع وللمننى أربع
صلى الله عليه وسلم وللروح أربع وللموت أربع فإما الملك الموت أربع
رضاء للخصمان وقضاء الفوائت والتهنئة للموت والشوق للموت
وأما الغفر أربع ترك النعمة والتوبة من إحفظ البول وقراءة القرآن
والصلوة في الليل والناس نيام وأما المنكر والتكيز أربع
صدق اللسان وترك الغيبة وقول الحق والتواضع وأما
للميزان أربع الإخلاص في العمل وحسن الخلق وكثرة الذكر
واختراز الأذى وأما للصراط أربع كظم الغيظ والقول الصادق
والشورى إلى الجماعة وللمعاونة والتعاون للمؤمن وأما للملك أربع
الصبر على المنكر والإتيان على المال في طاعة الله وحفظه لأمانة الله

وَأَمَّا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْبَعٌ مَحَبَّةٌ وَحُبَّةٌ أَهْلِهِ
وَأَهْلُ بَيْتِهِ وَالْإِفْتِدَاءُ بِهِ وَكَيْفَ اللِّسَانِ عَنْ أَصْحَابِهِ وَأَمَّا
لِلرُّوحِ أَرْبَعٌ قَلَّةٌ الظَّامُ وَقَلَّةٌ النَّوْمُ وَقَلَّةٌ الْأَكْلُ وَكَثْرَةُ النَّظَرِ
فِي عَظَمَةِ الْعِلَامِ وَأَمَّا لِلرَّبِّ أَرْبَعٌ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَالنَّصِيحَةُ لِلْحَقِّ وَالرِّضَاءُ بِالْقَضَاءِ مَتَى

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا مُحَمَّدٌ رَسُولِي

فَيَسْأَلُكَ هـ
فَجْ كَدَّ لِي أَرْفَدُ فَتَرْفَضِيكَ تَنْمُ أَرْفَدُ
فَوَدَّ رَنْدُ فِدَ تَنْزِيرُ وَدَّ كَالْفِدَاكَ كَالْحِي
لَرْتُ كَنْدُ رَنْدُ يَلْفَجْمُ شَارُودُ فِتْ وَرَكْنُ إِدْبِي
شَكْرِي فَوَدَّ كِدْ كِرْتْ هـ فُضْ أَكَاثْ هـ

الخط

الْخُطْبَتِي زَمَانًا بَعْدَ كَاتِبِهِ وَصَاحِبِ الْخُطْبَتِ لَا رَمَضٍ مَدْفُونٍ
الْمَوْتُ بَابٌ وَكُلُّ النَّاسِ دَاخِلُهُ يَأْتِي شَعْرِي بَعْدَ الْبَابِ مَلَكًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة على مولانا سيدنا محمد وآله
وأصحابه أجمعين اعلم بان الإيمان والشرعية على أربعة وعشرين وجها
فستة منها على القلب وستة منها على اللسان وستة منها
على الجوارح وستة منها على خارج الجوارح أما التي على القلب
فهي ان يعرف بان الله تعالى واحد لا ثاني له وهو خالق الخلق ورازقهم
وحافظهم وناصرهم ومجملهم من حال الى حال وأما التي على اللسان
فهي امانة بآية وملائكة وكتبه ورسوله واليوم الآخر والقدر خير وشرة
من الرغايا وأما التي على الجوارح فهي الصلوة والزكاة والصوم والحج
والاعتساف من الخبابة وصلوة الرجم وأما التي على خارج الجوارح
فهي الطاعة للأمراء والسلاطين والائمة والموذنين والملح

علي الخليل و صلوة العبدين وان صليته عن الايمان والشرعية والسلام
 والا حسان والمعرفة والتوحيد والدين فقل له الايمان هو اقرار باللسان
 بوحداية الله تعالى وبرسالته محمد مصطفى عليه السلام والتصديق
 كذلك بقلبه واما الشريعة فهي الانقياد لرؤس واحد بتقديم اوامره
 والاجتناب عن النواهي واما الآداب فهي الشهادة والصلوة
 والزكاة والصوم والحج واما الاحسان فهو التعظيم الامر الله تعالى وتوحيده
 والشفقة على خلقه الله تعالى واما المعرفة فهي معرفة الله تعالى بالوحدانية
 الفردانية من الازل الى الابد بلا كيف ولا شبهة يكون له حيا بالروح
 سميعا وبصيرا علما فادرا متكلما بلا آلة واما التوحيد فهو
 بالوحدانية في الابداء بالاخلاص من غير شبهة ولا تعطيل
 ويقال التوحيد اقرار باللسان وتصديق بالقلب واما الدين
 فهو الدوام على هذا الى يوم الموت واصل الايمان سبعة اشياء
 فهو ان الله تعالى واحد لا ثاني له وعالم لا محال له وعادل لا جور له
 وفاد لا عجز له والسرور على وجود الايمان والخوف على زواله
 الايمان اما الايمان علي خمسة اوجه مقبول ومطوع ومعصوم

وكون

وموفق ومردود فالمقبول ايمان الانبياء والرسل والمطوع
 ايمان الملائكة والمعصوم ايمان المؤمنين والموقوف ايمان
 المستدعين والمردود ايمان المنافقين فان قيل للشيء
 الايمان قد يم او يحدث فقل له الايمان اقرار باللسان
 وتصديق بالقلب وهداية من الله تعالى فلا اقرار والتصديق
 فعل العبد وهو يحدث لان العبد يحدث وما حصل
 من الحديث يكون حدثا والهداية من الله تعالى وهو قد يم
 وكل ما جاء من القديم يكون قد بما فان قيل لك الايمان
 فريضة ام سنة فقل له الايمان على الكافر فريضة وعلى
 المؤمنين سنة وفضيلة وعمل الايمان فريضة لهم فان
 قيل لك المؤمن اذا مات ابن يذهب اليه يوافو الروح
 ام الجسد فقل له معها جميعا لان الايمان كلمة طيبة
 وهو شجرة المعرفة كقوله تعالى الم تر كيف ضرب الله مثلا
 كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها

الايمان
 المستدعين

الايمان
 المستدعين

في السماء والشجرة عرو وفروع فادام المؤمن حياً فغرو شجرة
المعرفة في جسده واعضائه السبعة وفروعها في الروح فاذا
مات المؤمن كان عروها في جسده وفروعها في الروح في
القبر مع الايمان والروح في العليان مع الايمان ولئن سئلت
عن حقيقة العبودية فقل له بين كلمتين دفع التدبير وترك
التفصيل ولئن سئلت عن المذهب فقل له مذهبي محيط بالحد
الست جد الى الله تعالى من غير تشبيه وخذ الى الرسول من غير
تشنيع وخذ الى الملائكة من غير تافيت وخذ الى الصحابة
من غير تنقيص وخذ الى المسلمين من غير تحقير اعلم بان
كلمة لا اله الا الله اثنا عشر حرفاً ومحمد رسول الله اثنا عشر
حرفاً واسم ابو بكر صدق اثنا عشر حرفاً واسم عمر ابن الخطاب
اثنا عشر حرفاً واسم عثمان بن عفان اثنا عشر حرفاً واسم
علي بن ابي طالب اثنا عشر حرفاً رضوان الله عليهم اجمعين
فاذا است في اثنا عشر بصير اثنا وسبعين فنصحت له
هذه العقيدة خلص له مذهب اهل السنة والجماعة

وتبرأ

وتبرأ عن الهوى والبدعة فان قيل لك ما مذهبك
فقل له مذهبني سراج الملة والدين وهو صاحب
ابو حنيفة رضي الله عنه فان قيل لك ابو حنيفة في اي مذهب
فقل له هو منشي المذهب لا متابع المذهب فان قيل لك
بما عرفت حقيقة مذهب طريقتي حنيفة رضي الله عنه
فقل له بعشرة اشياء تفضيل الشخين ^{والتشيع} وحب الختین
وتعظيم القبليتين ^{الاصحاب} والصلوة على الامامين ^{عليهم السلام} وصلوة
العيدين ^{والتكبير} وتوقير المقرنين ^{والتكبير} والصلوة على الجنائزين ^{والتكبير}
والمسح على الخفين ^{والتكبير} وترك الخروج على الامامين ^{عليهم السلام}
والامساك على الشهاداتتين ^{والتكبير} والرضاء بالقدرين ^{والتكبير}
ووجب على كل مسلم ومسلمة ان يعرف هذا المقدار ^{والتكبير}
حتى يكون مسلماً ومسلمة حقيقة ومن لا يعرف
هذا المقدار لا يكون مسلماً ومسلمة حقيقة
وامنه اعلم بالصواب

در کتابنا مسافرین گفته شد پس باید دانست که شریعت
بجای تخیل است و طریقت بجای شمع و برکن و حقیقت بجای کل است
و حقیقت الحقیقت بجای میوه پس اگر تخیل باشد شمع و برکن و کل و میوه
بجای ظاهر شوند اما توحید و معرفت حق تعالی در سر لایق است آن ضرورت
که بغیر ازین ایمان مانند چیزی دیگر است و در طریقت و حقیقت و حقیقت
الحقیقت چیزی دیگر است و شرح این طویل است در باب ایمان گفته شد
از ادای فیهن قریب فیهن چیزی دیگر است و از ادای مستغرق
مستغرق آن چیزی دیگر است و از ادای نوافل قریب نوافل چیزی دیگر است
و از ادای اسماء و ادعیه و اوراد قریب آن چیزی دیگر است پس قریب
فرا این بهتر است از سنن و قریب سنن بهتر است از نوافل و قریب
نوافل بهتر است از قریب اسماء و ادعیه و اوراد پس باید دانست
که ادای فرا این و سنن و نوافل کسب رضای حق تعالی است و کسب
اولیت و از ادعیه و اسماء و اوراد هیچ بسیار است اگر نفس نیست
باقی باشد بلکه بیم زوال ایمان بود لغو باشد منها اگر چه اسم اعظم بر آن
چونکه جز تا تصرف آن کرده شود و حکمت آن ندای شریک آن شود

که اسماء و ادعیه را تصرفات بسیار است چنانچه بلعم بن باعور را
که اسماء و ادعیه و علم بسیار داشت و اسم اعظم میداد است اگر از انانیت
بسمت بایمان شد که مثل کمال کمال در شان اولیت و ادعیه
حاصله میباشد که هیچ حرکات و سکینات بغیر از اذن الله نکند و اگر بکند
بیم زوال ایمان بود لغو باشد منها چنانچه بزکان گفته اند که لیکن
ظاهر است و سبق باطنی اگر سبق ظاهر را بکشد کلاه کبریه بود
کافر گردد و اگر سبق باطنی بغیر از اذن الله کسب تصرف کند یا دعا بد کند
بیم زوال ایمان بود لغو باشد منها چنانچه بلعم بن عور بایمان شد چنانچه
قرآن شمشیر است با غلاف و مکتل از دور و با قوه هر چند استعمال کند در واقع
روشن تر شوند و ادعیه و اسماء شمشیر است بر منته اگر آن شمشیر بر منته را
بدست نایب طریقت بد هر با خود بزند یا دیگر را فرماید در هر دو بیم
زوال ایمان بود باید که تا بالغ طریقت نشوی ادعیه و اسماء نخواند و در
اذکار و افکار کوشش نکند پس باید دانست که قریب فرا این و سنن
انبیاء و تابعان خاص این است از این و قریب نوافل اولیاء و تابعان
این است از این و قریب اسماء و ادعیه و اوراد ملائکه مفریاب شده و بعضی از عوام

ملک نیز باشد زیرا که عروج و نزول اسماء و لباس عالم ملائکه را از نور
 ادعیه اسماء عالم صغر است و سیر عالم کبراکه و رایی عرش و کرسی و مفت
 آسمان و زمین است بغیر از ادعیه و اسماء است این از توحید حقیقی
 و علم الله و تجلیاته و شاهاده حاصل است پس انبیاء هم قریب است
 اما حوصله ایشان اقتضا کرد که بقر فرائض و سن قانع شد نزد حق تعالی
 چنانخواست و حضرت سلیمان علیه السلام را قر فرائض و سن
 و نوافل و ادعیه و اسماء و او را دهم بود چنانکه مثل آن بادشاهی
 کس نبود و نباشد که لاینبغ لاحد من بعدی عبارت از آنست
 و حضرت عیسی علیه السلام را قرب نوافل و اسماء و ادعیه و او را د
 در نظر نیامورد و بقر فرائض و سن قانع گشت سوزن ججا او شد
 و نیکو ججا او شد و خشت زیر سر نهاد ججا او شد و حوصله حضرت
 محمد رسول الله صلعم از هم پیغامبران وسیع بود در قر فرائض و سن
 کمال یافت و در قر نوافل نیز کمال یافت و در قر اسماء و ادعیه و او را د
 نیز کمال یافت که هم بادشاه وقت بود از حیثیت بمحبوبیت
 رسید که تجلیات ذات است که ان الدین یبایعونک انما یبایعون

نور

بیتون الله ید الله فوق ابدیهم عبارت از آنست و مایه
 اذ مرتب و لکن الله می اشارت بر آنست و هم فقیر وقت بود
 که فقر فخری عبارت از آنست و به نیاز از هم که فقر من لاجتاج
 الی الله گفته اولست و فقر عام شیده او که فقر اذاتم هو الله کلام اولست
 و لذت فقیر حشیده که من ترک مراد النفس فهو فقیر حال اولست و از
 فقیر به نیاز دون حق شیده فقر او ضحک بهم عبادت و مزاج هم
 تسبیح شاه ذوق اولست پس بیاید دانست که در علم و حال
 محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم شرح او ترجیح حضرت امام اعظم رضی الله عنه
 و او که سراج امین در شان اولست و حضرت امام اعظم رضی الله عنه علم و حال
 کوناگون و نفی و اثبات کوناگون و نفی و اثبات کوناگون و فنا و بقا
 کوناگون که در شریعت و طریقت و حقیقت و حقیقت الحقیقت است
 کمال دانست و در میان مقتدیان اهل حق و حکما اختلاف افتاد
 زیرا که اگر کسی در علم این چهار طریق که گفته شد کمال یافت و در حال
 کمال نیافت و اگر کسی در حال کمال یافت و در نفی کمال نیافت و اگر کسی
 در نفی کمال یافت و در اثبات کمال نیافت و اگر کسی در اثبات

نور

کمال یافت و در فنا کمال نیافت و اگر کسی در فنا کمال یافت و در بقا
کمال نیافت و اگر کسی درین همه کمال یافت و در علم ظاهر کمال نیافت
و اگر کسی در علم ظاهر کمال یافت و در علم ذات و صفات و محلیات
و مشاهد حق تعالی کمال نیافت حضرت امام اعظم رحمه الله علیه
درین همه کمال یافته بود زیرا که آنچه در علم ذات و صفات و محلیات
و مشاهد حق تعالی از روی عقاید تحقیق و تجربه کرد هیچکس از عالم
ظاهر و باطن نکرد ازین جهت گفته است که رایت برقی فی المنام
بعین مره رتبه شریفه شکر کنج راست است
هر که را توسل نفس سرکش باشد باید که لجام کلمه از دهن نماند
و قایض صوم داده دست نگذارد و پس کش یقین دست
و باری انداخته بهیچ شغل استوار ساخته در طویل مسجده بنده
تا بوتر نادان دنیوی بدماغ او فرسازد و خمر خمر ذکر و بیمار فکر مال
صاف نموده و خوگیر شریعت و زین طریقت بهر شست انداخته
بایر پشت تنگ میانه را به وال اعتقاد محکم در شسته و غارت
حقیقت و کلوسه از معرفت آراسته بچاکل از ادوات
در میان

در میان شب به پیوه و دانه معهود خود با آغلاص
به بنه تا جیب و راست میل نکند و در الفه سبحان
الذیر سبحان الله بر سر نهاده در کوش جان بازان
باز گردد و الدعای

بسم الله الرحمن الرحيم .

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة والسلام
على رسول محمد والله واصحابه اجمعين قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
من قرأ من اثمى او حفظه اربعين حديثا سمعه الله تعالى في السماء
وليا وفي الارض فقيها ويحشره الله تعالى مع اصحابه في الجنة
لا توفى عليهم ولا هم يحزنون قال النبي صلى الله عليه وسلم
الصلوة عماد الدين فمن اقامها فقد اقام الدين ومن تركها فقد
هدم الدين قال النبي صلى الله عليه وسلم من ترك الصلوة عا
مدا او متعمدا بقي في النار ثمانين حقا والحقيقة ثمانين سنة قال النبي
صلى الله عليه وسلم من ترك الصلوة الفجر تبرأ منه الايمان قال
النبي صلى الله عليه وسلم ومن ترك الصلوة الظهر تبرأ منه الايمان
قال عليه السلام ومن ترك الصلوة العصر تبرأ منه
الملائكة المقربون قال النبي صلى الله عليه وسلم من ترك الصلوة
المغرب تبرأ منه القرائن قال النبي صلى الله عليه وسلم ومن ترك
الصلوة العشاء تبرأ منه الرحمن قال عليه وسلم

من صلى صلاة الفجر مع الجماعة فكأنما حج آدم عشر من حجة
قال عليه السلام من صلى صلاة الظهر مع الجماعة فكأنما حج مع ابراهيم
اربعين حجة قال النبي صلى الله عليه وسلم من صلى صلاة العصر مع الجماعة
فكأنما حج يوشع عليه السلام ستين حجة قال عليه السلام
من صلى صلاة المغرب مع الجماعة فكأنما حج مع عيسى عليه السلام
ثمانين حجة قال عليه السلام من صلى صلاة العشاء مع الجماعة فكأنما
حج مع موسى عليه السلام مائة حجة قال عليه السلام من صلى صلاة
الوتر فكأنما حج مع محمد صلى الله عليه وسلم التي حجة قال عليه السلام
من لم يصلي صلاة الفجر لم يكن له في رزقه بركة قال عليه السلام ومن لم
يصلي صلاة الظهر لم يكن له في وجهه نور قال عليه السلام
من لم يصلي صلاة العصر لم يكن له في اعضائه قوة قال عليه السلام
من لم يصلي صلاة المغرب لم يكن له في طعامه لذة قال عليه السلام
من لم يصلي صلاة العشاء لم يكن له مؤمن في الدنيا //

قال عليه السلام عجل ابا الصلوة قبل الفوت وعجل ابا التوبة قبل
الموت قال عليه السلام اول ما يحاسب به العبد يوم القيمة بعد
التوحيد عن الصلوة قال عليه السلام من اعان لتارك الصلوة
بلقمة واحدة من طعام قافا فكاها هدم الكعبة بيده النور
قال عليه السلام من اعان لتارك الصلوة ثوب وشرب حماء
او خرقه فكما قاتل الانبياء جميعا اولهم ادم عليه السلام وآخرهم
محمد صلى الله عليه السلام وابشبه الله ثلاثة في الدنيا اولها
يرفع الله البركة من رزقه والثاني سلط الله تعالى امير ابا
لايرحمه والثالث لم يخرج من الدنيا بغير الايمان قال عليه السلام
من اخرق سبعين مصحفا وقتل سبعين نبيا وزنا مع امه في
الكعبة فهو قريب الي رحمة الله لا قريب من تارك الصلوة
لا تحل الزكوة لتارك الصلوة قال عليه السلام لا تجالسوا
لتارك الصلوة فان لعنة الله ينزل عليه من السماء

فل

قال النبي صلى الله عليه وسلم تارك الصلوة ملعون في النورية والاحميد والزبور
والفرقان قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا ادخلوا في السلم كافة ولا تتبعوا
خطوات الشيطان انه لكم عدو مبين قال النبي صلى الله عليه وسلم جاني من الملائكة
سبعون ملكا مع جبرئيل عليه السلام وميكائيل عليه السلام واسرافيل عليه السلام
وعزرائيل عليه السلام قال المسلم الحمد لله الذي خلقني مسلما والخلقني
يهوديا وقال اليهود الحمد لله الذي خلقني يهودي والخلقني نصرانيا
وقال النصراني الحمد لله الذي خلقني نصرانيا والخلقني مجوسيا
وقال المجوسي الحمد لله الذي خلقني مجوسيا والخلقني كافرا وقال
الكافر الحمد لله الذي خلقني كافرا والخلقني حماما وقال الحمار
الحمد لله الذي خلقني حمارا والخلقني كلبا والكلب الحمد لله
الذي خلقني كلبا والخلقني خنزيرا وقال الخنزير الحمد لله
الذي خلقني خنزيرا والخلقني والخلقني لتارك الصلوة
من امه محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم قال النبي صلى الله عليه وسلم

المصلي نعلي افضل من اللسان لئلا يترك الصلوة قال النبي صلعم
من تارك الصلوة يطير في الهواء ويمشي على الماء ويأكل النار ويشبه الكرامة
وساحر وكذاب وزنديق ولقد خذروا قال النبي صلعم ما بين
المسلم والمشرک الا تارك الصلوة فاذا تركها كفر قال النبي صلعم
من احقر سبعين من اعان علي طالب العلم ولو كان بقية واحدة اعطاه
الله تعالى مثل ثواب جبل ذهب احمر واحدة قال النبي صلعم من اعان
علما او متعلما بقرطاس او قلم مقطوعة فكانا بنى الكعبة سبعين الزمرة
قال النبي صلعم من اتقى درهما علي طالب العلم فكانا انفق جبل ذهب
احمر واحدة في سبيل الله تعالى قال النبي صلعم من صل صلوة الخمس في
الجماعة من المسلمين اربعين يوما ما لم تغتبه ركعة كتب الله تعالى
براءة من النار وبراة من النفاق قال النبي صلعم من صل صلوة الفجر
في الجماعة ثم جلس على مكانه ليدرك الله تعالى حتى تطلع الشمس اعطاه
الله تعالى في الجنة الغرود من سبعين قصرا من الذهب والفضة

قال النبي

قال النبي صلى الله عليه وسلم انما مثل الصلوة الخمس كمثل حجر جار على باب
احدكم يغتسل في كل يوم خمرة هل يبقى عليه نسخ قالوا لا يا رسول الله قال كذلك
الصلوة الخمس يغتسل الذنوب كلها قال النبي صلعم من حفظ الصلوة الخمس
باسلمها وقام ركوعها وسجودها يعرفها حق الله تعالى حرم الله تعالى
جسده من النار قال النبي صلعم من حفظ الصلوة الخمس مع الجماعة كتب الله
نجاه من النار يوم القيمة نور وبرهان وامان ولم يحافظ الصلوة الخمس
لم يكن له نجاه من النار يوم القيمة ولا نور ولا برهان ولا امان وعن
ابن مالك رضي الله عنه قال كانت روح قال النبي صلعم
في صدره وهو يقول اوصيكم عباد الله بالصلوة وسميكم بما ملكت ايمانكم
بما بقرح يوصي بوجبتها لاحتى ينقطع كلامه قال النبي صلعم وسلموا
علي اليهودي والنصارى ولا تسلموا علي اليهود والنصارى من امتي
قيل يا رسول الله ما يهودي من امتك قال الذين يسمعون الاذان

والاقامة واليخضرون الجماعة فكانا في معامه في الكعبة النمرة
قال النبي صلى الله عليه وسلم من تكلم بكلام الدنيا في المسجد احبط الله تعالى عمله
واربعين سنة قال النبي صلى الله عليه وسلم من تكلم بكلام الدنيا عند الاذان يتلجج
لسانه عند الموت قال النبي صلى الله عليه وسلم المؤمن في المسجد كالسمكة في الماء
والمنافق في المسجد كالطير في القفص قال النبي صلى الله عليه وسلم من بنا مسجد الله
بني الله له سبعين قصرا في الجنة الفردوس يوم القيمة قال النبي صلى الله
عليه وسلم من اسرج سراجا في سبع ليال احرم الله تعالى سبعة ابواب جهنم
اعطيه الله تعالى نورا من نور الله تعالى علي قبره نور يومنا ابو ضح
فيه وكان يوم القيمة من بين يديه نور ومن خلفه نور وعن يمينه نور
وعن شماله نور قال النبي صلى الله عليه وسلم سيارتي زمان علي امتي ويزورون
القرآن يصلون في المسجد وليس في قلوبهم الايمان قيل يا رسول الله
قال الروية فقبر في المسجد يا طرون الطحار بلا فقيرا النبي صلى الله

من كنز

وفات نامه حضرت رسالت بنا محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم هر روز مطابق نامه
وایکبار بخواند و یا بشنود باید که آنکس در ایام بود پیش در بهشت رود و زیارت
روضه رسول علیه السلام حاضر شود و ثواب هزار انبیا باید از خواندن شنیدن
وفات نامه اجماعت خود را باید کند عاقبت و بحکم که در اندیشه تعالی می فرماید
که آن بند از آتش دوزخ و از هیبت الهی عزرائیل عیسی یعنی بود و اقبانت
در حق انبیا که بود و برابر این در بهشت رود و برین اعتقاد باید داشت
هر که شکر آن کار کرد در نوز بانه منهای چنین آورده اند جمیع ملایم محمد مصطفی
و حق آورده سلام رساند که فرمان حق تعالی بود عرض کرد که فرمان برین است
بعضی صلی الله علیه و سلم بر یاران را بکسایت من ترک شد الیوم اکملت
لکم دینکم و انتم علیکم نعمة و دینت لکم الاسلام دنیا جمله یاران
خوش شدند مگر ابابکر صدیق رضی الله عنه ناخوش شدند بعد خواجه عالم
باز گفت و در حجره پی پی عایشه رضی الله عنها رفت سرهای خود را
بر زانوئی پی پی عایشه نگاه داشت دست خود بی سینه بر این

داشته

داشته بودند بدن مبارک سخت گرم بود پی پی عایشه رضی الله عنها
گفت یا رسول الله وجود مبارک شما بسیار گرم است فرمودند یا عایشه فرمان
حق تعالی چنین است که در راه صفی بشارتوم و در دوازدهم ماه ربیع الاول
از دار الفنا بدر البقا می روم پی پی عایشه این شربت همه کسی بخوراند
چون هفت دور روز گذشت آن اوز جمعه بود بلال مؤذن پیش آمد
و آواز داد الصلوة علیکم رحمة الله او از بلال در گوش سپرد عالم رسید
گفت این عایشه بلال اندرون طلب کن پی پی عایشه بلال را چون
اندرون آید پیغمبر گفت یا بلال در مسجد برو و آواز بده که پیغمبر می آید
امیر المؤمنین ابابکر صدیق رضی الله عنه امامت کند بلال بر حکم خواجه
عالم مسجد درآمد و گفت یا ابابکر فرمان خواجه عالم برینست که تو امام
بگوایم یاران در گویا شدند و بلال بر در حجره پی کمر بست باز خواجه عالم
بلال چهار یاران را طلبید یاران آمدند محمد مصطفی دست راست خود
بر کتف امیر المؤمنین ابابکر صدیق رضی الله عنه بردست چپ بر کتف
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه در مسجد درآمد و بر هر دو شوشی را بتدار

وغاز میگزارد و بعد از غاز پیغمبر صلی الله علیه و سلم و پشت مبارک خود
در محراب فرود کرده ندو صیفت که مذکور این یاران و این برادران من
در میان شما من پیغمبر بودم آنچه من اظهار شمار اظهار میکردم و آنچه حلال بود
میگفتم و آنچه حرام بود من منع کردم هم یاران گفتند یا رسول الله
ما هم بی سعادت شدیم جمله یاران جمله پاره پاره کردند و بر سر خاک
انداختند و آه برآوردند و دست زدند ابابکر صدیق رضی الله عنه
نشسته بودند یا رسول الله ای امشب خواب دیدم پیغمبر صلی الله علیه و سلم
گفتند خیر الناس و شوق عدالت ابابکر خواب دیده شد که چادران
سری بی عاریت در راه سوار شد پیغمبر فرمودند هر کس هم چنین
خواب ببیند داماد او میزد و عمر خطاب رضی الله از جانب
دست چپ برخاست و گفت یا رسول الله من هم از خواب دیدم
خواجه عالم گفتند قالوا و یلنا من بغتنا من سر قنا هذا ما و عدلی
و صدق المرسلون بر رسیدن این عمر خطاب چه خواب دیدی عمر خطاب
گفت در راه عدل بشکست پیغمبر صلی الله علیه و سلم فرمود این عمر

در چهار باد شاه عدل من بودم از جهان من بودم عدل من بودم از جهان من
عدل من بودم از جهان من بودم از جهان من بودم از جهان من بودم از جهان من
پیغمبر صلی الله علیه و سلم فرمود یا رسول الله من هم از خواب دیدم
او شتم من العلم الا قلیل ای عثمان چه خواب دیدی عثمان رضی الله عنه گفت
یا رسول الله از میان قرآن یک ورق پاره شده است پیغمبر عزم فرمودند
که این جبرئیل بمن وحی آرید و بعد من وحی فرود نیاید امیر المؤمنین علی کرم الله
وجهه گفت یا رسول الله من هم خواب دیدم که من بشکست پیغمبر صلی الله علیه و سلم
فرمودند یا علی سر من بودم چنانچه از جهان من بروم سر تو بشکست امیر المؤمنین
احم حس حسین گفت یا بابا ای بزرگوار امشب خواب دیدم که رسول
صلی الله علیه و سلم فرمودند ای جگر گوشه من که ای روشنا چشم چه نوع خواب دیدی
او گفتند یا رسول الله چنان دیدم که درخت بزرگ بر زمین افتاد و عمر خطاب
صلح فرمودند ای فرزندان میان شما درخت بزرگ من بودم
که خوابم رفته بی من عاریت رضی الله عنها گفت یا رسول الله من هم خواب
دیدم که پاره خانه من پاره شده است پیغمبر صلی الله علیه و سلم گفتند

همان صورت اینچنین به بیند شود به انصورت بمیدر بهوش شود و بعد بآزاران
 آید بر آوردند پس پیغمبر فرمود این یاران نسبت بهم کسی نخواهد چشید بعد خواهد
 عالم را بخاری غالب شد ای بلال هر من در دید آید خبر کن
 که درین روز پیغمبر صلی الله علیه و سلم از دار الفنا بدار البقا صغر خواهند کرد
 اگر کسی دعوی در آید او درین دنیا بماند تا خود اقیامت حق که
 بر طاعتش بر حکم سید عالم بلال از مسجد بیرون آید آواز گوید که جواب خدا
 ملک عکاسی نام مردی بود او گفت من دعوی یکتاز یانه دارم بلال پیش سید عالم
 و گفت یا رسول الله عکاسی نام مردی است که دعوی یکتاز یانه میکند پیغمبر عزم گفتند
 اندرون طلب کن عکاسی اندرون آمد پیغمبر عزم فرمودند ای عکاسی دعوی
 داری بگو گفت یا رسول الله در آن وقت که شام بر جبهه رفت باشد همان وقت
 هفت من تاز یانه پخته بود او را گشت من در دید پیغمبر عزم فرمودند یا بلال
 در خانه بی من بر تاز یانه هفت من بیار بلال خانه بی من فاطمه را پیش
 عندا رفت و گفت السلام علیکم ای فاطمه عرض الله عندها کنتم و علیکم
 السلام یا بلال بعد بلال گفت که ای بی بی فاطمه عرض الله عندها خواهد عالم

تاز یانه

تاز یانه هفت منی طلبیده بی بی فاطمه پرسید یا بلال در بنوقت گران خواهند
 بلال گفت عکاسی نام مردی است از خواجیه عالم دعوی یکتاز یانه میکند
 بی بی فاطمه گفتند در بنوقت چگونه دعوی بر خواجیه خواهد عالم خواهند کرد مگر
 با خود در حوض میهند و بعد تاز یانه هفت منی گرفت و نزد پادشاه عالم آمد
 ابابکر صدیق گفت ای عکاسی بدل یکتاز یانه مراده تاز یانه بزین پیغمبر را
 حل کن عکاسی گفت ابابکر تو بر جایی خود پاشد عزم الله علیها گفت ای عکاسی
 بدل یکتاز یانه مراد است تاز یانه بزین پیغمبر را حل کن عکاسی گفت این عمر تو
 بر جایی خود پاشی عثمان گفت ای عکاسی بدل یکتاز یانه بر اسیر تاز یانه
 بزین پیغمبر را حل کن عکاسی گفت تو بر جایی خود پاش عزم الله علیها گفت
 ای عکاسی عوض یکتاز یانه مراد اهل تاز یانه بزین پیغمبر را حل کن عکاسی گفت
 تو بر جایی خود پاشد امیر المؤمنین امام حسن و حسین گفت ای عکاسی
 بدل یکتاز یانه مراد ما را پناه تاز یانه بزین پیغمبر را حل کن عکاسی گفت
 تو بر جایی خود پاش و بعد پیغمبر صلی الله علیه و سلم فرمود این عکاسی تاز یانه

بستان برت من چندان نکرانی بزین عکاس گفت ای خواجه عالم
 آن روز برت من پیرای منیت پیغمبر صلی الله علیه وسلم پیرای از وجود
 مبارک بیرون کشید و فرمود ای عکاس بزین عکاسی بالادستاده
 و مهربانوت پیغمبر صلی الله علیه وسلم دید و خوشحال شود تا زیاده
 نباله برپای مبارک افتاده سرور انبیا و سرگز برت مبارک سلطان
 تا زیاده زخم ترا چه قدرت است یکسکه اصحاب توام آن روز که مرا تا زیاده
 زده بودی من همان روز بخوابیدم مرا طلب آن بود که مهربانوت مبارک
 به بینم تا آنکه من حرام که پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمود ای عکاس
 از ادستدنی از آن روزی چون ماه ربيع الاول شد الله تعالی فرمان کرد
 ای ملک الموت تو را محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم و دستاره محمد را طلب کن و اگر
 جواب گوید جان قرض کن الا نکوید باز کردی ملک الموت بصورت اعرابی شد
 پس دروازه پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایستاد و آن روز هم نشد بود علی زور
 در خانه رفت گفت ای فاطمه زهرا برو دیدار با پدر خود کن که وین میشد

فاطمه

فاطمه چادر پوشیده گریه کنان بیا پیغمبر صلی الله علیه وسلم فاطمه دید که
 این ایت را بخواند و حکم من طلب که لا یأذن الله ای فاطمه
 بوعده الله تعالی که باید و گفت و جگر گوشها و ران کن در جان پدر تو
 اسال خود پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمود ای فاطمه زهرا برو به بین برادره
 کیت او از میدید فاطمه چون درآمد چون صورت ملک الموت به بیند
 پیوسته بر پیغمبر صلی الله علیه وسلم آمد گفت ای بابا ای این مرد قاطع شهوت
 و آدم ذات است معارف نور است یعنی پیوه بکنه عالیه و نیم کند فاطمه را
 و ابدان کند ویران کنده اباد از او اعرابی نیست او کیست به بدر کند
 و زمان را به سپهر کند و پیران به بدر کند پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفت آزا
 اندون طلب کن چون ملک الموت اندون آمد بر پیغمبر صلی الله علیه وسلم دست بسته
 ایستاده بود گفت ای عزیز ایل و درویش تو ملک الموت دست بسته چرا
 ایستاده هست ملک الموت گفت که فرمان خدا تعالی برین جمله است که محمد نوال کند

جواب دین پیغمبر گفتند پس زیارت هاتو یا جان بعضی که مکر الموت گفت
بهشت برای شما آست که از و حوض کوثر و موج میزند و طاووسان و طوطیان
و غنسیان و بلبلان و قمریان و جلد و قصر آه و از و خود را بهشت آری آن مکر الموت
گفت برای جان پاکیزه آیدم شما و این آیه عمل خواهی کرد قال الله تعالی
اذا جاء اجلهم لا يستار عن ساعته ولا يستقدمون پیغمبر صلعم
گفتند این برادر مکر الموت ساعته فرستاده تا برادر جبرئیل بیاید چنانچه جبرئیل
بیاید پیغمبر صلعم گفتند یا اخای جبرئیل فریاد تو تعالی چنین بود عمر تو نود سال
حالا منصف یک سال گذشته اند جبرئیل هم گفت فرمان آنست که پیغمبر را
یکوین سال عمر بر نشه معراج گذشته بود بعد پیغمبر هم فرزند یا اخای
جبرئیل هم پس من در دنیا خواهی فرود آید باین و گفت پیغمبر هم با محمد
پس از شما هیچ کسی را فرمان نخواهد آمد مگر در مرتبه می آیم که دو کوهی
از دنیا خواهی بر پیغمبر گفت کدام کوه خواهی می برد جبرئیل هم گفت
یا رسول الله اول بار فرود خواهی آمد کوهی صبر خواهی برد و درین صبر

خواهد ماند و دریم بار کوهی شرم خواهی برد و بیستم بار کوهی مهر از دنیا
خواهی برد و دوازدهم فرزندان مهر و برادران محبت خواهد کرد چهارم بار کوهی
برکت از دنیا خواهی برد و پنجم برکت خواهد بخشیم کوهی عدل و انصاف دنیا
خواهی برد و ششم عدل خواهی کرد و در خلیل زور و ظلم خواهی کرد
ششم بار فرود خواهی آمد کوهی سخاوت از دنیا خواهی از دنیا خواهی برد و هفتم کوهی
دولت ندارد در پیغمبر بار کوهی راستی از دنیا خواهی برد و مردمان بسیار
در و می خواهند گفت و گویای دو غنی میدهند و در ششم بار کوهی حلال و حرام
از دنیا خواهی برد و هفتم کسی حلال و حرام خواهند شناخت حرام را دوست میدارند
ایم بار فرود خواهی آمد کوهی عمل عالمان خواهی برد دانشمندان بعلم کار
خواهند کرد و علم فروشی خواهند کرد بعد فرمان حق تعالی قرآن از دنیا
خواهی برد بعد نشان دانی روز قیامت پیدا شود بعد پیغمبر هم پس
یا اخای جبرئیل سلام احوال امستی چگونه باشی جبرئیل هم فرمان آورد که ای محمد
امعت خود را با ما پس که فرود اقامت را بر شما خواهی کرد بعد پیغمبر هم

شش ماه است بعد از آن ماه خواهد آمد فاطمه رضی الله عنها چون این سخن بشنود
شانه از کباب از آمد از پیش پدرم شد پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفت ایرار در
عزرا ائیل بجانب از سر من استاده خود هر قدر باید بر ما بکن و بر امتان
مکن زیرا که این طاقت نخواهم آورد و ضعیف و کم قوت اند ملک الموت
عبدکم و گفت ایرار و انبیا همه از امتان تو بعد از نماز و ایضاً ایته الکریه
مرتبه خوانند باید جان کندن بر ویرسان خود و بعد از عزرا ائیل دست خود
بر سینه مبارک نهاده پیغمبر صلی الله علیه وسلم آه بر آوردند و بهتر عزرا ائیل زود
دست خود بردارند و گفت یا رسول الله چرا آه بر آوردید پیغمبر گفتند
ای عزرا ائیل من ندانم تمام کوه ما را بر سینه من نهاده و این نباید بر امتان من
همین قصه و هلاکتی و بهتر عزرا ائیل گفت یا رسول الله همه از امتان تو

بعد از نماز فرض این آیه خوانند پس جانس جنان قبض کنیم در جان
 موچ پند چنانچه بچ خوردن شیر در لوبه او در خواب رفته بعده
 جمله یاران پرستند و گفتند یا رسول الله شما ازین جا بر می روید ما را چه
 وصیت بکنید یا کارا یا یاران را باید پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفتند
 ای را را از احلال و حلال داند و حرام و حرام داند و مال زکوة
 بدید و فقیران را رحم بکنید و از در غم نبردانید و فرزندان مان را
 نیکو نظر بکنید جمله یاران پسند یا رسول الله قیمت چه خواهد آمد رسول
 هیچ جواب ندادند مگر یک انگشت ایستاده اشارت کرد بعضی یاران
 قیاس کردند هم همین فرمودند جز خدا تعالی که ندانند همرا قیاس برقرار
 داند که جان مبارک حق تسلیم کرد **قَالُوا أَنَا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**
 یاران

یاران او را آوردن زار زار میکردند در آن وقت ویر آمدند ابو بکر صدیق
 گفتند فرمان خدا تعالی را عاجل بینید شما غل میگیرید و میگویند گفتند
 شما گفتن بپوشید جبریل بر آب حوض الکوز میریزد ابابکر صدیق غسل داد
 و گفتند الصلوة رحمت الله غسل تمام شد بعده یاران جمع آمدند و جامه
 غسل کردند و جامه پاک گفتن بپوشید جمله یاران نماز جنازه کردند
 و دور شده اند عتبه جبریل با فرشتگان بهفت طبق آسمان پیام دهند
 بعد از نماز جنازه محمد مصطفی را در حجره بی بی عالیه دفن کردند
 و گفتند یا رسول الله السلام بیرون آمدند و خلافت ابو بکر صدیق را
 ده اند الهی بگرفت جان پاک محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم و علی را و اوصیای
 باکم مسلم ایمان روزی گردانید و کمال کرد بر محمد و بر احمد و بر احمد تمام شد

وَرَجَعَا ذَهَبَ إِلَى الْبَعْدِ بِنْتِ السَّفَرِ وَهَذَا قَصْدُ تَابِعَاتِهِ
وَأَتْنَا إِلَى الْقَاضِي وَلَدَ لَكَ شَاهِدُ الْجَمَاعَةِ عِنْدَ الْقَاضِي قَدْ تَانِ
مَرُوجُهُمَا قَدْ مَا كَانُوا فِي الْقَاضِي وَابْنُهُ وَالْأَخَرُ وَالْمَوْجِدُ وَهَدَمُوا
الْبَيْتَ الَّذِي كَانُوا فِيهِ وَبَنُوا الْمَسْجِدَ فِي ذَلِكَ الْمَكَانِ وَبَنُوا مَعَهُ الْإِيَّامَ
صَلُّوا فِي الْمَسْجِدِ الْأَمَامِ وَالْمَوْجِدُ وَالْجَمَاعَةُ قَبْلَ الْفَرَاخِ غَرَبُوا
مِنَ الْمَسْجِدِ فَإِذَا رَأَى رَجُلًا وَجْهًا قَدْ أَلْفَافَهُ وَالْمَوْجِدُ وَالْجَمَاعَةُ
فِي الْحَالِ وَتَمَّ الْفَلَاحُ لِنِزْوَجَةٍ وَالْمَوْجِدُ وَوُجِبَتْ الْحُدُودُ
عَلَى الْجَمَاعَةِ وَوُجِبَتْ أَيْضًا هَدْمُ الْمَسْجِدِ وَبَنَاءُ ذَلِكَ الْمَوْجِدِ

س صَبِيٍّ وَلَدَ فِي الْحَدَلِ قَالَ خَطِيبُ خُطْبَةٍ فِي نِكَاحِ
أُمِّهِ **فَالْجَوَابُ** رَجُلٌ وَطَاءُ أُمِّهِ فَوُلِدَتْ أَبَا وَبَدَ
الْمَدَّةُ أَنْ ذَلِكَ الرَّجُلُ أَعْقَبَهَا وَلَكِنْ هَلَاكَ
الصَّبِيُّ الَّذِي وَلَدَتْ لَهُ خُطِيبُ خُطْبَةٍ فِي نِكَاحِ أُمِّهِ
لَا يَبْنِيهِ **مَسْأَلَةٌ** وَأَمْرًا يُجْلَسُ فِي بَنَاءِ بَيْتِهَا رَجُلٌ
أَخْرَأَ ابْنِي وَسَاءَ لَهَا أَنْ تُعْطِيَ نَفْسًا عَدْلًا وَقَالَتْ

الْمَطْلُوعُ

نَطِيبٌ وَرَجُلٌ أَخْرَأَ ابْنِي وَسَاءَ لَهَا مِثْلُ مَا سَأَلَ قَالَ
قَالَتْ أُعْطِيتُ وَرَجُلٌ أَخْرَأَ ابْنِي وَسَاءَ لَهَا مِثْلُ مَا سَأَلَ
قَالَتْ أُعْطِيتُ فَجَمَعَ ثَلَاثَةً فَقَالَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ امْرَأَةٌ لِي
وَأَخْصَمُوا وَبَنُوا عِنْدَ الْقَاضِي بَيْتٌ يُعْطَى الْقَاضِي عَدْلًا **فَالْجَوَابُ**
عَلِمَ لِلْأَخِيرِ وَلَا وَالْأَوَّلِ شَاهِدَانِ لَهَا شَرَعًا **مَسْأَلَةٌ** رَجُلٌ وَخَمْسَةٌ
امْرَأَةٌ جُلَسْنَ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ مِنْهُنَّ أُمٌّ وَابْنَاتُ بَنَاتِهَا
رَجُلٌ أَخْرَأَ ابْنِي وَسَاءَ لَهُ مَنْ هُوَ لِأُمِّهِ امْرَأَةٌ فَقَالَ وَاحِدَةٌ
مِنْهُنَّ نَزَّوَجَتْ وَبَنَاتُ أُمِّهِ وَوَاحِدَةٌ نَزَّوَجَتْ ابْنِي وَوَاحِدَةٌ
بَنِي **فَالْجَوَابُ** وَامْرَأَةٌ أَنْتَ لَهَا ثَلَاثَةُ بَنَاتٍ وَاشْتَرَى بِهَا رَجُلٌ
أَخْرَعَ مَعَ بَنَاتِهَا الثَّلَاثَةَ وَجَعَلَ هُنَّ إِمَاءٌ لَهُ وَعَقَّقَ وَاحِدَةً
مِنْ بَنَاتِهَا الثَّلَاثَةَ فَتَنَاحَ لِابْنِهِ وَوَطَاءَ أُمَّ الثَّلَاثَةِ فَوُلِدَتْ
لَهُ بِنَاتَانِ فَالْمَسْأَلَةُ سَوَاءٌ **مَسْأَلَةٌ** امْرَأَتَانِ حَامِلَتَانِ حَمْلًا
فِي بَيْتِ الظُّلْمَةِ فَوُلِدَتْ كُلُّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا ابْنًا وَآخَرِي

بِئْتَانَا مَتَانِي ذَلِكَ الْبَيْتِ فَانْفَلَقَ الصَّبْحُ فَقَالَتْ وَاحِدَةٌ
مِنْهُمَا وَلَدْتُ ابْنًا وَالْآخَرَى كَذَلِكَ قَوْعُ الْخِلَافِ بَيْنَهُمَا
كَيْفَ يَكُونُ الْمَسْأَلَةُ **فَالْجَوَابُ** لَا بَدَّ أَنْ يَأْخُذَ لِبَنِيهِمَا فَيُولَدَ
فَلَمَنْ تَقَلَّتْ لِبَنِيهَا فَلَهَا الْإِبْنُ وَالْآخَرَى الْبَيْتُ **مَسْئَلَةٌ**
رَجُلٌ جَلَسَ فِي بَيْتِهِ مَعَ زَوْجَتِهِ فَإِذَا آتَى صَبْفٌ فَلَيْدُكَ
رَأَى لَلَسُوقِ فَتَلَحَّى الصَّبْفُ زَوْجَتَهَا فَلَيْدُ صَبْفٍ حُلَالٍ **فَالْجَوَابُ**
فَكَانَتْ زَوْجَتَهَا حَامِلَةً فَقَالَ زَوْجُهَا إِنَّ وَلَدْتُ بَيْتًا
فَلَيْدُكَ الطَّلَاقُ الْبَائِسُ فَوَلَدَتْ بَيْتًا بَعْدَ مَجِيءِ الزَّوْجِ
لِلسُّوقِ حَرَمَتْ لَهُ وَلَيْدُكَ تَلَحَّى الصَّبْفُ **مَسْئَلَةٌ** سَخِمَ
مَا وَلَدَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ وَهُوَ مَا وَثَلَتْهُ اشْخَاصٌ وَلَدُوا
مِنْ بَطْنِ أُمِّهِمْ بِحَيُّونَ مَدَّةً طَوِيلَةً وَشَخْصٌ وَلَدَ مِنْ
بَطْنِ أُمِّهِ لَا مَوْتَ لَهُ أَبَدًا وَالشَّخْصُ الَّذِي وَلَدَ مِنْ بَطْنِ
أُمِّهِ وَمَاتَ فَهُوَ أَدَمٌ وَالثَّلَاثَةُ الَّذِي وَلَدَ وَأَمِنْ بَطْنِ
أُمِّهِ

بَابُ
الْجَوَابِ

أُمِّهِمْ بِحَيُّونَ مَدَّةً طَوِيلَةً فَهُوَ عَيْشٌ عَصِي فِي السَّمَاءِ
الرَّابِعَةُ وَخَفِ عَصِي فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمُحَمَّدٌ حَنِيفًا فِي الْجَبَلِ
وَالشَّخْصُ الَّذِي وَلَدَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ لَا مَوْتَ لَهُ أَبَدًا فَهُوَ
أَذْرَيْسُ عَصِي فِي الْجَنَّةِ رَجُلٌ مِنْ ثَلَاثَةِ أَسْهُمَا وَلَهُ
ثَلَاثَةُ أَسْهُمَا رَجُلٌ رَاحِفٌ وَخَدْنٌ وَأَعْطَيْنَ الشَّهْرُومَ
إِلَى قَفْعَلَيْنِ مَا أَمَرَنَ وَقَعَ الطَّلَاقُ عَلَيْهِمَا **فَالْجَوَابُ**
قَالَ لَهُنَّ أَوَّلًا رَحِمَ جَمُوعًا وَخَدْنُ جَمُوعًا وَأَعْطَيْنَ
جَمُوعًا وَأَنْ فَرَّقَ فَلَيْدُكَ الطَّلَاقُ وَلَا يَفْعَلْنَ هَكَذَا وَلَيْدُكَ
وَقَعَ الطَّلَاقُ عَلَيْهِمَا **مَسْئَلَةٌ** رَجُلٌ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ إِلَى
كَانَ وَعَادَ إِلَى بَيْتِهِ حَرَمَتْ لَهُ زَوْجَتَهُ **فَالْجَوَابُ** رَجُلٌ كَانَ
كَافِرًا وَزَوْجَتُهُ كَافِرَةٌ وَخَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ إِلَى السُّوقِ فَأَسْلَمَ
بَيْتُ الْمُسْلِمِ فَانْطَلَقَ إِلَى بَيْتِهِ فَقَالَ لَزَوْجَتِهِ اسْلِمْتِ بِيَدِ
فُلَانٍ فَادْبَرْتَ مِنَ الْإِسْلَامِ حَرَمَتْ لَهُ **مَسْئَلَةٌ** رَجُلٌ لَهُ

مسئله من ۶ و یصح من ۷ عولیه مسئله من ۱۲ و یصح من احوام
 زوج ۳ اخت ۲ اخت ام ۱ بنت بنت ام زوج اخ الام اخت
 مسئله من ۶ و یصح من ۴ مسئله من ۱۶ و یصح من ۲۴ عولیه
 زوج ۳ اخت ۲ اخت ام افلام ام زوج اب بنت بنت
 مسئله من ۱۴ و یصح من ۲۴ عولیه مسئله من ۹ و یصح من ۱۰
 ام زوج اب بنت بنت زوج اخت اخت ام اخ الام اخت
 مسئله من ۱۲ و یصح من ۱۳ مسئله من ۶ و یصح من ۵ و یصح
 بنت بنت زوج ام عولیه اب بنت بنت

بدکته وقتی نصف از انواع اولی مخلوط شود بنوع ثانی با بعضی باطل مسئله
 از شش باید کرد و وقتی که مخلوط شود بنوع اولی با بعضی باطل مسئله
 از دوازده باید کرد که وقتی که مخلوط شود بنوع اولی بنوع ثانی با بعضی باطل مسئله

آخر
 ۶۰۶

اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُ بَصِيْرٌ
 خَمْسَةَ وَعَشْرِينَ طَائِفَةً اُرُوْنَجْ كُوْدِي مِنْهُمْ اَوْ زَكِيًّا اَلَيْتُ
 الْفَيْلُ اَنِّي وَالْاَدْبُ كَاذِبٌ مُّرْكَبٌ وَالْاَرْتَبُ مُشَلٌّ وَالسُّلَالُ
 نَسْدُ وَالسُّلْحَانُ اَنِّي وَالزَّبُوْرُ وَنَدُوْهُ وَالزُّهْرُ وَنَجْمُ
 وَالضُّبُّ اِدْمَقُ وَالْدَّخْمُ مِنْ مُثْنِي وَالشُّلْبُ كَضْرِي
 وَالْغُرَابُ كَاكُمُ وَالْقَنْفُ اَنِّي وَالْعَقْرُ بِضُ وَالْعَقْقُ
 نَيْرُ كَاكُمُ وَالْعَقَابُ فَرَايْتُ وَالذَّرَّةُ كَشُّ وَالْبَوْمُ شَاكُوْ
 وَالْخُنْفَتَاتُ فِي وَنَدُوْهُ وَالْفَارْتُ بَلِي وَالْحَبَّةُ قَامِقُ
 وَالْحَبْرُ يَرْفَنُ وَالْعَنْكَبُوتُ شَلَنْتُ وَالسَّالِمَةُ سَاخِجَةُ
 وَالطَّبُّ نَائِي وَالْقِرْدَةُ كَرَنْتُ ۝

بسم الله الرحمن الرحيم

فذلِكَ خَمْسَةٌ وَعِشْرُونَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ اَتَاكَ ذُو نَحْجٍ
كُوْدَمَ ابْنِي سِدِّيمَ فَبَيْلِي نَبِيْلَمَ فَاَمَّا الْفَيْلُ فَكَانَ يَزِيْرُنِي بِالْبَهَائِمِ
اَرِي يَانِي اَكْرَدُ نَاكَالَ مَرْكَمِ اِدَّةَ زَنَا بَشِيْرًا اَرَنْتُ . وَاَمَّا الْاَرَبُ
وَكَاثَتِ اِمْرَاؤُهُ لَا تَغْتَسِلُ مِنَ الْجَنَابَةِ وَالْجَبْضُ اَرْمُشَلُ اَكْرَدُ
اَرُقْفَضِيْ اَيْرُنَا ضَاوَضُ اَوْضُ جَنَابَتِيْ نِيْمُ جَبْضِيْ نِيْمُ مُضَلَّةُ
مَا بَدَا ضُ . وَاَمَّا اللَّابْتُ فَكَانَ رَجُلًا خُنْثَا اَرَكْرَدُ اَكْرَدُ لُوْدُ
كَدَكْرُ مَشْنُ اَيْرُنَا ثَانِ اَنْشَبَالِيْ كَرْدَانَانُ . وَاَمَّا الْعَقْرَبُ
فَكَانَ نَمًا مَا بَيْنَ النَّاسِ اَيْرُنِيْضَا اَكْرَدُ مَشْنُ اَجْدَةُ اِدِيْلِيْ
كُوَضُ شَكْرُنَا اَرَنْتُ وَالْدُّغُوْضُ فَمَا نَمًا رَجُلًا اَجَالِدُ

بغير علم

١٨٣ بغير علم اَرْمُضَبِيْ اَكْرَدُ اَرُوْ يَنْدِيْ نَكْمَ فَاَرَادَ كُوَضُمُ شَكْرُ
مَشْنُ اَيْرُنَا ثَانُ . وَاَمَّا الْخِنْزِيْرُ فَكَانَ ثَوَابِعَ مَائَةٍ رَجُلًا
مِنَ النَّصَارَى وَهُمْ الَّذِيْ اَكَلُوْا وَشَرَبُوْا مِنْ مَا يَدْرُ عَيْنِيْ
عَلَيْهِ السَّلَامُ اَبْرُعَيْنُ يَوْمًا وَكَمْ يَوْمًا مِثْلُ مَا فَسَخَ هُمُ اللّٰهُ
اَرَقْبُ اَكْرَدُ اَوْ رَكْبُضُ بَضْنُوْرُ فَيَزُ نَصَارَا كَضِيْمُ اَوْ رَكْبُضُ
عِيْسَى بَنِيْ اَدَى وَدُكِيْ نَا يَفْتُ نَا ضُ اَبْدَا رَكْبُضُ تِيْنُ مَ
كَدَجَارُ كَبْضُ اَقْدُ اَبْدُ اِيْمَانُ لُضُوْبِيْ اَلْفَدِيْنَالِيْ اللّٰهُ
تَعَالَى اَوْ رَا كَبْضِيْ مَرْكَمَالُ وَبَشْمَ مَا ثَانُ . وَاَمَّا الْفَرْدُ
فَمَا نُوَا خَمْسَ مَائَةٍ رَجُلٍ مِنَ الْيَهُودِ وَهُمْ الَّذِيْنَ
اِعْتَدَوْا فِي السَّبْتِ وَاصْطَادُوْا الْخَيْثَانِ اَرَكْرَدُ اَكْرَدُ
لَهُوْدُ كَبْضِيْ نِيْمُ اَبْنُوْرُ فَيَزُ اَوْ رَكْبُضُ شَرِيْ كَبْضِيْ فُوِيْ

واصطاد

مِنْ وَيَدِّي أَدُوَارِكُضْ أَنْفِدِينِي أَوْ رَكِضِي اللَّهَ تَعَالَى كَرْنُكَ
 الْكِنَانُ وَأَمَّا الْعَنْكَبُوتُ فَكَانَتْ امْرَأَةً سَاحِرَةً سَحَرَتْ
 زَوْجَهَا حَتَّى ذَهَبَ عَقْلُهُ حَيْثُ لَا يَذَرِي مُسَخَّهَا اللَّهَ
 أَرْسَلْتِ الْكَرْدَ تَنْفَرُشِي وَجْخِي شَيْتَرَنْ فَضِي
 أَيْرِنَاجُزْ أَوْنَ عَقْلُكُمْ أَجْتُمِ أَنْفِدِينِي اللَّهَ تَعَالَى
 أَنْتَ فَنَائِفِرْ تَوْجُضِي شِلْتِ الْكَ وَنَشْمَ مَا ثَانِ
 وَأَمَّا السَّلْحَفَاتُ فَكَانَ رَجُلًا كَيْتَالًا يَطْفَفُ
 الْمَلِكِيَالِ أَرَامِي الْكَرْدُ أَجُوا أَجْلُكُمْ مَنْثَانِ أَيْرِنَتَانِ أَجْهَوِي
 تَفُتْ الْكَ أَجْهَتَانِ وَأَمَّا الْقَنْفَدُ فَكَانَ رَجُلًا
 يَنَافِسُ الْقُبُورَ يَسْلُبُ الْكَفَانِ مِنَ الْمَوْتِ أَرَانُ الْكَرْدُ
 قُبُورِي تَوْجُضِي مَنْثَمُ أَيُّ كَفْنِيْمُ أَيْرُونَاكُ أَرْتَانُ

مستند

مَيْتِلِي نِيْمُ وَأَمَّا الْخُنْفَاءُ فَكَانَتْ امْرَأَتٌ تَدْعِي زَوْجَ
 مَيْتَهَا إِلَى نَفْسِهَا فَسَخَّهَا أَرِي وَبَدَّ الْكَرْتُ تَنْ مَرْمَكِي
 زَنَاكُ كُوفْدُرْفَنْ أَرْتَانُجُ وَأَمَّا الشَّرْطَانُ فَكَانَ
 رَجُلًا يَتَزَوَّجُ بِامْرَأَتَيْنِ فَكَانَ يَمِيلُ إِلَى وَاحِدَةٍ دُونَ
 الْأُخْرَى أَرْتَانُ الْكَرْدُ رَنْدُ فَنْ كَلِيَانُمْ فَنْ أَرْتِ
 أَجْلُكَ لِي شَارُ نَلَاكُ أَرْتَانُ اللَّهَ تَعَالَى نَبْدَاكُنَا
 وَأَمَّا الثَّغْلَبُ فَكَانَ رَجُلًا لِيَصَاحِرَ امْرَأَتَيْنِ سَرَقُغْلُ
 الْحَجَّاجِ أَرَكِضْ نَرِي الْكَرْتُ حَاجِكُضْ أَدِي كُضُونَاكُ أَدَكْتِي
 كُضْنَا أَرْتَانُ وَأَمَّا الذُّبُورُ فَكَانَ رَجُلًا يَكْذِبُ
 الْعُلَمَاءَ أَرُونَاكُ الْكَرْدُ عَالِي كُضْ يَدُ تَلِي فِي مُشْكُرْ مَنْثَانِ
 أَيْرُونَاكُ الْكَرْدُ فَكَانَتْ امْرَأَةٌ ذَاتُ حُسْنٍ وَجَمَالٍ

وَمَا لَافْتَنَتْ لَهَا رُوتٌ وَمَارُوتٌ فَأَخَذَتْ مِنْهَا الْأَعْظَمُ
 أَوْ زَهْرَةً يَنْتُمُ خَيْبَتَرَمَا كَرْدُ أَصْبَكِيمُ وَدَرْيَمُ أَجَزْ فَتَقْضِي
 أَيْرُ شَاخِزْ أَوْ جُزْ هَارُوتُ مَارُوتُ يَنْكُرُ مَلِكُ صَبِي فَتَنَهُ
 حَيْثُ أَوْ زَكِزْ يَنْتُمُ أَجَزْ اسْمُ اعْظَمِي يَدَتْ كُنْدَاخِزْ وَأَمَّا
 السَّهِيلُ فَكَانَ رَجُلًا مِنَ الْعَمَلِ وَهُوَ أَلَمِنْ خَمْرِ السُّلْطَانِ

وَأَمَّا الْغَرَابُ فَكَانَ يَخْتَلِكُ الطَّعَامَ عَلَى النَّاسِ يَطْلُبُ لَهُمْ
 الْغِلَاءَ أَرَكَا مَ كَرْدُ تَوْشَمُ كُنْدُ كَرِي وَبَنِمُ يَنْدِيَتْ
 وَبَنِي أَرِشَانُ وَأَمَّا الْمَا سِخَّةُ فَكَانَ رَجُلًا يَخْلُفُ بِاللَّهِ
 كَاذِبًا أَرَمَا سِخَّةُ كَرْدُ يَنْكُرُ فَوْشَ كَرْدُ اللَّهُ وَبَنِي فَوْشِيمُ
 هَيْشَانُ وَأَمَّا الدَّرَةُ فَكَانَتْ امْرَأَةً جَمِيلَةً مَنَعُ

نَفْسُهَا

نَفْسُهَا عَنِ الزَّوْجِ أَرَكُشَ كَرْدُ أَصْبَكَا نَفْسُهَا
 أَرِشَانُ أَوْ جُزْ تَوْشَمُ كَرْدُ أَصْبَكَا نَفْسُهَا
 يَنْفَاخِزْ وَأَمَّا الْكَلْبُ فَكَانَ رَجُلًا يَشْهَدُ بِالزُّورِ
 أَرِنَا كَرْدُ فِي شَارِكُ شَكْرُ مَشَاكِرُ شَانُ وَأَمَّا
 الْفَارَةُ فَكَانَتْ امْرَأَةً مَنَزَ وَجْهَ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ
 رَجُلًا وَلَا يَعْلَمُ الْوَاحِدُ عَنِ الْآخِرِ أَرِجَكُزْ
 يَلُ كَرْدُ أَرُفْنُ فِصْطِي أَيْرُ شَاخِزْ أَوْ جُزْ أَرِشَانُ
 أَرِشَانُ أَرِيَامَلُ كَلِيَانُ فَنَكْبَدُ أَرِشَاخِزْ وَأَمَّا
 الْحَيْسَةُ فَكَانَ رَجُلًا حَكِيمًا بَيْنَ النَّاسِ يَغْنَمُ
 أَرِجَكُزْ فَا مَبُ كَرْدُ أَرُ وَبَنِي مَنَزَ كُصْدَا
 فَرِيَارُ أَرِشَانُ أَنِ فِدِيَانُ اللَّهُ تَعَالَى فَا مَنَّا
 وَيَسْتَمُ مَا ذُنَانُ

روى عن عبد الله ابن عباس وابي هريرة رضي الله عنهما قال الرسول
 صلى الله عليه وسلم سباني زمان علي امتي يشربون النار من ورق
 القاحك ويحصل لهم فيه ستة خصال اول قلبي هم سوداء والثانية
 الستة هم حضراء والثالثة فهم مستوفون والرابعة رغبتهم
 ناقصة والخامسة بصرهم قليل والسادسة معدون في القبر ابدا.
 قال محمد ابن القوالي عن النبي صلى الله عليه وسلم اكل القاحك
 حرام وشرب حراما قال محمد ابن القوالي عن النبي صلى الله عليه وسلم
 من شرب دخان القاحك ولا يتوب حتي يموت فليس شفاعتي
 يوم القيمة فمن شك فيه كافر فهو اقوام ابليس قال السرووي
 القلب مكان ذكر الله تعالى فلا يدخل فيه دخان القاحك
 قال في كتاب المغني عن ابي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله
 عليه وسلم سباني زمان في اخو الزمان اقوام يودون
 بالدخان

100A1

111

تاریخ ایک مورخ جو ہر سولا بہر قیام نیک مردان النبی اکبر